ภาคผนวกของ
รายงานคำพิพากษา
คดีฝุ่นละออง PM ๒.๕
ในประเทศไทย

สารบัญ

หน้า

คดีสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ในภาคเหนือ ๓-๓๐๖

ภาคผนวกที่ ๑ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๑/๒๕๖๔ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๔ ๔

ภาคผนวกที่ ๒ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๑/๒๕๖๖ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๖ ๗๑

ภาคผนวกที่ ๓ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๒/๒๕๖๖ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๒/๒๕๖๖ ๑๕๘

ภาคผนวกที่ ๔ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๓/๒๕๖๖ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๗ ๒๒๔

คดีสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ในภาคกลาง ๓๐๗-๔๑๔

ภาคผนวกที่ ๕ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๒/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๒๘/๒๕๖๒ ๓๐๘

ภาคผนวกที่ ๖ เรื่อง คดีหมายเลขดำที่ ส.๖/๒๕๖๕ คดีหมายเลขแดงที่ ส.๓๖/๒๕๖๖ ๓๕๗

คดีสถานการณ์ ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ในภาคเหนือ

ศาลปกครองเชียงใหม่
คดีหมายเลขดำที่ ส.๑/๒๕๖๔
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๔

สำเนา

○ คำพิพากษา (ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๑/๒๕๖๔

คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๔

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองเชียงใหม่

วันที่ ๘ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง

นายภูมิ วชร เจริญผลิตผล ผู้ฟ้องคดี

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๘๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนจากกรณีเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ป่าในเขตพื้นที่หลายจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทยเป็นเวลาต่อเนื่องประมาณหนึ่งเดือน เกิดหมอกควันหนามีปริมาณมากเกินมาตรฐานที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ ปกคลุมไปทั่วทั้งภาคเหนือของประเทศไทยจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ รวมถึงผู้ฟ้องคดี โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีต้องมีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

สำเนาคำพิพากษา

พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้กระทำการดังกล่าว อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เป็นเหตุให้ประชาชนและผู้ฟ้องคดีซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากหมอกควัน จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ผู้ฟ้องคดีมีคำขอวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาโดยขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดมาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากหมอกควันในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน นับตั้งแต่วันที่ศาลได้รับคำฟ้องนี้ไว้เป็นคดีจนถึงวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาโดยเร่งด่วนตามข้อ ๔๙/๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เพิ่มโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ ไม่รับคำเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายจังหวัดและรายเดือนตามตารางแสดงค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ณ เวลา ๐๐.๐๐ นาฬิกา (มคก./ลบ.ม.) ในพื้นที่ภาคเหนือ และตารางคุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ดังนี้ ๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๙ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๒ วัน มีค่าสูงสุด ๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๑ ส่วนจังหวัดเชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอนเริ่มตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวปัญหาฝุ่นละอองได้คลี่คลายแล้ว

๒. ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๕ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๓ วัน มีค่าสูงสุด ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๔๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๔ วัน มีค่าสูงสุด ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๖ วัน มีค่าสูงสุด ๒๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๕ วัน มีค่าสูงสุด ๒๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๒๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑ วัน มีค่าสูงสุด ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เกินค่ามาตรฐาน ๒๙ วัน มีค่าสูงสุด ๒๔๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๕ วัน มีค่าสูงสุด ๒๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ ๓. ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๘ วัน มีค่าสูงสุด ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๕ วัน มีค่าสูงสุด ๓๒๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๓ วัน มีค่าสูงสุด ๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๐ วัน มีค่าสูงสุด ๒๒๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๓ จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๔ วัน มีค่าสูงสุด ๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๘๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๓ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน มีค่าสูงสุด ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๒๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน มีค่าสูงสุด ๑๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๓ ๔. ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๘ วัน มีค่าสูงสุด ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๔ วัน มีค่าสูงสุด ๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๒๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๙ วัน มีค่าสูงสุด ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๖ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๘ วัน มีค่าสูงสุด ๘๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๓๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๓

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า หมอกควันไฟป่าในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีสาเหตุมาจากการเผาเพื่อกำจัดวัชพืช เตรียมพื้นที่เพาะปลูก ความสะดวกในการหาของป่าและล่าสัตว์ ลักลอบเผา คึกคะนอง รู้เท่าไม่ถึงการณ์ จังหวัดเชียงใหม่ได้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ดังนี้ ๑. มีการกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และผลการดำเนินงาน ๒. มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการและศูนย์สั่งการใช้ระบบสั่งการแบบ Single command แก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ๓ ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ๓. แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ คือ ๑) ระยะเตรียมการและป้องกัน (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) ๒) ระยะรับมือ (วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑) ๓) ระยะสร้างความยั่งยืน (วันที่ ๒๑ เมษายน ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๑) สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีจำนวนวันที่ค่าเฉลี่ยฝุ่นละอองในอากาศเกินมาตรฐาน ๗๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ สถานการณ์มลพิษหมอกควันที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๒ ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่โดยพบว่า สถิติจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังจากสาเหตุของหมอกควัน ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคตาอักเสบ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจากช่วงเวลาอื่นในรอบปี ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๓

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าคุณภาพอากาศเกินมาตรฐาน ๗๘ วัน โดยค่าสูงสุด ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ จำนวนวันที่ค่าคุณภาพอากาศเกินเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๒๑.๘๘ ข้อมูลผู้ป่วยสะสมของจังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูลวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓) จำนวนผู้ป่วยเฝ้าระวังจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สะสม ๑๕ กลุ่มโรค มีผู้ป่วย ๒ กลุ่มโรคหลัก ได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจรวม และกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลผู้ป่วยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า กลุ่มโรคทางเดินหายใจมีแนวโน้มลดลงเป็นอย่างมาก ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ พบปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าอยู่ระหว่าง ๑๗ – ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยเดือนมกราคม ๒๕๖๔ เกินค่ามาตรฐาน ๒๕ วัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ๑๘ วัน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ๓ วัน และระหว่างวันที่ ๑ – ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ เกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ๑ วัน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จังหวัดเชียงราย ๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังไม่มีการตรวจวัด ๒. ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีค่าสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ๓. ปีพ.ศ. ๒๕๖๓ มีค่าสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓ และ ๔. ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีค่าสูงสุด ๒๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศยังคงเกินค่ามาตรฐาน เนื่องจากมีปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ คือ กระแสลมที่พัดพาฝุ่นละอองจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจังหวัดเชียงรายได้มีการดำเนินการของจังหวัด ดังนี้ ๑) กำหนดพื้นที่เสี่ยงเกิดไฟป่าและการเผาในที่โล่ง ๒) กำหนดพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษด้านหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ๓) กำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัด โดยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” จำนวน ๓ มาตรการ ดังนี้ (๑) มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (การแก้ไขปัญหาในระยะ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เร่งด่วนและในช่วงวิกฤต) (๒) มาตรการป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และ (๓) มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารจัดการมลพิษ กำหนดแนวทางปฏิบัติตาม “๔ มาตรการเชิงพื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” กำหนดผลการดำเนินงานและแนวทางปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๓ ระยะ ดังนี้ ๑) ระยะสั้น/ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒) ระยะกลาง/ระหว่างเกิดเหตุ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน และ ๓) ระยะยาว ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม เป็นต้นไป

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่มีข้อมูลฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๖๐ วัน ค่าสูงสุดวัดได้ ๒๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๓๖ วัน ค่าสูงสุดวัดได้ ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างเดือนมกราคม ถึงปัจจุบัน (ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๓๑ วัน ค่าสูงสุดวัดได้ ๑๐๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากข้อมูลสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในแต่ละปี พบว่า มีจำนวนวันที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินเกณฑ์มาตรฐานลดลง และค่าสูงสุดที่ตรวจวัดได้ในแต่ละปีมีแนวโน้มลดลง สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดลำพูนมีสาเหตุเกิดขึ้นจากไฟป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งฝุ่นละอองจากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม และการจราจร จังหวัดลำพูนได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละปีตามกรอบนโยบายรัฐบาล กระทรวง และกรมที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ เพื่อการจัดการปัญหาที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รูปแบบคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูนและศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน โดยมีการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน ดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ ๑. การแบ่ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ช่วงระยะเวลาการดำเนินการ ได้แก่ ๑) ช่วงเตรียมการ ระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนมกราคม ของทุกปี ๒) ช่วงรับมือ ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม และ ๓) ช่วงฟื้นฟูและสร้างความยั่งยืน ๒. การมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ แบ่งเป็น ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) พื้นที่ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์ (๒) พื้นที่เกษตรกรรม (๓) พื้นที่ชุมชน/เมือง (๔) พื้นที่ริมทาง ๓. มาตรการบริหารจัดการ จังหวัดลำพูนได้บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ประกอบด้วย ๕ มาตรการหลักตามนโยบายรัฐบาล ได้แก่ (๑) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (๒) สร้างความตระหนัก (๓) ลดปริมาณเชื้อเพลิง (๔) การบังคับใช้กฎหมาย และ (๕) ทีมประชารัฐ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและกำหนดแนวทาง มาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ๔. มาตรการควบคุมฝุ่นละอองจากมลพิษอื่น ๆ ๕. พื้นที่สำคัญที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขเป็นพิเศษ และ ๖. มาตรการระยะยาว ในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ สำหรับปัญหาและอุปสรรค นั้น ได้แก่ ๑) ยังมีการลักลอบเผาในพื้นที่ป่าไม้เป็นจำนวนมาก มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการไม่สอดคล้องกับพื้นที่รับผิดชอบ พื้นที่เข้าถึงยาก เป็นภูเขาสูง ๒) การบังคับใช้กฎหมาย ไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดตามจุดที่มีการเผาที่เกิดขึ้นได้ทุกจุด ๓) การเกิดฝุ่นควันขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องใช้ระยะเวลานาน และต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพเสริมในฤดูแล้ง การจัดการแหล่งน้ำ ตลอดจนการส่งเสริมการตลาด ที่สำคัญการดำเนินการดังกล่าวลำพังภาครัฐไม่สามารถจัดการและแก้ไขปัญหาได้ จำเป็นต้องอาศัยพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนมาร่วมมือกันคิดวางแผนและปฏิบัติการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สำหรับแผนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ กำหนดเป็น ๓ ระยะ ดังนี้ ๑) ระยะสั้น/ก่อนเกิดเหตุ (ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) ๒) ระยะกลาง/ระหว่างเกิดเหตุ (วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔) และ ๓) ระยะยาว/หลังเกิดเหตุ (ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป)

ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอนชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม พื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนยังไม่มีเครื่องมือในการตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการนำเครื่องมือตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

($PM_{๒.๕}$) มาติดตั้งในพื้นที่ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ ปัจจัยหลักของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมาจากการเผา ทั้งการเผาในพื้นที่ป่าและการเผาในที่ทำกิน จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ดังนี้ (๑) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นประธาน (๒) แต่งตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับอำเภอ ทุกอำเภอ ทั้ง ๗ อำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน อีกทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งชุดปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในระดับตำบลทุกตำบล และระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน (๓) คณะกรรมการศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเป็นแผนงานหลักของจังหวัดในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา โดยแผนดังกล่าวประกอบด้วย มาตรการ ๓ ขั้น (๓.๑) ขั้นเตรียมการ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑) (๓.๒) ขั้นรับมือ (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑) แบ่งเป็น ๓ ช่วง ประกอบด้วย (๓.๒.๑) ก่อนวิกฤติ (๑ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑) (๓.๒.๒) ช่วงวิกฤติ (๑ มีนาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑) (๓.๒.๓) ช่วงเผชิญเหตุ (๑ มีนาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑) (๓.๓) ขั้นสร้างความร่วมมือ (๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑) (๔) ออกประกาศจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการสถานการณ์ในพื้นที่ (๕) ติดตามสถานการณ์ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง (๖) ถอดบทเรียนเพื่อสรุปผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางและปรับปรุงเพิ่มเติมมาตรการในปีต่อไป สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการนำตัวชี้วัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มากำหนดเป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นปีแรก โดยอ้างอิงข้อมูลจากสถานการณ์ตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (๑) จำนวนวันที่ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๖๓ วัน เดือนมกราคม ๒๕๖๒ ๒ วัน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ๘ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ๒๙ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๒ ๒๔ วัน (๒) ค่าสูงสุดเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงที่วัดได้เท่ากับ ๒๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ สำหรับการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ใช้ฐานข้อมูลจากการถอดบทเรียนสรุปผลการดำเนินงานป้องกันแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้จัดการถอดบทเรียนเพื่อสรุปผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อใช้เป็นแนวทาง และปรับปรุงเพิ่มเติมมาตรการในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จังหวัดแม่ฮ่องสอน สรุปได้ ดังนี้ ๑) จำนวนวันที่ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๗๕ วัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑๒ วัน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ๒๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓ สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ จนถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินเกณฑ์มาตรฐาน ๓๐ วัน ค่าสูงสุด ๓๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง โดยได้ตั้งศูนย์อำนวยการฯ มีการแต่งตั้งคณะทำงานจำนวน ๙ ชุด โดยคณะกรรมการทุกชุดจะปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ๑๐ มาตรการหลัก ทั้งนี้ เนื่องจากในระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๔ สถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนินการเพื่อควบคุมสถานการณ์ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ซึ่งมีปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนี้ ๑. สภาพภูมิประเทศ เป็นภูเขาสูงชัน เข้าถึงลำบาก มีความอันตราย ๒. ชุมชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในพื้นที่ป่า ร้อยละ ๘๔ ๓. การติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความยากลำบาก ๔. มีแนวเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านทุกอำเภอ ปัญหาการข้ามแดนลักลอบเผาป่า หาของป่า ล่าสัตว์ จากบุคคลภายนอกพื้นที่ ๕. ปัญหาหมอกควันข้ามแดน ๖. กำลังพล/วัสดุ/อุปกรณ์/ยานพาหนะ/และการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็น เนื่องจากมีพื้นที่ป่าจำนวนมาก และ ๗. การแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วย จำนวน ๔ กลุ่มโรค คือ กลุ่มโรคตาอักเสบ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด ปรากฏรายละเอียดข้อมูลจำนวนผู้ป่วยตามตารางข้อมูลจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ที่เกิดการเจ็บป่วยที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองในอากาศขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (แยกรายเดือนระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๕๘ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔) ที่เสนอต่อศาล ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ เป็นการจัดเก็บข้อมูลตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ ๔ กลุ่มโรค คือ กลุ่มโรคตาอักเสบ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด สำหรับวิธีการเก็บข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลในส่วนของการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น ไม่รวมถึงสถานพยาบาลอื่น ๆ ของรัฐที่อยู่นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และของเอกชน และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) รวมถึงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ต่อการเกิดโรคแต่อย่างใด และกรณีที่ต้องการหาความสัมพันธ์ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) กับการเกิดโรคนั้น จะต้องเป็นการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ประกอบด้วยส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ในหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันดำเนินการ และหากมีความประสงค์ที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) กับการเกิดโรคนั้น จะต้องมีการศึกษาวิจัยในเชิงวิชาการ เพื่อให้ได้รายละเอียดในเชิงลึก พร้อมกับต้องมีกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานแก้ไขภาวะหมอกควันด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นข้อมูลที่ได้รับรายงานจากโรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) และโรงพยาบาลชุมชน (รพช.) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จากการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑) ข้อมูลจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ พบว่า ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด กลุ่มโรคตาอักเสบ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด รองลงมา คือ กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ตามลำดับ โดยพื้นที่จังหวัดเชียงรายมีอัตราป่วยอยู่ในลำดับ ๔ รองจากจังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) พบว่า มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๔ กลุ่มโรคดังกล่าวลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคผิวหนัง และกลุ่มโรคตาอักเสบ ตามลำดับ โดยพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีรายงานอัตราป่วยอยู่ในลำดับที่ ๖ รองจากจังหวัดลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน พะเยา และเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓) จากข้อมูลการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน ของกรมควบคุมมลพิษ พบว่า มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๔ กลุ่มโรคดังกล่าวลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคผิวหนัง และกลุ่มโรคตาอักเสบ ตามลำดับ โดยพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีอัตราป่วยอยู่ในลำดับที่ ๖ จากทั้งหมด ๘ จังหวัด รายละเอียดปรากฏตามรายงานสถานการณ์ผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในระยะหมอกควัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – พ.ศ. ๒๕๖๔ ในการถอดบทเรียนสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ควรมีมาตรการของชุมชนร่วมกับการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องของการเผาขยะในครัวเรือน การเผาเพื่อกำจัดวัชพืชสำหรับการเตรียมพื้นที่ในการทำการเกษตรและการลักลอบเผาป่าเพื่อหาของป่า ส่วนหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ควรร่วมหาแนวทางบริหารจัดการเชื้อเพลิงด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการเผา รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเพื่อลดปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูนชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลจำนวนประชากรในพื้นที่จังหวัดลำพูนที่มารับการรักษาในสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำพูน ในกลุ่มโรคที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฝุ่นละอองในอากาศขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (แยกรายเดือน)

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

จนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ โดยแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มโรค ประกอบด้วย ๑) โรคหัวใจและหลอดเลือด ๒) โรคหอบหืด ๓) โรคถุงลมโป่งพอง ๔) โรคเยื่อบุตาอักเสบ และ ๕) โรคมะเร็งปอด จากข้อมูลการเกิดโรคทั้ง ๕ โรค ดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดลำพูนเป็นเวลา ๓ ปี (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓) พบว่า ค่าฝุ่นละอองในอากาศขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกินค่ามาตรฐานน่าจะมีความสัมพันธ์ในการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคถุงลมโป่งพอง ส่วนโรคมะเร็งปอด โรคเยื่อบุตาอักเสบ และโรคหอบหืด ไม่มีความสัมพันธ์กับค่าฝุ่นละอองในอากาศขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกินค่ามาตรฐาน ปรากฏรายละเอียดตามจำนวนผู้ป่วยโรคที่อาจได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ จากสถานบริการสาธารณสุขในจังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอนชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑) มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควัน ใน ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด รองลงมา คือ กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ตามลำดับ โดยพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีอัตราป่วยอยู่ในลำดับ ๕ รองจากจังหวัดน่าน ลำปาง ลำพูน และเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๔ กลุ่มโรคดังกล่าวลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคผิวหนัง และกลุ่มโรคตาอักเสบ ตามลำดับ โดยพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการรายงานอัตราป่วย อยู่ในลำดับที่ ๓ รองจากจังหวัดลำปาง และลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓) จากข้อมูลการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ พบว่า มีข้อมูลรายงานการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากภาวะหมอกควันในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ใน ๔ กลุ่มโรคดังกล่าวลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด มีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด กลุ่มโรคผิวหนัง และกลุ่มโรคตาอักเสบ ตามลำดับ จำนวนผู้ป่วยทั้ง ๔ กลุ่มโรคดังกล่าว ซึ่งถือเป็นกลุ่มเสี่ยง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

และเข้ามารับการตรวจรักษาในสถานบริการในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในห้วงเดือนมกราคม ถึงเดือนพฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นผู้ป่วยที่ต้องเฝ้าระวังแต่ยังไม่สามารถบ่งชี้ชัดว่าอัตราการเกิดโรคต่าง ๆ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับมลพิษทางอากาศที่เกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$)

ศาลไต่สวนคู่กรณีเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่า เหตุผลที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องเนื่องจากมีเหตุการณ์ฝุ่นละอองเกิดขึ้นในพื้นที่มาหลายปี และเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในการแก้ไขปัญหาส่วนมากจะมีฝ่ายเอกชนเข้าไปดับไฟ แต่หน่วยงานในพื้นที่ไม่มีการแก้ไขปัญหาอย่างเต็มที่ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ จึงประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้มีหน่วยงานเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบที่ชัดเจนและได้รับงบประมาณในการแก้ไขปัญหามลพิษ ปีที่ผ่านมาในพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดีอาศัยจะมีการประชาสัมพันธ์ โดยทำเป็นป้ายเตือนเป็นประจำทุกปี แต่ปีนี้ไม่มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ดังกล่าว แต่มีการจัดให้ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนเข้าไปเฝ้าในพื้นที่ระวังไฟป่า

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงและให้ถ้อยคำต่อศาล ว่า ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ เป็นประกาศฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีเคยเห็นชอบแผนปฏิบัติการที่มีรายละเอียดครอบคลุมปัญหาฝุ่นละอองรวมทั้งภาคเหนือด้วย มีแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว อยู่ในแผนปฏิบัติการดังกล่าว ตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละจังหวัด ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อจัดทำร่างหลักเกณฑ์ที่เป็นองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบรอง ในการพิจารณากำหนดเขตควบคุมมลพิษและยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ การประกาศเขตควบคุมมลพิษเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของผู้ถูกฟ้องคดีในการใช้อำนาจไม่ประกาศเขตควบคุมมลพิษ การประกาศเขตควบคุมมลพิษไม่ใช่ปัจจัยหลักในการควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากในทางปฏิบัติมีข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งความพร้อมของหน่วยงาน และงบประมาณ ฯลฯ ตามแนวทางการดำเนินงานและปฏิบัติการในการรับมือสถานการณ์ หน้าที่ ๒๖ – ๒๗

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

กำหนดเกณฑ์มลภาวะเป็นพิษต่อเนื่องไว้ว่า เป็นเวลา ๓ วัน สำหรับกรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ซึ่งมักมีค่าเกินมาตรฐานในช่วงเดือนมกราคม – เมษายนของทุกปี ยังไม่ถึงขนาดที่เป็นการก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพของประชาชน และยังสามารถแก้ไขโดยวิธีการอื่นเพื่อให้สภาพอากาศสามารถกลับคืนมาสู่สภาพปกติได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องเลือกใช้มาตรการทางกฎหมายในการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ หลังจากมีการประกาศให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตควบคุมมลพิษแล้วจะต้องมีการดำเนินการเพื่อควบคุม ลด และขจัดมลพิษโดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นในท้องที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ ตามนัยมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวข้างต้น และภายหลังจากการทำแผนปฏิบัติการเสร็จแล้ว ให้นำไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ก่อนที่จะนำเสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาเห็นชอบ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในระดับจังหวัดตามนัยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หากแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดข้างต้นได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีแล้วก็จะดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ ขั้นตอนการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ จะใช้เวลาประมาณ ๑ ปี เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วหน่วยงานที่ถูกกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการจะดำเนินการตามหน้าที่ต่อไป โดยเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล หากการดำเนินการข้างต้นยังไม่เป็นไปตามแผน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะเสนอแนวทางการปรับปรุงแผนปฏิบัติการดังกล่าว ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องมีการทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการ ทุก ๆ ๑ ปี โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำหน้าที่ในการกำกับการทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการ

แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะไม่ได้ประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

(๖) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการประกาศกำหนดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จากแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ ภายหลังจากมีการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานดังกล่าวแล้ว กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในชั้นบรรยากาศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมควบคุมมลพิษได้ติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จำนวน ๖ สถานี และในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ สถานี นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษได้มีการประกาศ ฉบับลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการบ่งชี้และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศสำหรับการรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศ จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน พบว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จะเกินมาตรฐานในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายนของทุกปี และมีแนวโน้มไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน พบว่า มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ดังนี้ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๔๔ วัน ส่วนจังหวัดเชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ไม่พบว่ามีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน เนื่องจากเริ่มการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในเดือนกรกฎาคม ซึ่งไม่ใช่ช่วงเวลาที่มีปัญหาฝุ่นละออง และหมอกควัน ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๓๘ วัน จังหวัดเชียงราย มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๓๕ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๓๗ วัน และจังหวัดลำพูน มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๔๒ วัน ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๔ วัน จังหวัดเชียงรายมีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๗ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๓ วัน และจังหวัดลำพูน มีจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน โดยปัจจัยของการเกิดปัญหาของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่ได้จากโครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ประกอบไปด้วย ๒ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ๑) แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) และสภาพภูมิอากาศ โดยผลการศึกษาพบว่า ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีสาเหตุหลักเกิดจากไฟป่า การเผาในที่โล่ง และมลพิษจากการใช้ยวดยานพาหนะ ๒) สำหรับปัจจัยทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่า ปริมาณ (Emission Loading) ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ไม่เปลี่ยนแปลง แต่สภาพภูมิอากาศมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศ (Mixing Height) จะมีผลทำให้การกระจายตัวของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ดีมากในช่วงเวลาที่ค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศมีค่าสูง ทำให้ค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก แต่เมื่อค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศมีค่าต่ำจะส่งผลให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ไม่กระจายตัว ส่งผลให้ค่าความเข้มข้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าเกินมาตรฐานหรือค่า AQI อยู่ในเกณฑ์เริ่มผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ นอกจากนั้น ความเร็วและทิศทางลมก็มีผลต่อการสะสมของฝุ่นด้วย

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ผู้ถูกฟ้องคดีในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละอองในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่ทั่วประเทศไทย ซึ่งรวมพื้นที่ภาคเหนือด้วย และให้นำร่างมาตรการดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแผนดังกล่าว โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าว มีแนวทางการปฏิบัติแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ (๑) ช่วงก่อนวิกฤติ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน)

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เป็นการเตรียมการและทำความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมพร้อมการสั่งการก่อนเข้าสู่สถานการณ์ (๒) ช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤติ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เป็นการปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการ ตามปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสถานการณ์ปกติ เพื่อควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับปกติ ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน อาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรต่อเนื่อง ให้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ปัญหาฝุ่นละออง โดยจะต้องเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป และ (๓) ช่วงหลังวิกฤต เป็นขั้นฟื้นฟูหลัง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

สถานการณ์กลับสู่ปกติกำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียน หรือ After Action Review(AAR) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้เห็นชอบกับมาตรการป้องกันฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องนำมาตรการดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ปรากฏว่าตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน คุณภาพอากาศในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน อยู่ในระดับปานกลางถึงดีมากอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าสภาพอากาศอยู่ในระดับที่ดีขึ้นแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระ แห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ และเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนต่อไป และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างเข้มข้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รับความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีไปประกอบการพิจารณา ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

สิ่งแวดล้อม ร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review(AAR)) การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ ในระหว่างวันที่ ๑๙ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทุกภาคส่วนเห็นตรงกันว่าปัจจัยที่สนับสนุนและส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จและเห็นควรให้ยังคงดำเนินการต่อไป ได้แก่ การใช้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการดำเนินงาน การสั่งการในรูปแบบ Single Command ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอและตำบล และผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ประชุมทางไกลผ่านจอภาพกำชับผู้ว่าราชการจังหวัดให้เร่งแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และมีสารอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา ขอให้ร่วมกันแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน และวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ มอบนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือหมอกควันภาคเหนือ โดยได้ให้แนวทางการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจะต้องมีความต่อเนื่อง จัดชุดพิทักษ์ป่าประจำหมู่บ้านในหมู่บ้านเสี่ยงไฟป่าของ ๙ จังหวัดภาคเหนือ ให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมถึงอุปกรณ์เครื่องมือที่เพียงพอสำหรับการเฝ้าระวังและดับไฟป่า ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก จังหวัดและหน่วยงานส่วนกลางต้องทำให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจถึงความพยายามและแนวทางการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาและพร้อมให้ความร่วมมือเป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์ป่า เปลี่ยนผู้มีพฤติกรรมการเผาป่าและบุกรุกทำลายป่าให้เป็นเครือข่ายดูแลรักษาป่า และร่วมมือกับอาเซียนแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับจังหวัดเชียงรายจัดประชุมเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันพื้นที่ภาคเหนือแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ ณ จังหวัดเชียงราย โดยมีนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) เป็นประธานการประชุม โดยได้สรุปข้อเสนอแนะต่อปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานจากการประชุมถอดบทเรียนการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และแนวทางการดำเนินงานปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อเสนอการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลังจากการประชุมถอดบทเรียนการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือเพื่อเตรียมรับมือสถานการณ์ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้แก่ การจัดตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขมลพิษทางอากาศภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ร่วมกับ GISTDA และ NASA ประยุกต์ใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมในการประเมินและรายงานปริมาณฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ร่วมกับการพยากรณ์ปริมาณฝุ่นละอองล่วงหน้า ๓ วัน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้อยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ลดการเผาป่าผ่านการจัดที่ดินทำกินตามโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (ส่วนหน้า) ขึ้น เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ณ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำหน้าที่หลักในการควบคุม สั่งการ และดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน โดยสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติการดับไฟป่าอย่างเข้มข้นภายใต้การประสานงานกับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีการประชุมทางไกลผ่านจอภาพเป็นประจำเพื่อติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัด โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปฏิบัติงานประจำที่ศูนย์ดังกล่าว และเพื่อให้การติดตามและรายงานสถานการณ์ไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละออง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำและจัดส่งข้อมูลรายงานสถานการณ์ประจำวันให้หน่วยงาน ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทราบ รวมถึงมอบหมายกองตรวจราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายงานผลการดำเนินงานรายสัปดาห์เสนอผู้บริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทราบ นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานโดยเน้นการป้องกันก่อนเกิดเหตุ ไม่ให้เกิดการเผาและการลุกลามของไฟจนยากที่จะควบคุมเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด โดยจะระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน เครือข่ายอาสาสมัคร อุปกรณ์เครื่องมือ ดำเนินการเฝ้าระวัง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

และป้องกันการเผาและไฟป่าในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงการให้ความรู้และเข้าถึงชุมชนเพื่อสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการลดการเผาตลอดช่วงวิกฤติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานและปฏิบัติการในการรับมือสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และค่าเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละออง PM ๒.๕ ของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานและจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือในการรับมือสถานการณ์หมอกควันอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินโครงการ “ซิงเก็บ ลดเผา” โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมป่าไม้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ – ๔ และกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ ลด การเกิดไฟป่าและการเผา อันจะนำไปสู่การบรรเทาความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละอองใน ๑๗ จังหวัดภาคเหนือในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ในรูปแบบการเก็บขนเชื้อเพลิงออกจากพื้นที่ป่าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าต่อไป ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ จะใช้งบประมาณของตนเองในการเก็บขนเชื้อเพลิงออกจากพื้นที่ป่าใน ๑๐ จังหวัด กรณีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน พบเกินค่ามาตรฐานในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ของทุกปี มีสาเหตุหลักมาจากการเผาป่าเพื่อล่าสัตว์ การหาของป่าและครอบครองพื้นที่ การเผาในพื้นที่เกษตร สภาพทางอุตุนิยมวิทยา ซึ่งมีอากาศแห้งในช่วงปลายปี ต้นปี ลักษณะของพื้นที่ที่เป็นภูเขาและแอ่งกระทะ รวมถึงปัญหามลพิษข้ามแดนจากเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ จากการติดตามตรวจสอบสถานการณ์ฝุ่นละออง ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๔ จนถึงปัจจุบัน พบคุณภาพอากาศดีมากถึงเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ พบเกินค่ามาตรฐานในบางวัน และในบางพื้นที่ และถึงแม้ว่าจุดความร้อนในพื้นที่ภาคเหนือจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่พบแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เนื่องจากสภาพอุตุนิยมวิทยาในภาคเหนือมีความเร็วลม ไม่เอื้ออำนวยต่อการระบายฝนออกจากพื้นที่ ประกอบกับอิทธิพลของ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ลมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดฝุ่นจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาสะสมเพิ่ม ทำให้สถานการณ์ฝุ่นในพื้นที่ภาคเหนือเกินมาตรฐาน ในส่วนของผลกระทบต่อสุขภาพ อาการและระดับความรุนแรงขึ้นอยู่กับระยะเวลาการสัมผัส อายุและความต้านทานของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม จากผลคาดการณ์สภาวะอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา คาดว่าสถานการณ์จะคลี่คลายในวันที่ ๔ – ๖ เมษายน ๒๕๖๔ เนื่องจากจะมีฝนตกปานกลางในพื้นที่ภาคเหนือประกอบกับลมได้เปลี่ยนทิศทางจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้สาเหตุจากหมอกควันข้ามแดนซึ่งผลกระทบต่อพื้นที่ภาคเหนือลดลงในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ หากสถานการณ์มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น จะยกระดับการดำเนินงานโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมาตรการที่กำหนดไว้อย่างเข้มข้น เช่น ระดมสรรพกำลังเพื่อเพิ่มการลาดตระเวน เฝ้าระวัง ควบคุมการเผาในที่โล่งและดับไฟ เร่งลดเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าโดยการชิงเก็บ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์เศษวัสดุการเกษตรเพื่อลดการเผาในพื้นที่เกษตร บังคับใช้กฎหมายกับผู้ลักลอบเผาในที่โล่งอย่างเด็ดขาด เพิ่มพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) จัดส่งเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องกับประชาชน ประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยงควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้งทุกประเภท จัดหาอุปกรณ์ป้องกันมลพิษให้กับประชาชน หากมีอาการทางสุขภาพรุนแรงควรปรึกษาแพทย์เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย เพิ่มความถี่และช่องทางประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชน โดยกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อเสนอผู้ถูกฟ้องคดีเป็นกรณีเร่งด่วนและนำเรียนนายกรัฐมนตรี พิจารณาสั่งการต่อไป ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการจัดประชุมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ จากนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ซึ่งกำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๓๐๖/๙๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอมติของการประชุมดังกล่าวข้างต้นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๓๐๖/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ รายงานสรุปผลการประชุม

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

มอบนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ ต่อรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ระบุความเร่งด่วนของเรื่องว่า พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันระหว่างเดือนมกราคม ถึงเมษายนของทุกปี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ นอกจากนี้ ปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยว รวมถึงบดบังทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ ซึ่งพบว่ามีการยกเลิกและเลื่อนเที่ยวบินเนื่องจากทัศนวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓

ในการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดี ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ได้มีการพิจารณาเรื่องการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต โดยสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ ๑) สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการออกข้อบังคับเพิ่มเติมเพื่อขยายเขตพื้นที่จำกัดรถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป ห้ามเดินรถเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากวงแหวนรัชดาภิเษก ขยายเป็นวงแหวนกาญจนาภิเษก การออกข้อบังคับหรือระเบียบตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อห้ามรถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไปเข้ามาในพื้นที่ชั้นในของกรุงเทพมหานครในวันที่ระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และในวันคู่ให้เข้ามาได้ตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยยกระดับความเข้มงวดในการตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ควันดำอย่างเคร่งครัด รวมทั้งออกคำสั่งห้ามการใช้รถที่มีมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนดมาใช้ในทางเดินรถ และออกกฎกระทรวงเพื่อการตรวจรับรองรถยนต์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำสั่งแล้ว ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ๒) กรมการขนส่งทางบกดำเนินการตรวจวัดควันดำอย่างเข้มงวดกับรถโดยสารทุกคัน โดยเพิ่มชุดตรวจเป็น ๕๐ ชุด ใน ๕๐ เขต บูรณาการร่วมกันระหว่างกรมการขนส่งทางบก กรมควบคุมมลพิษ และกรุงเทพมหานคร และปฏิบัติการร่วมกับกองบังคับการตำรวจจราจร ในการยกระดับความเข้มงวดการตรวจสอบ ตรวจจับรถควันดำสำหรับรถโดยสารและรถบรรทุก เพื่อการออกคำสั่งห้ามใช้รถ ๓) กรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดฝุ่นละออง หากตรวจสอบแล้วไม่เป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กำหนด ให้สั่งปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือสั่งหยุดการประกอบกิจการ และขอความร่วมมือโรงงาน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

อุตสาหกรรมลดกำลังการผลิตในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละออง และสนับสนุนแรงจูงใจให้กับโรงงานอุตสาหกรรมที่ให้ความร่วมมือ ๔) กรุงเทพมหานครดำเนินการแก้ไขปัญหาการจราจรจากการก่อสร้างรถไฟฟ้าเพื่อช่วยลดปัญหาฝุ่นละออง โดยกำกับให้ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ระงับการก่อสร้าง และไม่ให้มีการเผาในที่โล่งโดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้กระทำการเผา ๕) จังหวัดต่าง ๆ (ยกเว้น ๙ จังหวัดภาคเหนือ) ดำเนินการออกเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมการเผาขยะมูลฝอย หญ้า พืชไร่ พืชสวน ตอซังข้าว หรือสิ่งอื่นใด ไม่ว่าจะเป็นที่ดินของตนเองหรือที่สาธารณะในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละออง และให้เข้มงวดในการควบคุมยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม และการก่อสร้าง ๖) ข้อเสนออื่น ให้ขอความร่วมมือหน่วยงานภาคราชการ ภาคเอกชน และประชาชนลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวมาทำงาน สำหรับรถยนต์ของส่วนราชการต้องผ่านมาตรฐานควันดำทุกคัน ทั้งนี้ กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดของหัวหน้าส่วนราชการ และให้กระทรวงพลังงานพิจารณาสนับสนุนการลดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีปริมาณกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm รวมทั้งขอความร่วมมือกระทรวงพลังงาน กระทรวงคมนาคม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันเครื่องสำหรับรถยนต์ดีเซลที่มีอายุเกิน ๕ ปี และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานอื่นสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์วิกฤต ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในอำนาจอย่างเข้มงวด ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็น Single Command ให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน รวมทั้ง ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ เสนอประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาลงนามต่อไป

ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการพิจารณาเรื่องข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน โดยสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ ๑. ข้อเสนอแนวทางการแก้ไข

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๑) มาตรการเพิ่มเติม แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน และระยะกลาง – ระยะยาว ๑.๑) ระยะเร่งด่วน (๒๕๖๓) ดำเนินการสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจให้คนใช้ระบบขนส่งสาธารณะ/รถยนต์ไฟฟ้า หรือทางเลือกอื่นที่ไม่ก่อมลพิษ ให้มีการตรวจจับรถยนต์ที่ไม่ได้ติดตั้งหรือมีการถอด Catalytic Converter หรือ DPF ให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถปฏิบัติงานจากบ้านได้ในช่วงวิกฤต พิจารณากำหนดมาตรการเยียวยาและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยจากมลพิษทางอากาศ รวมทั้งการบูรณาการ รายงานข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นเอกภาพ ๑.๒) ระยะกลาง – ระยะยาว (๒๕๖๓ – ๒๕๖๗) การดำเนินการแบ่งออกเป็นภาคคมนาคมขนส่ง เช่น การกำหนดค่าปรับและบทลงโทษกรณีที่มีการถอด Catalytic Converter หรือ DPF ออกจากรถยนต์ การสร้างระบบ Citizen Watch ให้ประชาชนรายงานป้ายทะเบียนของรถควันดำและใช้เป็นเงื่อนไขในการต่อทะเบียน การพิจารณาการนำเข้าน้ำมันที่มีมาตรฐานยูโร ๕ จากต่างประเทศมาใช้ในระยะสั้น การกำหนดราคาน้ำมันมาตรฐานยูโร ๕ หรือยูโร ๖ ที่ชัดเจน การปรับเปลี่ยนสัญญาจ้างพนักงานของรัฐและพนักงานราชการให้สามารถรองรับการทำงานในรูปแบบ Work From Home ภาคการเกษตรและการเผาในที่โล่ง ดำเนินการชี้แจงแผนการเผาที่ชัดเจนและมีแผนรองรับเมื่อกำหนดว่าไม่ให้เผา ควรห้ามเผาในพื้นที่เขตชุมชนเด็ดขาดและมีบทลงโทษกับผู้ก่อมลพิษทางอากาศ ภาคอุตสาหกรรม ดำเนินการให้มีการรายงานข้อมูลการระบาย การปลดปล่อย และเคลื่อนย้ายมลพิษ (PT) จากโรงงานอุตสาหกรรม การเพิ่มมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดจากอุตสาหกรรมและตึกสูงในกรุงเทพมหานครที่ใช้ Boiler ให้โรงงานอุตสาหกรรมลดหรือหยุดกำลังการผลิตในช่วงที่คาดว่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าสูง รวมถึงการศึกษาความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จากปล่องโรงงาน ด้านการเงินการคลัง การลดหย่อนภาษีหน้ากากอนามัย เครื่องฟอกอากาศ รวมทั้งอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาผู้ป่วยจากมลพิษทางอากาศ สนับสนุนการลดภาษีให้กับสถานประกอบการที่ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศ ด้านสาธารณสุขและอนามัย การสำรองหน้ากากอนามัยให้เพียงพอ ส่งเสริมให้โรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงมีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศในห้องเรียน การปรับเลื่อนเวลาเข้าเรียนเพื่อหลีกเลี่ยงช่วงที่มลพิษทางอากาศอยู่ในระดับอันตรายต่อสุขภาพ สนับสนุนให้ผู้นำด้านเทคโนโลยีการผลิต HEPA ตั้งโรงงานและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในประเทศไทย การเพิ่มความคุ้มครองผู้สมัครวิ่งหรือปั่น

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

จักรยาน และการพิจารณาติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศที่ได้มาตรฐานเพิ่มให้ทุกจังหวัด โดยใช้งบท้องถิ่น ด้านการศึกษาวิจัย การศึกษาสัดส่วนแหล่งกำเนิดและองค์ประกอบของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) การศึกษาการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างง่ายสำหรับรายงานข้อมูลให้กับประชาชน การประเมินผลกระทบของมลพิษทางอากาศในทุกมิติเพื่อนำข้อมูลมาสร้างความตระหนักรู้ เป็นต้น ๒) การสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่ประชาชนเพื่อไม่ให้เกิดความตระหนกและเกิดความร่วมมือในการลดฝุ่นละออง ๓) นโยบายสาธารณะ โดยการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" และข้อเสนอจากคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีผลกระทบต่อประชาชน ๒. ข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควันให้ดำเนินการตามนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ส่วนมาตรการและแนวทางที่เสนอเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้ (๑) มาตรการเพิ่มเติม แบ่งเป็น (๑.๑) ระยะเร่งด่วน (๒๕๖๓) วางแผนการจัดการเศษวัสดุการเกษตรในพื้นที่ และการจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า การจัดตั้งกองทุนเพื่อหนุนเสริมการลาดตระเวนเฝ้าระวังและกิจกรรมของชุมชนและจิตอาสา รวมทั้งการสำรองหน้ากากอนามัยให้เพียงพอ (๑.๒) ระยะกลาง – ระยะยาว (๒๕๖๓ – ๒๕๖๗) แบ่งเป็น ภาคการเกษตรและการเผาในที่โล่ง การส่งเสริมให้มีตลาดเช่าซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร การเพิ่มส่วนต่างราคา รับซื้ออ้อยไฟไหม้และอ้อยสด ให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรแบบมีเงื่อนไขในการใช้เครื่องจักรกลเพื่อการเก็บเกี่ยว และจัดการแปลงแทนการเผา ส่งเสริมและให้ความรู้กับเกษตรกรเพื่อจัดการแปลงสำหรับใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว ส่งเสริมให้มีการรวมแปลงเพาะปลูกเพื่อให้เครื่องจักรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผลิตไฟฟ้าโดยใช้เศษวัสดุการเกษตร ด้านการเผาในที่โล่งในพื้นที่ป่าไม้และชุมชน ให้บริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าชุมชนด้วยจุลินทรีย์ และส่งเสริมงานวิจัยพื้นที่ต้นแบบในการบริหารจัดการเชื้อเพลิง มาตรการห้ามเผาควรทำควบคู่กับการจัดระเบียบการเผา ให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและสร้างทางเลือกให้ชุมชน ส่งเสริมการปลูกพืชยืนต้นแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว และหาตลาดรองรับให้ชุมชน การห้ามเผาในพื้นที่เขตชุมชนเด็ดขาด การมีบทลงโทษกับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ผู้ก่อมลพิษทางอากาศ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสั่งการและประสานงาน โดยการพัฒนาระบบ Real time single Command ด้านการเงินการคลัง พิจารณายกเว้นภาษีสำหรับเงินที่บริจาคให้กับเจ้าหน้าที่และจิตอาสาในการดับไฟป่า ด้านการศึกษาวิจัย ศึกษาการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างง่ายสำหรับรายงานข้อมูลให้กับประชาชน ด้านสาธารณสุขและอนามัย การสำรองหน้ากากอนามัยให้เพียงพอ ส่งเสริมให้โรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงมีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศในห้องเรียน รวมทั้งพิจารณาติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศ ที่ได้มาตรฐานเพิ่มให้ทุกจังหวัด และส่งข้อมูลให้ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยใช้งบท้องถิ่น การทบทวนตัวชี้วัด พิจารณาทบทวนตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (๒) การสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ และการรับรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความตระหนกและเกิดความร่วมมือในการลดฝุ่นละออง (๓) นโยบายสาธารณะ โดยการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และข้อเสนอจากคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีผลกระทบต่อประชาชน เช่น การทำเกษตรปลอดการเผา กำหนดให้การปลูกข้าว ข้าวโพด และอ้อย ต้องไม่มีการเผาโดยกำหนดเป็นเงื่อนไขของการช่วยเหลือเกษตรกร สนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรปลอดการเผา ส่งเสริมให้ภาคเอกชนขยายตลาดเช่าซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำเศษวัสดุการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักแทนการเผา ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

ในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการพิจารณาเรื่องการเสริมสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สู่สาธารณะ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ ๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรม และการแก้ไขปัญหาจากการเผาในที่โล่ง รวมถึงข้อเสนอด้านกฎหมายในการรับมือวิกฤตฝุ่นละออง ทั้งนี้ ในช่วงวิกฤตฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

($PM_{๒.๕}$) จะแบ่งตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ ซึ่งการปฏิบัติการในช่วงที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) อยู่ในระดับที่ ๑ – ๓ ให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" อย่างเข้มงวดและต่อเนื่องและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน และเมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เข้าสู่ระดับที่ ๔ (ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาและเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ๒) ข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณชนเพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณะ ประกอบด้วย ๒.๑) แผนการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศโดยเน้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลัก คือ มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารแบบสื่อสารสองทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ มาตรการที่ ๒ เน้นประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายในเชิงพื้นที่และกลุ่มที่เป็นต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ของการเกิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพและช่องทางการเผยแพร่ของเครือข่ายการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ๒.๒) กลไกการขับเคลื่อนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การมีศูนย์ข้อมูลฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) การสร้างช่องทางการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การใช้เครือข่ายการสื่อสารประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกพื้นที่ รวมทั้งการตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศภายใต้ผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนไม่ให้เกิดความตื่นตระหนกในการรับมือกับภาวะวิกฤตฝุ่นละออง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการชุดดังกล่าว มีการแต่งตั้งโฆษกเพื่อสื่อสารข้อมูลและสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สู่สาธารณชนต่อไป ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในช่วงวิกฤตปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ และข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณชน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาเกี่ยวกับมาตรการการยกระดับแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง สรุปได้ว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ และได้มีมติเห็นชอบแผนเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ๑๒ ข้อ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และข้อสั่งการรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ และปรากฏว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คลี่คลายลง แต่ในพื้นที่ภาคเหนือและหลายจังหวัด ยังคงมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน และจำนวนจุดความร้อนสะสมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลายจังหวัด ซึ่งสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในปัจจุบัน พื้นที่ในเมืองและนอกเมือง มีทั้งฝุ่นที่เกิดจากการจราจรและฝุ่นที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง โดยพบว่า มีค่าจุดความร้อนสะสมลดลงจากเดิมร้อยละ ๓๕ สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ ๒๐ สำหรับพื้นที่ในเมือง จำนวนวันและค่าฝุ่นละอองที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ลดลงจากเดิมร้อยละ ๙ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภายใต้มาตรการของรัฐบาลนั้น ประสบผลสำเร็จในด้านการบูรณาการแก้ไขปัญหาในการทำความเข้าใจกับประชาชน และประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและสามารถเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ดีกว่าเดิมมาก ที่สำคัญคือ ภาครัฐมีช่องทางในการบูรณาการผ่านศูนย์การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ที่จัดตั้งโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีทุกหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา มีกรอบและมาตรการในการเตรียมความพร้อมที่จะยกระดับมาตรการตามค่าคุณภาพอากาศ ไม่ว่าจะเป็นการลดฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิด หรือการควบคุมพื้นที่เป็นช่วง ๆ ไป โดยหากมีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกิน ๑๐๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะมีการรายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีทราบ และรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณายกระดับมาตรการ ปัจจุบัน ภาครัฐมีการสื่อสารให้ประชาชนรับทราบในหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นผ่านศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ มีการจัดทำแอพพลิเคชั่นที่จะให้ประชาชนเข้าถึงได้ การพยากรณ์อากาศโดยใช้เทคโนโลยีอวกาศ การร่วมมือกับกรมอุตุนิยมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการพัฒนาระบบการพยากรณ์และออกแบบจำลองในการคาดการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ซึ่งปัจจุบันสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าเป็นเวลา ๓ วัน และหากสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันจะสามารถคาดการณ์ปริมาณฝุ่นละอองได้ถึง ๑๐ วัน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมในการบำรุงรักษารถยนต์เพื่อลดฝุ่นละออง โดยเฉพาะในเรื่องของควันดำ การตรวจสภาพเครื่องยนต์ การมีโปรโมชั่นพิเศษในการลดราคา รวมไปถึงผู้ประกอบการที่เป็นผู้ค้าน้ำมันจะมีการลดราคาน้ำมันที่มีค่ากำมะถันต่ำ ในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล การนำรถยนต์ดีเซลเกรดพรีเมี่ยมมาจำหน่ายในราคาปกติเพื่อจะทำให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ลดลง และมาตรการที่สำคัญที่สุด คือ มาตรการ Work from Home ซึ่งเป็นมาตรการที่ทำให้ดัชนีปัญหาการจราจรติดขัดลดลงร้อยละ ๑๐ ซึ่งส่งผลให้ค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ลดลงด้วย และถือเป็นมาตรการที่ใช้ได้ผลมากในช่วงที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สูง ซึ่งจะยกระดับในกรณีที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เพิ่มมากขึ้น โดยจะขอความร่วมมือไปยังภาคเอกชนในช่วงที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) หนาแน่น เป็นเวลา ๒ – ๓ วัน เนื่องจากในปัจจุบัน มาตรการนี้ใช้เฉพาะในภาคราชการ ซึ่งในช่วงนั้น กระทรวงศึกษาธิการจะมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถประกาศหยุดโรงเรียนได้ในช่วงที่ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินค่ามาตรฐาน โดยในส่วนของภาคการเกษตร กระทรวงอุตสาหกรรมได้ทำการลดการเผาในพื้นที่ไร่อ้อยได้ถึงประมาณร้อยละ ๗๕ ซึ่งทำให้จุดความร้อนในภาคการเกษตรลดลงเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม จะมีพื้นที่ที่ท้าทายในภาคเกษตร ไม่ว่าจะเป็นนาข้าว ไร่ข้าวโพด หรือพื้นที่อื่น ๆ ที่จำเป็นจะต้องเตรียมพื้นที่โดยการเผา ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ภาครัฐจะต้องดูแลควบคุม ทั้งนี้ ภาครัฐสามารถเก็บออกจากพื้นที่ได้ ๒,๐๐๐ ตัน ทำให้สามารถช่วยลดพื้นที่ที่จะทำให้เกิดไฟป่า เมื่อเกิดไฟป่าจะทำให้ความรุนแรงของไฟป่าลดลง ซึ่งจะเป็นมาตรการที่จะลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดจากการเผาในที่โล่งได้ อีกทั้งกรมควบคุมมลพิษยังได้ร่วมกับหน่วยงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา (USAID) องค์การนาซา (NASA) ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย (ADPC) และ GISTDA ในการพัฒนาระบบติดตาม ประเมิน และพยากรณ์คุณภาพอากาศ โดยใช้เทคโนโลยีอวกาศ การจัดทำแอพพลิเคชั่นบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่เกษตรกรรม (Burn Check) ซึ่งสามารถนำมาใช้บริหารจัดการการเผาในที่โล่ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

และควบคุมฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ ซึ่งการเผาในพื้นที่โล่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่นอกเมือง นอกจากนั้น ยังมีมาตรการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ จำนวน ๑๒.๙ ล้านไร่ โดยมีเงื่อนไขที่จะไม่ให้มีการเผา โดยจะต้องทำเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาว รวมไปถึงได้มีการเจรจาสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรกัมพูชา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีจุดความร้อนสูงกว่าปีที่ผ่านมา ๒ – ๓ เท่า โดยมีการทำรายงานถึงสำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อขอความร่วมมือควบคุมการเผาในที่โล่ง นอกจากนั้น หน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ชายแดน เช่น กระทรวงกลาโหม หรือหน่วยงานด้านการปกครองที่มีความสัมพันธ์ชายแดนระหว่างพื้นที่ได้มีการประสานงานกันโดยตรงด้วย ทั้งนี้ ภายหลังจากที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีข้อสั่งการให้ยกระดับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการประชุมเพื่อยกระดับแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองระดับพื้นที่ โดยประสานไปยังศูนย์ War Room ทุกจังหวัด ให้มีการสนธิกำลังและควบคุมปริมาณฝุ่นละอองในพื้นที่ให้ได้ ทั้งในเรื่องของการประกาศห้ามเผา รวมทั้งประกาศปิดพื้นที่ในบางพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า พร้อมกับการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะผู้ที่ฝ่าฝืนเข้าไปลักลอบเผาป่า เก็บหาของป่า ล่าสัตว์ รวมถึงการเผาในพื้นที่เกษตรที่ไม่ได้มีการแจ้งล่วงหน้า ซึ่งขณะนี้จังหวัดได้มีการยกระดับมาตรการแก้ไขปัญหา โดยใช้ War Room ซึ่งมีผู้ว่าราชการเป็นผู้บัญชาการ แบบ Single Command โดยมีศูนย์บัญชาการในทุก ๆ พื้นที่ และมีศูนย์บัญชาการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีข้อสั่งการให้ตั้งศูนย์บัญชาการส่วนหน้าขึ้น เพื่อประสานงานกับ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มีการสนธิกำลังลาดตระเวนในพื้นที่ที่มีความเสียหายสูง ที่สำคัญ คือ มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากประชาชน ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน เพิ่มมากขึ้น ในภาคสาธารณสุข กรมอนามัยได้เข้าถึงประชาชน โดยมีการสื่อให้ประชาชนรับทราบและเตรียมความพร้อมในการดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ซึ่งจากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ เห็นควรมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำชับเรื่องการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดจนกว่าสถานการณ์จะกลับสู่สภาวะปกติ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นดังนี้ ๑. ควรให้มีการสร้างป่าในเมือง การปลูกต้นไม้ริมทางหลวง และในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม เพื่อช่วยลดปัญหาฝุ่นละออง ๒. เนื่องจากในภาคพลังงาน การผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าขนาดเล็กหรือโรงไฟฟ้าชุมชน มีการใช้เชื้อเพลิงประเภทถ่านหินบางส่วน แต่ไม่มีการติดตั้งเครื่องกรองอากาศ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีการใช้ถ่านหินเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ดังนั้น จึงเห็นควรให้เพิ่มกระทรวงพลังงาน เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษจะรับไปดำเนินการ ๓. เนื่องจากการกำหนดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ของประเทศไทย สูงกว่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่กำหนดไว้ ดังนั้น ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นช่วงสภาพอากาศเปิดหรือปิด โดยประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ขอให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ได้มากขึ้น ๔. โรงงานขนาดใหญ่มีการจัดทำรายงานการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีเครื่องตรวจวัดสภาพอากาศตลอด ๒๔ ชั่วโมง ขณะที่โรงงานขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วไปไม่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมีเงินทุนน้อยที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงโรงงาน จึงเป็นเหตุเกิดปัญหามลพิษ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องเข้าไปดูแลและให้การช่วยเหลือ ๕. เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหามลพิษจากโรงงานที่อยู่ในการกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อโครงการต่าง ๆ ผ่านการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว จะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายและตรวจสอบอย่างจริงจัง โดยประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้มีข้อสั่งการ ดังนี้ ๑) ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองให้เกิดความชัดเจน และถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ๒) สาเหตุหลักของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) คือ การปล่อยควันพิษจากโรงงาน การใช้รถยนต์ทั้งน้ำมันเบนซินและดีเซล ความเชื่อของเกษตรกรที่ว่าการเผาพืชเกษตรจะทำให้ดินมีปุ๋ย ดังนั้นให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ (๑) ให้กรมอุตุนิยมวิทยา คาดหมายสภาวะอากาศที่มีผลต่อการสะสมของฝุ่นละออง และรายงานสภาพอากาศปิดที่จะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา ๓ – ๕ วัน ล่วงหน้า และประกาศให้ทราบ เพื่อให้ทุกหน่วยงาน เตรียมการแก้ไขปัญหาในช่วงที่สภาพอากาศปิด (๒) ให้กระทรวงอุตสาหกรรมดำเนินการลดการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปล่อยควันพิษจากโรงงาน เช่น การลดจำนวนการผลิตหรือหยุดการผลิตในช่วงที่มีสภาพอากาศปิด เป็นต้น (๓) ให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาออกกฎหมายหรือกฎกระทรวงเพื่อควบคุมปริมาณยานพาหนะในช่วงสภาพอากาศปิด (๔) ให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันในการเฝ้าระวังและดับไฟป่า โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงกลาโหม จะต้องชี้แจงให้ประชาชนรับรู้ถึงเรื่องไฟป่าและการดับไฟ โดยให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่วยกันดูแล (๕) จัดตั้งหน่วยงานประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) (๖) มอบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ถูกฟ้องคดีไปพิจารณาดำเนินการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้สถานการณ์กลับสู่ปกติโดยเร็ว โดยที่ประชุมมีมติให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ หมุนเวียนกำลังพลไปเสริมในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ที่เกิดไฟป่าจำนวนมากและยากต่อการควบคุม พื้นที่รอยต่อจังหวัดที่ยังไม่มีสถานีควบคุมไฟป่า รวมถึงเสริมการลาดตระเวนเฝ้าระวังไฟในพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่าโดยเด็ดขาด ให้กระทรวงมหาดไทยประสานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงกลาโหม (กองทัพภาคที่ ๓) จัดให้มีชุดปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และดับไฟป่าประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีพื้นที่ป่าติดกับพื้นที่ป่า หรือมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เร่งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนให้เข้าใจถึงผลกระทบของฝุ่นละออง เพื่อสร้างความตระหนักและการมีสวนร่วมในการแก้ไขปัญหา ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์เศษวัสดุ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้มงวดกวดขันการบังคับใช้กฎหมายควบคุมแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จากการจราจรและการเผาในที่โล่ง ให้กระทรวงมหาดไทยสั่งการจังหวัดชายแดนบูรณาการดำเนินการร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ เตรียมการรับมือหมอกควันข้ามแดน เร่งเจรจาเพื่อลดการเผาในพื้นที่ชายแดน และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พัฒนางานศึกษาวิจัย ให้ครอบคลุมประเด็นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในทุกมิติ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 มี.ค. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพความแม่นยำของการคาดการณ์ฝุ่น พฤติกรรมฝุ่น ผลกระทบต่อสุขภาพ มาตรการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบ ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับรองมติที่ประชุมดังกล่าว ในที่ประชุมแล้ว

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้องและถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีในวันไต่สวน คำชี้แจงและถ้อยคำของผู้ถูกฟ้องคดีในวันไต่สวน คำชี้แจงของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) คำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน และคำชี้แจงของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน แล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลสัญชาติไทย มีภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ ๘๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนจากกรณีเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้ป่าในเขตพื้นที่หลายจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทยเป็นเวลาต่อเนื่องประมาณหนึ่งเดือน เกิดหมอกควันหนามีปริมาณมากเกินมาตรฐานที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ ปกคลุมไปทั่วทั้งภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน จนเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และทราบสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือเป็นอย่างดี ย่อมต้องมีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้กระทำการดังกล่าว จนเป็นเหตุให้ประชาชนและผู้ฟ้องคดีซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากหมอกควันดังกล่าว จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดให้ต้องปฏิบัติ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยยื่นทางอิเล็กทรอนิกส์เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ และข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลปรากฏข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่จัดเก็บข้อมูลโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในห้วงเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$)) ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายจังหวัดและรายเดือน ดังนี้ ๑. ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๙ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๒ วัน มีค่าสูงสุด ๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๑ โดยสรุป จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๕๘ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑) ต่อเนื่อง ๙ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๖ วัน (วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๑) (จังหวัดเชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ไม่มีข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ เนื่องจากเริ่มมีการตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑) ๒. ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๕ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๓ วัน มีค่าสูงสุด ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๔๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยสรุป จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๘ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๒ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒) จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๔ วัน มีค่าสูงสุด ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๖ วัน มีค่าสูงสุด ๒๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๕ วัน มีค่าสูงสุด ๒๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยสรุป จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๖ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๕ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒) จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๒๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑ วัน มีค่าสูงสุด ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ โดยสรุปจังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๕๖ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๖ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๔ วัน (วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒) จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๙ วัน มีค่าสูงสุด ๒๔๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เดือนเมษายน ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๕ วัน มีค่าสูงสุด ๒๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒ โดยสรุปจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๖๑ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๖ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๔ วัน (วันที่ ๘ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒) ๓. ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๙ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๘ วัน มีค่าสูงสุด ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๕ วัน มีค่าสูงสุด ๓๒๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๒ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๗ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๓ วัน (วันที่ ๙ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๓ วัน มีค่าสูงสุด ๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๐ วัน มีค่าสูงสุด ๒๒๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๔ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๘ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๔ วัน มีค่าสูงสุด ๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๐ วัน มีค่าสูงสุด ๘๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๗ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๖ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓) จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน มีค่าสูงสุด ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๓๑ วัน มีค่าสูงสุด ๒๖๙

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เดือนเมษายน ๒๕๖๓ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๒๒ วัน มีค่าสูงสุด ๑๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) และ ๔. ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๘ วัน มีค่าสูงสุด ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๓๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) จังหวัดเชียงราย เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๔ วัน มีค่าสูงสุด ๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๒๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) จังหวัดลำพูน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๙ วัน มีค่าสูงสุด ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๗ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๖ วัน มีค่าสูงสุด ๑๐๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๕ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๑ วัน (วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) จังหวัดแม่ฮ่องสอน เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๘ วัน มีค่าสูงสุด ๘๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน ๑๗ วัน มีค่าสูงสุด ๓๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๓ โดยสรุป จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๑๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๓ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔) รายละเอียดตามตารางแสดงค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ณ เวลา ๐๐.๐๐ นาฬิกา (มคก./ลบ.ม.) ในพื้นที่ภาคเหนือ และตารางคุณภาพอากาศในพื้นที่บริเวณจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอนที่จัดทำโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) และจากการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ป่วยที่เกิดการเจ็บป่วยที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่จัดเก็บข้อมูลโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ พบว่า ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับบริการรักษาพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน แต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลอื่นที่อยู่นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสถานพยาบาลของเอกชน เฉพาะจำนวน ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ ๑) กลุ่มโรคตาอักเสบ ๒) กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด ๓) กลุ่มโรคทางเดินหายใจทุกชนิด และ ๔) กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ แยกเป็นรายจังหวัด และรายปี ดังนี้ ๑) จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑) รวมจำนวน ๑๕๑,๑๐๑ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) รวมจำนวน ๑๕๕,๙๒๘ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓) รวมจำนวน ๑๓๑,๘๓๙ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔) รวมจำนวน ๔๐,๔๕๖ ราย ๒) จังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑) รวมจำนวน ๑๕๕,๙๗๔ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) รวมจำนวน ๑๑๗,๘๑๕ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓) รวมจำนวน ๑๓๑,๔๗๐ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระหว่างวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๔) รวมจำนวน ๓๐,๒๑๙ ราย ๓) จังหวัดลำพูน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑) รวมจำนวน ๕๑,๒๐๕ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) รวมจำนวน ๕๓,๑๐๓ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓) รวมจำนวน ๗๒,๗๘๒ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) รวมจำนวน ๓๐,๙๔๐ ราย ๔) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑) รวมจำนวน ๓๒,๘๕๗ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒) รวมจำนวน ๓๑,๙๒๒ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓) รวมจำนวน ๒๕,๔๘๗ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔) รวมจำนวน ๙,๗๓๙ ราย และในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้น โดยผู้ถูกฟ้องคดีในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้มีการพิจารณาเรื่องข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน โดยสาระสำคัญสำหรับข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน ให้ดำเนินการตามนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ของรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ และมีการเสนอมาตรการและแนวทางเพิ่มเติม ดังนี้ ๑) มาตรการเพิ่มเติม แบ่งเป็น ๑.๑) ระยะ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 มิ.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เร่งด่วน (พ.ศ. ๒๕๖๓) วางแผนการจัดการเศษวัสดุการเกษตรในพื้นที่ และการจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า การจัดตั้งกองทุนเพื่อหนุนเสริมการลาดตระเวนเฝ้าระวังและกิจกรรมของชุมชนและจิตอาสา รวมทั้งการสำรองหน้ากากอนามัยให้เพียงพอ ๑.๒) ระยะกลาง – ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๗) แบ่งเป็น ภาคการเกษตรและการเผาในที่โล่ง การส่งเสริมให้มีตลาดเช่าซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร การเพิ่มส่วนต่างราคา รับซื้ออ้อยไฟไหม้และอ้อยสด ให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรแบบมีเงื่อนไขในการใช้เครื่องจักรกลเพื่อการเก็บเกี่ยว และจัดการแปลงแทนการเผา ส่งเสริมและให้ความรู้กับเกษตรกรเพื่อจัดการแปลงสำหรับใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว ส่งเสริมให้มีการรวมแปลงเพาะปลูกเพื่อให้เครื่องจักรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้ผลิตไฟฟ้าโดยใช้เศษวัสดุการเกษตร ด้านการเผาในที่โล่งในพื้นที่ป่าไม้และชุมชน ให้บริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าชุมชนด้วยจุลินทรีย์ และส่งเสริมงานวิจัยพื้นที่ต้นแบบในการบริหารจัดการเชื้อเพลิง มาตรการห้ามเผาควรทำควบคู่กับการจัดระเบียบการเผา ให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและสร้างทางเลือกให้ชุมชน ส่งเสริมการปลูกพืชยืนต้นแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว และหาตลาดรองรับให้ชุมชน การห้ามเผาในพื้นที่เขตชุมชนเด็ดขาด การมีบทลงโทษกับผู้ก่อมลพิษทางอากาศ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบสั่งการและประสานงานโดยการพัฒนาระบบ Real time single Command ด้านการเงินการคลัง พิจารณายกเว้นภาษีสำหรับเงินที่บริจาคให้กับเจ้าหน้าที่และจิตอาสาในการดับไฟป่า ด้านการศึกษาวิจัย ศึกษาการใช้เครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศอย่างง่ายสำหรับรายงานข้อมูลให้กับประชาชน ด้านสาธารณสุขและอนามัย การสำรองหน้ากากอนามัยให้เพียงพอ ส่งเสริมให้โรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงมีการติดตั้งเครื่องฟอกอากาศในห้องเรียน รวมทั้งพิจารณาติดตั้งเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศ ที่ได้มาตรฐานเพิ่มให้ทุกจังหวัด และส่งข้อมูลให้ประชาชนอย่างทั่วถึงโดยใช้งบท้องถิ่น การทบทวนตัวชี้วัด พิจารณาทบทวนตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ๒) สื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความตระหนกและเกิดความร่วมมือในการลดฝุ่นละออง ๓) กำหนดเป็นนโยบายสาธารณะ โดยการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีผลกระทบต่อประชาชน เช่น การทำเกษตรปลอดการเผา

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

กำหนดให้การปลูกข้าว ข้าวโพด และอ้อย ต้องไม่มีการเผาโดยกำหนดเป็นเงื่อนไขของการช่วยเหลือเกษตรกร สนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรปลอดการเผา ส่งเสริมให้ภาคเอกชนขยายตลาดเช่าซื้อเครื่องจักรกลการเกษตรให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และส่งเสริมให้เกษตรกรนำเศษวัสดุการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักแทนการเผา ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีมติเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พื้นที่ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน ดังกล่าว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป และการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ได้มีการพิจารณาเรื่องการเสริมสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สู่สาธารณะ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ ๑) แนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในช่วงวิกฤตปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบด้วย การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการจราจร การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรม และการแก้ไขปัญหาจากการเผาในที่โล่ง รวมถึงข้อเสนอด้านกฎหมายในการรับมือวิกฤตฝุ่นละออง ทั้งนี้ ในช่วงวิกฤตฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จะแบ่งตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ ซึ่งการปฏิบัติการในช่วงที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) อยู่ในระดับที่ ๑ – ๓ ให้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” อย่างเข้มงวดและต่อเนื่องและเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน และเมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เข้าสู่ระดับที่ ๔ (ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) ให้เสนอผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาและเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ๒) ข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณชนเพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณะ ประกอบด้วย ๒.๑) แผนการประชาสัมพันธ์และสื่อสาร การแก้ไขปัญหามลพิษ ทางอากาศโดยเน้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ประกอบด้วย ๓ มาตรการหลัก คือ มาตรการที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารแบบสื่อสารสองทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ มาตรการที่ ๒ เน้นประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายในเชิงพื้นที่และกลุ่มที่เป็นต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ของการเกิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ พัฒนาประสิทธิภาพ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

และช่องทางการเผยแพร่ของเครือข่ายการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ๒.๒) กลไกการขับเคลื่อนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การมีศูนย์ข้อมูลฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) การสร้างช่องทางการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การใช้เครือข่ายการสื่อสารประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกพื้นที่ รวมทั้งการตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้แก่ประชาชนไม่ให้เกิดความตื่นตระหนกในการรับมือกับภาวะวิกฤตฝุ่นละออง โดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการชุดดังกล่าว มีการแต่งตั้งโฆษกเพื่อสื่อสารข้อมูลและสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) สู่สาธารณชนต่อไป ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ และข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ต่อสาธารณชน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำเสนอมติของผู้ถูกฟ้องคดีในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบแล้ว ตามหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๓๐๖/๙๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้พิจารณาเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละออง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่ทั่วประเทศไทย และให้นำร่างมาตรการดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแผนดังกล่าว โดยแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังกล่าว กำหนดแนวทางการปฏิบัติออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่ ๑) ช่วงก่อนวิกฤติ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน) เป็นการเตรียมการและทำความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมพร้อมการสั่งการก่อนเข้าสู่สถานการณ์ ๒) ช่วงระหว่าง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เกิดสถานการณ์วิกฤติ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เป็นการปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินค่ามาตรฐาน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการตามปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยงานต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสถานการณ์ปกติ เพื่อควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับปกติ ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวด ขึ้น โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน อาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรต่อเนื่อง ให้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยจะต้องนำเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป และ ๓) ช่วงหลังวิกฤต เป็นขั้นฟื้นฟูหลังสถานการณ์กลับสู่ปกติกำหนดให้มีการประชุม

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

เพื่อถอดบทเรียน หรือ After Action Review (AAR) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป และต่อมา เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดให้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ได้พิจารณาเกี่ยวกับมาตรการการยกระดับแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง โดยที่ประชุมมีมติให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมป่าไม้ หมุนเวียนกำลังพลไปเสริมในพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ที่เกิดไฟป่าจำนวนมากและยากต่อการควบคุม พื้นที่รอยต่อจังหวัดที่ยังไม่มีสถานีควบคุมไฟป่า รวมถึงเสริมการลาดตระเวนเฝ้าระวังไฟในพื้นที่ป่าเสื่อมสภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดไฟป่าโดยเด็ดขาด ให้กระทรวงมหาดไทยประสานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงกลาโหม (กองทัพภาคที่ ๓) จัดให้มีชุดปฏิบัติการเฝ้าระวัง ป้องกัน และดับไฟป่าประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีพื้นที่ป่าติดกับพื้นที่ป่า หรือมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ให้กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เร่งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนให้เข้าใจถึงผลกระทบของฝุ่นละออง เพื่อสร้างความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตร ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์เศษวัสดุ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้มงวดกวดขันการบังคับใช้กฎหมายควบคุมแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) จากการจราจรและการเผาในที่โล่ง ให้กระทรวงมหาดไทยสั่งการจังหวัดชายแดนบูรณาการดำเนินการร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ เตรียมการรับมือหมอกควันข้ามแดน เร่งเจรจาเพื่อลดการเผาในพื้นที่ชายแดน และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประสานความร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พัฒนางานศึกษาวิจัย ให้ครอบคลุมประเด็นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในทุกมิติ ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพความแม่นยำของการคาดการณ์ฝุ่น พฤติกรรมฝุ่น ผลกระทบต่อสุขภาพ มาตรการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบ

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ประกาศให้ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือไม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า รัฐต้อง ... (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการและใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ ... "มลพิษ" หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย "ภาวะมลพิษ" หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน "แหล่งกำเนิดมลพิษ" หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗ ... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑) ... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องดังต่อไปนี้ ... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ... และมาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า และในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษ กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ซึ่งการจะ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ประกาศให้พื้นที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษนั้นต้องครบองค์ประกอบ ๒ ประการประกอบกัน คือ ประการที่หนึ่ง มีปัญหามลพิษ และประการที่สอง ปัญหามลพิษดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม แม้ผู้ถูกฟ้องคดีได้ชี้แจงต่อศาลว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการในการพิจารณากำหนดให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้ เพราะการประกาศเขตควบคุมมลพิษเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีก็ตาม แต่การใช้ดุลพินิจซึ่งเป็นการกระทำทางปกครองของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นจะต้องอยู่ภายใต้หลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย การที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ในการประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตควบคุมมลพิษ ย่อมแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายและข้อจำกัดการใช้อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า หากเงื่อนไขข้อเท็จจริงตามที่กฎหมายกำหนดมีครบทั้งสองประการประกอบกันแล้ว หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีความผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด มิเช่นนั้นจะถือเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย

กรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) หรือไม่ หากมีปัญหา มลพิษดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีอำนาจประกาศกำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่

เห็นว่า ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑ กำหนดว่า กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๐.๐๒๕ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ "ดัชนีคุณภาพอากาศ" หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน ($PM_{๑๐}$) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน ($O_๓$) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ($NO_๒$) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ($SO_๒$) ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมี ดังนี้

ตารางที่ ๑ เกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย

ดัชนีคุณภาพอากาศ	ระดับ	สี	คำอธิบาย
๐ – ๒๕	ดีมาก	ฟ้า	คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว
๒๖ – ๕๐	ดี	เขียว	คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ
๕๑ – ๑๐๐	ปานกลาง	เหลือง	ประชาชนทั่วไป : สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ : หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง
๑๐๐ – ๒๐๐	เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ	ส้ม	ประชาชนทั่วไป : ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

			ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ : ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์
๒๐๑ ขึ้นไป	มีผลกระทบต่อสุขภาพ	แดง	ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์

และข้อ ๓ กำหนดว่า การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศ ต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลาและใช้หน่วย ดังนี้ – ฝุ่นละออง ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วย ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.)... (๒)...

ตารางที่ ๒ ตารางเทียบค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศสำหรับคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ

	ความเข้มข้นสารมลพิษ (X)					
ดัชนีคุณภาพอากาศ (I)	$PM_{๒.๕}$ (มคก./ลบ.ม)	$PM_{๑๐}$ (มคก./ลบ.ม)	CO (พีพีเอ็ม)	$O_{๓}$ (พีพีบี)	$NO_{๒}$ (พีพีบี)	$SO_{๒}$ (พีพีบี)
๐ – ๒๕	๐ – ๒๕	๐ – ๕๐	๐ – ๔.๔	๐ – ๓๕	๐ – ๖๐	๐ – ๑๐๐
๒๖ – ๕๐	๒๖ – ๓๗	๕๑ – ๘๐	๔.๕ – ๖.๔	๓๖ – ๕๐	๖๑ – ๑๐๖	๑๐๑ – ๒๐๐
๕๑ – ๑๐๐	๓๘ – ๕๐	๘๑ – ๑๒๐	๖.๕ – ๙.๐	๕๑ – ๗๐	๑๐๗ – ๑๗๐	๒๐๑ – ๓๐๐
๑๐๑ – ๒๐๐	๕๑ – ๙๐	๑๒๑ – ๑๘๐	๙.๑ – ๓๐.๐	๗๑ – ๑๒๐	๑๗๑ – ๓๔๐	๓๐๑ – ๔๐๐

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

๒๐๑ ขึ้นไป	๙๑ ขึ้นไป	๑๘๑ ขึ้นไป	๓๐.๑ ขึ้นไป	๑๒๑ ขึ้นไป	๓๔๑ ขึ้นไป	๔๐๑ ขึ้นไป

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วเห็นได้ว่า หากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ – ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น สำหรับผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องมีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไปจะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์

คดีนี้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามเอกสารที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) กรมควบคุมมลพิษ ยื่นต่อศาล คือ ๑. รายงานสถานการณ์คุณภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ที่แสดงปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) แยกรายจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ ๒. ดัชนีคุณภาพอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน แยกรายจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปี ๒๕๖๑ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๕๘ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑) ต่อเนื่อง ๙ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๖ วัน (วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๑)

ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๘ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๒ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒)

ปี ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๒ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๗ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๓ วัน (วันที่ ๙ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

ปี ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๓๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ (กุมภาพันธ์) จนถึงปี ๒๕๖๔ (๑๗ มีนาคม) จังหวัดเชียงใหม่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐานสูงมาก โดยในปี ๒๕๖๑ เกินมาตรฐานถึง ๕๘ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๑ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวัน ในปี ๒๕๖๒ เกินมาตรฐานถึง ๗๕ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๒ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๒๒ วัน ในปี ๒๕๖๓ เกินมาตรฐานถึง ๗๒ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกือบ ๔ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๒๓ วัน อีกทั้งในปี ๒๕๖๔ ตรวจวัดถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เกินมาตรฐานถึง ๓๕ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๑ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๑๗ วัน ทั้งๆ ที่เป็น

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ค่าการตรวจวัดเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เท่านั้น และมีแนวโน้มสูงขึ้น กรณีจึงต้องถือว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ต่อไปในอนาคต

กรณีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในท้องที่จังหวัดเชียงราย ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

ปี ๒๕๖๑ (ยังไม่มีเครื่องมือตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$))

ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๖ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๕ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒)

ปี ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๔ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๖๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๘ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

ปี ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์) จนถึงปี ๒๕๖๔ (๑๗ มีนาคม) จังหวัดเชียงรายมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐานสูงมาก โดยในปี ๒๕๖๒ เกินมาตรฐานถึง ๗๖ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกือบ ๔ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๓๑ วัน ในปี ๒๕๖๓ เกินมาตรฐานถึง ๗๔ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกิน ๔ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๓๑ วัน อีกทั้ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในปี ๒๕๖๔ ตรวจวัดถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เกินมาตรฐานถึง ๓๑ วัน มีค่าเฉลี่ยต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๒ เท่า ของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๑๗ วัน ทั้งๆ ที่เป็นค่าการตรวจวัดเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เท่านั้น และมีแนวโน้มสูงขึ้น กรณีจึงต้องถือว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงรายและปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงรายต่อไปในอนาคต

กรณีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในท้องที่จังหวัดลำพูน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

ปี ๒๕๖๑ (ยังไม่มีเครื่องมือตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$))

ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๕๖ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๖ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๔ วัน (วันที่ ๑๑ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

ปี ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๗ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๖ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓)

ปี ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๑๐๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๕ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๑ วัน (วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์) จนถึงปี ๒๕๖๔ (๑๗ มีนาคม) จังหวัดลำพูนมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐานสูงมาก โดยในปี ๒๕๖๒ เกินมาตรฐานถึง ๕๖ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๒ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๑๔ วัน ในปี ๒๕๖๓ เกินมาตรฐานถึง ๒๔ วัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๑ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) แม้จะลดลงบ้างในปี ๒๕๖๓ แต่ก็ยังเกินกว่ามาตรฐานและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน อีกทั้งในปี ๒๕๖๔ ตรวจวัดถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๑ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๑๑ วัน ทั้งๆ ที่เป็นค่าการตรวจวัดเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เท่านั้น และมีแนวโน้มสูงขึ้น กรณีจึงต้องถือว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดลำพูนและปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดลำพูนต่อไปในอนาคต

กรณีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

ปี ๒๕๖๑ (ยังไม่มีเครื่องมือตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$))

ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๖๑ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๒) ต่อเนื่อง ๖ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๒๔ วัน (วันที่ ๘ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒)

ปี ๒๕๖๓ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๗๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๒๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ต่อเนื่อง ๔ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๓๑ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

ปี ๒๕๖๔ (กุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน ๑๕ วัน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุด ๓๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔) ต่อเนื่อง ๓ ครั้ง ต่อเนื่องสูงสุด ๑๗ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ : ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์) จนถึงปี ๒๕๖๔ (๑๗ มีนาคม) จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐานสูงมาก โดยในปี ๒๕๖๒ เกินมาตรฐานถึง ๖๑ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

๓ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องสูงสุดถึง ๒๔ วัน ในปี ๒๕๖๓ เกินมาตรฐานถึง ๗๕ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกือบ ๓ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๓๑ วัน อีกทั้งในปี ๒๕๖๔ ตรวจวัดถึงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เกินมาตรฐาน ๑๕ วัน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดเกินกว่า ๓ เท่าของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องหลายครั้งและต่อเนื่องหลายวันสูงสุดถึง ๑๗ วัน ทั้งๆ ที่เป็นค่าการตรวจวัดเฉพาะช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ เท่านั้น และมีแนวโน้มสูงขึ้น กรณีจึงต้องถือว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนและปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไปในอนาคต

จากข้อเท็จจริงที่ได้วินิจฉัยข้างต้นแล้วว่า ปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่ จึงครบองค์ประกอบสองประการซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะใช้อำนาจในการประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่ทั้ง ๔ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

กรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เขตท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงต่อศาลว่ายังไม่มีความจำเป็นต้องประกาศกำหนดให้พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพราะเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีและยังมีวิธีการอื่นที่สามารถทำให้สภาพอากาศกลับคืนสู่สภาพปกติได้ อีกทั้ง สถานการณ์

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ ๔ จังหวัดดังกล่าว มีแนวโน้มดีขึ้น ยังไม่ถึงขนาดที่ก่อความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

เห็นว่า โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงและเอกสารประกอบคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ยื่นต่อศาลในวันไต่สวนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “แก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละอองในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพื้นที่ประเทศไทยซึ่งรวมพื้นที่ภาคเหนือด้วย และให้นำร่างมาตรการดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแผนดังกล่าว โดยแผนปฏิบัติการฯ มีแนวทางปฏิบัติแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่

(๑) ช่วงก่อนวิกฤติ (เดือนพฤศจิกายน ถึงธันวาคม)

(๒) ช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤติ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เป็นการปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยกำหนดแผนปฏิบัติการตามปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) แบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร...

ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร...

ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น...

ระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ต่อเนื่อง ให้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) โดยจะต้องนำเสนอกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

(๓) ช่วงหลังวิกฤติ เป็นขั้นฟื้นฟูหลังสถานการณ์กลับสู่ปกติกำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review (AAR)) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

โดยผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ และเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน และมีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ (๑) เห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนฯ ต่อไป และ (๒) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๓) และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างเข้มข้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review (AAR)) การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ ณ จังหวัดพิษณุโลก การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียน (After Action Review (AAR) การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ ระหว่างวันที่ ๑๙ – ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ณ จังหวัดเชียงใหม่ และผู้ถูกฟ้องคดีในคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณามาตรการการยกระดับแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเนื่องจากปรากฏว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ภาคเหนือยังคงมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐาน และจำนวนจุดความร้อนสะสมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นหลายจังหวัดและตามหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๓๐๖/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายงานสรุปผลการประชุมมอบนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์หมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ ต่อรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ระบุความเร่งด่วนของเรื่องว่า พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันระหว่างเดือนมกราคมถึงเมษายนของทุกปี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยของประชาชน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ นอกจากนี้ ปัญหาหมอกควันยังส่งผลกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจของพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยว รวมถึงบดบังทัศนวิสัยการจราจรทั้งทางบกและทางอากาศ ซึ่งพบว่ามีการยกเลิกและเลื่อนเที่ยวบินเนื่องจากทัศนวิสัยต่ำกว่าเกณฑ์ปลอดภัย จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานจะต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี ๒๕๖๓ พิจารณาจากข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับทราบถึงความรุนแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและสุขภาพอนามัยของประชาชน คุณภาพสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในการเดินทางทั้งทางบกและทางอากาศ รวมทั้งกระทบต่อสภาวะเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคเหนือมาโดยตลอด จึงเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติรับรองคุ้มครองไว้ ทั้งนี้ ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟูและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย โดยผู้ถูกฟ้องคดีต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

หลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

แต่ข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีและคำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน สรุปความได้ว่าสถานการณ์เกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีสาเหตุสำคัญเกิดจากการเผาป่า การเผาในที่โล่ง ควันจากรถยนต์ ส่งผลให้เกิดหมอกควัน ปกคลุมบริเวณพื้นที่อย่างกว้างขวาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ ทำให้ระคายเคืองตา แสบตา โดยหมอกควันดังกล่าวเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ตามวิถีชีวิตด้านการเกษตรและการเผาเศษหญ้าใบไม้ วัสดุเหลือใช้และเกิดจากควันไฟที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาดังกล่าวได้เกิดเป็นประจำในห้วงเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายนของทุกปี การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองดังกล่าวยังขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ขาดการบูรณาการแผนอย่างเป็นระบบ หลายหน่วยงานทำงานซ้ำซ้อน ขาดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินการ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขาดหน่วยงานซึ่งเป็นเจ้าภาพเพื่อติดตามการปฏิบัติงานรวมทั้งการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ประมวลผลและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา

ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ของแต่ละจังหวัดดังกล่าวในแต่ละปีจะมีแผนงานโครงการที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ เป็นการแก้ไขปัญหาตามแนวทางเดิม การดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นการปฏิบัติเป็นประจำโดยขาดการตรวจสอบ ติดตามและการวิเคราะห์ผลการดำเนินการเพื่อประกอบในการตัดสินใจปรับปรุงแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบเชิงบูรณาการและต่อเนื่อง กรณีจึงเห็นได้ว่าแม้จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน จะได้กำหนดแผนงานและมาตรการในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวโดยจะเห็นได้จากการที่นายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีให้ความห่วงใยติดตามตรวจสอบลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการดำเนินการด้วยตัวเองก็ตาม แต่เป็นที่เห็นได้ว่า ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่ยังไม่ลดปริมาณลงกลับมีแนวโน้มความรุนแรงสูงขึ้นและต่อเนื่องยาวนาน โดยจะเห็นได้จากข้อมูลปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

($PM_{๒.๕}$) ช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคมของแต่ละจังหวัดดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ยังคงเกินมาตรฐานและต่อเนื่องในอัตราที่สูงขึ้นเป็นลำดับทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ตรวจพบฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินกว่ามาตรฐานต่อเนื่องสูงสุดถึง ๓๑ วัน และตรวจพบค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่องสูงสุดสูงถึง ๓ – ๔ เท่า ของระดับดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน (สัญลักษณ์สีแดง) ซึ่งต้องถือว่าเป็นสถานการณ์ที่มีแนวโน้มร้ายแรง และจากข้อมูลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน พบอัตราการป่วยของ ๔ กลุ่มโรคสำคัญที่เกี่ยวกับโรคหัวใจและหลอดเลือดทุกชนิด โรคทางเดินหายใจทุกชนิด โรคตาอักเสบ และโรคผิวหนังอักเสบ ในช่วงเวลาที่เกิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) มีปริมาณมาก ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๔ แม้จะไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าอัตราการป่วยด้วยโรคดังกล่าวเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับการเกิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่หรือไม่ เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลยังไม่ทั่วถึงครอบคลุมสถานพยาบาลทุกแห่งทั้งของรัฐและเอกชนในพื้นที่ และการจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบ ไม่มีการศึกษาทางวิชาการ วิเคราะห์และวิจัยอย่างจริงจัง ดังนี้ ย่อมแสดงว่าในการปฏิบัติงานตามแผนงานและมาตรการของแต่ละจังหวัดที่ดำเนินการอยู่นั้นไม่อาจแก้ไขปัญหาความรุนแรงของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ และมาตรการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบให้ดำเนินการในคราวการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ยังไม่บรรลุผล

โดยที่ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือดังกล่าวเป็นปัญหาที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ของแต่ละปีจะมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เกินมาตรฐานอย่างมากซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยหากประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็จะสามารถจัดหาเครื่องฟอกอากาศช่วยกรองอากาศให้ดีขึ้นได้ซึ่งก็มีจำนวนไม่มากนักและเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ แต่ประชาชนซึ่งทำงานในที่โล่งแจ้งและฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่สามารถซื้อเครื่องฟอกอากาศได้ก็ต้องทนใช้ชีวิตกับสภาพอากาศที่ปนเปื้อนด้วยมลพิษดังกล่าว

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อีกทั้งข้อมูลทางการแพทย์ซึ่งเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปก็ระบุว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน การสวมหน้ากากอนามัยที่ใช้ปกติสำหรับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด ๑๙) ไม่สามารถใช้ป้องกันฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ ส่วนหน้ากากชนิดพิเศษที่สามารถป้องกันฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ ก็มีราคาค่อนข้างแพง ประชาชนโดยทั่วไปไม่สามารถซื้อมาใช้ได้ กรณีจึงเห็นว่าปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เป็นปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองที่มีสภาพร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เมื่อแผนงานและการดำเนินการโดยใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานที่มีอำนาจในแต่ละจังหวัดไม่สามารถลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ลงได้ แต่กลับเพิ่มระดับความรุนแรงมากขึ้นเช่นนี้ หากได้มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นเอกภาพโดยมีองค์กรหลักในการรับผิดชอบและมีองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมโดยตรงมาให้ข้อแนะนำ และช่วยเหลือในการจัดทำแผนปฏิบัติการตามความจำเป็น ประกอบกับมีงบประมาณในการดำเนินการที่เหมาะสมกับแต่ละท้องที่ รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีองค์ความรู้ในการตรวจสอบ ติดตาม วิเคราะห์และประมวลผลอย่างเป็นระบบนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อฟื้นฟูสภาพอากาศให้อยู่ในภาวะปกติโดยเร็วและยั่งยืน ย่อมจะเกิดผลดีต่อสุขภาพและจิตใจของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งมีผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการท่องเที่ยว โดยผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงต่อศาลในชั้นไต่สวนเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่า หากมีการประกาศให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งเป็นเขตควบคุมมลพิษแล้ว จะต้องดำเนินการเพื่อควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ดังนี้ ๑. เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตท้องที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น ๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าว ๓. เมื่อจัดทำแผนแล้วให้นำไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แล้วนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากผู้ถูกฟ้องคดีแล้วก็จะส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอขอ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

งบประมาณและเมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้วก็จะจัดส่งไปยังจังหวัดที่จัดทำแผนเพื่อดำเนินการตามแผนต่อไปโดยงบประมาณดังกล่าวแยกออกจากงบประมาณปกติของหน่วยงาน ดังนี้ จึงสมควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านมลพิษ เช่น ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะกรรมการและเลขานุการผู้ถูกฟ้องคดี หรือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จะได้เสนอข้อมูลไปยังผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณาดำเนินการในการประกาศให้ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอนเป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และหากผู้ถูกฟ้องคดีคดีได้ประกาศกำหนดให้ท้องที่ทั้ง ๔ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษ ก็จะเกิดกระบวนการในการแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการอย่างเป็นระบบโดยมีการจัดทำแผนงานการดำเนินการ ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) อย่างจริงจังและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว มีหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามแผนงาน มีหน่วยงานติดตามตรวจสอบและวิเคราะห์ประเมินผลของสภาพปัญหาและการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแผนงานโครงการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการดำเนินการตามแผนงานยังมีงบประมาณสนับสนุนแผนงานโครงการดังกล่าวเป็นการเฉพาะ มีหน่วยงานในพื้นที่โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งรู้ข้อมูลในพื้นที่ รู้ปัญหา และรู้ถึงแหล่งกำเนิดของมลพิษเป็นอย่างดีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและเป็นหน่วยปฏิบัติการในพื้นที่ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีงบประมาณเป็นของตนเองที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงานและโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายในการลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้ โดยมีหน่วยงานของกรมควบคุมมลพิษซึ่งมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหามลพิษจากสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะมาช่วยให้ข้อแนะนำอีกด้วย และประการสำคัญเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งมีองค์ประกอบในรูปแบบคณะกรรมการ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นกรรมการ นอกจากนั้น ยังมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมเป็นคณะกรรมการ และมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

สิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งองค์ประกอบของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว ล้วนมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของหัวหน้าหน่วยงานในระดับภูมิภาคอยู่แล้ว หากได้มีการประกาศเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในท้องที่ ๔ จังหวัดดังกล่าว ย่อมจะส่งผลดีในการควบคุมตรวจสอบและติดตามผลโดยผู้บังคับบัญชาระดับสูงอันจะทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ยกระดับความสำคัญและสัมฤทธิ์ผลได้มากกว่าที่มอบให้แต่ละจังหวัดดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายของแต่ละหน่วยงานกำหนดอย่างเช่นที่ดำเนินการอยู่ ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ให้บรรลุผลได้ อีกทั้ง การประกาศเขตควบคุมมลพิษจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และคุ้มครองประโยชน์สาธารณะมากกว่าที่จะเกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือเศรษฐกิจ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงต่อศาลตามคำชี้แจงฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ว่ากรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน ยังไม่ถึงขนาดที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพของประชาชน และยังสามารถแก้ไขโดยวิธีการอื่นเพื่อให้สภาพอากาศสามารถกลับคืนสู่สภาพปกติได้ ไม่จำเป็นต้องประกาศให้ท้องที่ ๔ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษ นั้น เป็นข้ออ้างที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและไม่สมเหตุสมผล จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

อนึ่ง โดยที่สถานการณ์ปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน คาดว่าจะคลี่คลายเมื่อเข้าฤดูฝน แต่ก็เป็นที่คาดหมายได้ว่าสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในท้องที่ทั้ง ๔ จังหวัดดังกล่าวจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ชี้แจงต่อศาลในวันไต่สวน เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ ยอมรับว่า ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในภาคเหนือเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนธันวาคม – พฤษภาคม แม้ได้มีการประกาศให้ท้องที่ทั้ง ๔ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษ

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ซึ่งหลังจากนั้นต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องหลายขั้นตอน ได้แก่ ๑) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ๒) ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาให้ความเห็นชอบแผน ๓) ของบประมาณ และ ๔) ดำเนินการตามแผน ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการพอสมควร อาจไม่สามารถนำวิธีการดังกล่าวมาใช้แก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนก็ตาม แต่ในระยะเวลาอันใกล้อีกเพียงประมาณ ๘ เดือนต่อจากนี้ก็จะเข้าสู่ช่วงระยะเวลาที่คาดว่าจะเกิดสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ อันเป็นวิธีการหนึ่งสำหรับใช้ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในอนาคต เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เขตท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการประกาศภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายวิโรจน์ ศิริชัยเจริญ
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายประยูร ปรีดา
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่

นายเชวงศิลป์ สุวรรณจินดา
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายรังสิกร อุปพงศ์

ศาลปกครองเชียงใหม่
- 8 เม.ย. 2564
ศาลปกครองเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
คดีหมายเลขดำที่ ส.๑/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๖

สำเนา

○ คำพิพากษา (ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๑/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองเชียงใหม่

วันที่ ๒๘ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

นายภูมิ วชร เจริญผลิตผล ผู้ฟ้องคดี

ระหว่าง

นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาโดยเร่งด่วน ตามข้อ ๔๙/๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่บ้านเลขที่ ๕๔/๑๒๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ และประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (Particulate matter with diameter of less than 2.5 micron) ในบรรยากาศทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงเวลาต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ปี ๒๕๖๖ มีปริมาณเกินมาตรฐานจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีแหล่งกำเนิดมาจากการเผาในที่โล่ง ซึ่งประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไปมีค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมงไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นสาธารณภัยตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีอันตรายต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีและประชาชน

จำนวนมาก หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวต้องดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว โดยเฉพาะการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนที่เกินมาตรฐานและเป็นเวลาต่อเนื่องสองเดือนนี้ แต่ไม่พบว่ามีการช่วยเหลือดังกล่าว จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีต้องสั่งการให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดโดยเร็ว ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณไม่เกินมาตรฐาน และมีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐาน โดยผู้ถูกฟ้องคดีทราบถึงสภาพบรรยากาศทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงเวลาต่อเนื่องสองเดือนดังกล่าวแล้ว แต่เพิกเฉยไม่ใช้อำนาจสั่งการตามกฎหมายดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในสภาพบรรยากาศพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยมีปริมาณเกินมาตรฐานเป็นเวลาต่อเนื่องสองเดือนจนเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมาก และไม่ได้รับบริการด้านสาธารณสุขเฉพาะทางเกี่ยวกับโรคที่ป่วยจากการได้รับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานเข้าสู่ร่างกาย รวมถึงบริการอื่นจากหน่วยงานรัฐเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ. ๒๕๕๐ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สภาพบรรยากาศในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และมีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานขณะนี้ รวมถึงบริการอื่นจากหน่วยงานรัฐเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี (๒) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อหามาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ (๓) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภยันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย (๔) แนะนำ ให้คำปรึกษาและอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน (๕) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี กปภ.ช. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย โดยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ เป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างบูรณาการจึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ๑) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติ (Concept of Operations : CONOPs) ให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน ๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยซึ่งเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับเพื่อให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกรุงเทพมหานคร แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินด้านต่าง ๆ เป็นต้น ๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer) ตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ถึงระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ "การรู้รับ – ปรับตัว – ฟื้นเร็วทั่ว – อย่างยั่งยืน (Resilience) โดยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สภากาชาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ และภาคประชาสังคม เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์การสาธารณกุศล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ได้แก่ ๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑) ประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์สภาพอากาศ สิ่งปกคลุมดิน ปริมาณน้ำฝน สถานการณ์น้ำ การใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยที่เกิดจากธรรมชาติและพื้นที่ที่เกิดภัยในอดีต เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ แจ้งเตือนประชาชนและอาสาสมัคร รวมทั้งสนับสนุนข้อมูลและประสานการให้ความช่วยเหลือประชาชนตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ๒) ประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยประเภทต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดินถล่ม แผ่นดินไหว สึนามิ หลุมยุบ การกัดเซาะชายฝั่งรวมทั้งการช่วยเหลือสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจาก สาธารณภัย เป็นต้น ๓) ปรับปรุง ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อมเขตอุทยานที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย ให้กลับสู่สภาพเดิมและไม่เสี่ยงต่อการเกิดภัย ๔) ศึกษา วิจัย พัฒนานวัตกรรมเพื่อการแจ้งเตือนภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

อย่างมีประสิทธิภาพ ๕) พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า สำหรับพื้นที่เสี่ยงภัยเพื่อเป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังเตือนภัยสถานการณ์ รวมทั้งช่องทางการสื่อสารเครือข่าย ด้านการแจ้งเตือนภัยอย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และครอบคลุมในทุกพื้นที่ ๖) เสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเฝ้าระวังเตือนภัยการวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความแม่นยำ ๗) วางแผนปรับปรุง และพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ๘) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินมลพิษ และผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการเกิดสาธารณภัย รวมทั้งเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูและรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและสิ่งมีชีวิต ๙) ควบคุมและป้องกันสัตว์ป่าและสัตว์อพยพที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย ๑๐) ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประเมินความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ๒. กระทรวงสาธารณสุข โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑) จัดทำนโยบาย พัฒนา ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และบูรณาการแผนงานการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เป็นเอกภาพครบวงจร ๒) เป็นหน่วยงานหลักด้านการแพทย์และการสาธารณสุขในการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินและสาธารณภัย โดยจัดให้มีระบบบัญชาการเหตุการณ์ด้านการแพทย์และการสาธารณสุขสั่งการหน่วยงานในสังกัดรวมถึงหน่วยงานในกำกับของกระทรวงสาธารณสุขและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ๓) พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ประเมินความเสี่ยง ระบบการพยากรณ์โรค และภัยสุขภาพ รวมถึงการแจ้งเตือนภัย (Warning System) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔) พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และการสาธารณสุข (Public Health Emergency Operation Center : PHEOC) ในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นศูนย์ประสานการเชื่อมโยงของหน่วยงานสาธารณสุขทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ๕) จัดเตรียมความพร้อมสถานพยาบาลทุกระดับในการรับมือกับสาธารณภัยรวมถึงพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขและอาสาสมัครให้มีความรู้และทักษะพร้อมที่จะปฏิบัติงานเมื่อเกิดสาธารณภัยและป้องกันตนเองจากภัยที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติ ๖) จัดหาและจัดเตรียมทรัพยากรทางการแพทย์และการสาธารณสุขสนับสนุนการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน รวมถึงประสานการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรด้านการแพทย์และการสาธารณสุขแบบบูรณาการ ๗) พัฒนาทีมปฏิบัติการฉุกเฉินทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉินในระดับต่าง ๆ ที่พร้อมปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างมีประสิทธิภาพโดยสามารถใช้ประโยชน์ได้ทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย ๘) จัดให้มีการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน (Emergency Care System) ครอบคลุมการแพทย์ฉุกเฉินก่อนถึงโรงพยาบาล (Emergency Medical Services

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

: EMS) การรักษาพยาบาลฉุกเฉินที่โรงพยาบาล (Emergency Care in hospital) การส่งต่อ (Inter hospital care) พร้อมทั้งสนับสนุนการปฏิบัติงานทั่วประเทศ และจัดระบบเครือข่ายบริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ๙) พัฒนาระบบสื่อสารสั่งการเชื่อมโยงหน่วยงานในสังกัด รวมถึงภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โดยจากนิยามของคำว่าสาธารณภัยตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ภายในแผนฉบับนี้ แบ่งสาธารณภัยออกเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ สาธารณภัยขนาดเล็ก สาธารณภัยขนาดกลาง สาธารณภัยขนาดใหญ่ สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง ทั้งนี้ การตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยเป็นไปตามเกณฑ์และเงื่อนไขในเรื่องพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ความซับซ้อนและเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ ศักยภาพด้านทรัพยากรในการปฏิบัติที่มีอยู่ รวมถึงการพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการในแต่ละระดับ การจะพิจารณาเรื่องผลกระทบจากสาธารณภัยจากค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานจะต้องเป็นไปตามนิยามสาธารณภัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศ ประเภท PM2.5 (Particulate Matter : PM) หมายถึง เหตุการณ์ที่มลพิษทางอากาศ ประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM2.5 ที่มีแหล่งกำเนิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติ หรือเกิดจากการกิจกรรมของมนุษย์ และเกิดการสะสมในบรรยากาศ ทำให้ PM2.5 ปกคลุมพื้นที่อยู่อาศัยของประชาชนจนมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก โดยปัจจุบันฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

นอกจากแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ดังกล่าวแล้วในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นในภูมิภาคอีกด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗ ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง ๙ จังหวัดภาคเหนือ ๓ มาตรการ คือ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีแนวทางการดำเนินงานในการบริหารจัดการ ดังนี้ ๑) ทบทวน วิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลสถานการณ์ PM2.5 ที่เกิดขึ้นและการดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่ผ่านมา ๒) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินและจัดทำแผนเผชิญเหตุแผนตอบโต้สถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๓) การดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุหรือแผนตอบโต้สถานการณ์ในช่วงวิกฤตที่กำหนดไว้ ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เป็นกลไกจัดการปัญหาฝุ่นละออง โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาการระดับจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาเป็นผู้บัญชาการเพื่อให้การอำนวยการสั่งการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองมีเอกภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการปฏิบัติงาน ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤติ (ธันวาคม – เมษายน) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) ได้แก่ ยานพาหนะ การเผา การก่อสร้างและผังเมือง ภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน มาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เช่น เครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ ทบทวนปรับปรุงกฎหมาย มาตรการ รวมถึงการแก้ไขปัญหามลพิษข้ามแดน

สำหรับการวัดค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และจำนวนประชากรที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมีหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งมีค่าเกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และจำนวนประชากรที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน บริเวณจังหวัดในภาคเหนือในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ปี ๒๕๖๖ จนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มความรุนแรงและมีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด อย่างไรก็ดี เมื่อเกิดสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๐๕/๗๖๖ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ และหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๐๕/๒๐๖๕ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ หารือไปยังกรมบัญชีกลางว่า กรณีดังกล่าวเป็นสาธารณภัยที่เป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร และหากเป็นสาธารณภัยที่เป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจะมีแนวทางในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน อย่างไร ต่อมา กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๔/๑๔๙๒๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ตอบข้อหารือการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มีลักษณะที่มีความรุนแรง มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะและเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วนจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน จังหวัดสามารถให้ความช่วยเหลือได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวและประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ รวมทั้งนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงสาธารณสุข มาพิจารณาในการประกาศเขตดังกล่าวได้ จากข้อเท็จจริงข้างต้นจะเห็นได้ว่าภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นภัยที่มีแหล่งกำเนิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติหรือเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์จนมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก จึงเข้าลักษณะสาธารณภัยอันเป็น “ภัยพิบัติ” ตามข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด จังหวัดที่ประสบปัญหาในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวและประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

โดยในปี ๒๕๖๖ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการตามแนวทางแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) การติดตาม ประเมิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง ได้จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT) ในการติดตามข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังการเกิดจุดความร้อนสะสม (Hotspot) ที่ส่งผลต่อการเกิดสถานการณ์ไฟป่า การเผาในที่โล่ง จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) รวมทั้งติดตามการคาดการณ์สภาพอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อการสะสมของฝุ่นละอองในพื้นที่จากกรมอุตุนิยมวิทยา และประสานการปฏิบัติกับกรมควบคุมมลพิษ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ อย่างต่อเนื่อง (๒) การสนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ แบ่งการปฏิบัติการ ดังนี้ (๒.๑) เป็นปฏิบัติการภาคพื้นดิน โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้สั่งการให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต นำเครื่องจักรกลสาธารณภัยด้านไฟป่า สนับสนุนภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดับไฟป่า และการลดฝุ่นละออง อาทิ รถดับไฟป่า ชุดอุปกรณ์ดับเพลิงควบคุมระยะไกล รถบรรทุกน้ำช่วยดับเพลิงขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร (๒.๒) ปฏิบัติการทางอากาศ โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับกองทัพบก จัดส่งอากาศยานปีกหมุน (KA - 32) จำนวน ๒ ลำ พร้อมด้วยนักบิน ช่างประจำอากาศยาน และชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (ERT) ร่วมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา มีผลการปฏิบัติในการสนับสนุนการทิ้งน้ำดับไฟป่าในพื้นที่ภูเขาสูงชันที่กำลังภาคพื้นดินเข้าถึงได้ยาก และจะประจำการเพื่อสนับสนุนการควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนืออย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดฤดูกาล (๓) การเน้นย้ำแนวทางและมาตรการเพื่อลดฝุ่นละออง โดยกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง และสืบเนื่องจากกรณีช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เกิดสถานการณ์เพลิงไหม้บ่อขยะในหลายพื้นที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของฝุ่นละออง จึงได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ให้จังหวัดเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการเผาขยะหรือเศษวัชพืชและเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ เครื่องจักรกลสาธารณภัย อุปกรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้พร้อมระงับเหตุตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๔) การประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อบูรณาการหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง โดยมีหน่วยงานระดับกระทรวง กรม ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค (ศอ.ปก.ภาค) จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือ และเน้นย้ำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในที่ประชุม (๕) การประสานการปฏิบัติตามกลไก

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือของศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ (ศอ.ปกป.) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้อำนวยการศูนย์ดังกล่าวระดับชาติ

สำหรับการจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ นั้น ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่ องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไปจะรับผิดชอบควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ซึ่งครอบคลุมความเป็นไปได้ในการจัดการภัยของประเทศไทย ดังนี้ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐) ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ (มาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๒) ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ (มาตรา ๑๓) ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ (มาตรา ๓๑) ทั้งนี้ การยกระดับการจัดการสาธารณภัยขึ้นกับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนของสาธารณภัย หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจร่วมกับการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ซึ่งมีเกณฑ์และเงื่อนไข คือ พื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และการพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ

ส่วนการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับ ๔ คือ ภัยพิบัติขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งต่อชีวิตทรัพย์สินและขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ อาจมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ได้รับมอบหมาย) ไม่สามารถที่จะควบคุมสถานการณ์และระงับภัยพิบัติได้ นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายจะเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์เข้าควบคุมสถานการณ์ ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน แม้เป็นสาธารณภัยที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือ และมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่ถึงขนาดกระทบขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ และไม่มีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาหรือระงับภัยพิบัติดังกล่าว กรณีจึงไม่อยู่ในเกณฑ์เงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน ทว่าการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐานเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้ว่าราชการจังหวัด จังหวัดที่ประสบปัญหาสามารถควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ในการระงับสาธารณภัยดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ชี้แจงตามคำสั่งศาลโดยมีสาระสำคัญทำนองเดียวกันกับอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเพิ่มเติมว่า ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการนี้ให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร สำหรับกรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน แม้เป็นสาธารณภัยที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือ และมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่ถึงขนาดเป็นสาธารณภัยขนาดใหญ่ที่ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จึงไม่ได้รับรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งมีค่าเกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แต่อย่างใด ประกอบกับในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สำหรับการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน นั้น เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถควบคุม สั่งการ และบัญชาการเหตุการณ์เพื่อระงับสาธารณภัย ดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗ ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละอองในจังหวัดภาคเหนือไว้แล้ว และเพื่อให้การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/๒๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ แจ้งให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ เป็นหลักร่วมกับกฎหมายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ดังนี้ ๑. จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ภายใต้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในพื้นที่ โดยเน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ ภาพถ่ายดาวเทียม การใช้ระบบแอปพลิเคชั่นต่าง ๆ ในการสนับสนุนการอำนวยการ สั่งการให้ผู้อำนวยการในแต่ละระดับ รวมทั้งสามารถแจ้งเตือนแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ๒. ทบทวนและจัดทำแผนเผชิญเหตุ โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน อาทิ พื้นที่เสี่ยง (พื้นที่ป่า พื้นที่การเกษตร พื้นที่ริมทาง และพื้นที่ชุมชนเมือง) ข้อมูลกลุ่มเปราะบาง ข้อมูลทรัพยากรเครื่องจักรกลสาธารณภัยของหน่วยงาน แนวทางปฏิบัติในแต่ละระดับตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การแบ่งพื้นที่ และการมอบหมายภารกิจให้หน่วยงานในแต่ละพื้นที่ถึงระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านอย่างชัดเจน พร้อมทั้งซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ๓. เตรียมความพร้อมกำลังเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลสาธารณภัยให้มีความพร้อมใช้งานตามภารกิจ สำหรับในพื้นที่ที่มักเกิดการเผาอยู่บ่อยครั้งให้ประสานการปฏิบัติร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งชุดเฝ้าระวังระดับพื้นที่ สนับสนุน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

การลาดตระเวนเฝ้าระวังป้องปรามการลักลอบเผาในเขตป่า เขตพื้นที่การเกษตร โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนจิตอาสาให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ ๔. เน้นย้ำการป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) โดยกำชับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันและลดการเกิดมลพิษจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ อาทิ จากการคมนาคมขนส่ง การเผาในที่โล่ง (การเผาวัสดุการเกษตร การเกิดไฟป่า การเผาขยะกิ่งไม้ใบไม้) ภาคอุตสาหกรรม และการก่อสร้าง เป็นต้น ๕. กรณีการเผาในพื้นที่การเกษตรให้มอบหมายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานการปฏิบัติงานกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ตลอดจนใช้กลไกอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) ร่วมรณรงค์งดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร โดยเฉพาะช่วงที่มีสถานการณ์หมอกควันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) รุนแรง พร้อมทั้งส่งเสริมการนำองค์ความรู้ด้านการกำจัดวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและสนับสนุนการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปแปรรูปใช้ประโยชน์หรือเพิ่มมูลค่าแทนการเผา อาทิ การไถกลบตอซัง การใช้จุลินทรีย์ในการย่อยสลายเศษวัสดุทางการเกษตร การผลิตเชื้อเพลิงชีวมวล การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น เพื่อสร้างการรับรู้ให้ประชาชนมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามมาตรการของภาครัฐ ๖. ร่วมกันประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์ มาตรการ ข้อกฎหมาย แนวทางปฏิบัติตน ข้อมูลด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข และผลการแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของภาครัฐ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์สื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ๗. เมื่อเกิดสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน หรือระดับปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานและมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด อำเภอ บูรณาการหน่วยงาน ฝ่ายทหาร ฝ่ายพลเรือน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยอาสาสมัคร ประชาชนจิตอาสา ยกระดับมาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) โดยเคร่งครัด สำหรับกรณีที่เกิดไฟป่าให้สนธิกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะความชำนาญประกอบกำลังเป็นชุดปฏิบัติการพร้อมอุปกรณ์เครื่องจักรกลสาธารณภัยที่เหมาะสมเร่งดับไฟป่าในพื้นที่โดยเร็ว ๘. การปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงอันตราย เน้นย้ำการให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนอาสาสมัครที่เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ พร้อมทั้งจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ส่วนบุคคลที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน การดูแลด้านสวัสดิการ และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับกรณีการเกิดไฟป่าในพื้นที่ที่กำลังภาคพื้นดินเข้าถึงยากและมีความจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่มีอากาศยาน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุโดยเร็ว ๙. การดูแลสุขภาพของประชาชนให้มอบหมายหน่วยงานด้านสาธารณสุขจัดเจ้าหน้าที่เข้าดูแล

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ประชากรกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเปราะบางที่มีปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ เพื่อให้ข้อมูลด้านสุขภาพ แนวทางปฏิบัติในการดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดพื้นที่และระบบบริการประชาชนในพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) หรือห้องปลอดฝุ่นในพื้นที่รับผิดชอบให้มีความเหมาะสมตามแนวทางและมาตรการป้องกันควบคุมโรคของกระทรวงสาธารณสุข ๑๐. ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดติดตามสถานการณ์ และรายงานผลการดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ผ่านกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ (เชียงใหม่) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ (เชียงใหม่) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีเครื่องตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ๑๔ จุด โดยในช่วงหน้าแล้งตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เมษายนจะพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เนื่องจากความแห้งแล้ง ส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่าทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชา ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรมักจะเผาเศษวัสดุ เพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน สภาพอากาศที่นิ่ง ภูมิประเทศบางแห่งเป็นแอ่งกระทะ เช่น แอ่งแม่ฮ่องสอน แอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน เป็นต้น ฝุ่นละอองไม่สามารถแพร่กระจายและสามารถแขวนลอยในอากาศได้นานไม่ตกสู่พื้นดิน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยของประชาชน

สำหรับเกณฑ์การประเมินปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จะพิจารณาจากตัวชี้วัด ๒ ชนิด ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเกินมาตรฐานของ PM2.5 ได้แก่ จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) โดยประเมินจากแนวทาง ดังนี้

๑. มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น หมายถึง ๑) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เพิ่มขึ้นและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น หรือ ๒) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เพิ่มขึ้นและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม หรือ ๓) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เท่าเดิม และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

๒. มีความรุนแรงเท่าเดิม หมายถึง ๑) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เท่าเดิมและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม ๒) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เพิ่มขึ้นและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ลดลง หรือ ๓) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ลดลงและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

๓. มีความรุนแรงลดลง หมายถึง ๑) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ลดลงและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ลดลง หรือ ๒) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ลดลงและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม หรือ ๓) จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เท่าเดิมและจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ลดลง

ทั้งนี้ ข้อมูลการเปรียบเทียบสถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศทั่วไป ระหว่างปี ๒๕๖๔ ถึงปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) แยกรายจังหวัดสรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียดดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ๔๗ ๑๐ และ ๔๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดเชียงราย ๒๓ ๐ และ ๒๓ วัน ตามลำดับ จังหวัดลำพูน ๑๑ ๒ และ ๓๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๘ ๓ และ ๑๘ วัน ตามลำดับ

๒. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ๒ ๐ และ ๑๗ วัน ตามลำดับ จังหวัดเชียงราย ๐ ๐ และ ๕ วัน ตามลำดับ จังหวัดลำพูน ๐ ๐ และ ๑๓ วัน ตามลำดับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๐ ๑ และ ๕ วัน ตามลำดับ

๓. ค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี (ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ เชียงใหม่ ๔๖ ๒๕ และ ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดเชียงราย ๔๐ ๒๓ และ ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดลำพูน ๓๙ ๓๑ และ ๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๘ ๒๕ และ ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

อนึ่ง สืบเนื่องจากสภาวะอากาศในปี ๒๕๖๕ เป็นปรากฏการณ์ “ลานิญ่า” ที่มีฝนตกชุกตลอดทั้งปี จึงส่งผลให้สถานการณ์ปัญหาหมอกควันจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีจำนวนวันที่ฝุ่นเกินค่ามาตรฐานน้อยลง ในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้เชื้อเพลิงในพื้นที่ป่ามีการสะสมเพิ่มมากขึ้น เป็นความเสี่ยงของการลุกลามของไฟป่าที่อาจขยายวงกว้างในปี ๒๕๖๖ การเปรียบเทียบสถานการณ์ปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ในปี ๒๕๖๖ จึงเห็นว่าควรใช้ลักษณะสภาวะอากาศที่ใกล้เคียงกัน คือ ปี ๒๕๖๔

ดังนั้น เมื่อประเมินความรุนแรงของ PM2.5 ปี ๒๕๖๖ เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ในช่วงเวลาเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่ (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดเชียงราย (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เท่าเดิม ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดลำพูน (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในบรรยากาศทั่วไป มีค่าเกินมาตรฐานในบริเวณจังหวัดในภาคเหนือ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตามที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ มีพื้นที่รับผิดชอบจะเห็นได้ว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีสถานการณ์มีความรุนแรงเท่าเดิม หากพิจารณาจากจำนวนวันเกินค่ามาตรฐานที่พบว่า ลดลงจากปีที่ผ่านมา คือจาก ๔๗ วัน (ในปี ๒๕๖๔) เหลือ ๔๐ วัน (ในปี ๒๕๖๖) แต่ในขณะที่จำนวนวันที่มีความเข้มข้นของฝุ่นในระดับที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับของคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ มีจำนวนวันเพิ่มขึ้น คือ ๒ วัน (ในปี ๒๕๖๔) เป็น ๑๗ วัน (ในปี ๒๕๖๖) และค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี เปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวกันคือเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พบค่า PM2.5 เฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้นจาก ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็น ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ มีข้อสังเกตของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๖ ส่วนใหญ่ ค่า PM2.5 ในพื้นที่อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นสถานีตรวจวัดที่เริ่มตรวจวัดในปี ๒๕๖๖

จังหวัดเชียงราย สถานการณ์มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น คือมีจำนวนวันเกินค่ามาตรฐานในปี ๒๕๖๖ เท่ากับ ปี ๒๕๖๔ คือ ๒๓ วัน ในขณะที่จำนวนวันที่มีความเข้มข้นของฝุ่นในระดับที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับของคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ มีจำนวนวันเพิ่มขึ้น คือ จากที่ไม่มีในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๕ วัน ในปี ๒๕๖๖ และค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี เปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวกัน คือ เดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พบค่า PM2.5 เฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้นจาก ๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็น ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

จังหวัดลำพูน สถานการณ์มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากการที่มีจำนวนวันเกินค่ามาตรฐานเพิ่มมากขึ้น คือ จาก ๑๑ วัน เป็น ๓๐ วัน ประกอบกับจำนวนวันที่มีความเข้มข้นของฝุ่นในระดับที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับของคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ มีจำนวนวันเพิ่มขึ้น คือ จากที่ไม่มีในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๓ วัน ในปี ๒๕๖๖ และค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี เปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวกันคือเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พบค่า PM2.5 เฉลี่ยมีค่าเพิ่มขึ้นจาก ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็น ๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ มีข้อสังเกตของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๖ ส่วนใหญ่ ค่า PM2.5 ในพื้นที่อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นสถานีตรวจวัดที่เริ่มตรวจวัดในปี ๒๕๖๖ และเป็นพื้นที่ที่พบจุดความร้อนเป็นจำนวนมาก หากเปรียบเทียบกับสถานีเดิมที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองลำพูน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จังหวัดแม่ฮ่องสอน สถานการณ์มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น จากการที่มีจำนวนวันเกินค่ามาตรฐานเพิ่มมากขึ้น คือ จาก ๘ วัน เป็น ๑๘ วัน ตามลำดับ ประกอบกับจำนวนวันที่มีความเข้มข้นของฝุ่นในระดับที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับของคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ มีจำนวนวันเพิ่มขึ้น คือ จากที่ไม่มีในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๕ วัน ในปี ๒๕๖๖ และค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี เปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวกันคือ เดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พบค่า PM2.5 เฉลี่ยมีค่า PM2.5 ใกล้เคียงกัน คือ จาก ๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๔ เป็น ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในปี ๒๕๖๖ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๖ ส่วนใหญ่ ค่า PM2.5 ในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นสถานีตรวจวัดที่เริ่มตรวจวัดในปี ๒๕๖๖

สำหรับปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไปที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน นั้น กรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศของกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ โดยข้อ ๑ กำหนดว่า “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่าใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) และข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าค่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนสำหรับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยมีเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ดังนี้

PM2.5 ๐ – ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ – ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า คำอธิบาย คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยว

PM2.5 ๒๖ – ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ – ๕๐ ระดับดี สีเขียว คำอธิบาย คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ

PM2.5 ๓๘ – ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ – ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง คำอธิบาย ประชาชนทั่วไป : สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ : หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง

PM2.5 ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ – ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม คำอธิบาย ประชาชนทั่วไป : ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ : ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์

PM2.5 ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง คำอธิบาย ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูงหรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศดังกล่าวจะพบว่าหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้นในช่วง ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ – ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไปจะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) เพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศและการปฏิบัติตัวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

อนึ่ง สำหรับประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนั้น มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะใช้ค่ามาตรฐานที่ยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๒ (ลำปาง) ชี้แจงตามคำสั่งศาล โดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ (เชียงใหม่) และเพิ่มเติมว่า กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มาอย่างต่อเนื่อง สำหรับพื้นที่ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๒ รับผิดชอบจำนวน ๔ จังหวัด โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๘ สถานี ได้แก่ จังหวัดลำปาง ๔ สถานี จังหวัดพะเยา ๑ สถานี จังหวัดแพร่ ๑ สถานี และจังหวัดน่าน ๒ สถานี โดยข้อมูลผลการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๒ รับผิดชอบ ระหว่างปี ๒๕๖๔ ถึงปี ๒๕๖๖ (ข้อมูลปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ เป็นข้อมูลเต็มปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ในขณะที่ปี ๒๕๖๖ (เป็นข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) ข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์ของปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) แยกรายจังหวัดสรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดลำปาง ๗๑ ๒๑ และ ๒๙ วัน ตามลำดับ จังหวัดน่าน ๔๖ ๒๕ และ ๓๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดแพร่ ๔๖ ๒๓ และ ๒๔ วัน ตามลำดับ พะเยา ๕๔ ๒๐ และ ๒๒ วัน ตามลำดับ

๒. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดลำปาง ๑๐ ๐ และ ๙ วัน ตามลำดับ จังหวัดน่าน ๒ ๓ และ ๔ วัน ตามลำดับ จังหวัดแพร่ ๕ ๒ และ ๔ วัน ตามลำดับ จังหวัดพะเยา ๕ ๐ และ ๕ วัน ตามลำดับ

๓. ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เฉลี่ยรายปี (ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดลำปาง ๒๔ ๑๙ และ ๔๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดน่าน ๒๒ ๒๒ และ ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดแพร่ ๒๕ ๒๓ และ ๕๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดพะเยา ๒๕ ๒๑ และ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

อนึ่ง สำหรับปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แยกรายจังหวัด รายสถานี ได้มีการรายงานพร้อมค่าสีสัญลักษณ์แสดงดัชนีคุณภาพอากาศผ่านเว็บไซต์ air4thai.pcd.go.th

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ทั้งนี้ ข้อมูลจำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เปรียบเทียบปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ (๕๙ วัน) สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

จังหวัดลำปาง (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๘ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๙ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดน่าน (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๔ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๙ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๔ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดแพร่ (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๙ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๓ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๔ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

จังหวัดพะเยา (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๓ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๑ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๒๘ มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๕ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๓ (พิษณุโลก) ชี้แจงตามคำสั่งศาล โดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ (เชียงใหม่) และเพิ่มเติมว่า สาเหตุหลักของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในบรรยากาศโดยทั่วไปมีปริมาณเกินมาตรฐานเกิดจาก ๑) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง ความกดอากาศสูง การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อยทำให้อากาศปิด ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย ๒) กิจกรรมในพื้นที่ เช่น พื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เกิดจากบุกรุกเผาพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตร จำเป็นต้องใช้วิธีเผา และการเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่า รวมทั้งการเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่า ส่วนพื้นที่เกษตร มีการเพิ่มขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรในพื้นที่ป่า ๓) สาเหตุหมอกควันข้ามแดน ซึ่งภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขง โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๓ มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๕ สถานี ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ (พิษณุโลก ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย และเพชรบูรณ์) และเพื่อเฝ้าระวังในช่วงวิกฤติปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง สำหรับ ในปี ๒๕๖๖ ได้ดำเนินการติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองแบบภายนอกอาคาร (outdoor) เพิ่มเติม จำนวน ๑ เครื่อง ที่ตำบลน้ำรึม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ส่งผลให้มีการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น ๖ จุด โดยข้อมูลผลการตรวจวัด PM2.5 ปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ เป็นข้อมูลเต็มปี (ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม) ในขณะที่ปี ๒๕๖๖ เป็นข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ แยกรายจังหวัดสรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดพิษณุโลก ๓๔ ๕ และ ๒๙ วัน ตามลำดับ จังหวัดตาก ๓๘ ๘

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

และ ๒๗ วัน ตามลำดับ จังหวัดอุตรดิตถ์ ๑๔ ๐ และ ๒๑ วัน ตามลำดับ จังหวัดสุโขทัย ๒๗ ๐ และ ๓๖ วัน ตามลำดับ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑๖ ๐ และ ๑๓ วัน ตามลำดับ

๒. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดพิษณุโลก ๑ ๐ และ ๙ วัน ตามลำดับ จังหวัดตาก ๒ ๐ และ ๘ วัน ตามลำดับ จังหวัดอุตรดิตถ์ ๐ ๐ และ ๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดสุโขทัย ๐ ๐ และ ๑๓ วัน ตามลำดับ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๐ ๐ และ ๐ วัน ตามลำดับ

๓. ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 รายวันเฉลี่ย (ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดพิษณุโลก ๕๖ ๓๒ และ ๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดตาก ๕๗ ๓๒ และ ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดอุตรดิตถ์ ๔๐ ๓๓ และ ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดสุโขทัย ๔๙ ๒๙ และ ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๓๙ ๒๔ และ ๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

นอกจากนี้ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 เพิ่มขึ้นหรือลดลง มีดังนี้

๑) จุดความร้อนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ การติดตามสถานการณ์ไฟป่าจะใช้ข้อมูลจุดความร้อน (hotspot) ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศองค์การมหาชน (สทอภ.) หรือ จิสด้า สำหรับประเมินสถานการณ์ความรุนแรง ประกอบการตัดสินใจเชิงพื้นที่ในการบริหารจัดการและควบคุมพื้นที่เกิดไฟป่าให้มีประสิทธิภาพ และกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยในอดีตการติดตามและรายงานสถานการณ์จุดความร้อน (hotspot) ของประเทศไทยใช้ข้อมูลภาพถ่ายจากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer (MODIS) ที่มีรายละเอียดเชิงพื้นที่ ๑,๐๐๐ เมตร ต่อมา ได้มีการพัฒนาและใช้งานดาวเทียม Suomi National Polar-orbiting Partnership หรือเรียกว่า Suomi NPP ระบบ Visible Infrared Imaging Radiometer Suite (VIIRS) ที่มีความละเอียด ๓๗๕ เมตร และ ๗๕๐ เมตร ซึ่งมีศักยภาพในการตรวจจับจุดความร้อนได้ละเอียดมากกว่าระบบ MODIS ประมาณ ๓ เท่า การติดตามสถานการณ์ไฟป่าจากข้อมูลจุดความร้อนของประเทศไทยจึงเปลี่ยนมาใช้ข้อมูลจุดความร้อนจากดาวเทียมระบบ VIIRS เป็นข้อมูลหลักในการดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลจุดความร้อนจากภาพถ่ายดาวเทียม Suomi ระบบ VIIRS ของจิสด้า ในช่วงวิกฤติปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองภาคเหนือปี ๒๕๖๕ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕) พบว่าประเทศไทยมีจำนวนจุดความร้อนสะสมรวมทั้งสิ้น ๔๕,๙๙๖ จุด โดยเกิดขึ้นในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือสูงถึง ๒๓,๙๑๓ จุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๒ ของจำนวนจุดความร้อนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อพิจารณาเฉพาะพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในช่วงวิกฤตปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองดังกล่าว พบว่าจำนวนจุดความร้อนในปี ๒๕๖๕ ลดลงร้อยละ ๖๑ โดยลดลงจาก ๖๑,๗๗๖ จุด ในปี ๒๕๖๔ เหลือ ๒๓,๙๑๓ จุด ในปี ๒๕๖๕ ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยหากพิจารณาแยกรายจังหวัดพบจำนวนจุดความร้อนสะสม ในปี ๒๕๖๕ ในช่วงเวลาดังกล่าว เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๕,๒๑๔ จุด) จังหวัดเชียงใหม่ (๒,๕๗๒ จุด) จังหวัดลำปาง (๒,๒๖๙ จุด) จังหวัดตาก (๒,๒๑๐ จุด) จังหวัดแพร่ (๑,๔๒๐ จุด) จังหวัดน่าน (๑,๓๙๖ จุด) จังหวัดเพชรบูรณ์ (๑,๒๒๑ จุด) จังหวัดเชียงราย (๑,๑๗๔ จุด) จังหวัดนครสวรรค์ (๑,๐๔๑ จุด) จังหวัดอุตรดิตถ์ (๑,๐๑๐ จุด) จังหวัดกำแพงเพชร (๘๕๒ จุด) จังหวัดพิษณุโลก (๘๕๑ จุด) จังหวัดพิจิตร (๘๑๗ จุด) จังหวัดลำพูน (๖๒๖ จุด) จังหวัดสุโขทัย (๕๗๔ จุด) จังหวัดพะเยา (๔๒๓ จุด) และจังหวัดอุทัยธานี (๒๔๓ จุด) เมื่อพิจารณาจำนวนจุดความร้อนสะสมแยกตามการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการไฟป่าและหมอกควันในระดับพื้นที่ตามภารกิจความรับผิดชอบของหน่วยงานประกอบด้วยพื้นที่ป่าอนุรักษ์ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (พื้นที่เขต สปก.) พื้นที่ริมทางหลวง ๕๐ เมตร พื้นที่เกษตร และพื้นที่ชุมชนและพื้นที่อื่น ๆ พบว่า ในปี ๒๕๖๕ ในช่วงวิกฤตปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองดังกล่าว พื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือมีจำนวนจุดความร้อนสะสมสูงสุดในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (๑๐,๗๗๑ จุด) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (๖,๔๖๗ จุด) พื้นที่เกษตร (๓,๔๙๘ จุด) พื้นที่เขต สปก. (๑,๘๓๐ จุด) พื้นที่ชุมชนและพื้นที่อื่น ๆ (๑,๒๓๘ จุด) และพื้นที่ริมทางหลวง ๕๐ เมตร (๑๐๙ จุด) ตามลำดับ

๒) สถานการณ์จุดความร้อนในประเทศอนุภูมิภาคแม่โขง ในช่วงเดือนมกราคมถึง พฤษภาคมของทุกปี ประเทศในอนุภูมิภาคแม่โขง ซึ่งประกอบด้วย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศไทย มักประสบกับปัญหาไฟป่าหมอกควัน เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวมักเกิดการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตรโดยพบจำนวนจุดความร้อนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ปริมาณฝุ่นละอองเพิ่มสูงขึ้นจนอยู่ในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและก่อให้เกิดปัญหาหมอกควันข้ามแดน ซึ่งข้อมูลจำนวนจุดความร้อนสะสมในอนุภูมิภาคแม่โขงของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) พบว่า ในปี ๒๕๖๕ จุดความร้อนส่วนใหญ่ในอนุภูมิภาคแม่โขงเกิดขึ้นในเดือนมีนาคม (๑๗๕,๖๗๗ จุด) หรือประมาณร้อยละ ๓๖ และพบรองลงมาในเดือนเมษายน (๑๕๐,๕๐๓ จุด) กุมภาพันธ์ (๙๘,๔๑๒ จุด) มกราคม (๕๕,๙๙๗ จุด) และพฤษภาคม (๘,๗๓๐) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนจุดความร้อนสะสม ๒ ปีย้อนหลัง (ปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕) จากดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS พบว่าจำนวนจุดความร้อนสะสมสูงสุดเกิดขึ้นในประเทศเมียนมา (๕๖๓,๔๙๒ จุด) รองลงมา

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา (๒๔๓,๒๔๓ จุด) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (๒๓๖,๔๑๖ จุด) ประเทศไทย (๑๔๗,๘๖๕ จุด) และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (๖๖,๐๓๖ จุด)

๓) เปรียบเทียบจุดความร้อน ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน เนื่องจากจำนวนจุดความร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่เป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญในการเพิ่มขึ้นของปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) การเปรียบเทียบจำนวนจุดความร้อนในช่วงเวลาเดียวกันระหว่าง ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ของปัญหา PM2.5 จากข้อมูลจุดความร้อนจากภาพถ่ายดาวเทียม Suomi ระบบ VIIRS ของจิสด้า ในช่วงวิกฤติปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองในพื้นที่ภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกันระหว่าง วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พบว่าในภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือมีจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๐,๕๓๕ ๑๐,๒๖๔ และ ๒๙,๘๐๔ จุด ตามลำดับ โดยจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๖ มีจำนวนใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๔ แต่มีจำนวนมากกว่าปี ๒๕๖๕ สูงถึงเกือบ ๒ เท่า และเมื่อพิจารณาแยกรายจังหวัด พบจำนวนจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาดังกล่าว เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ จังหวัดตาก (๔,๕๖๐) จังหวัดลำปาง (๓,๐๐๔) จังหวัดเชียงใหม่ (๓,๐๐๒) จังหวัดน่าน (๒,๖๖๔) จังหวัดอุตรดิตถ์ (๑,๙๘๒) จังหวัดเชียงราย (๑,๗๙๒) จังหวัดเพชรบูรณ์ (๑,๖๘๐) จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๑,๔๙๑) จังหวัดแพร่ (๑,๔๕๔) จังหวัดนครสวรรค์ (๑,๓๔๑) จังหวัดกำแพงเพชร (๑,๓๒๘) จังหวัดลำพูน (๑,๒๘๗) จังหวัดพะเยา (๑,๒๖๒) จังหวัดพิษณุโลก (๙๐๓) จังหวัดอุทัยธานี (๗๘๒) จังหวัดสุโขทัย (๗๖๔) จังหวัดพิจิตร (๕๐๘)

ทั้งนี้ ข้อมูลจำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เปรียบเทียบปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ (๕๙ วัน) สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

จังหวัดพิษณุโลก (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๔ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๕ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๙ วัน (ที่ถูกต้องคือ ๓๐ วัน) โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๙ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น ผลประเมินความรุนแรงเพิ่มขึ้น

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จังหวัดตาก (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๘ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๘ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๗ วัน (ที่ถูกต้องคือ ๒๘ วัน) โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๘ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น ผลประเมินความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จังหวัดอุตรดิตถ์ (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๔ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๑ วัน (ที่ถูกต้อง คือ ๒๒ วัน) โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๐ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม ผลประเมินความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จังหวัดสุโขทัย (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๗ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๖ วัน (ที่ถูกต้อง คือ ๓๗ วัน) โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้น ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๓ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น ผลประเมินความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จังหวัดเพชรบูรณ์ (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๖ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๓ วัน (ที่ถูกต้อง คือ ๑๔ วัน) โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๐ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัม

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่าเดิม ผลประเมินความรุนแรงเท่าเดิม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศดังกล่าวจะพบว่า หากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้น ในช่วง ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็น ระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) แต่เนื่องจากภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย เพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศ แต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน จึงยังไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ อย่างใด

สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ (นครสวรรค์) ชี้แจงตามคำสั่งศาล โดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ (เชียงใหม่) และเพิ่มเติมว่า กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มาอย่างต่อเนื่อง สำหรับพื้นที่ของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ รับผิดชอบจำนวน ๔ จังหวัด โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๔ สถานี ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ ๑ สถานี จังหวัดกำแพงเพชร ๑ สถานี จังหวัดพิจิตร ๑ สถานี และจังหวัดอุทัยธานี ๑ สถานี โดยข้อมูลผลการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่ที่สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ รับผิดชอบ ระหว่างปี ๒๕๖๔ ถึงปี ๒๕๖๖ (ข้อมูลปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ เป็นข้อมูลเต็มปี ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ในขณะที่ปี ๒๕๖๖ เป็นข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์ของปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ค่า PM2.5 เฉลี่ยรายปี จำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) แยกรายจังหวัดสรุปได้ดังนี้

๑. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียดดังนี้ จังหวัดนครสวรรค์ ๑๖ ๔ และ ๘ วัน ตามลำดับ จังหวัดกำแพงเพชร ๔๘ ๘ และ ๑๘ วัน ตามลำดับ จังหวัดพิจิตร ๓๑ ๑๔ และ ๑๓ วัน ตามลำดับ จังหวัดอุทัยธานี ๒๘ ๘ และ ๑๒ วัน ตามลำดับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

๒. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และ ปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดนครสวรรค์ ๐ ๐ และ ๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดกำแพงเพชร ๓ ๐ และ ๑ วัน ตามลำดับ จังหวัดพิจิตร ๑ ๑ และ ๐ วัน ตามลำดับ จังหวัดอุทัยธานี ๐ ๐ และ ๑ วัน ตามลำดับ

๓. ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 รายวันเฉลี่ย (ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) เรียงลำดับจากปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดนครสวรรค์ ๒๔ ๒๐ และ ๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดกำแพงเพชร ๒๙ ๑๘ และ ๔๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดพิจิตร ๓๓ ๒๑ และ ๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ จังหวัดอุทัยธานี ๒๑ ๒๑ และ ๔๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ

ทั้งนี้ ข้อมูลจำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และจำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับสีแดง) เปรียบเทียบปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ (๕๙ วัน) สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

จังหวัดนครสวรรค์ (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๘ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๙ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คงเดิม และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คงเดิม

จังหวัดกำแพงเพชร (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๘ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๐ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คงเดิม และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จังหวัดพิจิตร (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๙ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๓ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๐ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คงเดิม และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คงเดิม

จังหวัดอุทัยธานี (๑) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๒ วัน โดยปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ ลดลง ส่วนปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้น (๒) จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (วัน) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๐ วัน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑ วัน โดย ปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๔ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น และปี ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับ ปี ๒๕๖๕ จำนวนวันที่ PM2.5 มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้น

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตสุขภาพ ๑ จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน โดยข้อมูลจำนวนประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบที่มีอาการของโรคที่อาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐานจากการระบบเฝ้าระวังของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ในช่วงเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ของปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ แยกรายจังหวัด ดังนี้ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดรวม เชียงใหม่ จำนวน ๑,๖๖๕ คน จำนวน ๓๖,๘๔๓ คน จำนวน ๔๐,๗๗๓ คน ลำพูน จำนวน ๙,๒๑๘ คน จำนวน ๑๖,๔๔๖ คน จำนวน ๑๑,๐๐๔ คน ลำปาง จำนวน ๗,๑๓๐ คน จำนวน ๗,๑๓๐ คน จำนวน ๑๙,๑๒๖ คน แม่ฮ่องสอน จำนวน ๕๓๕ คน จำนวน ๒,๖๙๒ คน จำนวน ๕,๐๐๙ คน เชียงราย จำนวน ๑๑,๕๑๓ คน จำนวน ๒๙,๐๔๙ คน จำนวน ๓๖,๘๕๐ คน พะเยา ปี ๒๕๖๔ ไม่มีการรายงานเข้ามาในระบบเฝ้าระวัง ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๙,๘๕๐ คน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๙,๐๔๑ คน แพร่ จำนวน ๕๕ คน จำนวน ๗,๑๙๒ คน จำนวน ๑๔,๗๖๒ คน น่าน จำนวน ๕,๘๓๘ คน จำนวน ๕,๓๖๓ คน จำนวน ๑๑,๗๙๖ คน กลุ่มโรคทางเดินหายใจรวม เชียงใหม่ จำนวน ๖๒๕ คน จำนวน ๘,๗๐๓ คน จำนวน ๒๘,๗๖๗ คน ลำพูน จำนวน ๘,๙๘๑ คน จำนวน ๗,๕๘๐ คน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จำนวน ๑๑,๑๓๖ คน ลำปาง จำนวน ๖,๗๐๔ คน จำนวน ๗,๗๓๑ คน จำนวน ๑๔,๙๙๗ คน แม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๔๕๑ คน จำนวน ๕,๐๗๙ คน จำนวน ๖,๒๗๙ คน เชียงราย จำนวน ๑๐,๓๕๗ คน จำนวน ๑๗,๔๔๘ คน จำนวน ๒๕,๐๐๐ คน พะเยา ปี ๒๕๖๔ ไม่มีการรายงานเข้ามาในระบบเฝ้าระวัง ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๕,๒๘๓ คน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๙,๖๙๓ คน แพร่ จำนวน ๕๑ คน จำนวน ๓,๗๕๐ คน จำนวน ๖,๙๐๒ คน น่าน จำนวน ๓,๖๘๔ คน จำนวน ๕,๒๓๔ คน จำนวน ๙,๗๗๖ คน อย่างไรก็ดี ข้อมูลดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยนวิธีการรายงานจากระบบรายงานในโปรแกรมเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการรายงานผ่าน Health Data Center หรือ HDC ในปี ๒๕๖๔ ถึงปี ๒๕๖๕ กล่าวคือ เมื่อครั้งเริ่มดำเนินการเฝ้าระวังในปี ๒๕๕๔ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ได้ทำการเฝ้าระวัง ๔ กลุ่มโรค ซึ่งในแต่ละโรคจะประกอบด้วยโรคและอาการย่อยอีกจำนวนหนึ่ง โดยในระหว่างการดำเนินการที่ผ่านมานั้น โรคและอาการย่อยได้รับการปรับปรุงรหัสการรายงาน (ICD๑๐) เป็นระยะ ดังนี้ ครั้งที่ ๑ ปี ๒๕๖๐ ปรับปรุงรหัสการรายงานให้มีความจำเพาะมากขึ้น โดยคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยและเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่ โดยปรับปรุงเพิ่มอาการหอบหืด (กำเริบ) เข้ามาในระบบ ครั้งที่ ๒ ปี ๒๕๖๔ กระทรวงสาธารณสุข กำหนดรหัสการรายงานให้เป็นแนวทางเดียวกัน ปรับวิธีการรายงานเป็นรายเดือน โดยให้รายงานไปในระบบคลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC) หนังสือ ที่ สธ ๐๔๐๘.๖/๑๕๑๔ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ขอแจ้งแนวทางการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน PM2.5 ผลจากการปรับระบบในครั้งนี้ทำให้จำนวนโรงพยาบาลหลายแห่ง เปลี่ยนไปรายงานในระบบ HDC ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข แม้ยังมีโรงพยาบาลบางแห่งที่ยังรายงานในทั้งสองระบบ (ระบบการเฝ้าระวังของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ และระบบ HDC) แต่จำนวนหน่วยรายงานในระบบเฝ้าระวังของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ลดลงมาก โดยเฉพาะในบางจังหวัด เช่น จังหวัดพะเยา ที่ในปี ๒๕๖๔ ปรับวิธีการรายงานไปเป็นการรายงานผ่านระบบ HDC เพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่มีข้อมูลการเฝ้าระวังระบบการเฝ้าระวังของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ครั้งที่ ๓ ปี ๒๕๖๖ เป็นการปรับปรุง รหัสโรค ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ กรณีดังกล่าวทำให้ฐานข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในปี ๒๕๖๖ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ แตกต่างจากฐานข้อมูลในปี ๒๕๖๕ ดังนั้น สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่อาจระบุได้ว่าสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน ในปี ๒๕๖๖ ประชาชนในพื้นที่

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าว จะมีจำนวนและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นหรือไม่ และมีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนหรือไม่

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ประกอบด้วยมาตรการสำคัญ ๓ มาตรการ ประกอบด้วย มาตรการที่ ๑ ลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑) เฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ ๒) เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ๓) สื่อสาร สร้างความรอบรู้ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มาตรการที่ ๒ บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่กลุ่มเสี่ยง ๒) เปิดคลินิกมลพิษและจัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น ๓) จัดระบบปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อดูแลประชาชน (ทีม ๓ หมอ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และจัดหน่วยปฏิบัติการดูแลประชาชน) ๔) เตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อผู้ป่วย มาตรการที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติ ได้แก่ ศูนย์เฝ้าระวังและประสานงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Operation Center; OC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก เมื่อระดับ PM2.5 มากกว่า ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operations Center; PHEOC) เมื่อระดับ PM2.5 มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน ๒) ส่งเสริมและขับเคลื่อนกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) ส่งเสริมองค์กรลดมลพิษ โดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีมาตรการและกิจกรรมการดำเนินงานในปี ๒๕๖๖ ดังนี้ มาตรการที่ ๑ การเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยดำเนินการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 จากสถานีตรวจวัดกรมควบคุมมลพิษที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน ๒๒ สถานี จำแนกรายวัน รวมถึงจำนวนจุดความร้อนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๘ จังหวัด จากดาวเทียมระบบ VIIRS จำแนกรายวัน เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานแก้ไขภาวะหมอกควันด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำสัปดาห์ โดยจัดทำสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับเครือข่ายการดำเนินงาน เช่น ศูนย์บัญชาการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลในพื้นที่สำหรับเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ และข้อเสนอแนะสำหรับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ประชาชนเพื่อแจ้งเตือนประชาชนในช่วงภาวะวิกฤติหมอกควัน แต่มีปัญหาในการเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 จากสถานีของกรมควบคุมมลพิษ จะไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่นอกเมือง จึงต้องเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 จากเครื่องมือตรวจวัด Low cost sensor ของหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับการแจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ มาตรการที่ ๒ การเฝ้าระวังโรคที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ และการสอบสวนโรค โดยดำเนินการปรับรหัสการรายงานโรคหรืออาการที่อาจเกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามรหัส ICD-๑๐ ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ ออกตามพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้โรงพยาบาลทุกแห่งบันทึกข้อมูลผู้ป่วยในโปรแกรมเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันของกลุ่มระบาดวิทยาและตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน สามารถรายงานข้อมูลผู้ป่วยโรคที่อาจเกิดจากการสัมผัสฝุ่น PM2.5 ให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวง สำหรับใช้ในการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒) จัดประชุมชี้แจงแนวทางการใช้งานโปรแกรมบันทึกข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน ปี ๒๕๖๖ ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๕ ผ่านระบบโปรแกรม Zoom meeting เพื่อให้หน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่มีการรายงานและบันทึกข้อมูลการเฝ้าระวังโรคที่อาจมีผลมาจากฝุ่น PM2.5 ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความครอบคลุม ทันเวลา และนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓) จัดทำหนังสือถึงสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน เพื่อขอความร่วมมือรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน ปี ๒๕๖๖ เพื่อให้หน่วยบริการสุขภาพประกอบด้วย โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ดำเนินการรายงานและบันทึกข้อมูลผู้ป่วยตามกลุ่มโรคที่เฝ้าระวังลงในโปรแกรมเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน ปี ๒๕๖๖ ตามหนังสือ ที่ สธ ๐๔๑๘.๔/๑๖ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อย่างไรก็ดี เนื่องจากปี ๒๕๖๖ มีการปรับการรายงานโรค ทำให้ในระยะแรกของการปรับการรายงานมีบางโรงพยาบาลไม่สามารถรายงานข้อมูลเข้ามาในระบบได้ทันเวลา ทำให้ความครอบคลุมของการรายงานไม่ถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ๔) ติดตามสถานการณ์ข้อมูลผู้ป่วยกลุ่มโรคที่เฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพที่อาจส่งผลมาจากฝุ่น PM2.5 จากระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในเขตสุขภาพที่ ๑ ร่วมกับข้อมูลสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 เพื่อใช้ในการจัดทำรายงานสถานการณ์และการดำเนินงานแก้ไขภาวะหมอกควันด้านการแพทย์

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

และสาธารณสุขในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ ประจำสัปดาห์ โดยจัดทำสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับเครือข่ายสาธารณสุข เพื่อจัดบริการดูแลสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบ มาตรการที่ ๓ ทบทวนองค์ความรู้ สนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์ สื่อสารความรู้ในการป้องกันตนเองแก่ประชาชน โดยให้ทีมปฏิบัติการ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ลงพื้นที่ให้ความรู้ เฝ้าระวัง และตอบโต้ข่าวที่เป็นเท็จ อีกทั้ง ได้ดำเนินการสื่อสารให้ความรู้ประชาชนผ่านสถานีวิทยุ FM ๑๐๐ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแจ้งเตือน ให้คำแนะนำประชาชน ผ่านเพจเฟซบุ๊ก สื่อสารความเสี่ยงฯ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง มาตรการที่ ๔ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operations Center; PHEOC) ตามแนวทางของแต่ละระดับ ๑) แต่งตั้งคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามคำสั่งสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ เพื่อเตรียมรับมือกับภาวะฉุกเฉินและการดำเนินมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากสถานการณ์หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และดำเนินการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ เป็นต้นมา ๒) ประชุมคณะทำงานตามโครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Incident Command System; ICS) และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ เพื่อทบทวนโครงสร้างและบทบาทหน้าที่การดำเนินงานในระบบบัญชาการณ์เหตุการณ์ ๓) ประชุมคณะทำงานตามโครงสร้างระบบบัญชาการเหตุการณ์ด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Incident Command System; ICS) กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ เพื่อติดตามการดำเนินงานการเฝ้าระวังสถานการณ์และผลกระทบ ต่อสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน การใช้ประโยชน์จากระบบเฝ้าระวัง และจัดทำข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานสาธารณสุข เพื่อดูแลสุขภาพผู้ได้รับผลกระทบรวมถึงคำแนะนำแก่ประชาชน มาตรการที่ ๕ ส่งเสริมและขับเคลื่อนพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ แก่หน่วยงานเครือข่ายระดับจังหวัด (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน) อีกทั้งสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่ได้สนับสนุนทางด้านวิชาการให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ดำเนินการเฝ้าระวังข้อมูลโรคหรืออาการสำคัญที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามพระราชบัญญัติโรค

ศาลปกครองเชียงใหม่
๒๘ มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีการแจ้งรายงานกรณีพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนที่มีอาการเข้าได้กับโรค หรือความผิดปกติจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน หรือสถานที่เดียวกันภายในระยะเวลา ๑ สัปดาห์

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ พิษณุโลก ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ ตาก เพชรบูรณ์ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย โดยสถานการณ์จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศหรืออาการที่อาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำแนกเป็น ๔ กลุ่มโรค ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ ๒ โรค ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหืด กลุ่มที่ ๒ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือด กลุ่มที่ ๓ กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มที่ ๔ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ซึ่งเขตพื้นที่ภาคเหนือในเขตสุขภาพที่ ๒ มีประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศหรืออาการที่อาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ทั้ง ๔ กลุ่มโรค ในปี ๒๕๖๔ (จำนวน ๔๑๕,๒๖๗ ราย) ปี ๒๕๖๕ (จำนวน ๖๓๒,๘๘๙ ราย) และปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๖๕,๙๐๐ ราย) ดังนี้

๑. กลุ่มโรคทางเดินหายใจ ๒ โรค ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในปี ๒๕๖๕ จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศ ชนิดโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีจำนวน ๖๒,๒๕๓ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๖๔,๖๑๔ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดตากที่พบมีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๕ เมื่อจำแนกรายเดือนพบว่าจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเขตสุขภาพที่ ๒ ในปี ๒๕๖๕ พบว่า จำนวนผู้ป่วยตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคมมีแนวโน้มต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ แต่เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคมปี ๒๕๖๕ ซึ่งสำหรับปี ๒๕๖๖ (จำนวน ๘,๕๘๗ ราย) ในเดือนมกราคม มีจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (จำนวน ๕,๗๙๒ ราย) สูงกว่าปี ๒๕๖๕ และลดต่ำลงในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ (จำนวน ๒,๗๘๐ ราย) ส่วนโรคหืด ในปี ๒๕๖๕ จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศ ชนิดโรคหืดมีจำนวน ๕,๔๐๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๔,๕๗๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดเพชรบูรณ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคหืดลดลงในปี ๒๕๖๕ เมื่อจำแนกรายเดือนพบว่า จำนวนประชาชนที่ป่วยโรคหืด เขตสุขภาพที่ ๒ ในปี ๒๕๖๕ พบว่า ผู้ป่วยตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง ธันวาคมมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งสำหรับในปี ๒๕๖๖ (จำนวน ๙๐๓ ราย) ในเดือนมกราคม มีจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคหืด (จำนวน ๖๑๖ ราย) สูงกว่าปี ๒๕๖๔ และ ปี ๒๕๖๕ และแนวโน้มลดลงในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ (จำนวน ๒๘๗ ราย)

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

๒. กลุ่มโรคหัวใจขาดเลือด ในปี ๒๕๖๕ จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศ ชนิดโรคหัวใจขาดเลือด มีจำนวน ๑,๒๘๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๑๙๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยที่พบมีผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดลดลงในปี ๒๕๖๕ เมื่อจำแนกรายเดือนพบว่า จำนวนประชาชนที่ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดในปี ๒๕๖๕ พบว่า ผู้ป่วยตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง ธันวาคมมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งสำหรับปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๒๑๑ ราย) ในเดือนมกราคม มีจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด (จำนวน ๑๗๑ ราย) สูงกว่าปี ๒๕๖๔ และ ปี ๒๕๖๕ และแนวโน้มลดลงในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ (จำนวน ๓๘ ราย)

๓. กลุ่มโรคตาอักเสบ ในปี ๒๕๖๕ จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศ ชนิดโรคตาอักเสบในเขตภาคเหนือ (พื้นที่เขตสุขภาพที่ ๒ จำนวน ๕ จังหวัด) จำนวน ๘๓,๔๖๗ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๗๖,๓๖๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด เมื่อจำแนกรายเดือนพบว่า จำนวนประชาชนที่ป่วยโรคตาอักเสบในเขตสุขภาพที่ ๒ ปี ๒๕๖๕ พบว่า ผู้ป่วยตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง ธันวาคม มีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งสำหรับปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑๒,๘๔๕ ราย) ในเดือนมกราคม มีจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคตาอักเสบ (จำนวน ๗,๗๐๒ ราย) สูงกว่าปี ๒๕๖๔ และ ปี ๒๕๖๕ และลดลงในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ (จำนวน ๔,๔๑๓ ราย)

๔. กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ในปี ๒๕๖๕ จำนวนประชาชนที่ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษอากาศ ชนิดโรคผิวหนังอักเสบ มีจำนวน ๑๐๘,๔๐๙ ราย ใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑๐๘,๓๖๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุตรดิตถ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคผิวหนังอักเสบลดลงในปี ๒๕๖๕ เมื่อจำแนกรายเดือนพบว่า จำนวนประชาชนที่ป่วยโรคผิวหนังอักเสบ ในเขตสุขภาพที่ ๒ ในปี ๒๕๖๕ พบว่า ผู้ป่วยตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง ตุลาคม มีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปี ๒๕๖๔ ซึ่งสำหรับปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑๒,๘๔๘ ราย) ในเดือนมกราคม มีจำนวนประชาชนที่ป่วยโรคผิวหนังอักเสบ (จำนวน ๗,๙๔๖ ราย) สูงกว่าปี ๒๕๖๕ และลดลงในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ (จำนวน ๔,๘๔๙ ราย)

สำหรับปี ๒๕๖๖ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก ได้มีการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนวโน้มสถานการณ์ PM2.5 ในเขตภาคเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๒ จากแหล่งอ้างอิง http://air4thai.pcd.go.th ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งได้ข้อมูลจากสถานีตรวจวัด ๕ จังหวัด จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ อุตรดิตถ์ ตาก (อำเภอเมืองตาก อำเภอแม่สอด) สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แจ้งต่อประชาชนและสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหลากหลายช่องทางที่ประชาชนหรือหน่วยงานนำไปใช้ประโยชน์โดยตรงกับกลุ่มเสี่ยง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในการเฝ้าระวังสุขภาพ ได้แก่ ผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจ ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดและหัวใจ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ เด็กเล็ก ผู้ประกอบอาชีพที่เสี่ยงต่อการรับสัมผัสมลพิษอากาศเพิ่มมากขึ้น เช่น ตำรวจจราจร พนักงานขับรถสาธารณะ และขนส่ง ผู้ประกอบอาชีพค้าขายริมถนนทางเดิน และพนักงานดับไฟป่า รวมถึงประชาชนออกกำลังกายกลางแจ้ง เป็นต้น

ส่วนการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนวโน้มสถานการณ์ PM2.5 ในระดับจังหวัด ได้มีการติดตั้งเครื่องวัดคุณภาพอากาศ (Dust Boy) เพิ่มเติมรองรับผลตรวจวิเคราะห์เป็นรายอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการแจ้งเตือนสถานการณ์ให้ประชาชนทราบทุกวัน ส่วนแนวทางการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน ผลกระทบต่อสุขภาพ กรณีค่า PM2.5 เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน โดยนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิจารณาเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) เพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็กและดูแลป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ และกรณีจังหวัดในพื้นที่เปิดศูนย์ PHEOC เพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก มากกว่า ๑ จังหวัด ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ ๒ หรือ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก หรือ ศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก สามารถพิจารณาเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ระดับเขตสุขภาพที่ ๒ เพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็กได้ตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ระดับจังหวัดแล้ว จำนวน ๓ จังหวัด เพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดตาก รวมทั้งเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ระดับเขตสุขภาพที่ ๒ เพื่อเตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ จังหวัดพิษณุโลก ดำเนินการในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖

สำหรับแนวทางการดำเนินการและเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในส่วนของจังหวัดเพชรบูรณ์มีการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาลทุกแห่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน ๒ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๙ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑๑ แห่ง ดังนี้ โรงพยาบาลทั่วไป ได้แก่ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ และโรงพยาบาลวิเชียรบุรี และโรงพยาบาลชุมชน ได้แก่ โรงพยาบาล

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หล่มสัก โรงพยาบาลบึงสามพัน โรงพยาบาลหล่มเก่า โรงพยาบาลวังโป่ง โรงพยาบาลชนแดน โรงพยาบาลหนองไผ่ โรงพยาบาลเขาค้อ โรงพยาบาลศรีเทพ และโรงพยาบาลน้ำหนาว

ส่วนหน่วยงานควบคุมกำกับ ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการสื่อสารเตือนภัย เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนโดยมีการรายงานสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ทุกวัน ทางสื่อโซเชียลมีเดียทุกช่องทาง ผ่านเครือข่ายบริการสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ๑) จังหวัดเพชรบูรณ์มีมาตรการห้ามเผาในที่โล่ง ตามประกาศจังหวัดเพชรบูรณ์ เรื่อง กำหนดเขตควบคุมไฟป่าและขอความร่วมมือห้ามเผาโดยเด็ดขาดในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพชรบูรณ์ได้แจ้งกำชับมาตรการให้โรงพยาบาลทุกแห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลถือปฏิบัติ ๒) การเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กให้โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพประชาชน ๓) การบูรณาการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยมีการประชุมรายงานสถานการณ์และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖ คณะกรรมการกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เพื่อติดตามสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 และสถานการณ์ภัยแล้ง และวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (กอปภ.ก.) จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อติดตามสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5

ส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๓ แห่ง โดยศูนย์อนามัยที่ ๒ พิษณุโลก ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ และเทศบาลตำบลท่าเสา ได้ร่วมลงพื้นที่เยี่ยมเสริมพลังและให้คำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องปลอดฝุ่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งตรวจวัดคุณภาพอากาศในอาคาร (ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5) เพื่อพัฒนาเป็นห้องปลอดฝุ่นต้นแบบจังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยมีศูนย์เด็กเล็กที่เข้าร่วมโครงการระยะแรก จำนวนทั้งสิ้น ๕ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดคลองโพธิ์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอรุณรุ่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนพิชัยดาบหัก ๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กม่อนดินแดง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายพิชัยดาบหัก และมีแผนลงพื้นที่ระยะ ๒ ระหว่างวันที่ ๘ ถึงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งจังหวัดอุตรดิตถ์ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ความเสี่ยงต่อสุขภาพ และกำกับติดตามให้ดูแลรักษาตรวจสอบการทำงานของเครื่องวัดคุณภาพอากาศ (Dust Boy) ที่ติดตั้ง ณ โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง ให้สามารถทำงานได้ตามปกติ เพื่อใช้เป็น

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ข้อมูลคุณภาพอากาศในการเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) และแจ้งเตือนผ่านทางสื่อโซเชียลมีเดียของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์ และ Line Official : แจ้งเตือน PM2.5 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นประจำทุกวัน และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุตรดิตถ์ ได้รับการสนับสนุนหน้ากากอนามัย N๙๕ จากกระทรวงสาธารณสุข และได้ดำเนินการสนับสนุนไปยังพื้นที่สำหรับรองรับสถานการณ์ จำนวน ๗,๒๐๐ ชิ้น

สำหรับจังหวัดสุโขทัยได้บูรณาการร่วมกับระบบการรับบริการตรวจรักษาทั่วไป มีคลินิกมลพิษออนไลน์ในช่องทาง Line Official ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย โดยมีแพทย์เฉพาะทางด้านอาชีวเวชศาสตร์จากโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย เป็นผู้ให้คำปรึกษาตอบคำถามปัญหาสุขภาพเกี่ยวกับมลพิษจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก หรือ PM2.5 ผ่านทางระบบออนไลน์ รวมถึงสื่อสารความเสี่ยงสุขภาพในช่องทาง Line Official ให้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน ด้วยส่งข่าวสารที่มีประโยชน์ ประกอบด้วย สื่อสารค่าคุณภาพอากาศประจำวัน และสื่อสารความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพจาก PM2.5 วิธีการปฏิบัติตัวให้ปลอดภัยที่ถูกต้อง ดังนี้ ระดับสีฟ้า เขียว สื่อสารวันละ ๑ รอบ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ระดับสีส้ม สื่อสารวันละ ๒ รอบเวลา ๗.๐๐ นาฬิกา และ ๑๕.๐๐ นาฬิกา ระดับสีแดง สื่อสารวันละ ๓ รอบ เวลา ๗.๐๐ นาฬิกา ๑๒.๐๐ นาฬิกา และ ๑๕.๐๐ นาฬิกา อีกทั้ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย เน้นการยกระดับตามแนวทางกระทรวงสาธารณสุข มีการจัดทำแนวทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ปี ๒๕๖๖ ตามเกณฑ์กำหนดให้จังหวัดเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก หากพบค่าคุณภาพอากาศฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน โดยมีนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ และมีหัวหน้ากลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย เป็นผู้ประสานงานและรายงานข้อมูลระดับจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กและคุ้มครองสุขภาพประชาชนในพื้นที่ และปิดศูนย์เมื่อพบว่าค่าคุณภาพอากาศฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๖ วัน โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย จึงดำเนินการแนวทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ปี ๒๕๖๖ กระทรวงสาธารณสุข โดยประกาศ เรื่อง เปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จังหวัดสุโขทัย ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ เพื่อการติดตาม เฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงต่อสุขภาพ และการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ภายใต้การสื่อสารความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพจาก

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

คุณภาพอากาศฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) แบบเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ ประสานงานอย่างมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ นครสวรรค์ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สถานการณ์โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มี ๔ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มโรคทางเดินทางใจ ๒ โรค ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคหืด กลุ่มที่ ๒ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือด กลุ่มที่ ๓ กลุ่มโรคตาอักเสบ กลุ่มที่ ๔ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยมีข้อมูลอัตราการป่วยต่อประชากรแสนคนและจำนวนผู้ป่วย เขตสุขภาพที่ ๓ ปี ๒๕๖๔ ถึง ปี ๒๕๖๕ และในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๖ จากระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ดังนี้ ๑) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในปี ๒๕๖๕ อัตราการป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๒๙๓๒.๗๔ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ ที่มีอัตราป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เท่ากับ ๒๙๖๐.๓๖ ต่อประชากรแสนคน เมื่อจำแนกรายจังหวัดพบว่า จังหวัดชัยนาท และกำแพงเพชรมีอัตราป่วยในปี ๒๕๖๕ สูงกว่าปี ๒๕๖๔ เมื่อจำแนกอัตราป่วยรายเดือนโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเขตสุขภาพที่ ๓ ในปี ๒๕๖๕ พบว่า อัตราป่วยตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง พฤษภาคม มีแนวโน้มต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ แต่เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง พฤศจิกายน สำหรับในปี ๒๕๖๖ ในเดือนมกราคมมีอัตราป่วยสูงกว่าปี ๒๕๖๕ ๒) โรคหืด ในปี ๒๕๖๕ อัตราการป่วยโรคหืดเขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๗๗.๖๔ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ ที่มีอัตราป่วยโรคหืด เท่ากับ ๒๔๒.๐๐ ต่อประชากรแสนคน เมื่อจำแนกรายจังหวัดพบว่าอัตราป่วยในปี ๒๕๖๕ ของทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๓ ต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ เมื่อจำแนกอัตราป่วยรายเดือนโรคอุดกั้นเรื้อรัง เขตสุขภาพที่ ๓ ในปี ๒๕๖๕ พบว่าส่วนใหญ่มีอัตราป่วยต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ แต่ในเดือนสิงหาคมมีอัตราป่วยสูงกว่าในปี ๒๕๖๔ สำหรับในปี ๒๕๖๖ เมื่อเดือนมกราคม มีอัตราป่วยสูงกว่าปี ๒๕๖๕ ๓) โรคหัวใจขาดเลือด ในปี ๒๕๖๕ อัตราป่วยโรคหัวใจขาดเลือด เขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๔๑.๓๐ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสูงกว่าปี ๒๕๖๔ ที่มีอัตราป่วยโรคหัวใจขาดเลือด เท่ากับ ๔๐.๒๖ ต่อประชากรแสนคน เมื่อจำแนกรายจังหวัด พบว่า จังหวัดชัยนาท จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดพิจิตรมีอัตราป่วยในปี ๒๕๖๕ ต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ เมื่อจำแนกอัตราป่วยรายเดือนโรคหัวใจขาดเลือด เขตสุขภาพที่ ๓ ในปี ๒๕๖๕ พบว่าตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง กรกฎาคมมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง พฤศจิกายน สำหรับในปี ๒๕๖๖ เดือนมกราคม มีอัตราป่วยสูงกว่าปี ๒๕๖๕ ๔) กลุ่มโรคตาอักเสบ ในปี ๒๕๖๕ อัตราป่วยกลุ่มโรคตาอักเสบเขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๓๗๐๔.๔๓ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสูงกว่าปี ๒๕๖๔ ที่มีอัตราป่วยกลุ่มโรคตาอักเสบ เท่ากับ ๓๕๗๕.๘๐ ต่อประชากรแสนคน เมื่อจำแนกรายจังหวัด พบว่า อัตราป่วยในปี ๒๕๖๕ ของทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๓ สูงกว่าปี ๒๕๖๔ เมื่อจำแนกอัตราป่วยกลุ่มโรคตาอักเสบ เขตสุขภาพที่ ๓

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในปี ๒๕๖๕ พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง เมษายน มีแนวโน้มต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ แต่เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง พฤศจิกายน สำหรับในปี ๒๕๖๖ เดือนมกราคมมีอัตราป่วยสูงกว่าปี ๒๕๖๕ ๕) กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ในปี ๒๕๖๕ อัตราป่วยกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบเขตสุขภาพที่ ๓ เท่ากับ ๖๓๖๕.๖๘ ต่อประชากรแสนคน ซึ่งต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ ที่มีอัตราป่วยกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ เท่ากับ ๖๗๐๓.๖๙ ต่อประชากรแสนคน เมื่อจำแนกรายจังหวัด พบว่า อัตราป่วยในปี ๒๕๖๕ ของทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๓ ต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ เมื่อจำแนกอัตราป่วยกลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ เขตสุขภาพที่ ๓ ในปี ๒๕๖๕ พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง พฤษภาคมมีแนวโน้มต่ำกว่าปี ๒๕๖๔ แต่เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้นตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม สำหรับในปี ๒๕๖๖ เดือนมกราคมมีอัตราป่วยต่ำกว่าปี ๒๕๖๕ สำหรับในปี ๒๕๖๖ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๒ นครสวรรค์ ได้มีการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐาน ในเขตสุขภาพที่ ๓ จากเว็บไซต์ http://air4thai.pcd.go.th ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งในเขตสุขภาพที่ ๓ มีสถานีตรวจวัด ๔ จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร อุทัยธานี จังหวัดที่ไม่มีสถานีตรวจวัด ได้แก่ ชัยนาท ส่วนการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนมโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐาน ในระดับจังหวัดได้มีการติดตั้งเครื่องวัดคุณภาพอากาศ (Dust Boy) เป็นรายอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีการแจ้งเตือนสถานการณ์ให้ประชาชนทราบทุกวัน สำหรับแนวทางในการดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ นั้น กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกันสามวัน ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิจารณาเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) เตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กมากกว่า ๑ จังหวัด ผู้ตรวจราชการกระทรวง สาธารณสุขเขตสุขภาพที่ ๓ พิจารณาเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) เตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กในระดับเขต ซึ่งได้มีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) เตรียมความพร้อมของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก จำนวน ๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร ได้มีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) ในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ การดำเนินการดังกล่าวมีปัญหาอุปสรรค คือ จังหวัดชัยนาท ยังไม่มีการติดตั้งเครื่องตรวจวัดมลพิษอากาศของกรมควบคุมมลพิษ ทำให้ไม่มีค่ามาตรฐานในการเฝ้าระวังในภาพจังหวัดชัยนาท ทั้งนี้ โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๓ มีการเปิดบริการคลินิกอาชีวเวชกรรม

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

(คลินิกโรคจากการทำงาน) ทุกวัน ได้แก่ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์จังหวัดนครสวรรค์ โรงพยาบาลพิจิตร โรงพยาบาลกำแพงเพชร โรงพยาบาลอุทัยธานี และโรงพยาบาลชัยนาทนเรนทร จังหวัดชัยนาท และการเปิดคลินิกมลพิษ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ได้แก่ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการเปิดคลินิกแบบ Onsite โรงพยาบาลกำแพงเพชร และโรงพยาบาลพิจิตร เป็นการเปิดคลินิกแบบ Online โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความรุนแรง และจำนวนการเกิดอาการจนต้องรักษาในโรงพยาบาลของกลุ่มเสี่ยงที่ไวต่อการเกิดอาการ แต่การดำเนินการดังกล่าวมีปัญหาอุปสรรค คือ บุคลากรทางการแพทย์ ด้านอาชีวเวชศาสตร์ และอาชีวอนามัย ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ ๓ มีจำนวนน้อย

ผู้ถูกฟ้องคดีชี้แจงตามคำสั่งศาลโดยมีสาระสำคัญทำนองเดียวกันกับอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สรุปสาระสำคัญได้ว่า การวัดค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และจำนวนประชากรที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมีหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการและพิจารณาว่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งมีค่าเกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และจำนวนประชากรที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนบริเวณจังหวัดในภาคเหนือในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ปี ๒๕๖๖ จนถึงปัจจุบัน จะมีแนวโน้มความรุนแรงและมีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อประชาชนเพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยตามมาตรา ๑๑ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมพร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐานและเพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างบูรณาการ โดยแผนที่ใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ซึ่งได้กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุขนอกจากนี้ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นในภูมิภาคอีกด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

โดยในปี ๒๕๖๖ หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/๒๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เพื่อให้การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าว จึงให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ เป็นหลักร่วมกับกฎหมายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ (๒) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๐๕/๗๖๖ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ และหนังสือด่วน ที่สุด ที่ มท ๐๖๐๕/๒๐๖๕ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ หารือไปยังกรมบัญชีกลางว่ากรณีดังกล่าวเป็นสาธารณภัยที่เป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร และหากเป็นสาธารณภัยที่เป็นภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจะมีแนวทางในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน อย่างไร โดยกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๒.๔/๑๔๙๒๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ตอบข้อหารือการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เหตุการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มีลักษณะที่มีความรุนแรง มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะและเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน จังหวัดสามารถให้ความช่วยเหลือได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังดังกล่าวและประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

กรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ รวมทั้งนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงสาธารณสุข มาพิจารณาในการประกาศเขตดังกล่าวได้ (๓) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter : PM) หมายถึง เหตุการณ์ที่มลพิษทางอากาศ ประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM2.5 ที่มีแหล่งกำเนิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติหรือเกิดจากการกิจกรรมของมนุษย์ และเกิดการสะสมในบรรยากาศ ทำให้ PM2.5 ปกคลุมพื้นที่อยู่อาศัยของประชาชนจนมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก โดยปัจจุบันฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยง ทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ ของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง ๙ จังหวัดภาคเหนือ โดยมีแนวทางการดำเนินงานในการบริหารจัดการ ดังนี้ ๑) ทบทวนวิเคราะห์ข้อมูล และประเมินผลสถานการณ์ PM2.5 ที่เกิดขึ้นและการดำเนินการที่ผ่านมาเพื่อถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่ผ่านมา ๒) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินและจัดทำแผนเผชิญเหตุ แผนตอบโต้สถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๓) การดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ในช่วงวิกฤตที่กำหนดไว้ ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เป็นกลไกจัดการปัญหาฝุ่นละออง โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาระดับจังหวัดมีผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาเป็นผู้บัญชาการณ์เพื่อให้การอำนวยการสั่งการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองมีเอกภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการปฏิบัติงาน ซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากข้อเท็จจริงข้างต้นจะเห็นได้ว่าภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นภัยที่มีแหล่งกำเนิดจากเหตุการณ์ทางธรรมชาติหรือเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ จนมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก จึงเข้าลักษณะสาธารณภัยอันเป็น “ภัยพิบัติ” ตามข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดที่ประสบปัญหาในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวง การคลังดังกล่าวและประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยในปี ๒๕๖๖ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการตามแนวทางแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง

โดยในการจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่ องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไปจะรับผิดชอบควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ซึ่งครอบคลุมความเป็นไปได้ในการจัดการภัยของประเทศไทย ดังนี้ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ (มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐) ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง ผู้อำนวยการจังหวัดควบคุม สั่งการิและบัญชาการ (มาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๒) ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ (มาตรา ๑๓) ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ (มาตรา ๓๑) ทั้งนี้ การยกระดับการจัดการสาธารณภัยขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนของสาธารณภัย หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจร่วมกับการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ซึ่งมีเกณฑ์และเงื่อนไข คือ พื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และการพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการส่วนการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับ ๔ คือ ภัยพิบัติขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งต่อชีวิตทรัพย์สินและขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ อาจมีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ หรือเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ได้รับมอบหมาย) ไม่สามารถที่จะควบคุมสถานการณ์และระงับภัยพิบัติได้ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายจะเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์เข้าควบคุมสถานการณ์ ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน แม้เป็นสาธารณภัยที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัด

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ในภาคเหนือ และมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่ถึงขนาดกระทบขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ และไม่มีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาหรือระงับภัยพิบัติดังกล่าว กรณีจึงไม่อยู่ในเกณฑ์เงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน ทว่าการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐานเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้ว่าราชการจังหวัด จังหวัดที่ประสบปัญหาสามารถควบคุม สั่งการ และบัญชาการเหตุการณ์ในการระงับสาธารณภัยดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น เมื่อการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐานเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถควบคุม สั่งการ และบัญชาการเหตุการณ์ในการระงับสาธารณภัยดังกล่าวได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกินมาตรฐาน ตามที่กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกำหนดทุกประการแล้ว

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีปริมาณเกินมาตรฐาน หากฝุ่นละอองดังกล่าวเข้าสู่ร่างกายผ่านทางระบบทางเดินหายใจแล้วจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและชีวิต เนื่องจากอนุภาคของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีขนาดเล็กมาก จนอาจเข้าไปสู่เส้นเลือดฝอยและกระจายไปทั่วร่างกายผ่านระบบไหลเวียนโลหิต ซึ่งอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ขณะนี้สถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไปบริเวณพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทยช่วงต่อเนื่องในเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีค่าเกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แม้จะไม่มีประชาชนที่เจ็บป่วยรุนแรงเฉียบพลัน แต่ก็มีประชาชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุ และเด็ก เริ่มมีอาการป่วยที่เกิดจากการได้รับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีปริมาณเกินมาตรฐานแล้ว สำหรับผู้ฟ้องคดีได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นระยะเวลามากกว่าหนึ่งเดือนแล้วจนมีอาการแสบจมูก ระคายเคืองตา เวียนศีรษะ แม้อาการของผู้ฟ้องคดีจะไม่รุนแรงมากจนต้องเข้ารักษาตัวพยาบาลก็ตาม แต่ก็ทำให้การใช้ชีวิตประจำวันไม่สะดวกเท่าที่ควร ทั้งนี้ ข้อมูลตามที่ปรากฏในสื่อโซเชียลมีเดียพบว่ามีประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นอย่างมาก กรณีจึงเห็นได้

ศาลปกครองเชียงใหม่
๒ ๘ มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

อย่างชัดแจ้งว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หากมีปริมาณเกินค่ามาตรฐานจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชนเป็นจำนวนมาก อีกทั้ง แพทย์จำนวนมากได้มีคำแนะนำในการปฏิบัติตัวของประชาชนเพื่อหลีกเลี่ยงฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีปริมาณเกินมาตรฐานในขณะนี้ โดยที่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน ได้กระจายตัวออกเป็นวงกว้างมิใช่มีเพียงพื้นที่บริเวณจังหวัดในภาคเหนือเท่านั้น ส่วนแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีในบรรยากาศประเทศไทยขณะนี้ยังมีแหล่งกำเนิดจากการเผาในที่โล่ง ซึ่งอยู่นอกประเทศไทยอีกด้วย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่า หน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถบริหารจัดการให้ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีปริมาณเกินมาตรฐานในขณะนี้ให้มีปริมาณต่ำกว่ามาตรฐานจนกว่าจะถึงฤดูฝนในอีกสามเดือนข้างหน้า ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว อีกทั้ง ไม่มีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขแก่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจากสถานการณ์ดังกล่าวตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ สำหรับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีเพียงหนังสือเวียนแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน สำหรับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่ปรากฏว่าได้ดำเนินการแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร สำหรับส่วนของจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้มีการประกาศห้ามเผาในที่โล่งแจ้งแล้ว แต่หน่วยงานอื่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมิได้ดำเนินการอื่นใดคงมีเพียงแต่ให้ความช่วยเหลือดับเมื่อเกิดเหตุไฟไหม้ในที่โล่งแจ้ง อนึ่ง ภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาล ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือเวียนแจ้งหน่วยงานในสังกัดยกระดับปฏิบัติการป้องและแก้ไขปัญหาไฟป่า ซึ่งเป็นแหล่งกำหนดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีขอถือเอาคำชี้แจงที่ยื่นไว้ต่อศาลเป็นส่วนหนึ่งของคำให้การและเพิ่มเติมว่า การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๖ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีและคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการและติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวสรุปได้ดังนี้ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีมติกำหนดให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกหลักขับเคลื่อน เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

แก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศและในพื้นที่วิกฤต โดยการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วน และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในช่วงสถานการณ์วิกฤตปัญหาฝุ่นละอองตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๓ มีมติรับทราบตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรายงานว่า จะนำเรื่องการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤตเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาภายในสัปดาห์นี้ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบแผนเฉพาะกิจ เพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ซึ่งเป็นแผนที่จะต้องเร่งรัดให้มีการดำเนินการ เพื่อเตรียมการสำหรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๖๔ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ มีมติรับทราบแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ปี ๒๕๖๓/๖๔ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีมติรับทราบข้อมูลตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในโล่งในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ (พฤษภาคม ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๔ รับทราบสรุปผลการประชุม เพื่อสรุปผลและถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๔ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ รับทราบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๕ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ รับทราบแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๓ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖ รับทราบข้อมูลที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสรุปผลการประชุมมอบนโยบายเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นในจังหวัดทางภาคเหนือ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๑๕๐๕/๕๙๓ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๖ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มีการสรุปสถานการณ์สาธารณภัยและการช่วยเหลือระหว่างวันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๖

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือ มิได้เพิกเฉยต่อสถานการณ์ดังกล่าวแต่อย่างใด

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 และสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย ในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และระหว่างเดือนมกราคม ปี ๒๕๖๖ จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีให้การโดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับคำชี้แจงของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ ถึงที่ ๔ และเพิ่มเติมว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีปริมาณเกินมาตรฐานในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ข้อมูลจากการเฝ้าระวังสถานการณ์ดังกล่าวของกรมควบคุมมลพิษ ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยพบว่า ปี ๒๕๖๔ มีปริมาณ PM2.5เกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐๓ วัน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๗๐ วัน และ ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๔๕ วัน (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในปี ๒๕๖๕ มีแนวโน้มจำนวนวันที่มีปริมาณ PM2.5 เกินค่ามาตรฐานลดลง ร้อยละ ๓๒ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๔ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดให้การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ และสั่งการให้ทุกหน่วยงานเร่งรัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗ สำหรับในปี ๒๕๖๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ เห็นชอบให้กำหนดแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยยกระดับความเข้มงวดการดำเนินงานภายใต้ ๗ มาตรการ ภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ ๑. เร่งรัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและแจ้งเตือนล่วงหน้า ๗ วัน ทุกพื้นที่ ๒. ยกระดับมาตรการการดำเนินงานแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบูรณาการความร่วมมือภาคเอกชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๓. ยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิงแบบครบวงจร ๔. กำกับดูแลการดำเนินการในทุกระดับอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยปฏิบัติการเชิงรุก เพิ่มการลงพื้นที่ควบคุมและลดฝุ่นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ และบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ๕. ลดจุดความร้อน ป้องกันและควบคุมการเกิดไฟในทุกพื้นที่ และพัฒนาระบบพยากรณ์ความรุนแรงและอันตรายของไฟ เพื่อเป็นข้อมูลคาดการณ์ ๖. ผลักดันกลไกระหว่างประเทศเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยจัดทำ Roadmap และกำหนดเป้าหมายในการลดจำนวนจุดความร้อน ๗. ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าและฝุ่นละออง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สำหรับในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข นั้น ได้จัดทำคู่มือการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขกรณีฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปี ๒๕๖๖ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในพื้นที่เสี่ยงมลพิษทางอากาศและปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๑๑/๓๓๔ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แจ้งข้อสั่งการการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุขกรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ซึ่งทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๑ ได้ดำเนินการตามคู่มือดังกล่าวนี้ โดยได้มีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (PHEOC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีการกำหนดกลไกการรายงานสถานการณ์ และช่วงเวลารายงานและความถี่การรายงานผลการดำเนินงานกรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก สำหรับ PHEOC ระดับจังหวัดมีการรายงานระยะเตรียมความพร้อมรองรับภาวะฉุกเฉิน ทุกวันศุกร์ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา และรายงานระยะตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน ทุกวันเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา และสำหรับ PHEOC ระดับเขตมีการรายงานระยะเตรียมความพร้อมรองรับภาวะฉุกเฉิน ทุกวันศุกร์เวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา และรายงานระยะตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทุกวันเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

สำหรับแนวโน้มความรุนแรงของสถานการณ์จำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยที่มีอาการของโรคหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ จนถึงปัจจุบัน กระทรวงสาธารณสุขได้เฝ้าระวังสถานการณ์การเจ็บป่วยของประชาชนที่มีอาการของโรคหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากฐานข้อมูลเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งประกอบด้วย ๕ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตัน ขาดเลือด กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ และโรคมะเร็งปอด โดยข้อมูลการเฝ้าระวังดังกล่าวในพื้นที่ ๑๘ จังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วย เขตสุขภาพที่ ๑ (๘ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน) เขตสุขภาพที่ ๒ (๕ จังหวัด ได้แก่ อุตรดิตถ์ ตาก สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์) และเขตสุขภาพที่ ๓ (๕ จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท นครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร พิจิตร) ตั้งแต่วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงปัจจุบัน (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖) พบว่าภาพรวมแนวโน้มการเจ็บป่วยในทุกกลุ่มโรคในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบปี ๒๕๖๔ กับปี ๒๕๖๕ โดยปี ๒๕๖๔ มีจำนวนผู้ป่วย ๑,๗๒,๑๓๙ ราย คิดเป็น ๑๔,๕๓๙ ต่อหนึ่งแสนประชากร ปี ๒๕๖๕ มีจำนวนผู้ป่วย ๒,๑๖๕,๙๓๗ ราย คิดเป็น ๑๘,๓๒๒ ต่อหนึ่งแสนประชากร และปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖) มีจำนวนผู้ป่วย ๒๙๒,๗๙๘ ราย คิดเป็น ๒,๔๗๗ ต่อหนึ่งแสนประชากร เมื่อพิจารณาสถานการณ์การเจ็บป่วยรายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจมีอัตราป่วยสูงสุด ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๕,๓๑๒ คน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑,๐๐๐ คน ปี ๒๕๖๖

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จำนวน ๑,๐๗๘ คน รองลงมา คือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔,๒๘๕ ราย ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓,๘๘๖ คน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๕๓๗ คน กลุ่มโรคตาอักเสบ ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๕๗๗ คน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒,๖๕๖ คน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๔๓๖ คน และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๓๔๑ คน ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๒,๓๒๑ คน ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๓๖๗ คน ตามลำดับ ทั้งนี้ จากข้อมูลสถานการณ์ PM2.5 ย้อนหลัง ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ถึงปี ๒๕๖๕ พบว่า ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ของจังหวัดในเขตสุขภาพที่ ๑ ส่วนใหญ่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจนเริ่มเกินค่ามาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และจะมีค่าสูงสุดในเดือนมีนาคม หลังจากนั้น จะมีแนวโน้มลดลงจนถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ยกเว้นในปี ๒๕๖๕ ที่พบว่า สถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ไม่รุนแรง ซึ่งจังหวัดที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 เกินค่ามาตรฐานสูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดเชียงราย โดยกระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนและมาตรการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และสั่งการให้หน่วยงานสาธารณสุขในทุกระดับดำเนินงาน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ (๑) กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ประกอบด้วยการลดและป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพ ได้แก่ การสื่อสารแจ้งเตือนสถานการณ์และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนแก่ประชาชน การเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ และสื่อสารสร้างความรอบรู้แก่ประชาชน การจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้แก่ การสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่ประชาชน การจัดคลินิกมลพิษ จัดเตรียมห้องปลอดฝุ่นในสถานบริการสาธารณสุข สถานที่ที่มีกลุ่มเปราะบาง ทีม ๓ หมอ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ลงพื้นที่ให้การดูแลกลุ่มเสี่ยงและเตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อ EMS และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ได้แก่ การเปิดศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข การขับเคลื่อนและสนับสนุนการใช้กฎหมาย ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ (๒) จัดระบบและกลไกการบริหารจัดการด้านการแพทย์สาธารณสุข เพื่อป้องกันสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสั่งการให้หน่วยงานในพื้นที่ที่ประสบปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก เตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข และปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางที่กำหนดอย่างเต็มที่ และยกระดับการปฏิบัติการให้เข้มข้นขึ้นเมื่อสถานการณ์เข้าสู่ระยะวิกฤต เพื่อดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด โดยตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการดังนี้

๑) ทุกจังหวัดเปิดศูนย์ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Operation Center : OC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก และเปิดศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operation Center: PHEOC) เมื่อระดับค่าฝุ่นมากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพื่อยกระดับการปฏิบัติการให้ทันท่วงที

๒) เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพและสื่อสาร แจ้งเตือนประชาชนทุกวัน พร้อมคำแนะนำในการปฏิบัติตนสำหรับประชาชนทุกวันผ่านช่องทางต่าง ๆ

๓) พัฒนาชุมชนต้นแบบจัดการความเสี่ยงต่อสุขภาพจาก PM2.5 เพื่อเป็นแกนหลักในการสื่อสารความรู้ แจ้งเตือนและดูแลสุขภาพในระดับพื้นที่มีการดำเนินงานชุมชนต้นแบบที่มีการจัดการเพื่อลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา โดยเน้นในพื้นที่เสี่ยง ๙ จังหวัดหมอกควันภาคเหนือ และในปี ๒๕๖๕ ได้ขยายชุมชนต้นแบบไปยังจังหวัดเสี่ยงอื่นของประเทศไทย

๔) ยกระดับความรอบรู้และความเสี่ยงต่อสุขภาพ โดยดำเนินการจัดทำและสนับสนุนชุดความรู้ เรื่องผลกระทบต่อสุขภาพ และการป้องกันตนเองจาก PM2.5 สำหรับหน่วยงานเครือข่ายสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข สื่อมวลชน ประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยง (เด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยมีโรคประจำตัว) สื่อสารให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้กับประชาชนในการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจาก PM2.5 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร ทีมปฏิบัติการ PM2.5 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขลงพื้นที่ปฏิบัติการเชิงรุกให้ความรู้ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ สร้างกระแสให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบของฝุ่นละออง รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและลดกิจกรรมที่ทำให้เกิดฝุ่นในหมู่บ้าน วัด โรงเรียน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย สถานที่หน่วยงานราชการ ห้างสรรพสินค้าและสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น อบรม การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้กับหน่วยงาน เครือข่ายสาธารณสุขแกนนำ ประชาชนทั่วไป กลุ่มเสี่ยง นักเรียน อาสาและกำลังสมาชิกกองอาสารักษาดินแดนที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และกลุ่มได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 เป็นต้น เพื่อการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหา PM2.5 อีกทั้ง ได้จัดตั้งศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศด้านผลกระทบต่อสุขภาพ (ศกพ.ส.) พร้อมจัดแถลงสถานการณ์และให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนที่เหมาะสมแก่ประชาชนทุกสัปดาห์ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา และมีการสื่อสารสร้างความรอบรู้ให้แก่ประชาชนผ่าน ศ.กพ.ส. อย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบันในช่วงที่สถานการณ์ฝุ่นวิกฤติหรือมีความรุนแรง

๕) ดูแลสุขภาพประชาชนอย่างใกล้ชิดในทุกพื้นที่ โดยดำเนินการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่ประชาชน เพื่อลดความเสี่ยงการสัมผัสมลพิษอากาศ ในปี ๒๕๖๔

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

มีการบูรณาการร่วมกับการดำเนินงานแก้ไขปัญหาโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) โดยสนับสนุนหน้ากากอนามัย ๒๗,๕๐๔,๔๕๐ ชิ้น และหน้ากากชนิด N95 ทางการแพทย์ ๑,๕๔๒,๓๓๐ ชิ้น ปี ๒๕๖๕ ได้สนับสนุนหน้ากากอนามัย จำนวน ๗๑,๑๔๓,๐๐๐ ชิ้น และหน้ากากชนิด N95 ทางการแพทย์ จำนวน ๒๙๗,๙๐๐ ชิ้น เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่นำไปแจกจ่ายแก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานดับไฟป่าต่อไป และปี ๒๕๖๖ กระทรวงสาธารณสุขได้สนับสนุนหน้ากากชนิด N95 ทางการแพทย์ ให้แก่สำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๑๖๙,๐๐๐ ชิ้น เปิดคลินิกมลพิษให้การรักษาผู้ป่วยในพื้นที่เสี่ยง โดยปี ๒๕๖๔ มีคลินิกมลพิษในโรงพยาบาล จำนวน ๖๐ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๔๘ แห่ง โรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ๓ แห่ง และโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ ๔ แห่ง รวมทั้งศูนย์บริการสาธารณสุขในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๘ แห่ง ปี ๒๕๖๕ เปิดคลินิกมลพิษในโรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่เสี่ยงทั่วประเทศ จำนวน ๖๒ แห่ง และคลินิกมลพิษออนไลน์ ๗๗ แห่ง และปี ๒๕๖๖ เปิดคลินิกมลพิษ ๖๗ แห่ง และคลินิกมลพิษออนไลน์ ๗๔ แห่ง ทั้งนี้ เปิดห้องปลอดฝุ่นในสถานพยาบาล ศูนย์เด็กเล็ก ชุมชนในพื้นที่เสี่ยง โดยในปี ๒๕๖๔ มีห้องปลอดฝุ่นมากกว่า ๒,๗๖๐ แห่ง ปี ๒๕๖๕ มีจำนวน ๑,๗๙๗ แห่ง สำหรับการติดตามดูแลกลุ่มเสี่ยงเป็นพิเศษ โดยให้ทีมหมอประจำตัว (๓ หมอ) ประกอบด้วย หมอประจำบ้าน คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมอสาธารณสุข คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล และหมอครอบครัว คือ แพทย์ในโรงพยาบาล ลงพื้นที่ให้ความรู้คำแนะนำในการป้องกันและดูแลสุขภาพประชาชนโดยเฉพาะ ๔ กลุ่มเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ ผู้ป่วยโรคหืด ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง และเด็กเล็ก โดยมีการเตรียมความพร้อมของแพทย์ พยาบาล และเวชภัณฑ์ในสถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่เสี่ยงทุกแห่ง บริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล และออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ดูแลรักษาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก

๖) สนับสนุนการใช้กฎหมาย ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยจัดทำคำแนะนำคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง ป้องกันควบคุมผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละออง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการควบคุมฝุ่นละอองทั้งจากสถานประกอบการ การกำจัดมูลฝอย การจัดการเหตุรำคาญและการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญจากฝุ่นละออง ตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๘/๑ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และจัดส่งคู่มือ คำแนะนำ ชี้แจงแนวทางและแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการแก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งขับเคลื่อนการเฝ้าระวัง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สถานการณ์ PM2.5 ผ่านคณะกรรมการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารสถานการณ์และผลการดำเนินงานด้านการแพทย์ และการสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปี ๒๕๖๔ เอกสารรายงานสรุปสถานการณ์และผลการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข ปี ๒๕๖๕ และเอกสารคู่มือการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปี ๒๕๖๖

ส่วนการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในปี ๒๕๖๖ กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน ตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมตลอดทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือของประเทศไทยจากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีให้การโดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกันกับคำชี้แจงของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและเพิ่มเติมว่า เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมาย ในการใช้ดุลพินิจในการสั่งการเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ กรณีจึงเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรี ในการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มอบหมายให้ผู้เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวที่จะพิจารณาว่า สถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งหรือไม่อย่างไร นอกจากนี้ บทบัญญัติในหมวด ๒ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดหน้าที่และอำนาจของผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้แล้ว ซึ่งผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือแล้ว อีกทั้ง บทบัญญัติตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน นอกจากให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายใช้ดุลพินิจในการสั่งการได้แล้ว นั้น บทบัญญัติดังกล่าวยังให้อำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย ซึ่งตามมาตรา ๒๕ เป็นการให้อำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินของบุคคลใดที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดปัดป้องภยันตรายได้ ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การยับยั้ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หรือแก้ไขความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากสาธารณภัยนั้น มาตรา ๒๘ เป็นการให้อำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้น ออกไปจากพื้นที่ดังกล่าวเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และมาตรา ๒๙ เป็นการให้อำนาจประกาศห้ามมิให้บุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่เกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยได้ ประกาศดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย แต่การดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถปรับใช้กับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนที่เกินมาตรฐานในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นการให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสมสั่งการให้ส่วนราชการ เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ กรณีจึงเป็นการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๑ ซึ่งเป็นดุลพินิจในการสั่งการให้ส่วนราชการรวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว อีกทั้ง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐาน ในจังหวัดทางภาคเหนือของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในการกำกับติดตามการดำเนินการของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน และในฐานะประธานกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๖ และตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมิได้เพิกเฉยในการแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือ แต่อย่างใด อาศัยเหตุผลข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะผู้มีอำนาจในการกำกับโดยทั่วไปในการบริหารราชการแผ่นดิน และในฐานะประธานกรรมการคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จึงมิได้ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ไว้แต่อย่างใด

ศาลไต่สวนคู่กรณี เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖

ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน บริเวณพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทยช่วงต่อเนื่องในเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีปริมาณเกินมาตรฐาน ถือเป็นการเกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก แต่หน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมิได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้ง ในด้านสาธารณสุขมิได้มีการแนะนำ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หรือจัดเตรียมสถานที่ให้มีการรักษาอาการที่เกิดจากผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งจากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีมีอาการไอ และระคายเคืองตา

ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้รับมอบอำนาจช่วงของผู้ถูกฟ้องคดี ให้ถ้อยคำว่า การจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไปจะรับผิดชอบควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยสามารถแบ่งระดับจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยระดับเล็ก ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ (มาตรา ๑๙ ๒๐) ระดับที่ ๒ สาธารณภัยระดับกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ (มาตรา ๑๕ ๓๒) ระดับที่ ๓ สาธารณภัยระดับใหญ่ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุมสั่งการ และบัญชาการ (มาตรา ๑๓) ระดับที่ ๔ สาธารณภัยระดับร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ (มาตรา ๓๑) ซึ่งการยกระดับการจัดการสาธารณภัย ขึ้นกับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนของสาธารณภัย หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร ความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ซึ่งมีเกณฑ์และเงื่อนไข คือ พื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และการพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการ แต่อย่างไรก็ดีจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดียังมิได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝุ่น PM2.5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/ว๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ แจ้งให้มีการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปรากฏตามคำชี้แจงที่ยื่นต่อศาลแล้ว สำหรับมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้บัญชาการ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) มีคำสั่งภายในระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน หากผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาสั่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๗ วัน เช่นกัน ซึ่งที่ผ่านมากรณีการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งดังกล่าวเป็นกรณีเหตุการณ์อุทกภัย ในปี ๒๕๕๔ เนื่องจากมีผลกระทบต่อพื้นที่ ๒๑ จังหวัด ซึ่งเป็นวงกว้างและสร้างความเสียหาย

ศาลปกครองเชียงใหม่
๒ ๘ มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

แก่ทรัพย์สินและประชาชน ส่วนกรณีของปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 เป็นกรณีที่จังหวัดสามารถดำเนินการเองได้ โดยจังหวัดจะรายงานขึ้นไปกระทรวงตามระดับการจัดการที่แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการสั่งการของผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จะเป็นกรณีมีผลกระทบต่อประชาชนหลายจังหวัดจำนวนมาก และมีผลกระทบต่อทรัพย์สินของประชาชนในเชิงประจักษ์ แต่ปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติดังกล่าวจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม ๒๘ หน่วยงาน โดยมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลัก ดังนั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับฝุ่นละออง PM2.5 และจำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 มีปริมาณเกินมาตรฐาน สำหรับการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจะต้องมีการรายงานจากจังหวัดไปยังรัฐมนตรีและผู้ถูกฟ้องคดีตามลำดับชั้น อันเป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ จากระดับที่ ๑ ถึงระดับที่ ๔ ตามที่ได้ชี้แจงไว้ข้างต้น ส่วนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ เป็นคนละแผนงานกัน ทั้งนี้ สถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 เป็นภัยที่สามารถป้องกันและบรรเทาได้โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เช่น กรณีแผ่นดินไหวประเทศตุรกีหรือสึนามิ ส่วนเหตุที่ยังไม่กระทบต่อขวัญกำลังใจของทั้งประเทศ เนื่องจากเหตุดังกล่าวกระทบต่อประชาชนส่วนหนึ่งและยังใช้ชีวิตต่อไปได้ อีกทั้ง กรณีดังกล่าวเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่เสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ ผู้รับมอบอำนาจช่วงของผู้ถูกฟ้องคดี ให้ถ้อยคำว่า ในส่วนข้อมูลเกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ ปี ๒๕๖๖ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ขอยืนยันตามข้อมูลที่ได้ยื่นต่อศาลไว้แล้วตามคำให้การและคำชี้แจงของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ ถึงที่ ๔ รวมถึงแนวโน้มความรุนแรงกรณีดังกล่าว ส่วนตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะได้มีการประชุมเกี่ยวกับปัญหาฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐาน ในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการเสนอปัญหาหมอกควันต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ ได้มีการกำหนดมาตรการ ๓ มาตรการและกำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ มีหน้าที่รับผิดชอบ สำหรับการประเมินสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 กรมควบคุมมลพิษจะเป็นผู้เสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ประมาณปีละ ๒ ครั้ง อย่างไรก็ดี ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินสถานการณ์ดังกล่าว อาจมีข้อจำกัดในด้านกำลังคน ซึ่งที่ผ่านมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่มีปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับจุดตรวจความร้อน ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้มีการรายงานผู้ถูกฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มิได้เกี่ยวกับแผนทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว โดยได้มีรายงานทั้งส่วนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และรายงานตรงต่อผู้ถูกฟ้องคดี

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตสุขภาพที่ ๑ ผู้รับมอบอำนาจช่วงของผู้ถูกฟ้องคดี ให้ถ้อยคำว่า ขอยืนยันข้อมูลจำนวนประชากรในบริเวณพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งมีอาการของโรคที่เกิดขึ้นหรือมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละอองไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน ในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ ปี ๒๕๖๖ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ จำนวน ๔ กลุ่มโรค ดังนี้ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ กลุ่มโรคหัวใจขาดเลือด กลุ่มโรคเยื่อบุตาอักเสบ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ ปัจจุบันข้อมูลจำนวนผู้ป่วยจะเป็นเชิงการเข้ารับบริการ จำนวน ๔ โรค ซึ่งอนุมานน่าจะเกิดจากฝุ่น PM2.5 และมีแนวโน้มน่าจะสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าว อาจจะยังไม่ชัดเจนเนื่องจากมีความแปรผันทั้งกรณีปัญหาไวรัสโคโรน่า 2019 (COVID 19) และอาจจะเกิดจากสุขภาพของผู้ป่วยเอง ส่วนการดำเนินการบรรเทาหากค่าฝุ่น ๒.๕ ไมครอน เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วันจะทำการจัดตั้งศูนย์ PHEOC เขตจังหวัด ซึ่งการกำหนดจำนวน ๓ วัน ติดต่อกัน อาศัยหลักเกณฑ์วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ เนื่องจากกรณีดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อ ๔ กลุ่มโรค รวมทั้งเด็ก สตรีมีครรภ์ คนชรา และผู้ป่วยโรคเฝ้าระวัง จึงต้องมีการเฝ้าระวัง โดยมีการเปิดศูนย์ดำเนินการดังกล่าว ส่วนการปิดศูนย์ PHEOC ขึ้นอยู่กับนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ทั้งนี้อยู่ที่ข้อมูลและจำนวนคนไข้เกี่ยวกับโรค PM2.5 โดยที่ปัญหาเกี่ยวกับฝุ่น PM2.5 ยังไม่มีผลกระทบชัดเจน และยังไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ามีความร้ายแรงหรือไม่ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลในอนาคต สำหรับกรณีที่มีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ จึงไม่มีนัยสำคัญ แต่อาการของโรคเยื่อบุตาอักเสบมีการเพิ่มขึ้นชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนกรณีค่าฝุ่นนั้น ได้ใช้ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษและอีกหลาย ๆ ภาคส่วนด้วยกัน

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง สำหรับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน และภาคประชาสังคม และกำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter: PM) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข

โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/๒๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ แจ้งให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นหลักร่วมกับกฎหมายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เพื่อให้การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดและเน้นย้ำการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงที่เกิดสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการตาม

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

แนวทางแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบในการประชุมดังกล่าว และตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) การติดตาม ประเมินสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ได้จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ในการติดตามข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังการเกิดจุดความร้อนสะสมที่ส่งผลต่อการเกิดสถานการณ์ไฟป่า การเผาในที่โล่ง จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) รวมทั้งติดตามการคาดการณ์สภาพอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อการสะสมของฝุ่นละอองในพื้นที่จากกรมอุตุนิยมวิทยา และประสานการปฏิบัติงานกับกรมควบคุมมลพิษ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ อย่างต่อเนื่อง (๒) การสนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ แบ่งการปฏิบัติการ ดังนี้ (๒.๑) เป็นปฏิบัติการภาคพื้นดิน โดยได้สั่งการให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต นำเครื่องจักรกลสาธารณภัยด้านไฟป่า สนับสนุนภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดับไฟป่า และการลดฝุ่นละออง อาทิ รถดับไฟป่า ชุดอุปกรณ์ดับเพลิงควบคุมระยะไกล รถบรรทุกน้ำช่วยดับเพลิงขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร (๒.๒) ปฏิบัติการทางอากาศ ร่วมกับกองทัพบกจัดส่งอากาศยานปีกหมุน (KA - 32) จำนวน ๒ ลำ พร้อมด้วยนักบิน ช่างประจำอากาศยาน และชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (ERT) ร่วมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา ซึ่งมีผลการปฏิบัติในการสนับสนุนการทิ้งน้ำดับไฟป่าในพื้นที่ภูเขาสูงชันที่กำลังภาคพื้นดินเข้าถึงได้ยาก และจะประจำการเพื่อสนับสนุนการควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนืออย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดฤดูกาล (๓) การเน้นย้ำแนวทางและมาตรการเพื่อลดฝุ่นละออง โดยกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง และสืบเนื่องจากกรณีช่วงเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เกิดสถานการณ์เพลิงไหม้บ่อขยะในหลายพื้นที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของฝุ่นละออง จึงได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ให้จังหวัดเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการเผาขยะหรือเศษวัชพืชและเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ เครื่องจักรกลสาธารณภัย อุปกรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้พร้อมระงับเหตุตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๔) การประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อบูรณาการหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง โดยมีหน่วยงานระดับกระทรวง กรม ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค (ศอ.ปก.ภาค) จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือ และเน้นย้ำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในที่ประชุม (๕) การประสานการปฏิบัติ ตามกลไกการป้องกันและแก้ไข

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือของศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ (ศอ.ปกป.) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้อำนวยการศูนย์ดังกล่าว

ส่วนการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนมโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐาน นั้น กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ประกอบด้วยมาตรการสำคัญ ๓ มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ ๑ ลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑) เฝ้าระวังสถานการณ์ PM2.5 และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ ๒) เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ๓) สื่อสาร สร้างความรอบรู้และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มาตรการที่ ๒ บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๔ กิจกรรม ได้แก่ ๑) สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่กลุ่มเสี่ยง ๒) เปิดคลินิกมลพิษและจัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น ๓) จัดระบบปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อดูแลประชาชน (ทีม ๓ หมอ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และจัดหน่วยปฏิบัติการดูแลประชาชน) ๔) เตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อผู้ป่วย มาตรการที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ ๑) ระบบบัญชาการเหตุการณ์เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติ ได้แก่ ศูนย์เฝ้าระวังและประสานงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Operation Center; OC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเมื่อระดับ PM2.5 มากกว่า ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operations Center; PHEOC) เมื่อระดับ PM2.5 มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน ๒) ส่งเสริมและขับเคลื่อนกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) ส่งเสริมองค์กรลดมลพิษ และปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๑๑/๓๓๔ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แจ้งข้อสั่งการการเตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานเขตสุขภาพที่ ๑ – ๑๒ และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป/โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง

สำหรับข้อมูลสถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไป ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รวม ๕๙ วัน ในพื้นที่ภาคเหนือแยกรายจังหวัด โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

มีเครื่องตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จำนวน ๑๔ จุด สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๒ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๘ สถานี สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๓ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย และเพชรบูรณ์ มีการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น ๖ จุด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๔ สถานี ซึ่งพิจารณาตามดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้นในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพ ควรปรึกษาแพทย์ ซึ่งมีข้อมูลแยกรายจังหวัดได้ ดังนี้

๑. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รวม ๕๙ วัน มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ๔๐ วัน จังหวัดเชียงราย ๒๓ วัน จังหวัดลำพูน ๓๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑๘ วัน จังหวัดลำปาง ๒๙ วัน จังหวัดน่าน ๓๐ วัน จังหวัดแพร่ ๒๔ วัน จังหวัดพะเยา ๒๒ วัน จังหวัดพิษณุโลก ๓๐ วัน จังหวัดตาก ๒๘ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ๒๒ วัน จังหวัดสุโขทัย ๓๗ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ๑๔ วัน จังหวัดนครสวรรค์ ๘ วัน จังหวัดกำแพงเพชร ๑๘ วัน จังหวัดพิจิตร ๑๓ วัน จังหวัดอุทัยธานี ๑๒ วัน

๒. จำนวนวันที่ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่ามากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รวม ๕๙ วัน มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ๑๗ วัน (วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๗

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดเชียงราย ๕ วัน (วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์) จังหวัดลำพูน ๑๓ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕ วัน (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) จังหวัดลำปาง ๙ วัน (วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดน่าน ๔ วัน (วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดแพร่ ๔ วัน (วันที่ ๑๕ ๒๓ ๒๕ และ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดพะเยา ๕ วัน (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) จังหวัดพิษณุโลก ๑๐ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๙ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๒ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดตาก ๘ วัน (วันที่ ๑๕ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๗ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดอุตรดิตถ์ ๐ วัน จังหวัดสุโขทัย ๑๓ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๒ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๗ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดเพชรบูรณ์ ๐ วัน จังหวัดนครสวรรค์ ๐ วัน จังหวัดกำแพงเพชร ๑ วัน (วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์) จังหวัดพิจิตร ๐ วัน จังหวัดอุทัยธานี ๑ วัน (วันที่ ๓ กุมภาพันธ์) ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงเวลาต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีปริมาณเกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งมีอันตรายต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมาก หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว โดยเฉพาะการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐาน แต่ไม่พบว่ามีการช่วยเหลือดังกล่าว จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีต้องสั่งการให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดโดยเร็ว ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ไม่ออกคำสั่งตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สภาพบรรยากาศในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และมีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนที่เกินมาตรฐาน รวมถึงบริการอื่นจากหน่วยงานรัฐเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานดังกล่าว หรือไม่

เมื่อคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ และมีคำขอให้ศาลพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น ในการพิจารณาพิพากษาว่าผู้ถูกฟ้องคดีละเลยต่อหน้าที่ในการป้องกันหรือบรรเทากรณีมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐาน หรือไม่ ศาลจึงพิจารณาได้แต่เพียงอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้ เท่านั้น ไม่อาจพิจารณาอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในการป้องกันหรือบรรเทากรณีมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐาน ตามกฎหมายอื่นได้ ซึ่งเมื่อตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีอำนาจสั่งการ และกำกับควบคุม กรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งเท่านั้น กรณีจึงมีปัญหาที่ศาลจะต้องวินิจฉัยก่อนว่า สถานการณ์มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามฟ้อง เป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

“ผู้บัญชาการ” หมายความว่า ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ... มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ กปภ.ช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๑ (๑) ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติเสนอ กปภ.ช. เพื่อขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี (๒) ... (๓) ปฏิบัติการ ประสานการปฏิบัติ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภยันตรายหรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย (๔) ... (๕) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละระดับ (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี กปภ.ช. หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตาม (๑) แล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว วรรคสาม บัญญัติว่า ในการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตาม (๑) ให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทมาปรึกษาหารือและจัดทำ ทั้งนี้ จะจัดให้หน่วยงานภาคเอกชนเสนอข้อมูลหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนด้วยก็ได้ มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติตามมาตรา ๑๑ (๑) อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้ (๑) แนวทาง มาตรการ และงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (๒) แนวทางและวิธีการในการให้ความช่วยเหลือ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

และบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณูปโภค (๓) หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการดำเนินการตาม (๑) และ (๒) และวิธีการให้ได้มาซึ่งงบประมาณเพื่อการดำเนินการดังกล่าว (๔) แนวทางในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้และจัดระบบการปฏิบัติการในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงการฝึกบุคลากรและประชาชน (๕) แนวทางในการซ่อมแซม บูรณะ ฟื้นฟู และให้ความช่วยเหลือประชาชนภายหลังที่สาธารณภัยสิ้นสุด มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการมีอำนาจควบคุมและกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักรให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจบังคับบัญชาและสั่งการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า ให้อธิบดีเป็นผู้อำนวยการกลาง มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั่วราชอาณาจักร และมีอำนาจควบคุมและกำกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัครได้ทั่วราชอาณาจักร มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัดรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (๒) ... (๓) กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะ และสิ่งอื่น เพื่อใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กำหนดในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (๔) ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยหรือผู้ได้รับภยันตรายหรือเสียหายจากสาธารณภัยรวมตลอดทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยและการปฏิบัติการใด ๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๕) สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บัญชาการและผู้อำนวยการกลางมอบหมาย วรรคสอง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้ผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในจังหวัด ให้ดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการ ควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้นายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทา

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

สาธารณภัยในเขตอำเภอของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดตามที่ได้รับมอบหมาย วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการอำเภอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการอำเภอ มีอำนาจสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในเขตอำเภอให้ดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งการควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและอาสาสมัครให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้นและผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที วรรคสอง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) สั่งข้าราชการฝ่ายพลเรือน พนักงานส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าพนักงาน อาสาสมัคร และบุคคลใด ๆ ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ... (๖) จัดให้มีการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยโดยทั่วถึงและรวดเร็ว มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีกรณีตามมาตรา ๒๑ เกิดขึ้น ให้ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่น โดยในกรณีผู้อำนวยการอำเภอ ให้สั่งการได้สำหรับในเขตอำเภอของตน และในกรณีผู้อำนวยการจังหวัด ให้สั่งการได้สำหรับในเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตน ให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใด ผู้อำนวยการจังหวัดจะสั่งการให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดกระทำหรืองดเว้นการกระทำใดที่มีผลกระทบต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยนั้นก็ได้ คำสั่งดังกล่าวให้มีผลบังคับเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง แต่ต้องไม่เกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้คำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับเกินยี่สิบสี่ชั่วโมง ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ที่จะสั่งการได้ตามความจำเป็นแต่ต้องไม่เกินเจ็ดวัน มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยและภยันตรายจากสาธารณภัยนั้นใกล้จะถึง ผู้อำนวยการมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินของบุคคลใดที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดปัดป้องภยันตรายได้ ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การยับยั้งหรือแก้ไขความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากสาธารณภัยนั้น วรรคสอง บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อป้องกันภัยต่อส่วนรวมด้วยโดยอนุโลม วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่การดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินจะมีผลทำให้เกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่อื่นหรือก่อให้เกิดความเสียหายเพิ่มขึ้นแก่เขตพื้นที่อื่น ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองมิได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการจังหวัด มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดและการที่ผู้ใดอยู่อาศัยในพื้นที่นั้นจะก่อให้เกิดภยันตรายหรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ให้ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้นออกไปจากพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดและการอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรง ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ และผู้อำนวยการท้องถิ่นโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการอำเภอ จะประกาศห้ามมิให้บุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่ดังกล่าวก็ได้ ประกาศดังกล่าวให้กำหนดระยะเวลาการห้ามและเขตพื้นที่ที่ห้ามตามที่จำเป็นไว้ด้วย มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๘ หน่วยงาน และกำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter: PM) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก มีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง มีผู้อำนวยการจังหวัดควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ มีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง มีผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายควบคุม สั่งการ และบัญชาการ และได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย ในบทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ ดังนี้ ให้ผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไข ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ คือ เกณฑ์/เงื่อนไข (๑) พื้นที่ พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรมและสถานประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ (๒) ประชากร จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) บุคคล (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ (๒.๔) จำนวนผู้เสียชีวิต (๓) ความซับซ้อนความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาการฟื้นฟูเบื้องต้น (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

(๔.๑) กำลังคนของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งภาคประชาสังคม (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ตามลักษณะทางเทคนิคของแต่ละประเภทภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบ (๔.๔) แหล่งที่มาและงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์/เงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยครั้งใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นอกจากนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่เห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง โดยกำหนดตัวชี้วัด ๑) จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มขึ้น ๒) จำนวนจุดความร้อนภายในประเทศลดลง ๓) จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ (ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ) ลดลง และกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ ๓ มาตรการ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ ๑.๓ การดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ในช่วงวิกฤตตามที่กำหนดไว้ ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) เป็นกลไกจัดการปัญหาฝุ่นละออง โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาการระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์เพื่อให้การอำนวยการ สั่งการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองมีเอกภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ในช่วงระหว่าง

ศาลปกครองเชียงใหม่
๒๘ มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

เกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคม - เมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณ PM2.5 เกินมาตรฐาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละออง โดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสภาวการณ์ปกติ เพื่อควบคุม รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในระดับปกติ ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่างๆ ให้เข้มงวดขึ้น ในระดับนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และเมื่อคาดการณ์แล้วพบว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใดๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีค่าสูงขึ้น ระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำกราบเรียนผู้ถูกฟ้องคดี เป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) โดยควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ การเผาในที่โล่ง/ภาคการเกษตร การก่อสร้างและผังเมือง อุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน โดยมีกระทรวง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลัก มาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ โดยมีเครือข่ายติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศให้ครอบคลุมทั้งประเทศ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ มีเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการ รวมถึงกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อลดมลพิษข้ามแดน ทั้งในระดับอาเซียน ระดับคณะกรรมการชายแดนภายใต้กระทรวงกลาโหม และระดับจังหวัดชายแดนคู่ขนานระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และขับเคลื่อนการดำเนินการตามข้อตกลงเรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดนตามโรดแมปอาเซียนปลอดหมอกควันข้ามแดน และตามแผนปฏิบัติการเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) มีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานสนับสนุน

ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ซึ่งประกาศดังกล่าวมุ่งหมายให้มีการรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศต่อประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการบ่งชี้และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ โดยกำหนดให้ค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้น ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ ประชาชนทั่วไป ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่ปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์

ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ข้อ ๒ ซึ่งกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผล

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

จนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

จากบทบัญญัติของกฎหมายและข้อกำหนดดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter: PM) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อันเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งนอกจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีอำนาจหน้าที่บรรเทาความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยแล้ว ยังมีหน้าที่ป้องกันสาธารณภัยดังกล่าวทั้งในส่วนที่ป้องกันมิให้เกิดขึ้น และเมื่อเกิดสาธารณภัยแล้วก็มีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงเพิ่มขึ้นหรือขยายไปเป็นวงกว้าง รวมถึงจัดการให้ภัยดังกล่าวลดลงหรือสิ้นสุดโดยเร็ว อันถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องจัดทำให้แก่ประชาชน โดยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทจัดทำโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ และหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ทั้งนี้ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) วรรคสอง และวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแผนดังกล่าวได้กำหนดกลไกการจัดการสาธารณภัย ออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ประกอบด้วย ๑. คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ๒. คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ ๓. คณะกรรมการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ และระดับปฏิบัติการ ประกอบด้วย ๑. กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับดูแล และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ตามมาตรา ๑๓ ๒. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง ทำหน้าที่ประสานงาน บูรณาการข้อมูล และการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในภาวะปกติและเมื่อเกิดสาธารณภัย พร้อมทั้งรายงานและเสนอความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือผู้ถูกฟ้องคดี

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายตามแต่ระดับการจัดการสาธารณภัย เพื่อตัดสินใจในการรับมือ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนวยการกลาง ตามมาตรา ๑๔ ๓. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุนและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการจังหวัด ตามมาตรา ๑๕ ๔. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุนและประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ ตามมาตรา ๑๙ ๕. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารท้องถิ่นแห่งนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๐ ทั้งนี้ เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นมีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที โดยผู้อำนวยการอำเภอและผู้อำนวยการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้อำนวยการท้องถิ่นสำหรับในเขตอำเภอหรือในเขตจังหวัดของตนแล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒

กรณีจึงเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินระดับการจัดการสาธารณภัย องค์กรปฏิบัติที่เหนือขึ้นไปจะเป็นผู้จัดการสาธารณภัยโดยควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ซึ่งระดับการจัดการสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก มีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น มีอำนาจควบคุมและสั่งการ ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง มีผู้อำนวยการจังหวัด มีอำนาจควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ มีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ มีอำนาจควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจควบคุม สั่งการและบัญชาการ โดยการจัดระดับดังกล่าวขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากร

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก และมีแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย โดยให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ/ผู้อำนวยการ ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ ดังนี้ (๑) พื้นที่ พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่างๆที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และสถานประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ (๒) ประชากร จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) บุคคล (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ (๒.๔) จำนวนผู้เสียชีวิต (๓) ความซับซ้อน ความยากง่ายสถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาการฟื้นฟูเบื้องต้น (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (๔.๑) กำลังคนของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งภาคประชาสังคม (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ตามลักษณะทางเทคนิคของแต่ละประเภทภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบ (๔.๔) แหล่งที่มาและงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการ ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย ทั้งนี้ให้ใช้เกณฑ์/เงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยครั้งใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

แม้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จะมิได้บัญญัติความหมายของสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งไว้ และตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ กำหนดเกณฑ์การจัดระดับและการยกระดับแต่เพียงว่าขึ้นกับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อน หรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

เกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก โดยมิได้กำหนดจำนวนขนาดพื้นที่ ประชากร ประเภทของสาธารณภัยที่มีความซับซ้อนหรือความสามารถหรือทรัพยากรในการจัดการ เนื่องจากประสงค์ให้เป็นดุลพินิจการพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการ จากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ แต่โดยที่คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ พิจารณาเห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองมีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และเป็นปัญหาในหลายจังหวัดของพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหาสำคัญไปยังจังหวัดข้างเคียง ในภูมิภาคอีกด้วย การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เป็นระบบ โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจะดำเนินการโดยจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้เป็น แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว สำหรับมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อน วาระแห่งชาติ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ในช่วงระหว่าง เกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคม - เมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณ PM2.5 เกินมาตรฐาน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลง ของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ปริมาณ ฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนราชการทุกหน่วย ต้องดำเนินการตามภารกิจอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสภาวการณ์ปกติ เพื่อควบคุมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑลให้อยู่ใน ระดับปกติ ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร ทุกส่วนราชการต้องดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น ในระดับนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และเมื่อคาดการณ์แล้วพบว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็น อำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหา ฝุ่นละอองในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไป

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน และระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำกราบเรียนผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป นอกจากนี้ ในการประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ได้สรุปประเด็นโดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลางว่า ระดับการปฏิบัติแบ่งตามค่า PM2.5 ออกเป็น ๔ ระดับ โดยมีรายละเอียดเช่นเดียวกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และขอให้ดำเนินการตามแผนดังกล่าวโดยเคร่งครัด ประกอบกับเมื่อพิจารณาประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้แบ่งคุณภาพอากาศเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ ดังนี้ ๐ - ๒๕ ดีมาก สีฟ้า ๒๖ - ๕๐ ดี สีเขียว ๕๑ - ๑๐๐ ปานกลาง สีเหลือง ๑๐๑ - ๒๐๐ เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม และ ๒๐๑ ขึ้นไป มีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง เทียบค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศสำหรับคำนวณดัชนีคุณภาพทางอากาศ PM2.5 (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ๐ - ๒๕ (ดีมาก) ๒๖ - ๓๗ (ดี) ๓๘ - ๕๐ (ปานกลาง) ๕๑ - ๙๐ (เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ) และ ๙๑ ขึ้นไป (มีผลกระทบต่อสุขภาพ ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์) และตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ได้กำหนดความหมายของสีตามสถานการณ์ของสาธารณภัยไว้ ๕ ระดับ ดังนี้ สีแดง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในสภาวะอันตรายสูงสุด สีส้ม หมายถึง สถานการณ์อยู่ในสภาวะเสี่ยงอันตรายสูง สีเหลือง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในสภาวะเสี่ยงอันตราย สีน้ำเงิน หมายถึง สถานการณ์อยู่ในสภาวะเฝ้าระวัง และสีเขียว หมายถึง สถานการณ์อยู่ในสภาวะปกติ ซึ่งสอดคล้องกับประกาศของกรมควบคุมมลพิษข้างต้น ดังนั้น เกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจเข้าควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ในกรณีที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน โดยการรายงานและเสนอความเห็นของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลางหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บัญชาการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในการจัดระดับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

หรือยกระดับ หรือจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงต้องพิจารณาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ ประกอบกับการประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ คือ ระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรแล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง และมีการแจ้งเตือนระดับสาธารณภัยเป็นสีแดง ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพและสถานการณ์อยู่ในสภาวะอันตรายสูงสุด สำหรับเกณฑ์พิจารณาว่าต้องต่อเนื่องเป็นเวลาติดต่อกันจำนวนกี่วันนั้น เมื่อในการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐาน กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ระบบบัญชาการเหตุการณ์เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติ โดยเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operations Center; PHEOC) เมื่อระดับ PM2.5 มากกว่า ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน จึงถือว่าสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วันขึ้นไป และมีการดำเนินการควบคุมพื้นที่หรือแหล่งกำเนิดแล้ว แต่ยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มรุนแรงสูงขึ้นต่อเนื่อง เป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการพิจารณาจัดระดับหรือยกระดับสาธารณภัยจาก PM2.5 รวมทั้งยังต้องพิจารณาจากขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลักประกอบด้วย

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไป ในปี ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รวม ๕๙ วัน ในพื้นที่ภาคเหนือแยกรายจังหวัด โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และแม่ฮ่องสอน มีเครื่องตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ๑๔ จุด สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๒ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๔ จังหวัด ได้แก่ ลำปาง พะเยา แพร่ และน่าน โดยมีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๘ สถานี สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๓ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย และเพชรบูรณ์ มีการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่รับผิดชอบรวมทั้งสิ้น ๖ จุด

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

และสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๔ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร และอุทัยธานี มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๔ สถานี ซึ่งพิจารณาตามดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยตามประกาศของกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ที่กำหนดให้ค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ รวม ๕๙ วัน มีข้อมูลแยกรายจังหวัดได้ ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ๑๗ วัน (วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดลำพูน ๑๓ วัน (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดสุโขทัย ๑๓ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๒ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๗ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดพิษณุโลก ๑๐ วัน (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๙ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๒ ถึงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดลำปาง ๙ วัน (วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดตาก ๘ วัน (วันที่ ๑๕ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ วันที่ ๒๓ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๗ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดพะเยา ๕ วัน (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕ วัน (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) จังหวัดเชียงราย ๕ วัน (วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์) จังหวัดน่าน ๔ วัน (วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ และวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดแพร่ ๔ วัน (วันที่ ๑๕ ๒๓ ๒๕ และ ๒๘ กุมภาพันธ์) จังหวัดกำแพงเพชร ๑ วัน (วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์) จังหวัดอุทัยธานี ๑ วัน (วันที่ ๓ กุมภาพันธ์) จังหวัดพิจิตร ๐ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ๐ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ๐ วัน จังหวัดนครสวรรค์ ๐ วัน

แต่เมื่อพิจารณาค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ซึ่งมีความเข้มข้น ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วัน ทุกสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในจังหวัดพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัดแล้ว มีข้อมูลแยกรายจังหวัดและพื้นที่ตรวจวัดได้ ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่ ๓ พื้นที่ (จาก ๖ พื้นที่) คือ ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม (วันที่ ๑๔ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๓ วัน มีค่า PM2.5 ๑๑๔ ๑๔๘ ๑๒๔) ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว (วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๗ วัน มีค่า PM2.5

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

๑๑๔ ๑๔๓ ๑๗๙ ๑๗๘ ๑๙๖ ๒๖๔ ๑๕๒) ตำบลหางดง อำเภอฮอด (วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๑๐ วัน มีค่า PM2.5 ๑๓๐ ๑๕๙ ๑๖๙ ๑๕๗ ๑๘๖ ๑๖๖ ๑๓๑ ๑๘๗ ๒๑๓ ๑๗๔)

จังหวัดสุโขทัย ๑ พื้นที่ (จาก ๑ พื้นที่) ตำบลธานี อำเภอเมือง (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๓ วัน มีค่า PM2.5 ๑๒๓ ๑๓๖ ๑๓๔) (วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๓ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๕ ๑๐๓ ๑๐๒) (วันที่ ๒๒ ถึงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๔ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๘ ๑๑๙ ๑๒๖ ๑๓๑)

จังหวัดลำปาง ๑ พื้นที่ (จาก ๔ พื้นที่) ตำบลพระบาท อำเภอเมือง (วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๗ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๘ ๑๑๐ ๑๒๔ ๑๓๕ ๑๘๖ ๑๘๕ ๑๐๑)

จังหวัดลำพูน ๑ พื้นที่ (จาก ๒ พื้นที่) คือ ตำบลลี้ อำเภอลี้ (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๕ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๒ ๑๓๕ ๑๗๘ ๒๓๑ ๑๐๗)

จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๑ พื้นที่ (จาก ๓ พื้นที่) ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๕ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๕ ๑๒๐ ๑๑๖ ๑๒๐ ๑๕๐)

จังหวัดพะเยา ๑ พื้นที่ (จาก ๑ พื้นที่) ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๔ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๖ ๑๔๐ ๑๗๒ ๑๓๕)

จังหวัดเชียงราย ๑ พื้นที่ (จาก ๓ พื้นที่) ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ (วันที่ ๑๒ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๔ วันมีค่า PM2.5 ๑๑๑ ๑๕๗ ๑๓๐ ๑๓๕)

จังหวัดพิษณุโลก ๑ พื้นที่ (จาก ๑ พื้นที่) ตำบลในเมือง อำเภอเมือง (วันที่ ๒ ถึงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๓ วัน มีค่า PM2.5 ๑๓๕ ๑๕๒ ๑๐๗)

จังหวัดน่าน ๑ พื้นที่ (จาก ๒ พื้นที่) ตำบลในเวียง อำเภอเมือง (วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ติดต่อกัน ๓ วัน มีค่า PM2.5 ๑๐๙ ๑๔๓ ๑๑๗)

จังหวัดแพร่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดตาก ไม่มีค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วัน

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเห็นได้ว่า ค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วันขึ้นไปของแต่ละจังหวัด นั้น มีค่าความเข้มข้นขึ้นลงโดยไม่ได้มีค่าเพิ่มสูงขึ้นติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง โดยในจังหวัดสุโขทัย มีค่า PM2.5 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วัน จำนวน ๓ ครั้ง แต่ในระหว่างนั้น มีค่าลดลงน้อยกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๘ วัน ๖ วัน และ ๓ วัน สลับกัน ส่วนจังหวัดพะเยามีค่าลดลงในวันที่ ๔ และลดลงต่ำกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๕ สำหรับในจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

และจังหวัดเชียงราย จะมีค่า PM2.5 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วัน ขึ้นไปและมีค่าเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง แต่มีการตรวจพบเฉพาะบางสถานีในจังหวัด ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ ตรวจพบติดต่อกัน ๑๐ วัน จำนวน ๑ พื้นที่ จาก ๖ พื้นที่ (วันที่ ๗ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) ติดต่อกัน ๗ วัน จำนวน ๒ พื้นที่ จาก ๖ พื้นที่ (วันที่ ๑๐ ถึงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์) จังหวัดลำปาง ตรวจพบติดต่อกัน ๗ วัน จำนวน ๑ พื้นที่ จาก ๔ พื้นที่ จังหวัดลำพูน ตรวจพบติดต่อกัน ๕ วัน จำนวน ๑ พื้นที่ จาก ๒ พื้นที่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตรวจพบ ๕ วัน จำนวน ๑ พื้นที่ จาก ๓ พื้นที่ จังหวัดเชียงราย ตรวจพบ ๔ วัน จำนวน ๑ พื้นที่ จาก ๓ พื้นที่ จึงถือไม่ได้ว่ามีค่า PM2.5 ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไปในพื้นที่ครอบคลุมทั้งจังหวัดและทุกจังหวัดของภาคเหนือในประเทศไทย อีกทั้ง หากพิจารณาภาพรวมของค่า PM2.5 รายวันเฉลี่ย ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แยกรายจังหวัด ดังนี้ จังหวัดสุโขทัย ๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดพิษณุโลก ๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดลำพูน ๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดแพร่ ๕๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดพะเยา ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดตาก ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเชียงใหม่ ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดน่าน ๔๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดลำปาง ๔๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเชียงราย ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดอุตรดิตถ์ ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดกำแพงเพชร ๔๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดอุทัยธานี ๔๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดพิจิตร ๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๓๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดเพชรบูรณ์ ๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดนครสวรรค์ ๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แล้ว ไม่มีค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ดังนั้น เมื่อพิจารณาในเชิงพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงที่ได้วินิจฉัยไปข้างต้น และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ และโรคมะเร็งปอด ซึ่งปรากฏตามคำชี้แจงของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ ว่าตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ยังไม่มีการแจ้งรายงานกรณีพบผู้ป่วยเชิงกลุ่มก้อนที่มีอาการเข้าได้กับโรคหรือความผิดปกติจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือสถานที่เดียวกันในระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์ รวมถึงความซับซ้อน ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน เงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ และศักยภาพด้านทรัพยากรขีดความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ในการจัดการสาธารณภัย ซึ่งได้แก่การจัดการต่อแหล่งกำเนิดของสาธารณภัยฝุ่นละออง PM2.5 ได้แก่ การเผา การคมนาคมและขนส่ง ภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และหมอกควันข้ามแดน (ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๗ และตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ คณะกรรมการชายแดนภายใต้กระทรวงกลาโหม เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ) แล้ว จึงยังอยู่ในระดับสาธารณภัยที่อยู่ในอำนาจควบคุม สั่งการ และบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบตามแผนดังกล่าว กรณีจึงฟังไม่ได้ว่าสถานการณ์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามฟ้อง เป็นกรณีที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในฐานะผู้อำนวยการกลางหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บัญชาการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จะต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีให้จัดระดับหรือยกระดับเป็นระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมาย มีอำนาจควบคุม สั่งการ และบัญชาการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนเกินค่ามาตรฐานส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมากอันถือเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นั้น เห็นว่า แม้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว โดยปรากฏข้อเท็จจริงตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีและคำชี้แจงของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ ถึงที่ ๓ ว่า จากฐานข้อมูลเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ ซึ่งประกอบด้วย ๕ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ และโรคมะเร็งปอด ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ พบว่าภาพรวมแนวโน้มการเจ็บป่วยในทุกกลุ่มโรคในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบปี ๒๕๖๔ กับปี ๒๕๖๕ โดยปี ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๖) มีจำนวนผู้ป่วย ๒๙๒,๗๙๘ ราย คิดเป็น ๒,๔๗๗ ต่อหนึ่งแสนประชากร (ร้อยละ ๒.๔) เมื่อพิจารณาสถานการณ์การเจ็บป่วยรายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจมีอัตราป่วยสูงสุด คิดเป็น ๑,๐๗๘ ราย รองลงมา คือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ คิดเป็น ๕๓๗ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ คิดเป็น ๔๓๖ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด คิดเป็น ๓๖๗ ราย แต่เนื่องจากในปี ๒๕๖๖ มีการปรับเปลี่ยนวิธีการรายงานลงระบบข้อมูล ทำให้ฐานข้อมูลการเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากปัญหาหมอกควันในปี ๒๕๖๖ ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑ เชียงใหม่ แตกต่างจากฐานข้อมูลในปี ๒๕๖๕ จึงไม่อาจระบุได้ว่าสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาด

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีปริมาณเกินมาตรฐาน ในปี ๒๕๖๖ ทำให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวจะมีจำนวนและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นหรือไม่ แต่ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีการแจ้งรายงานกรณีพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนที่มีอาการเข้าได้กับโรค หรือความผิดปกติจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันหรือสถานที่เดียวกันภายในระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์ และเมื่อพิจารณาข้อมูลจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท ซึ่งในเดือนมกราคม ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจากกลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด กลุ่มโรคตาอักเสบ สูงขึ้น แต่ในพื้นที่ของจังหวัดดังกล่าวไม่มีค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ติดต่อกัน ๓ วัน ส่วนข้อมูลจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๓ ซึ่งรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุตรดิตถ์ และจังหวัดสุโขทัย มีผู้ป่วยกลุ่มโรคระบบทางเดินทางหายใจ กลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ ในปี ๒๕๖๖ เดือนมกราคมสูงขึ้น แต่ลดลงในเดือนกุมภาพันธ์ ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจากข้อมูลดังกล่าวประกอบกับพิจารณาตามคู่มือการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ปี ๒๕๖๖ ซึ่งกำหนดระดับขั้นปฏิบัติการในระยะวิกฤต เป็น ๔ ระดับ โดยระดับที่ ๔ มีค่า PM2.5 ระหว่าง ๗๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ให้ยกระดับการแพทย์และสาธารณสุขโดยเน้นการลงปฏิบัติการเชิงรุกดูแลกลุ่มเสี่ยงอย่างเร่งด่วน หากสถานการณ์มีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป ให้พิจารณาประสานหน่วยงานที่ดูแลกลุ่มเสี่ยงหรือกิจกรรมที่เสี่ยง ดำเนินการงดหรือลดที่กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพทันทีแล้วจึงยังฟังไม่ได้ว่าจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มโรคดังกล่าว เป็นกรณีที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลางหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บัญชาการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ จะต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีให้จัดระดับหรือยกระดับเป็นระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมาย มีอำนาจควบคุม สั่งการและบัญชาการตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เช่นกัน

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะผู้อำนวยการกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้ง ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน แต่ไม่มีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขแก่ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจากสถานการณ์ดังกล่าว และหน่วยงานรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวไม่สามารถบริหารจัดการให้ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลดลงให้ต่ำกว่ามาตรฐาน จนกว่าจะถึงฤดูฝนในอีกสามเดือนข้างหน้าได้ จึงเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องสั่งการตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีและคำชี้แจงของสำนักงานสิ่งแวดล้อมควบคุมมลพิษที่ ๓ ว่า เมื่อเปรียบเทียบจุดความร้อนซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่และเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญในการเพิ่มขึ้นของปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาเดียวกัน (ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์) จากข้อมูลจุดความร้อนจากภาพถ่ายดาวเทียม Suomi ระบบ VIIRS ของจิสด้า ในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่าในภาพรวม ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ มีจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๐,๕๓๕ จุด ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑๐,๒๖๔ จุด และปี ๒๕๖๖ จำนวน๒๙,๘๐๔ จุด ตามลำดับ โดยจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๖ มีจำนวนใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๔ แต่มีจำนวนมากกว่าปี ๒๕๖๕ สูงถึงเกือบ ๒ เท่า และเมื่อพิจารณาแยกรายจังหวัด พบจำนวนจุดความร้อนสะสมในปี ๒๕๖๖ ในช่วงเวลาดังกล่าว เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ ดังนี้ จังหวัดตาก (๔,๕๖๐) จังหวัดลำปาง (๓,๐๐๔) จังหวัดเชียงใหม่ (๓,๐๐๒) จังหวัดน่าน (๒,๖๖๔) จังหวัดอุตรดิตถ์ (๑,๙๘๒) จังหวัดเชียงราย (๑,๗๙๒) จังหวัดเพชรบูรณ์ (๑,๖๘๐) จังหวัดแม่ฮ่องสอน (๑,๔๙๑) จังหวัดแพร่ (๑,๔๕๔) จังหวัดนครสวรรค์ (๑,๓๔๑) จังหวัดกำแพงเพชร (๑,๓๒๘) จังหวัดลำพูน (๑,๒๘๗) จังหวัดพะเยา (๑,๒๖๒) จังหวัดพิษณุโลก (๙๐๓) จังหวัดอุทัยธานี (๗๘๒) จังหวัดสุโขทัย (๗๖๔) จังหวัดพิจิตร (๕๐๘) ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในปี ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในฐานะผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/๒๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ แจ้งให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นหลักร่วมกับกฎหมายและแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เพื่อให้การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดและเน้นย้ำการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงเกิดสถานการณ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจึงได้ดำเนินการตามแนวทางแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบในการประชุมดังกล่าว และตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) การติดตาม ประเมินสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ได้จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ในการติดตามข้อมูลพื้นที่เฝ้าระวังการเกิดจุดความร้อนสะสมที่ส่งผลต่อการเกิดสถานการณ์ไฟป่า การเผาในที่โล่ง จากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) รวมทั้งติดตามการคาดการณ์สภาพอากาศที่อาจส่งผลกระทบต่อการสะสมของฝุ่นละอองในพื้นที่จากกรมอุตุนิยมวิทยา และประสานงานกับกรมควบคุมมลพิษ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ อย่างต่อเนื่อง (๒) การสนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ แบ่งการปฏิบัติการ ดังนี้ (๒.๑) เป็นปฏิบัติการภาคพื้นดิน โดยได้สั่งการให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตนำเครื่องจักรกลสาธารณภัยด้านไฟป่า สนับสนุนภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดในการดับไฟป่าและการลดฝุ่นละออง อาทิ รถดับไฟป่า ชุดอุปกรณ์ดับเพลิงควบคุมระยะไกล รถบรรทุกน้ำช่วยดับเพลิงขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร (๒.๒) ปฏิบัติการทางอากาศ ร่วมกับกองทัพบกจัดส่งอากาศยานปีกหมุน (KA - 32) จำนวน ๒ ลำ พร้อมด้วยนักบิน ช่างประจำอากาศยาน และชุดเผชิญสถานการณ์วิกฤต (ERT) ร่วมสนับสนุนภารกิจควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา มีผลการปฏิบัติในการสนับสนุนการทิ้งน้ำดับไฟป่าในพื้นที่ภูเขาสูงชันที่กำลังภาคพื้นดินเข้าถึงได้ยาก และจะประจำการเพื่อสนับสนุนการควบคุมไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนืออย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดฤดูกาล (๓) การเน้นย้ำแนวทางและมาตรการเพื่อลดฝุ่นละออง โดยกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง และสืบเนื่องจากกรณีช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เกิดสถานการณ์เพลิงไหม้บ่อขยะในหลายพื้นที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของฝุ่นละออง จึงได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ให้จังหวัดเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้เกิดกรณีการเผาขยะหรือเศษวัชพืช และเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ เครื่องจักรกลสาธารณภัย อุปกรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้พร้อมระงับเหตุตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๔) การประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อบูรณาการหน่วยงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง โดยมีหน่วยงานระดับกระทรวง กรม

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับภาค (ศอ.ปก.ภาค) จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมหารือ และเน้นย้ำแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในที่ประชุม (๕) การประสานการปฏิบัติ ตามกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือของศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือ (ศอ.ปกป.) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้อำนวยการศูนย์ดังกล่าว

ส่วนการเฝ้าระวังสุขภาพจากแนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐาน นั้น กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ประกอบด้วยมาตรการสำคัญ ๓ มาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ ๑ ลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) เฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่น PM2.5 และแจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ (๒) เฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ (๓) สื่อสาร สร้างความรอบรู้ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มาตรการที่ ๒ บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๔ กิจกรรม ได้แก่ (๑) สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลแก่กลุ่มเสี่ยง (๒) เปิดคลินิกมลพิษและจัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น (๓) จัดระบบปฏิบัติการเชิงรุก เพื่อดูแลประชาชน (ทีม ๓ หมอ หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และจัดหน่วยปฏิบัติการดูแลประชาชน) (๔) เตรียมความพร้อมระบบรักษาส่งต่อผู้ป่วย มาตรการที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) ระบบบัญชาการเหตุการณ์ เมื่อเข้าสู่ภาวะวิกฤติ ได้แก่ ศูนย์เฝ้าระวังและประสานงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Operation Center; OC) กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็กเมื่อระดับ PM2.5 มากกว่า ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข (Public Health Emergency Operations Center; PHEOC) เมื่อระดับ PM2.5 มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกัน ๓ วัน (๒) ส่งเสริมและขับเคลื่อนกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ (๓) ส่งเสริมองค์กรลดมลพิษ ซึ่งได้มีการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขในจังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดตาก และในระดับเขตสุขภาพที่ ๑ และเขตสุขภาพที่ ๒ และมีการเปิดคลินิกมลพิษ ได้แก่ โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์ โรงพยาบาลกำแพงเพชร และโรงพยาบาลพิจิตร แล้ว กรณีจึงถือว่าการดำเนินการจัดการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ยังอยู่ในระดับที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรการและแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

การแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากต่อมา ปริมาณฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าสูงขึ้นต่อเนื่องตามเกณฑ์ที่ได้วินิจฉัยไปข้างต้น และเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่อาจจัดการกับสาธารณภัยดังกล่าวได้ ผู้อำนวยการกลางหรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ก็ชอบจะพิจารณาเสนอผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณายกระดับเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งต่อไป ข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีจึงยังไม่อาจรับฟังได้

ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่าสถานการณ์มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงต่อเนื่องระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ตามฟ้อง ยังฟังไม่ได้ว่าเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้สภาพบรรยากาศในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินมาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และมีการช่วยเหลือด้านสาธารณสุขให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานขณะนี้ รวมถึงบริการอื่นจากหน่วยงานรัฐเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานดังกล่าว จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้

พิพากษายกฟ้อง

นายสมลักษณ์ นันทโกวัฒน์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

นายจิรศักดิ์ สีใจเจริญ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่

นายวิโรจน์ ศิริชัยเจริญ
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิสูตร วัจนะเสถียรกุล

ศาลปกครองเชียงใหม่
28 มี.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
คดีหมายเลขดำที่ ส.๒/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๒/๒๕๖๖

สำเนา

○ คำพิพากษา (ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๒/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองเชียงใหม่

วันที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง
- นายวสุชาติ พิชัย — ผู้ฟ้องคดี
- นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒ — ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาโดยเร่งด่วน ตามข้อ ๔๙/๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีมีอาชีพรับราชการ อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ ๕ ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยการบริหารราชการแผ่นดิน กรณีไม่ใส่ใจแก้ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ไม่มีความจริงใจห่วงใยประชาชนในภาคเหนือที่เข้ามาสูดดมควันหรือฝุ่นละออง โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สั่งการให้กรมฝนหลวงให้ทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละออง หากมีการทำฝนหลวงจะทำให้ควันหรือฝุ่นละอองเบาบางลงได้ และไม่ทำการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาเป็นเขตภัยพิบัติ ซึ่งปัจจุบันประกาศเพียง ๓ ตำบล เพราะมัวเมาแต่คำนึงถึงการท่องเที่ยวหารู้ไม่ว่ายิ่งไม่ประกาศ

/ยิ่งทำให้...

ยิ่งทำให้การท่องเที่ยวชบเชา ถ้าประกาศให้เป็นเขตภัยพิบัติทุกภาคส่วนจะได้ช่วยกันนำงบประมาณมาช่วยเหลือ รวมถึงการท่องเที่ยวด้วย นอกจากนี้ยังได้นิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองอีกด้วย ก่อนจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลผู้ฟ้องคดีไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงานราชการดำเนินการให้จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการแก้ไข เนื่องจากมีองค์กรเอกชนหลายหน่วยงานได้ยื่นแทนแล้วจึงไม่จำเป็นต้องยื่น ตามหลักวิญญูชนในฐานะผู้ปกครองย่อมทราบดีว่าสถานการณ์แบบนี้ควรแก้ไขอย่างไร ไม่ใช่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์เอาตัวรอดไปวัน ๆ ปล่อยให้คนและสิ่งมีชีวิตที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ต้องสูดดมกลุ่มควันหรือฝุ่นละออง ซึ่งสะสมต่อไปก็จะเป็นมะเร็งปอดโดยไม่ได้สูบบุรี่ซักมวนก็เป็นมะเร็งปอดได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ถ้าหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลโดยยื่นทางระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาและคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถ้าทำฝนจะทำให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาเป็นเขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีอย่านิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อย่านิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติอันดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหา

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติตามหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไป (ของทุกปี) โดยจัดทำประกาศเขตจังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณของตนเองมาใช้ได้

ศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชี้แจงและให้การว่า กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างบูรณาการ จึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อเป็นกรอบ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/แนวคิด...

แนวคิดในการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน (๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยและสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับเพื่อให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ (๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วยการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิมเพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การรู้รับ - ปรับตัว – ฟื้นตัวเร็ว - อย่างยั่งยืน (Resilience) และได้กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินกว่าค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปยังจังหวัดอื่นในภูมิภาคอีกด้วย คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ส่วนการจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่ องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไปจะรับผิดชอบ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ซึ่งภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นสาธารณภัยระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ซึ่งรัฐบาล...

ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ รวมทั้งได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกหลักในการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นภายใต้มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองมาอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๖ แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง ภายใต้กรอบ “๑ สื่อสารเชิงรุก ๕ ยกระดับปฏิบัติการ ๑ สร้างการมีส่วนร่วม” และข้อสั่งการของกระทรวงมหาดไทยในการยกระดับปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ดังนี้ (๑) เมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานในพื้นที่ต่อเนื่องให้พิจารณายกระดับปฏิบัติการตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ตามแนวทาง ดังนี้ ระดับที่ ๑ PM2.5 ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หน่วยงานดำเนินภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ระดับที่ ๒ PM2.5 ระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หน่วยงานดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ เข้มงวดขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ ส่วนราชการอื่น ๆ สนับสนุนการปฏิบัติ ระดับที่ ๓ PM2.5 ระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อดำเนินการตามระดับ ๒ แล้ว สถานการณ์ยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้าควบคุมแหล่งกำเนิดหรือหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ และคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ข้อเสนอแนะ ระดับที่ ๔ PM2.5 มากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และดำเนินการในระดับ ๓ แล้ว สถานการณ์ไม่มีแนวโน้มลดลงให้มีการประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหา และนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการ (๒) เน้นย้ำการบูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วน และสั่งการให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย บังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด ตลอดจนเข้าควบคุมแหล่งกำเนิดหรือหยุดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) รวมทั้งกำกับและติดตามผลการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเคร่งครัด (๓) ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือประชาชน ตลอดจนภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลหมู่บ้านหรือชุมชน โดยงดการเผาและงดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/(PM2.5)...

(PM2.5) พร้อมทั้งสร้างการรับรู้ให้ประชาชนทราบถึงมาตรการ และผลการปฏิบัติของภาครัฐในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ตลอดจนช่องทางในการรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ทางปกครองให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพื่อหาสาเหตุการประชุมหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในขณะเกิดปัญหาค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเกินกว่าค่ามาตรฐานให้เป็นปัจจุบัน การตรวจสภาพพื้นที่ปัญหาในขณะที่ค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเกินกว่ามาตรฐาน การวิเคราะห์ การประเมินผลติดตามการแก้ไขปัญหาและเกณฑ์การประเมินผลความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่อย่างใด

สำหรับรายละเอียดของค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกณฑ์ทั่วไปในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศ และเพิ่มระดับการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนโดยคำนึงถึงความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสถานการณ์คุณภาพอากาศที่ผ่านมา และเพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ส่วนค่าฝุ่นละอองที่วัดได้ในพื้นที่เปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์มาตรฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น จากการตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดบริเวณศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ ตำบลช้างเผือก และบริเวณโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ตำบลศรีภูมิ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐาน (เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และมีค่าเฉลี่ยรายปีเกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ปรากฏตามตารางแสดงจำนวนวันที่ปริมาณ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน และค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ และตารางแสดงจำนวนวันที่

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ปริมาณ...

ปริมาณ PM2.5 เกินค่ามาตรฐานในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงฤดูแล้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ (มกราคม - ธันวาคม) สำหรับเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กำหนดเกณฑ์ค่าแนะนำ และค่าเป้าหมายระยะกลาง ๔ ระดับ สำหรับ PM2.5 ดังนี้ ได้กำหนดค่าแนะนำสำหรับ PM2.5 โดยค่าเฉลี่ยรายปีไม่ควรเกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยราย ๒๔ ชั่วโมง ไม่ควรเกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเป้าหมายระยะกลาง เพื่อให้เลือกใช้ตามความเหมาะสมตามสภาวะเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีของแต่ละประเทศ โดยปัจจุบันยังไม่มีประเทศใดประกาศใช้ค่ามาตรฐานเท่ากับค่าแนะนำของ WHO ส่วนสาเหตุการเกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเผาในที่โล่ง โดยมีสาเหตุ ดังนี้ การเผาเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ เผาพื้นที่เกษตรในป่า การเผานอกป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือกจึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่าและใช้ประโยชน์จากป่า ปัญหาความขัดแย้ง ทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม้ที่ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ปัญหาจากหมอกควันข้ามแดน และปัจจัยที่ควบคุมไม่ได้ อาทิ สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ สำหรับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนโดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ซึ่งรวมถึงภาคเหนือไว้ ๓ มาตรการ โดยแบ่งการดำเนินการเป็นระยะเร่งด่วนหรือช่วงวิกฤตระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งแต่ละมาตรการจะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสนับสนุนไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วย มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการหรือควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคม - เมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณ PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น ในระดับนี้ ผู้ว่าราชการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ระดับที่ ๔ เป็นระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวน แหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณายกระดับมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละอองตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ในสถานการณ์วิกฤต ระดับที่ ๔ ดังนี้ (๑) ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) พบเกินมาตรฐานจึงต้องยกระดับมาตรการให้เข้มงวดขึ้น เพื่อลดมลพิษที่ระบายออกสู่บรรยากาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพื่อพิจารณาเรื่องการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในอำนาจอย่างเข้มงวด ผู้ว่าราชการทุกจังหวัดเป็นคำสั่งเดียว หรือ Single command โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน (๒) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พบว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จังหวัด...

จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดพะเยามีค่าฝุ่นละอองสูงขึ้นและเกินค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศและอยู่ในระดับที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยในภาพรวมปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกพื้นที่และยังคงอยู่ในช่วงวิกฤต คณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอเพิ่มเติมของกรมควบคุมมลพิษ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM2.5 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควันนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (๓) การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นการดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตามแนวทาง “๔ มาตรการเชิงพื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” ประกอบด้วย ๔ พื้นที่หลัก ได้แก่ พื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและเขตเมือง และพื้นที่ริมทาง และ ๕ มาตรการบริหารจัดการ ได้แก่ ระบบบัญชาการเหตุการณ์ มาตรการสร้างความตระหนัก มาตรการลดปริมาณเชื้อเพลิง มาตรการจิตอาสาประชารัฐ และการบังคับใช้กฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกองทัพภาคที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประชุมถอดบทเรียน เพื่อรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนหารือวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคเพื่อจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและตรงจุดอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาดและยั่งยืนต่อไป (๕) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ประชุมถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และได้จัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ต่อมาได้เสนอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาเรื่องการเสริมสร้างการรับรู้เรื่องฝุ่นละออง PM2.5 สู่สาธารณะ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีมติเห็นชอบข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ในช่วงวิกฤต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ และข้อเสนอด้านการสื่อสารสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่อง PM2.5 ต่อสาธารณชน โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อทำหน้าที่กำหนดนโยบายทิศทาง แผนงาน และประเด็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ประสานข้อมูลจากส่วนราชการ เอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสื่อสารประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชนในทุกช่องทาง เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพด้านข้อมูลข่าวสารและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ทั้งนี้ (๖) ได้มีการเตรียมยกระดับมาตรการเพื่อรับมือสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ โดยได้จัดทำแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะช่วงวิกฤต (๗) กระทรวง

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ทรัพยากร...

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่า และการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ โดยเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ให้ความสำคัญกับการป้องกันและการเกิดไฟ ทั้งการเร่งบริหารจัดการเชื้อเพลิง การเก็บขนเศษวัสดุและนำไปใช้ประโยชน์ทดแทนการเผา การรณรงค์สร้างจิตสำนึกและการรับรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเร่งเจรจาภายใต้กรอบข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และระดับพื้นที่ชายแผนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเด็ดขาดและยั่งยืน โดยมีพื้นที่เป้าหมายหลัก ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ (๘) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และ “แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” รวมทั้งแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมทั้งได้มีการติดตามตรวจสอบสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 อย่างต่อเนื่อง พบว่าจากสถานการณ์ฝุ่นละออง ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในหลายจังหวัดตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ จึงได้เสนอกลไกการสั่งการและมาตรการยกระดับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองต่อคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ ต่อมา (๙) ได้มีการจัดการประชุมถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองปี ๒๕๖๔ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) ได้มอบนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ทุกหน่วยงานดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ อย่างเต็มที่ โดยขยายผล ปรับปรุง และยกระดับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากนั้น (๑๐) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้หลักแนวคิด “๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เผชิญเหตุ” ประกอบด้วย “๑ สื่อสาร” เพิ่มประสิทธิภาพการรับรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองล่วงหน้า “๕ ป้องกัน” ดังนี้ ๑. ให้ทุกจังหวัดจัดทำแผนแก้ไขปัญหาไฟป่าหมอกควันและฝุ่นละอองบรรจุในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัด ๒. ขยายผลการบริหารจัดการเชื้อเพลิงโดยการเก็บขน (โครงการชิงเก็บ ลดเผา) ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชุมชน พื้นที่ริมทาง และประยุกต์ใช้แอปพลิเคชั่นลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง ๓. เร่งรัดขับเคลื่อนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า ภายใต้ศูนย์อำนวยการใหญ่จิตอาสาพระราชทาน ๔. สร้างเครือข่ายและอาสาสมัครเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง และ ๕. สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และพลังงานทางเลือกเพื่อลดปัญหา PM2.5 และ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/“๓ เผชิญเหตุ”...

“๓ เผชิญเหตุ” ดังนี้ ๑. เพิ่มความเข้มงวดควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดทั้งจากยานพาหนะและภาคอุตสาหกรรม ในเขตเมืองและเขตอุตสาหกรรม ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าธรรมชาติ และ ๓. กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และขยายหมู่บ้านคู่ขนานชายแดนภายใต้กรอบคณะกรรมการชายแดน (๑๑) รวมถึงมีการหารือเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ไฟป่า หมอกควัน (๑๒) โดยที่กรมควบคุมมลพิษได้พิจารณายกร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงเกิดสถานการณ์เพื่อควบคุมแหล่งกำเนิด ซึ่งสาระสำคัญของร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดขึ้นภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ต่อมา (๑๓) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และเป้าหมายตัวชี้วัดตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ และ (๑๔) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ติดตามสถานการณ์และประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และยกระดับมาตรการตามการเปลี่ยนแปลงของ ฝุ่นละออง PM2.5 ในระดับที่ ๑ - ๓ พร้อมทั้งได้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยมุ่งเน้น ๓ พื้นที่ ประกอบด้วย พื้นที่เมือง พื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม ต้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ พบจุดความร้อนจำนวนมากและพบปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ จึงได้ยกร่าง “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นไปโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ในระดับที่ ๔ และกำหนดจัดประชุมศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ศกพ.) เพื่อหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้มีมติเห็นชอบ “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” และให้นำเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อไป นอกจากนี้ (๑๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบการยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษเสนอ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และให้เพิ่ม...

และให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุขตามความเห็นที่ประชุมและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานต่อไป และมอบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วนเพื่อพิจารณาสั่งการที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป สำหรับการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และให้ความเห็นชอบการกำหนดมาตรการดังกล่าว มีดังนี้ ๑) ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบกับการปรับปรุงมาตรฐานค่าควันดำของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ และ ๒) ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบจากการปรับปรุงมาตรฐานค่าความทึบแสงของเขม่าควันจากปล่องเตาเผาศพ ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ นอกจากนี้ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงว่า แนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ - ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ต.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และเกณฑ์...

และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ตามตารางข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม)

สำหรับข้อมูลประชากรได้รับผลกระทบต่อสุขภาพในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ พบว่า (๑) กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจมีอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ กลุ่มโรคตาอักเสบ และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาข้อมูลการเจ็บป่วยรายเดือนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ พบว่า แนวโน้มการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มสูงขึ้นในเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม (๒) ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ระหว่าง ๑ กรกฎาคม - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓) มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๗๐,๒๕๗ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรคพบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจ จำนวน ๒๗,๕๗๘ ราย รองลงมา ได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๒๐,๗๓๐ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๑๑,๔๓๓ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๗,๕๕๗ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๒,๙๕๙ ราย ตามลำดับ อำเภอที่พบการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๖,๕๘๘ ราย อำเภอแม่อาย จำนวน ๕,๕๒๙ ราย อำเภอสารภี จำนวน ๓,๓๘๔ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๓,๓๔๒ ราย และอำเภอจอมทอง จำนวน ๒,๘๔๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๒๕๒,๔๙๐ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจ จำนวน ๙๗,๒๗๘ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๔,๔๑๖ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๔๐,๔๑๔ ราย

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และกลุ่มโรค...

และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๓๑,๒๑๕ ราย และมะเร็งปอด จำนวน ๑๑,๖๒๖ ราย ตามลำดับ ซึ่งสถานการณ์การเจ็บป่วยจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อำเภอที่พบจำนวนการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๒๕,๔๘๗ ราย อำเภอแม่แจ่ม จำนวน ๒๒,๕๕๘ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๒๐,๒๖๗ ราย อำเภอแม่แตง จำนวน ๑๒,๙๗๘ ราย และอำเภอจอมทอง จำนวน ๘,๔๒๓ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๓๐๑,๙๘๙ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีจำนวนอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจ จำนวน ๑๔๖,๒๕๗ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๖๗,๓๑๙ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๔๒,๐๘๗ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๓๔,๕๗๒ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๑๑,๗๕๔ ราย ตามลำดับ ซึ่งมีแนวโน้มการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๔ อำเภอที่พบการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๒๖,๓๓๙ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๒๐,๘๐๒ ราย อำเภอสันป่าตอง จำนวน ๑๐,๒๑๗ ราย อำเภอจอมทอง จำนวน ๗,๘๔๓ ราย และอำเภอฝาง จำนวน ๖,๙๐๖ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ พบว่า มีผู้ที่เจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ จำนวน ๑๒๓,๖๕๐ ราย เมื่อพิจารณารายกลุ่มโรค พบว่า กลุ่มโรคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มโรคระบบทางเดินทางเดินหายใจ จำนวน ๕๔,๑๔๖ ราย รองลงมาได้แก่ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ จำนวน ๒๗,๗๖๐ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ จำนวน ๒๑,๑๒๖ ราย และกลุ่มโรคหัวใจหลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด จำนวน ๙๗๓ ราย และมะเร็งปอดจำนวน ๔,๗๕๘ ราย ตามลำดับ อำเภอที่มีจำนวนการเจ็บป่วยสูงสุด ๕ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน ๑๑,๒๑๑ ราย อำเภอแม่ริม จำนวน ๙,๙๗๖ ราย อำเภอสันป่าตอง จำนวน ๓,๙๗๗ ราย อำเภอจอมทอง จำนวน ๓,๖๕๘ ราย และอำเภอสันทราย จำนวน ๓,๒๒๔ ราย ตามตารางแสดงอัตราป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายกลุ่มโรค ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๖ และตารางแสดงสถานการณ์ข้อมูลการเจ็บป่วยและได้รับผลกระทบต่อสุขภาพในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกรายอำเภอ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๖

ปัญหาหมอกควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามเกณฑ์มาตรฐานวัดได้ในพื้นที่เปรียบเทียบกับค่าเกณฑ์มาตรฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลกในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ถือเป็นปัญหามลพิษ ซึ่งฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หมายถึง ฝุ่นละอองที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ทำให้เข้าสู่ร่างกายได้ถึงปอดและอาจเข้าสู่กระแสเลือดได้

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และก่อให้...

และก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพทั้งระยะสั้น และผลกระทบต่อสุขภาพระยะยาว โดยระดับความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของ PM2.5 ระยะเวลาที่รับสัมผัส และลักษณะบุคคล เช่น ความไวต่อมลพิษของแต่ละบุคคล การเจ็บป่วยเดิมและความแข็งแรงของร่างกาย มีผลกระทบต่อสุขภาพระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้ (๑) เมื่อร่างกายรับสัมผัส PM2.5 จะก่อให้เกิดอาการในระยะสั้น เช่น ไอหรือจาม หากมีอาการไอหรือจามแรง ๆ อาจทำให้เส้นเลือดฝอยในจมูกแตก และทำให้ไอเป็นเลือดหรือจามเป็นเลือดได้ (๒) เมื่อหายใจเอา PM2.5 เข้าสู่ร่างกายจะเข้าสู่ปอดไปจนถึงถุงลมปอด ทำให้ปอดอักเสบ การทำงานของปอดมีประสิทธิภาพลดลง และเข้าสู่กระแสเลือดได้ ซึ่งหากได้รับสัมผัสในระยะยาวจะส่งผลต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย ได้แก่ ระบบหัวใจและหลอดเลือด อาจทำให้เกิดเหตุรุนแรงเฉียบพลันกับกล้ามเนื้อหัวใจได้ รวมทั้ง หัวใจวาย หัวใจเต้นผิดจังหวะ หัวใจเต้นแรงขึ้น และมีความเสี่ยงที่จะตายจากภาวะหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลัน นอกจากนั้น ยังทำให้เกิดภาวะหลอดเลือดสมองตีบจนถึงตายได้ เนื่องจากการสัมผัสกับมลพิษในอากาศเป็นระยะยาวเพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้หลอดเลือดแดงในสมองแข็งตัว ทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น และเลือดมีความหนืดเพิ่มขึ้น ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดลิ่มเลือดในสมองได้ ระบบทางเดินหายใจทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับปอดและระบบทางเดินหายใจและที่ทำให้โรคกำเริบขึ้น ซึ่งรวมถึงโรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคมะเร็งปอด และ (๓) ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคหืดจะมีความไวต่อต่อการกระตุ้นของ PM2.5 เมื่อหายใจรับฝุ่นละอองเข้าสู่ร่างกายจะกระตุ้นให้เกิดอาการอักเสบเยื่อบุหลอดลม ทำให้มีอาการรุนแรงมากขึ้น กรณีที่สถานการณ์ปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้างแรงขึ้นถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนโดยทั่วไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการสั่งการให้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยที่กระทรวงสาธารณสุขได้เตรียมความพร้อมในการดูแลสุขภาพของประชาชน ภายใต้การดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีการสั่งการและติดตามการดำเนินงานในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง สำหรับในจังหวัดเชียงใหม่ โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินงานมีการเฝ้าระวังและติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และสื่อสาร ให้ความรู้แก่ประชาชนในการดูแลป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และเมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองมีแนวโน้มรุนแรง หน่วยงานสาธารณสุขได้ยกระดับการปฏิบัติการ สั่งการและประสานความร่วมมือในการดูแลสุขภาพประชาชน โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการออกประกาศมาตรการป้องกัน PM2.5 ต่อสุขภาพ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เพื่อให้สถานบริการและหน่วยงานทุกแห่งในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาปรับระบบบริการและการปฏิบัติงานตามบริบทพื้นที่ รวมทั้ง เร่งสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันให้กับบุคลากร

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในการ...

ในการปฏิบัติงาน จัดเตรียมห้องประชุมทุกห้องประชุม ห้องบริการทันตกรรม และห้องบริการเบ็ดเสร็จครบวงจรของกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข เป็นห้องปลอดฝุ่นสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้มารับบริการ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้คำแนะนำประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงให้มีความรอบรู้ และปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ต่อมา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ ได้มีประกาศของจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มาตรการป้องกันและลดผลกระทบกรณีฝุ่นละออง (ฝุ่น PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่อง โดยได้ให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพเพื่อปกป้องประชาชนจากปัญหาดังกล่าว และในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เนื่องจากสถานการณ์หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ยังไม่คลี่คลายและส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงได้มีการออกประกาศจังหวัดเชียงใหม่ เรื่อง มาตรการป้องกันและลดผลกระทบกรณีฝุ่นละออง (ฝุ่น PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่อง ฉบับที่ ๒ โดยให้ขยายระยะเวลาตามประกาศดังกล่าวออกไปอีก ๒ วันจนถึงวันอาทิตย์ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๖ หากสถานการณ์ฝุ่นละอองยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้นหรือลดลงเข้าสู่ภาวะปกติจะได้ออกประกาศให้ประชาชนทราบโดยเร็วต่อไป

ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้สั่งการให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรจัดทำฝนหลวงดับควันฝุ่นละออง (PM2.5) เพื่อทำให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้ นั้น กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนกักเก็บน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการเพาะปลูก และนอกจากการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำแล้ว ยังมีการดัดแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ เช่น ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่มีผลต่อสุขภาพประชาชน ความรุนแรงจากพายุลูกเห็บที่ส่งผลต่อพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นี้ กรมฝนหลวงและการบินเกษตร โดยกองปฏิบัติการฝนหลวง มีแผนการดัดแปรสภาพอากาศประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๔ แผนหลัก ดังนี้ ๑) การบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า เพื่อลดความหนาแน่นของหมอกควัน และลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 รวมทั้งการเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ ช่วงเวลาปฏิบัติการ ส่วนมากปฏิบัติการระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน ๒) การยับยั้งหรือบรรเทาความรุนแรงของการเกิดพายุลูกเห็บ เพื่อเป็นการลดความรุนแรงของพายุลูกเห็บ และลดความเสียหายจากการเกิดพายุลูกเห็บในพื้นที่การเกษตร ช่วงเวลาปฏิบัติการส่วนมากปฏิบัติการ ระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ๓) การป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง เป็นการสร้างความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ และเพิ่มปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เกษตรกรรม ช่วงเวลาปฏิบัติการสามารถปฏิบัติการได้เกือบตลอดทั้งปี ในช่วงที่มีปัจจัยทางด้านสภาพอากาศเอื้ออำนวย เนื่องจากสภาพอากาศ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/มีความชื้น...

มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำมาก และ ๔) การเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนเก็บกักน้ำ เป็นการเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักหรือน้ำต้นทุน ให้กับเขื่อนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อสำรองไว้เป็นน้ำต้นทุนในการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้งในปีถัดไปช่วงเวลาปฏิบัติการสามารถปฏิบัติการได้เกือบตลอดทั้งปี ในช่วงที่มีปัจจัยทางด้านสภาพอากาศเอื้ออำนวย ยกเว้นเดือนธันวาคม และมกราคม เนื่องจากสภาพอากาศมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำมาก โดยช่วงที่มีความเหมาะสมมาก จะอยู่ในช่วงกลางและปลายฤดูฝน ทั้งนี้ การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 มีรายละเอียดดังนี้ การตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงเคลื่อนที่เร็ว จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๓ - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงช่วยบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องบินกาซ่า จำนวน ๒ ลำ พื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ป่าไม้ประสบปัญหาไฟป่า หมอกควัน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดตาก จังหวัดลำพูน จังหวัดพะเยา ผลปฏิบัติการขึ้นบิน ๔ วัน ๑๐ เที่ยวบิน ทำให้มีฝนตกเล็กน้อยถึงปานกลางบางพื้นที่ ในบริเวณพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภออมก๋อย อำเภอฮอด) จังหวัดลำพูน (อำเภอทุ่งหัวช้าง) และจังหวัดลำปาง (อำเภอเสริมงาม) ทำให้ค่า PM2.5 มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้คุณภาพอากาศดีขึ้นโดยทั่วไป ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงช่วยบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่ พื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องบินคาราแวน จำนวน ๓ ลำ มีพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่ป่าไม้ที่ประสบปัญหาไฟป่า หมอกควัน และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ของภาคเหนือตอนบน ผลปฏิบัติการขึ้นบิน ๒ วัน ๗ เที่ยวบิน ทำให้มีฝนตกเล็กน้อย จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภออมก๋อย) และจังหวัดตาก (อำเภอสามเงา) ทำให้ PM2.5 มีแนวโน้มลดลง และคุณภาพอากาศดีขึ้นตามลำดับ การตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่ กรมฝนหลวงและการบินเกษตรมีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ตามแผนปกติประจำปี โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นมา แต่ด้วยสถานการณ์ของวิกฤตหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนทำให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรต้องมีการปรับแผนดำเนินการช่วยเหลือ โดยมีการจัดสรรเครื่องบินและเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นในภาคเหนือ เพื่อเร่งปฏิบัติการช่วยเหลือพื้นที่ที่ประสบภัยการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสรุปผลการปฏิบัติการฝนหลวง ภารกิจบรรเทาปัญหาหมอกควันและไฟป่า จากการที่กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้มีนโยบายและอนุมัติหลักการให้หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อปฏิบัติการฝนหลวงเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่าไม้ในช่วงที่สภาพอากาศเอื้ออำนวย เป็นการลดโอกาสการเกิดไฟป่า และเร่งการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขและบรรเทาปัญหาหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ซึ่งเกิดขึ้นและส่งผล

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กระทบต่อ...

กระทบต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือเป็นบริเวณกว้างในการดำเนินงานดังกล่าว กรมฝนหลวงและการบินเกษตรได้จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติการฝนหลวงช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ และในทุกครั้งที่ผู้บริหารของกรม ลงพื้นที่ตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ดังนั้น จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควัน ไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่องแล้ว อีกทั้งกรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยเกี่ยวกับกรณีมลพิษจากฝุ่นควันขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนแล้ว ซึ่งประสิทธิภาพและความสำเร็จของการทำฝนหลวงนั้นจะมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพอากาศ เช่น ความชื้นในอากาศ ความทรงตัวของอากาศ ทิศทาง และความเร็วของลม เป็นต้น จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้เพิกเฉยหรือละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ในส่วนของการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ นั้น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคเอกชน ให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ผู้ได้รับภยันตราย หรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัย โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๒๐ และประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กำหนดให้เมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นในจังหวัด ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. ดังนั้น การพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จึงเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ซึ่งระเบียบกระทรวงการคลัง กำหนดให้ไว้ กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยที่ ข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดนิยาม “ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัย

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2565
ศาลปกครองเชียงใหม่

/อันได้แก่...

อันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งภัยพิบัติดังกล่าวจะต้องมีลักษณะเป็นสาธารณภัย คือ ภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่คนหมู่มาก ประกอบกับในการพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในบางกรณีจะต้องนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาว่าเข้าองค์ประกอบตามคำนิยามโดยครบถ้วนหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เหตุการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มีลักษณะที่มีความรุนแรงมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณะและเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน จำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลันจังหวัดก็สามารถให้ความช่วยเหลือได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) พิจารณาดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง และประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งนำข้อมูลทางวิชาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว สำหรับการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ กรณีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ นั้นไม่ปรากฏว่าได้มีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแต่อย่างใด ดังนั้น การจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันแลบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตน และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินระดับการจัดการสาธารณภัย องค์กรปฏิบัติที่เหนือขึ้นไปจะเป็นผู้จัดการสาธารณภัยโดยควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ซึ่งระดับการจัดการสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ โดยการจัดระดับดังกล่าวขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก และมีแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยโดยให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ กรณีจึงเป็นการใช้ดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้อำนวยการจังหวัดในการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยหรือเขตภัยพิบัติ และประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ผู้ประสบ...

ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนั้น จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงยังไม่ถือว่าเป็นสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่งหรือภัยพิบัติร้ายแรงอย่างยิ่ง อันเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องใช้อำนาจและหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว จึงไม่อาจรับฟังได้

การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการใช้อำนาจบริหารราชการแผ่นดินในการกำกับติดตามการดำเนินการของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เดือดร้อนเสียหายจากการใช้อำนาจทางปกครองแต่อย่างใด นอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๖ กำหนดให้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงมิได้เพิกเฉยหรือมิได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือ อีกทั้งตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้ให้อำนาจผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้แล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมาก อันถือได้ว่าเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล โดยคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ และสั่งการกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่อง และกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เร่งจัดการประชุมเพื่อเร่งรัด ติดตามการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในภาพรวมและบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้มีเจตนาเผาป่า และพื้นที่เพาะปลูกอย่างเคร่งครัด เพื่อควบคุมการเกิดไฟไหม้ และลดจุดความร้อนให้เหลือน้อยที่สุด กับให้กระทรวงการต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินการร่วมกับประเทศ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เพื่อนบ้าน...

เพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไปโดยเร็วด้วย จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้น อันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการ ในคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามนัยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือแล้ว กรณีจึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าว ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง (PM2.5) ที่เกิดขึ้นแต่อย่างใด นอกจากนี้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงตามคำชี้แจงของผู้ฟ้องคดี ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ ความว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงานราชการหรือให้จังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการแก้ไข แต่มีองค์กรเอกชนหลายหน่วยงานได้ยื่นแทนแล้วนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขอให้การโต้แย้งคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีว่า ก่อนการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองต้องมีการยื่นคำขอหรือมีหนังสือร้องเรียนต่อฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นก่อน เพื่อให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามหน้าที่และอำนาจอันเป็นการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ซึ่งเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เคยส่งหนังสือให้หน่วยงานราชการดำเนินการ เป็นเหตุให้ฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่มีโอกาสดำเนินการตรวจสอบ แก้ไขปัญหา และชี้แจงแนวทางการดำเนินการ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แม้มีองค์กรเอกชนหลายหน่วยงานได้ยื่นหนังสือให้หน่วยงานราชการหรือจังหวัดดำเนินการแล้วก็ตาม แต่คำขอหรือหนังสือร้องเรียนมีความมุ่งหมายในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีตามหน้าที่และอำนาจในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายไว้ก่อนการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ในกรณีดังกล่าว และผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่กำหนดให้ต้องปฏิบัติในเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจาก

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/การแพร่...

การแพร่กระจายของมลพิษอันเนื่องจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกินมาตรฐานตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และได้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือแล้ว และย่อมไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือและจังหวัดเชียงใหม่แต่อย่างใด ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างมูลเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนรำคาญสืบเนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จึงไม่อาจรับฟังได้ และผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงว่า จากการตรวจสอบคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีประสงค์จะฟ้องรัฐบาลไทย การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำให้การเพิ่มเติม (ที่ถูกคือ ศาลสั่งเป็นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้อง) เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ขอแก้ไขคำฟ้องจากการฟ้องรัฐบาลไทยเป็นนายกรัฐมนตรี จะเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ประสงค์จะฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่อย่างใด แม้ข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่า บุคคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่กรณีอาจเข้ามาเป็นคู่กรณีได้ด้วยการร้องสอด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม จะเห็นได้ว่า การร้องสอดตามมาตรา ๕๗ มิใช่บทบัญญัติที่มีไว้เพื่อใช้ในการเพิ่มตัวผู้ถูกฟ้องคดี โดยที่บุคคลดังกล่าวมิได้สมัครใจเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดีนี้ หรือกรณีที่คู่ความเดิมมีคำขอหรือศาลเรียกเข้ามาในคดีในฐานะผู้ร้องสอดโดยถูกบังคับ ฉะนั้น ศาลจึงไม่มีอำนาจกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีใหม่ให้แตกต่างไปจากความประสงค์ของผู้ฟ้องคดี หากศาลปกครองเชียงใหม่เห็นว่าคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นบุคคลภายนอกที่จะต้องเข้ามาในคดี ก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๕๗ (๓) กล่าวคือ หากผู้ฟ้องคดีมีคำขอก็ต้องเสนอคำร้องต่อศาล หรือหากศาลเห็นสมควรศาลก็จะต้องดำเนินการไต่สวนเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเข้ามาในคดีก่อนมีการส่งหมายเรียกให้ทำคำให้การ ทั้งนี้ หากศาลดำเนินกระบวนพิจารณาดังกล่าวต่อไปจะเป็นการดำเนินการพิจารณาที่ผิดระเบียบตามข้อ ๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๔๔/๒๕๓๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีในส่วนของคณะกรรมการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่หากศาลเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอชี้แจงตามคำสั่งศาลต่อไป

โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงทำนองเดียวกันกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิ่มเติมว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการเสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษทางอากาศตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แต่งตั้งให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ กรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบตรวจจับรถควันดำในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเป็นมาตรการยกระดับการดำเนินงานควบคุมที่แหล่งกำเนิดมลพิษที่เป็นยานพาหนะในแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง และมีผลการตรวจสอบตรวจจับและห้ามใช้รถยนต์ควันดำของกรมควบคุมมลพิษโดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑ - ๔ สำหรับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือมักพบในช่วงหน้าแล้งของทุกปี โดยมีสาเหตุจากแหล่งกำเนิดโดยเฉพาะการเผาในที่โล่ง รวมถึงหมอกควันข้ามแดน ประกอบกับปัจจัยของสภาพอุตุนิยมวิทยาที่ความกดอากาศสูง จากประเทศจีนแผ่ปกคลุมประเทศไทย ทำให้การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย อากาศปิดและนิ่ง ลมสงบ ส่งผลให้ฝุ่นละอองไม่กระจายตัว เกิดการสะสมในพื้นที่ ประกอบกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ ได้แก่ ปริมาณของฝุ่นละอองในพื้นที่นั้น ๆ ช่วงเวลากับระยะเวลาที่สัมผัส ชนิดกิจกรรมที่ทำ และลักษณะของบุคคล โดยไม่มีผลชี้ชัดว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน และเมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศดังกล่าว จะพบว่าหากค่าความเข้มข้นของ PM25 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีความเข้มข้นในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศในช่วง ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และหากค่าความเข้มข้นของ PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าความเข้มข้น ๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) แต่เนื่องจากภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM25) และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยเพื่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ประเมิน...

ประเมินระดับคุณภาพอากาศแต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน จึงไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่อย่างใด ส่วนมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยได้กำหนดเพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศแต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM25 ต่อประชาชน จึงยังไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ อย่างใด สืบเนื่องจากปัญหาฝุ่นละอองที่มักเกิดขึ้นในช่วงหน้าแล้ง ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็วต่อไป ดังนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยกร่างแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ "การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง" โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ ดังกล่าว นอกจากนี้ในแต่ละปีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเพื่อจัดทำเป็นแผนเฉพาะกิจเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเสริมให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ทั้งนี้ จากที่ผู้ฟ้องคดีได้ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามคำขอท้ายฟ้องนั้น จะเห็นได้ว่าจากสถานการณ์ปัจจุบัน ค่าฝุ่นละออง PM2.5 อยู่ในเกณฑ์ปกติ และมีฝนตกต้องตามฤดูกาลแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นใด ที่จะต้องทำฝนหลวงเพื่อดับควันฝุ่นให้สิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐแต่อย่างใด อีกทั้ง ไม่จำเป็นต้องประกาศเป็นเขตภัยพิบัติอีก และในปัจจุบันได้มีการนำปัญหาฝุ่นละอองอยู่ในวาระแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีมิใช่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย โดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องมาจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาขั้นสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ติดเชื้อ...

ติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด และข้อมูลทางการแพทย์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ และงบประมาณในการดำเนินการทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในเขตภาคเหนือจากภาวะฝุ่นควัน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรคและต่อสุขภาพ อนามัย ตามหลักการทางการแพทย์โดยเฉพาะปัญหาโรคทางเดินหายใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ หัวใจล้มเหลว โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กรณีค่าทำห้อง การจัดงานรณรงค์ป้องกันฝุ่นควันและเครื่องฟอกอากาศ จัดซื้อเครื่องฟอกอากาศ และควบคุมอากาศ (ห้องความดันบวก) ส่วนปัญหาและข้อขัดข้องในการดำเนินการบริหารจัดการปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ นั้น แพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคทรวงอก ในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูฝุ่นทุกปี เกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียง ของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะภาควิชาอายุรศาสตร์ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะเต็มในช่วงฤดูฝุ่นจนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถเข้านอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน โดยที่แนวโน้มพยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค ปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวพันกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและละเลยการแก้ไขอย่างจริงจัง กล่าวคือ การเก็บข้อมูลสาธารณสุขอย่างเป็นระบบและองค์รวม จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ เป็นเมืองท่องเที่ยว มีระบบสาธารณสุขที่ดูแลสุขภาพของประชาชนมากมาย

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/นอกเหนือจาก...

นอกเหนือจากโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเองเช่น โรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลเอกชน การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และรอบด้าน โดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพดูน้อยกว่าความเป็นจริงค้านกับข้อมูลต่างประเทศทั่วโลก รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยของนักวิจัยเอง เช่น การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้นในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่าจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ รายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วันตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากผลการศึกษาเฉพาะอำเภอเชียงดาวที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาป่าและการเผาชีวมวลเกษตรที่สำคัญพบว่า อัตราการเสียชีวิตในชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓.๕ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตของทั้งจังหวัดกว่า ๒ เท่า ทั้งนี้อาจเกี่ยวกับประชาชนในอำเภอเชียงดาวหายใจเอาอากาศที่มีฝุ่น PM2.5 ต่อวันนานกว่าประชาชนทั้งจังหวัด เนื่องจากอาศัยอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรและเผาป่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร บ้านพักอาศัยเป็นแบบเปิดโล่งรับอากาศและฝุ่น PM2.5 จากภายนอกเข้ามาในตัวบ้านได้ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสหายใจฝุ่น PM2.5 ยาวนานทั้งในบ้านและนอกบ้านตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน นอกจากนี้ประชาชนอาจมีจำนวนผู้สูงวัยจำนวนมากและมีโรคประจำตัวมากกว่า มีจำนวนผู้สูบบุหรี่หรือเคยสูบมากกว่า และสูบหนักกว่าค่าเฉลี่ยของประชาชนทั้งจังหวัด นอกจากนี้ยัง พบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และความสำคัญของการกำหนดค่ามาตรฐานของประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลกส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/โรคหืดและ...

โรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูงทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัยขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ โดยที่การเสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่ค่า PM2.5 มากกว่า ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ พฤษภาคม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีการคาดคะเนจำนวนผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการคาดคะเนจำนวนผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๑๕๑ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการคาดคะเนจำนวนผู้เสียชีวิตที่เพิ่มขึ้นจากวันที่มี PM2.5 เท่ากับ ๒๕ จำนวน ๒๒๕ ราย และได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระยะเร่งด่วนและระยะยาว กล่าวคือ ประชากรของประเทศไทยหายใจนำฝุ่น PM2.5 เข้าไป และได้รับผลกระทบด้านชีวิตและสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในแทบทุกภาคมาอย่างยาวนานร่วม ๒ ทศวรรษ การแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่นแหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศมีแหล่งกำเนิดสำคัญ คือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่า แหล่งกำเนิดหลักของ ฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวล ซากผลิตผลเกษตรและไฟป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากปากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมาการเผาชีวมวลเกษตรทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ (ช่วงเดือนธันวาคม - เมษายน) เนื่องจากมีการเผาในพื้นที่เกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร (โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอ้อย ข้าวโพด และข้าวในทุกภาค ยกเว้นภาคใต้ ซึ่งยังคงปลูกพืชตระกูลยางและปาล์มน้ำมันเป็นหลัก) และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา บ่อยครั้งที่เกิดไฟลุกลามออกนอกพื้นที่ปลูกกลายเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีก จากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asian Economic Community : AEC ทำให้ในช่วงฤดูแล้งพื้นที่ทุกภาคของประเทศไทยเมื่อร่วมกับสภาพ ความกดอากาศ การกักขัง อากาศไม่มีการถ่ายเทจึงเอื้อให้ฝุ่น PM2.5 กักขังในบรรยากาศอยู่นานทำให้สัดส่วนแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 ที่มาจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรมมีอิทธิพลมากกว่าฝุ่น PM จากการใช้เชื้อเพลิงยวดยานจราจรหรือจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กล่าวโดยสรุป...

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ฝุ่น PM2.5 ในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ในทุกภูมิภาค (ยกเว้นภาคใต้) สาเหตุสำคัญเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรม เช่น อ้อย ข้าวโพด ข้าว เป็นหลัก ส่วนจังหวัดภาคเหนือตอนบนที่มีพื้นที่ป่าและพื้นที่เกษตรจำนวนมาก แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 นอกจากจะเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรในพื้นที่ราบแล้ว ยังมีปัญหาการเผาในพื้นที่ป่าจนเกิดเป็นไฟป่าและการเผาป่า นอกจากนี้ในหลายพื้นที่ยังถูกซ้ำเติมด้วยการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งจากราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การแก้ไขปัญหานั้น ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหาแหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตร เชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลทางการแพทย์ในช่วงระยะเวลานับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน รวมทั้งอัตราการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วยนอก - ผู้ป่วยในและอัตราการเสียชีวิตของสำนักงาน นั้น มีการรวบรวมข้อมูลการเข้ารับบริการรักษาของผู้ป่วยจากการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการที่หน่วยบริการ (โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยบริการอื่น ๆ) จากข้อมูลการขอรับการชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ของผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในดังแสดงในตาราง สำหรับอัตราการเสียชีวิตสำนักงานใช้ฐานข้อมูลจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข จึงไม่สรุปในข้อมูลที่ส่งมาด้วย สำนักงานมีการบริหารจัดการงบกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จำนวน ๑๐ รายการ ดังนี้ บริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว บริการผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง บริการควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคเรื้อรัง ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับหน่วยบริการในพื้นที่กันดาร พื้นที่เสี่ยงภัย และพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน ค่าบริการสาธารณสุขเพิ่มเติมสำหรับการบริการปฐมภูมิ ค่าบริการสาธารณสุขร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เงินช่วยเหลือเบื้องต้นผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ค่าสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพที่สามารถนำมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาโรคทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคมะเร็งปอด ได้แก่ งบบริการทางการแพทย์เหมาจ่ายรายหัว (บริการผู้ป่วยนอกและ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/บริการ...

บริการผู้ป่วยใน) งบบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค งบบริการควบคุม ป้องกันและรักษาโรคเรื้อรัง และงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพที่ดำเนินงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยบริการมีการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการในการดูแลผู้ป่วยดังกล่าว สำหรับจำนวนผู้ป่วยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จริงและผู้ป่วยตามฐานข้อมูลของสำนักงานนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน และแนวโน้มพยากรณ์ทางการแพทย์กับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค นั้น จำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับบริการและมีการเบิกจ่ายชดเชยค่าบริการทางการแพทย์ กรณีผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ที่อาจจะเกี่ยวข้องกับปัญหาควันหรือ (PM2.5) คือ โรคระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด และโรคมะเร็งปอด ตามลำดับ ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อมูลจากการเบิกจ่ายชดเชยเฉพาะผู้ป่วยในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรระมัดระวังในการนำไปใช้ เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์ และคาดการณ์แนวโน้ม ควรนำข้อมูลจากแหล่งอื่น อาทิ กระทรวงสาธารณสุข หรือการศึกษาวิจัยมาวิเคราะห์สถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มที่แท้จริงต่อไป

คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ดัชนีคุณภาพอากาศตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ซึ่งมีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและมะเร็งปอด โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพในระยะสั้น ส่วนค่าเฉลี่ยรายปี นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพระยะยาวต่อการเกิดโรคเรื้อรังระบบอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งโรคมะเร็ง และช่วงอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ในทางกลับกันหากผู้บริหารประเทศสามารถดำเนินการเพื่อลดระดับฝุ่น PM2.5 รายปีให้ต่ำกว่า ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกได้ ประชากรเชียงใหม่จะมีอัตราการเสียชีวิตลดลงถึงร้อยละ ๒๐ สำหรับกลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ของมนุษย์...

ของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงวัย เมื่อหายใจเข้าไปฝุ่นจะลงไปถึงถุงลมปอด ก่อการอักเสบของเซลล์ต่าง ๆ ในถุงลมได้โดยตรง นอกจากนี้ สารเคมีต่าง ๆ ที่ร่างกายสร้างขึ้นจากปฏิกิริยาการอักเสบยังสามารถทะลักเข้าสู่กระแสเลือด กระจายสารการอักเสบไปยังอวัยวะต่าง ๆ โดยทางอ้อม ยิ่งไปกว่านั้น ภายในอนุภาคของฝุ่น PM2.5 ยังมีอนุภาคขนาดเล็กมาก โดยเฉพาะที่เล็กกว่า ๐.๑ ไมโครเมตร (PM0.1) ที่เรียกว่าอนุภาคเหนือละเอียด PM0.1 จะซึมผ่านรอยต่อของเซลล์ผนังถุงลมเข้าสู่หลอดเลือดฝอยได้ง่าย ผ่านระบบไหลเวียนโลหิตและเข้าสู่เซลล์ของระบบอวัยวะภายในต่าง ๆ (นอกปอด) ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอักเสบของอวัยวะต่าง ๆ และก่อให้เกิดลิ่มเลือดในหลอดเลือดได้โดยตรง ส่งผลกระทบต่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ สมอง ไต การกระตุ้นประสาทอัตโนมัติทำให้หลอดเลือดหดตัว อีกทั้งยังจนก่อให้เกิดความเสื่อมของอวัยวะระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และยังเกิดโรคติดเชื้อได้ง่ายและรุนแรง เช่น โรคติดเชื้อทางหายใจ และปอดอักเสบและเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคภูมิแพ้ทางหายใจ เยื่อบุตาและผิวหนัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ดังนั้น ประชากรกลุ่มเสี่ยงซึ่งจะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นสูงสุด ได้แก่ ผู้สูงวัย เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจวาย เส้นเลือดหัวใจตีบ เส้นเลือดสมองตีบ หรือมีโรคของเส้นเลือดสมองอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิต จะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือดย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ในหญิงตั้งครรภ์ที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์ โดยปริมาณฝุ่นในรกสัมพันธ์กับปริมาณฝุ่นที่มารดาสัมผัสจากการหายใจเข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิตของมารดาจนนำไปถึงรกขณะตั้งครรภ์ได้จะส่งผลกระทบต่อการตั้งครรภ์โดยสรุป ดังนี้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด เพิ่มความเสี่ยงต่อทารกตายระหว่างคลอด เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความพิการของหัวใจ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดทารกผิดรูป เสี่ยงต่อการเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และลดโอกาสในการตั้งครรภ์ของสตรีวัยเจริญพันธุ์ และในเด็กเล็กนั้น การที่เด็กสัมผัสฝุ่นในปริมาณมากจะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ ส่วนข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ผลการศึกษาฝุ่น PM2.5 พบว่า มีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์มาอย่างยาวนาน โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์มากมายทั้งการศึกษาในมนุษย์และ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สัตว์ทดลอง...

สัตว์ทดลอง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันทั้งหมดว่า ฝุ่นมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชากรในทุกประเทศทั่วโลก โดยความเสี่ยงดังกล่าวมีผลกระทบเป็นวงกว้าง เพราะอากาศเป็นหนึ่งในความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องหายใจ อากาศที่มีฝุ่นปนเปื้อนจึงส่งผลต่อสุขภาพต่อประชากรเป็นวงกว้างมากกว่าปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีผลเฉพาะบุคคลซึ่งสัมผัสเท่านั้น โรคสำคัญที่พบบ่อย ได้แก่ โรคภูมิแพ้และโรคติดเชื้อที่โพรงจมูก โพรงอากาศข้างจมูก คอหอย กล่องเสียง หลอดลมปอดอักเสบ โรคจมูกอักเสบ ภูมิแพ้ โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ควบคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพชีวิตแย่ลง และมีสมรรถภาพปอดลดลง ช่วงฤดูฝนเกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า ทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของ PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มอัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ระบบหัวใจและหลอดเลือด : ความสัมพันธ์ระหว่างการสัมผัสฝุ่น PM2.5 ต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด มีการศึกษาตั้งแต่ในระดับของกลไกการเกิดโรคจนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ตรวจพบ โดยไม่มีอาการจนถึงการเกิดอาการของโรค และการเสียชีวิต ซึ่งมีผลทั้งในระยะสั้นที่กระตุ้นให้เกิดความผิดปกติในผู้ที่มีความเสี่ยงหรือมีโรคอยู่เดิม หรือระยะยาว โดยการก่อโรคในระดับของกลไกการเกิดโรค การสัมผัสกับ PM2.5 จะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกาย ทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือดการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข็งตัวของเลือด ทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิตจากโรคหัวใจและหลอด ส่วนการศึกษา ค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี โดยมีปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจและโรคทรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง นั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่ม โรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่ทำให้...

ที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 นี้จะเต็มในช่วงฤดูฝน จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉิน ไม่สามารถนอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน และมีปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวพันกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและการแก้ไขอย่างจริงจัง การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้าน โดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพดูน้อยกว่าความเป็นจริง การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนการกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในเกณฑ์ที่...

ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่น แหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศ มีแหล่งกำเนิดสำคัญคือการเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่า แหล่งกำเนิดหลักของฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวลซากผลิตผลเกษตรและไฟป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบก หรือจากโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมา การเผาชีวมวลเกษตร ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา กลายเป็นสาเหตุสำคัญ ส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asian Economic Community : AEC ทำให้ในช่วงฤดูแล้งได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 โดยที่ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหา แหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) (GISTDA) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานได้ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการด้านภัยพิบัติในสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของประเทศไทย ในการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำข้อมูลและแผนที่แสดงจุดความร้อน แผนที่พื้นที่เผาไหม้ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5 เผยแพร่และสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่แบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) และบูรณาการข้อมูลและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดาวเทียมร่วมกับหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยมีรายละเอียดดังนี้ (๑) ข้อมูลจุดความร้อน (hotspot) จากดาวเทียม Terra/Aqua ระบบ MODIS และดาวเทียม Suomi NPP ระบบ VIIRS ครอบคลุมพื้นที่ประเทศไทย

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และประเทศ...

และประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบ ประกอบด้วย ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม หรือเรียกว่ากลุ่มประเทศ CLMV การตรวจวัดจุดความร้อนใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer (MODIS) ที่มีความละเอียดเชิงพื้นที่ ๑,๐๐๐ เมตร ซึ่งปัจจุบันใช้งานมากกว่า ๒๑ ปี แต่ด้วยศักยภาพความถี่ของการบันทึกภาพที่พาดผ่านประเทศไทย ๔ ครั้งต่อวัน ในช่วงระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ นาฬิกา เวลา ๒๒.๐๐ - ๒๓.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๐๑.๐๐ - ๐๒.๐๐ นาฬิกา (โดยประมาณ) และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ยังรับสัญญาณข้อมูลจากดาวเทียม Suomi NPP ที่โคจรผ่านพื้นที่ประเทศไทยและกลุ่มประเทศ CLMV วันละ ๒ ช่วงเวลา คือ เวลา ๑๒.๐๐ - ๑๔.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๐๑.๐๐ - ๐๒.๐๐ นาฬิกา สำหรับข้อมูลจุดความร้อนสะสมยังคงใช้โมเดลของ NASA ซึ่งมีพื้นฐานจาก MODIS collection 4 and 5 active fire algorithm (๒) ข้อมูลพื้นที่เผาไหม้จากภาพถ่ายดาวเทียม Landsat - 8 เฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำพูน พะเยา น่าน แพร่ ลำปาง ตาก กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี มีการประเมินพื้นที่เผาไหม้ด้วยการใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Landsat - 8 ต่างช่วงเวลาที่มีการบันทึกภาพทุก ๑๖ วัน มาวิเคราะห์เป็นข้อมูลหลัก โดยใช้ภาพต่างช่วงเวลา คือ ภาพช่วงก่อนเกิดไฟป่าและภาพหลังเกิดไฟป่า และเลือกใช้ช่วงคลื่นอินฟราเรดกลาง ช่วงคลื่นอินฟราเรดใกล้ และช่วงคลื่นแสงสีเขียวแล้วนำภาพสองช่วงเวลาดำเนินการวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของดัชนีการเผาไหม้ โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของค่าการสะท้อนแสงของพื้นที่เกิดไฟป่า (๓) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากระบบ MODIS การวิเคราะห์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครเมตรหรือไมครอน (PM2.5) จากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS โดยเลือกใช้แบบจำลอง MODIS AOT Product Level 2 หรือ MODIS Aerosol หรือดัชนีคุณภาพอากาศ สามารถแสดงค่าความลึกเชิงแสงของอนุภาคแขวนลอยในอากาศ ทั้งบนบกและในทะเล ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการดูดกลืนแสงและการกระจัดกระจายของแสงอาทิตย์อันเนื่องมาจากละอองลอยที่มีขนาดเล็กกว่า ๑ ไมโครเมตร (มลพิษในอากาศ) จนถึงขนาดหยาบ (ฝุ่นละออง) ผลิตภัณฑ์ของ MOD04 Level 2 ให้ค่า AOD ในความยาวช่วงคลื่น ๐.๔๙ ไมโครเมตร และ ๐.๖๖ ไมโครเมตร ที่ความละเอียดภาพ ๑๐ x ๑๐ ตารางกิโลเมตร และเป็นข้อมูล near real - time ๒ ช่วงเวลา คือ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา และเวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ นาฬิกา ตามเวลาประเทศไทย จากนั้นนำมาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง AOD ที่ได้จาก MODIS Aerosol Product และค่าฝุ่นละออง PM2.5 จากพื้นดินที่ได้จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษที่ติดตั้ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑ ๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ครอบคลุม...

ครอบคลุมทั่วประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น ๖๔ สถานี ทำให้สามารถแสดงข้อมูลในเชิงพื้นที่ด้วยแผนที่ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เผยแพร่ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเพื่อติดตามสถานการณ์คุณภาพอากาศและฝุ่นละอองขนาดเล็กในอากาศ (รายช่วงเวลา) ในภาพรวมของประเทศไทย (๔) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง จากดาวเทียม Himawari - 8 ซึ่งเป็นการสร้างแบบจำลองการประมาณค่า PM2.5 พัฒนาโดยวิธีการทางสถิติแบบสมการเชิงเส้น และสมการแบบพหุนาม (Polynomial) โดยใช้ข้อมูล AOD จากดาวเทียม Himawari - 8 ร่วมกับการตรวจวัดค่าความเข้มข้นของ PM2.5 จากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดินของกรมควบคุมมลพิษ โดยได้ใช้สมการ ๓ ชุด เป็นสมการสำหรับฤดูหนาว ฤดูร้อน และฤดูฝน ในการประเมินค่าความเข้มข้นของ PM2.5 ตลอดคาบเวลา ๑ ปี ซึ่งสมการแต่ละชุดจะถูกนำมาใช้ตามช่วงเวลาที่กำหนด เพราะปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ ปริมาณเมฆ ปริมาณฝน อุณหภูมิ ความชื้นในอากาศ ความเร็วลม ที่แตกต่างกันในแต่ละฤดูกาลของประเทศไทยส่งผลต่อศักยภาพการตรวจวัดค่า AOD ของดาวเทียม Himawari - 8 (๕) การเผยแพร่และให้บริการข้อมูลและรายงานสรุปการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน (เมื่อสิ้นสุดสถานการณ์) ซึ่งระบบติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันหน่วยงานของรัฐ ประชาชน และผู้ที่สนใจ สามารถเข้าถึงข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ที่ประกอบด้วยข้อมูลจุดความร้อน พื้นที่เผาไหม้ พื้นที่เสี่ยงไฟป่า ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) แผนที่แสดงกลุ่มหมอกควัน และแผนที่แสดงคาดการณ์ความเร็วและทิศทางลม รายงานสรุปการติดตามสถานการณ์ฯ และ HOTSPOT DASHBOARD จากข้อมูลดาวเทียมระบบ VIIRS ผ่านเว็บแอพพลิเคชั่น เพื่อติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันได้ที่ http://fire.gistda.or.th โดยระบบติดตามสถานการณ์และประเมินค่าความเข้มข้นฝุ่นละออง PM2.5 จากข้อมูลดาวเทียมเพื่อการประเมินค่าฝุ่นละออง PM2.5 ณ ระดับพื้นผิวรายชั่วโมงแบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) ที่สามารถให้ข้อมูล PM2.5 ได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย โดยมุ่งหวังลดช่องว่างเชิงพื้นที่ของข้อมูลฝุ่นละอองของประเทศและข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือตรวจวัดภาคพื้นดิน และข้อมูลฝุ่นละอองจากดาวเทียมยังสามารถตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังเพื่อศึกษาพฤติกรรมและทิศทางการเคลื่อนตัวของฝุ่นละอองเพื่อใช้ในการติดตามภาพรวมของมลพิษข้ามพรมแดน

สำหรับข้อมูลปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปัจจุบัน นั้น จากภาพแสดงปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 สูงสุดรายปีระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะตอนกลางและตอนบนของจังหวัด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 พบมากในเกณฑ์ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) แต่ยังคงตรวจพบปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร บริเวณตอนล่างของอำเภออมก๋อย และตอนบนของอำเภอเชียงดาว ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ภาพรวมของจังหวัดเชียงใหม่มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 อยู่ในเกณฑ์ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยบริเวณที่มีปริมาณค่าฝุ่น PM2.5 ในเกณฑ์ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) โดยเมื่อวิเคราะห์ค่าปริมาณฝุ่น PM2.5 ของจังหวัดเชียงใหม่เป็นรายเดือน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ พบว่า เดือนมกราคมและเดือนกุมภาพันธ์พื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าปริมาณฝุ่นอยู่ในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเขียว) และในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) บางแห่ง เดือนมีนาคมพื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าฝุ่น PM2.5 อยู่ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) และพบพื้นที่ที่มีค่าฝุ่น PM2.5 ที่มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีแดง) บริเวณตอนกลางของจังหวัดในเดือนเมษายนพื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าฝุ่น PM2.5 มากกว่า ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีแดง) โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่ และพบค่าฝุ่น PM2.5 ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) นอกจากนั้นมีพื้นที่ที่มีค่า PM2.5 ในเกณฑ์ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) กระจายอยู่ตอนล่างของจังหวัด ส่วนเดือนพฤษภาคม ค่าฝุ่น PM2.5 จะมีค่าลดลงอยู่ในช่วง ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีฟ้า) ทางตอนล่างของจังหวัด และพื้นที่ที่มีค่าฝุ่นในช่วง ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเขียว) และ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีเหลือง) กระจายทั่วจังหวัด แต่จะพบพื้นที่ที่มีค่าฝุ่น PM2.5 ในช่วง ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (สีส้ม) เล็กน้อย จากข้อมูลที่วิเคราะห์พบว่าเดือนมีนาคม และเดือนเมษายน เป็นช่วงเวลาที่มีค่าฝุ่นควันเกินกว่าค่ามาตรฐาน และมีความสัมพันธ์กับจุดความร้อน (Hotspot) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นอกจากนั้นการวิเคราะห์ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) จากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS พบว่า ค่าสูงสุดของ PM2.5 ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงจุดภาพ (pixel) ในแต่ละเดือนของพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ อยู่ระหว่าง ๒๓.๕ - ๑๕๕.๒ โดยช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายนพบค่า PM2.5 สูงสุด โดยเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจุดความร้อนสะสมรายเดือนในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖ พบว่าข้อมูลทั้งสองมีความสอดคล้องกัน และจากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละออง จากดาวเทียม Terra และ Aqua และ Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในเดือนเมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองเท่ากับ ๑๕๕.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร นอกจากนั้น จากข้อมูลดาวเทียม Himawari – 8 พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลไต่สวนคู่กรณี เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำฟ้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำให้การ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำชี้แจงและพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ ๕ ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต้องสูดดมกลุ่มควันหรือฝุ่นละออง ซึ่งสะสมต่อไปก็จะเป็นมะเร็งปอด ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยการบริหารราชการแผ่นดิน กรณีไม่ใส่ใจแก้ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถ้าทำฝนจะทำให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้ ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำการประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่ที่มีปัญหาเป็นเขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อย่านิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติอันดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหา และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไป (ของทุกปี) โดยจัดทำประกาศเขตจังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติเพื่อให้ทุกหน่วยงานสามารถใช้งบประมาณของตนเองมาใช้ได้

โดยที่กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ "ดัชนีคุณภาพอากาศ" หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10)... ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษหากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะหัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และข้อ ๓ กำหนดให้ การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศสำหรับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศ ต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วยไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (๒) การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศจากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษ จากข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ โดยแต่ละระดับของค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศเทียบเท่าค่าดัชนีคุณภาพอากาศที่ระดับต่าง ๆ ตามตารางและสูตรคำนวณ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เมื่อคำนวณ...

เมื่อคำนวณแล้วนำมาเทียบค่าดัชนีคุณภาพอากาศตามตาราง ดังนี้ ๑) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ๒) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ๓) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๙๐ ๔) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ และ ๕) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป

นอกจากนั้น กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดเก็บข้อมูลจากสถานการณ์คุณภาพอากาศในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)) ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายปี ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ – ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง โดยที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้กำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน และกำหนดให้ภัยจากมลพิษทางอากาศประเภท PM2.5 (Particulate Matter: PM) เป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเสี่ยงทั้งเด็ก หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ หอบหืด เป็นต้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในทุกกลุ่มทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ดังนี้ ระดับ ๑ การจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก มีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับ ๒ การจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง มีผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๓ การจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ มีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ระดับ ๔ การจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ซึ่งมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/มอบหมาย...

มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ และได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย ในบทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ ดังนี้ ให้ผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ คือ เกณฑ์หรือเงื่อนไข (๑) พื้นที่ พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และสถานประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ (๒) ประชากร จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) บุคคล (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ (๒.๔) จำนวนผู้เสียชีวิต (๓) ความซับซ้อน ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อนและเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาการฟื้นฟูเบื้องต้น (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (๔.๑) กำลังคนของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน รวมทั้งภาคประชาสังคม (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ตามลักษณะทางเทคนิคของแต่ละประเภทภัย (๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบ (๔.๔) แหล่งที่มาและงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่ (๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยครั้งใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นอกจากนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นการพัฒนา ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ข้อ ๒ กำหนดว่า กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในบรรยากาศ...

ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และข้อ ๓ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับอัตราการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วยนอก - ผู้ป่วยในและอัตราการเสียชีวิตของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ในช่วงระยะเวลานับแต่ปี ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการและการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาขั้นสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยใน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด และข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ และงบประมาณในการดำเนินการทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในเขตภาคเหนือจากภาวะฝุ่นควัน (PM2.5) และได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการแพทย์ ปัญหาและข้อขัดข้อง แนวทางการแก้ไข ปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) มีดังนี้ (๑) ดัชนีคุณภาพอากาศ ตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ (๒) กลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงวัย เด็กเล็ก และหญิงตั้งครรภ์ (๓) ผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่น และภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรงต่อผู้ป่วยทั่วไป ผู้ป่วยสูงอายุ ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง ผู้ป่วยโรคเกี่ยวกับทรวงอกและระบบทางเดินหายใจ รวมทั้งโรคทางเดินหายใจที่สำคัญ เช่น โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคมะเร็งปอด ทั้งในด้านคุณภาพชีวิต ภาวะสุขภาพ การเข้ารับการตรวจรักษา การเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล การเข้าพักรักษาตัวในตึกผู้ป่วยหนัก อัตราครองเตียง ภาวะแทรกซ้อนทางการแพทย์ และอัตราการเสียชีวิต รวมทั้งข้อมูลทางการแพทย์ในการตรวจรักษา

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในช่วง...

ในช่วงระยะเวลานับตั้งแต่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน (๔) ข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ (๕) ปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจและโรคทรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง (๖) แนวโน้ม พยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค (๗) ปัญหาและข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระยะเร่งด่วนและระยะยาว

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) หรือ GISTDA ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และข้อมูลจากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และในเดือนเมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร นอกจากนั้น จากข้อมูลดาวเทียม Himawari - 8 (ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวมสี่ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลมีอำนาจกำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า โดยที่วิธีพิจารณาคดีปกครองใช้ระบบไต่สวนตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตุลาการศาลปกครองย่อมมีอำนาจดุลพินิจในการแสวงหาข้อเท็จจริง ซึ่งการกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีถือเป็นกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลประการหนึ่ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/อันสามารถ...

อันสามารถกระทำได้ตามที่เห็นสมควรตามนัยข้อ ๕ ประกอบกับข้อ ๕๐ แห่งระเบียบดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า การดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับการฟ้อง การร้องสอด การเรียกบุคคล หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเป็นคู่กรณีในคดี การดำเนินกระบวนพิจารณา การรับฟังพยานหลักฐาน และการพิพากษาคดีปกครอง นอกจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยที่ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามข้อ ๗๘ กำหนดว่า บุคลคลภายนอกซึ่งมิใช่คู่กรณีอาจเข้ามาเป็นคู่กรณีได้ด้วยการร้องสอด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณชนในวงกว้าง จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณี และเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ โดยที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีหน้าที่ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษได้ ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเป็นการยื่นฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะแล้ว เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมศาลจึงมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดยตรง ซึ่งมิใช่การเรียกตัวบุคคลเป็นการเฉพาะให้เข้ามาเป็นผู้ถูกฟ้องคดีด้วยการร้องสอด ตามข้อ ๗๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยไม่จำต้องมีคำร้องขอหรือต้องดำเนินการไต่สวนเพื่อมีคำสั่งให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเข้ามาในคดีก่อนมีการส่งหมายเรียกให้ทำคำให้การแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่ศาลมีคำสั่งลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมิได้แจ้งให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบ นั้น ศาลได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖ แจ้งการกำหนดตัวคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบแล้ว นอกจากนั้น

/ในวันที่...

ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ผู้รับมอบอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็ได้ทราบคำสั่งศาลที่กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อีกทางด้วยแล้วเช่นกัน กรณีจึงไม่ถือว่าเป็นกระบวนพิจารณาที่ผิดระเบียบตามข้อ ๗ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่อย่างใด การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กล่าวอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีมิได้ประสงค์จะฟ้องคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ศาลจึงไม่มีอำนาจกำหนดตัวผู้ถูกฟ้องคดีใหม่ให้แตกต่างไปจากความประสงค์ของผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

ประเด็นที่สอง คำฟ้องนี้เป็นคำฟ้องที่ศาลรับไว้พิจารณาและพิพากษาได้หรือไม่

กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่า ก่อนการยื่นฟ้องคดีนี้ผู้ฟ้องคดีต้องมีการยื่นคำขอหรือมีหนังสือร้องเรียนต่อฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นก่อนเพื่อให้ฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามหน้าที่และอำนาจอันเป็นการดำเนินการที่เป็นสาระสำคัญก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง นั้น เห็นว่า การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น สามารถดำเนินการได้สองลักษณะ กล่าวคือ กรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถริเริ่มใช้อำนาจออกคำสั่งหรือกระทำการตามที่กฎหมายบัญญัติได้ทันที โดยไม่จำต้องรอให้มีผู้ยื่นคำขอให้ดำเนินการ และกรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในอันที่จะออกคำสั่งหรือกระทำการอื่นใดโดยริเริ่มใช้อำนาจออกคำสั่งหรือกระทำการนั้นเองไม่ได้ แต่จะออกคำสั่งหรือกระทำการนั้นได้ต่อเมื่อมีผู้ยื่นคำขอเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที ประกอบกับมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กำหนดให้...

กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษได้ และกฎหมายได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงอย่างชัดแจ้งและเป็นที่รู้กันอยู่ทั่วไปว่า สภาพปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่เกิดขึ้นจากไฟป่าเป็นหลัก และเริ่มเกิดมลพิษในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของผู้ฟ้องคดีและประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่เป็นระยะเวลาหลายปีจนถึงปัจจุบัน โดยผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมีอำนาจหน้าที่ในการระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ซึ่งมีปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติทันทีโดยไม่จำต้องรอให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอให้ดำเนินการ เมื่อผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยการบริหารราชการแผ่นดิน กรณีไม่ใส่ใจแก้ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ไม่มีความจริงใจห่วงใยประชาชนในภาคเหนือที่เข้ามาสูดดมควันหรือฝุ่นละออง โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่สั่งการให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรให้ทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละออง และไม่ประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นทุกปี ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ประกอบกับคำขอท้ายฟ้องของผู้ฟ้องคดีที่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นคำขอที่ศาลมีอำนาจกำหนดคำบังคับเพื่อแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีนี้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อีกทั้ง เป็นการฟ้องคดีเพื่อขอให้แก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้หมดสิ้นไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสภาพแวดล้อมที่ดี กรณีจึงเป็นการฟ้องคดีปกครองที่เกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ ศาลย่อมมีอำนาจที่จะรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาและพิพากษาได้

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ดังกล่าว...

ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ให้หมดสิ้นไป หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย และวรรคสาม บัญญัติว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า รัฐต้อง... (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ประกอบกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ บัญญัติให้ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่นชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ราชการ...

ราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น... พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องดังต่อไปนี้... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป... และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔ บัญญัติคำนิยาม คำว่า“สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/หรือของรัฐ...

หรือของรัฐ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ... และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายดังกล่าว รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้น้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า และประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย โดยที่ปัญหาเกี่ยวกับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณชนในวงกว้าง กอปรกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่คู่กรณีและเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งเป็นประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐ และเมื่อพิจารณาจากนิยามคำว่า “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน “อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ พิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานเป็นกรณีที่ถือว่ามีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจาก

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ภัยธรรมชาติ...

ภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของรัฐเป็นอันมาก และกฎหมายเกี่ยวกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน โดยมีอำนาจสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้เป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗ พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๓ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ข้อ ๒ กำหนดว่า มาตรฐานฝุ่นละอองขนาด

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ไม่เกิน ๒.๕...

ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และข้อ ๓ กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า จากข้อมูลการเฝ้าระวังสถานการณ์คุณภาพอากาศในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดเก็บข้อมูลโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ของปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปรากฏข้อมูลคุณภาพอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)) ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและระดับมีผลต่อสุขภาพ แยกเป็นรายปี ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๗ - ๑๐๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า (ค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และสูงกว่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๔ เท่า (ค่าเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๘ - ๒๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ๕ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๐ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๓๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๕๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๑๔ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๖๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ามีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยที่ประมาณ ๓ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๖ เท่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๕ - ๑๑๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๒ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ๘ เท่า (เกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูลระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) พบว่า PM2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๔ - ๓๖๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๗๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทยประมาณ ๗ เท่า และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ประมาณ ๒๔ เท่า ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกันแล้วจะเห็นได้ว่า มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/พ.ศ. ๒๕๖๖...

พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าเกินมาตรฐานของประเทศไทย ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดเกณฑ์แนะนำขององค์การอนามัยโลกค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ที่อยู่ในระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและระดับมีผลต่อสุขภาพในปริมาณที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี

นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล ตามที่คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อมูล นั้น ได้ความว่า ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ โดยที่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด แต่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากฝุ่น PM2.5 เพิ่มอีก ๘ โรค รวมเป็น ๑๓ โรค โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ส่วนกลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้สูงวัย เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิตจะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือด ย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ผลกระทบต่อหญิงตั้งครรภ์ ในมารดาที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์จะส่งผลกระทบต่อการที่ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ทารกตายก่อนคลอด การเกิดความพิการของทารกในครรภ์ โดยเฉพาะความพิการของหัวใจ การเกิดทารกผิดรูป การเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ และการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และผลกระทบต่อเด็กเล็ก จะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ และผลการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ควบคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ชีวิตแย่ลง...

ชีวิตแย่ลง และมีสมรรถภาพปอดลดลงในช่วงฤดูฝน เกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า อัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ผลกระทบต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งจะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกายทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือด การเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข็งตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิต ผลกระทบต่อระบบประสาทพบว่าทำให้เพิ่มโอกาสในการเกิดอัมพาตและโรคหลอดเลือดสมองครั้งใหม่ขึ้นร้อยละ ๒๔ และยังทำให้เป็นอัมพาตที่รุนแรงและเสียชีวิตเพิ่มถึงร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ยังมีผลต่อสมองโดยตรงจากการสูดดมเข้าไปกระตุ้นโปรตีนขยะที่อยู่ในสมองที่เป็นแหล่งกำเนิดโรคสมองเสื่อมหรืออัลไซล์เมอร์ สำหรับเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ขวบ ที่อาศัยในพื้นที่ซึ่งมีมลภาวะฝุ่นพิษสูง มีแนวโน้มในการพัฒนาของสมองช้าหรือความฉลาดทางสติปัญญาต่ำ (IQ ต่ำ) ผลกระทบต่อการติดเชื้อ พบว่า ระดับ PM2.5 ที่สูงขึ้น สัมพันธ์กับการเจ็บป่วยรุนแรงของไข้หวัดใหญ่ ปอดอักเสบ จนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น และยังสัมพันธ์กับการเกิดปอดอักเสบชนิดรุนแรง และเพิ่มความเสี่ยงการเกิดมะเร็งปอดได้ ๑.๔ เท่า ทั้งที่ไม่สูบบุหรี่ และจากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี ประกอบกับ คำชี้แจงของผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ที่ว่า ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่อาจจะเกี่ยวข้องกับปัญหาควันหรือ (PM2.5) คือ โรคระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด และโรคมะเร็งปอด ตามลำดับ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เกี่ยวกับประเด็นเรื่องการตรวจรักษา ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งอัตราการเข้ารับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอก และการส่งตรวจวินิจฉัยการรักษาขั้นสูง อัตราการเข้าพักรักษาผู้ป่วยใน การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ขั้นสูง อัตราการเสียชีวิต และค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยในแต่ละกรณี ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด ปัญหาและข้อขัดข้องในการดูแลรักษาผู้ป่วยของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ นั้น แพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจ และโรคทรวงอก โดยตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบของมลพิษละอองฝุ่น และภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรงพบว่า มีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบ ฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ฉับพลันและ...

ฉับพลันและระยะสั้นดังกล่าวมีความรุนแรงจนจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝุ่นทุกปี เกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้

กรณีจึงเห็นได้ว่า การแก้ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามข้อมูลที่ได้จากผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง และพยานบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถือว่าเป็นกรณีที่ประจักษ์ชัดแจ้งอย่างต่อเนื่องว่า ท้องที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่ร้ายแรงจนถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแม้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่าเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยมอบหมายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤตในพื้นที่ที่มีปัญหาและพื้นที่เสี่ยงปัญหาฝุ่นละออง โดยที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน โดยกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพและภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/แล้วก็ตาม...

แล้วก็ตาม แต่ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ก็ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคมในช่วงปีที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามคำชี้แจงของคณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กรณีจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือไม่ โดยมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๔ นิยามคำว่า “สาธารณภัย” หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กปภ.ช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ... และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ โดยให้มีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการตามมาตรา ๑๓ และผู้อำนวยการตามมาตรา ๒๑ และมีอำนาจกำกับและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานในการดำเนินการตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ด้วย

เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยแรกที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการเผชิญเหตุกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และหากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนั้นเกินขีดความสามารถของพื้นที่องค์กรปฏิบัติในระดับที่เหนือขึ้นไป

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จะรับผิดชอบ...

จะรับผิดชอบ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ โดยแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ซึ่งครอบคลุมความเป็นไปได้ในการจัดการภัยของประเทศ แต่ไม่ปรากฏว่าแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดังกล่าว ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขใดในการแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ เมื่อพิจารณาแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ บทที่ ๔ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัยตามการประเมินความเสี่ยงของแต่ละพื้นที่ คือ เกณฑ์หรือเงื่อนไขทางด้าน (๑) พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย (๒) ประชากร จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๓) ความซับซ้อน ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อนและเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากรที่มีอยู่ (๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ ดุลพินิจจากการประเมินสถานการณ์ตามเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งนี้ให้ใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขทางด้านพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อน ศักยภาพด้านทรัพยากร และดุลพินิจของผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาตัดสินใจประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ซึ่งภัยอื่น ๆ ตามนิยามคำว่า “สาธารณภัย” แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ย่อมหมายความรวมถึง สาธารณะภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ด้วย ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นผู้มีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีความผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดไว้เช่นกัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กรณีจึง...

กรณีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ให้หมดสิ้นไป หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ "ดัชนีคุณภาพอากาศ" หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)... ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน มีระดับการแจ้งเตือนดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็นถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ สำหรับเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย และการคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศกรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วยไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (๒) คำนวณดัชนีคุณภาพอากาศจากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษจากข้อมูลผลการวัดคุณภาพอากาศ โดยแต่ละระดับของค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศเทียบกับดัชนีคุณภาพอากาศ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่ระดับ...

ที่ระดับต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ความเข้มข้น ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับค่าดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ (๒) ความเข้มข้น ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับค่าดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ (๓) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๙๐ (๔) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ และ (๕) ความเข้มข้นของ PM2.5 ระดับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป เท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ตามตารางเทียบค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศสำหรับคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ นอกจากนี้ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) (GISTDA) ชี้แจงต่อศาลว่า สำนักงานได้ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการจัดการด้านภัยพิบัติในสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ของประเทศไทย ในการติดตามสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจัดทำข้อมูลและแผนที่แสดงจุดความร้อน แผนที่พื้นที่เผาไหม้ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เผยแพร่และสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพื้นที่แบบใกล้เวลาจริง (Near Real Time) และบูรณาการข้อมูลและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดาวเทียมร่วมกับหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยพิจารณาจาก (๑) ข้อมูลจุดความร้อน (๒) ข้อมูลพื้นที่เผาไหม้ (๓) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Terra และ Aqua ระบบ MODIS และ (๔) ข้อมูลค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จากข้อมูลความลึกเชิงแสงของฝุ่นละอองจากดาวเทียม Himawari - 8 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จากสถิติค่าจุดภาพสูงสุดรายเดือนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่พบว่า เดือนมีนาคม ๒๕๖๑ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๔๙.๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๓๕.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๐.๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๙๖.๖๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เดือนเมษายน ๒๕๖๕ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เท่ากับ ๑๕๕.๒๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อพิจารณาจากข้อมูลดาวเทียม Himawari – 8 มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ต่อเนื่องกัน ณ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ของทุกวัน โดยที่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๗.๘๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๕๗.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๒.๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๖.๐๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/วันที่ ๔...

วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๙.๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๙.๙๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๙.๖๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๐.๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๓.๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๖.๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๗๘.๒๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๙.๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๐.๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๔๔.๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ไม่มีข้อมูล วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๒.๔๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๔.๖๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๒๘.๕๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๓.๕๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๑.๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๙๓.๑๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๒๕๑.๘๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๔๐.๒๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๓๔.๘๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๔๕.๖๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๐๗.๘๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เท่ากับ ๑๑๑.๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การกำหนดคุณภาพอากาศตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ และข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) (GISTDA) แล้วเห็นว่า ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ - ๒๐๐ ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น สำหรับผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของ

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สารมลพิษ...

สารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ เมื่อปรากฏว่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน ระหว่าง ๑๒๗.๘๕ - ๑๕๗.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๙.๙๗ - ๑๒๖.๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๔ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๙.๖๒ - ๑๓๓.๖๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นช่วงเวลาขณะที่ผู้ฟ้องคดีนำมาฟ้องต่อศาล มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๙ วัน อยู่ระหว่าง ๑๒๖.๕๑ - ๒๒๗.๗๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลและมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้มและสีแดง) ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ เมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๓ วัน อยู่ระหว่าง ๑๑๓.๕๒ - ๑๓๔.๖๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) สูงติดต่อกัน ๗ วัน อยู่ระหว่าง ๑๐๗.๘๗ - ๒๕๑.๘๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลและมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้มและสีแดง) ซึ่งค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ - ๒๐๐ เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น สำหรับผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และหากค่าความเข้มข้นของสารมลพิษประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๐ ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง มีค่าความเข้มข้น ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป จะเท่ากับระดับดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ ประกอบกับคำชี้แจงของผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และคณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ว่า มีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตที่สัมผัสฝุ่น PM2.5 คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด โรคติดเชื้อทางหายใจ และปอดอักเสบ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคภูมิแพ้ทางหายใจ เยื่อบุตาและผิวหนัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่รุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้น

กรณีจึงเชื่อได้ว่า มีปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกิดขึ้นจริงในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปีและจะยังคงมีต่อไปในอนาคต หากไม่ได้รับการป้องกัน บรรเทา และแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ซึ่งถือเป็นสาธารณภัยระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมายมีอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และโดยที่เป็นที่รับรู้กันว่าปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงนี้ เกิดจากการเผาในที่โล่ง โดยมีสาเหตุจากการเผาเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ เผาพื้นที่เกษตรในป่า การเผานอกป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า และมีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเหตุที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ หากมีการดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุดังกล่าวขึ้นด้วยการดำเนินนโยบายสาธารณะของภาครัฐอย่างเร่งด่วนและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้ปัญหาดังกล่าวหมดสิ้นไปภายในเวลาอันรวดเร็ว ผู้ฟ้องคดีและประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่จึงตกอยู่ในภาวะเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อันเป็นผลมาจากการเผาในที่โล่งเพื่อหาของป่า ล่าสัตว์ การเผาไร่ การเผาพื้นที่เกษตรในป่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/การเผานอกป่า...

การเผานอกป่าและเกิดการลุกลามเข้าสู่พื้นที่ป่า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ กรณีจึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ต้องปฏิบัติและปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งให้กรมฝนหลวงและการบินเกษตรทำฝนหลวงเพื่อดับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หากทำแล้วจะทำให้ฝุ่นบรรเทาเบาบางลงได้ นั้น เห็นว่า กรมฝนหลวงและการบินเกษตรเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีภารกิจเกี่ยวกับการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในพื้นที่เกษตร ป่าไม้ และเขื่อนกักเก็บน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอต่อการเพาะปลูก และนอกจากการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำแล้ว ยังมีการแปรสภาพอากาศเพื่อบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาภัยพิบัติอื่น ๆ เช่น ปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่มีผลต่อสุขภาพประชาชน ความรุนแรงจากพายุลูกเห็บที่ส่งผลต่อพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น ดังนั้น การปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อบรรเทาหรือแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จของการทำฝนหลวงย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาพอากาศ เช่น ความชื้นในอากาศ ความทรงตัวของอากาศ ทิศทาง และความเร็วของลม เป็นสำคัญ กรณีจึงเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดคำบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประกาศให้จังหวัดเชียงใหม่เป็นเขตภัยพิบัติทั้งจังหวัด และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่นิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) นั้น เห็นว่า ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕ กำหนดนิยามคำว่า “ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชน หรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งระเบียบดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อวางหลักเกณฑ์สำหรับส่วนราชการในการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ ประกอบกับประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กำหนดให้เมื่อภัยพิบัติเกิดขึ้นในจังหวัดให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.)

/ประกาศ...

ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ. จะเห็นได้ว่า ภัยอื่น ๆ ย่อมหมายความรวมถึงภัยพิบัติจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ด้วย การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน จึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อีกทั้งยังต้องพิจารณาเกี่ยวกับเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน การจะประกาศให้เป็นเขตภัยพิบัติหรือไม่ ซึ่งเป็นดุลพินิจของผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นหัวหน้าบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และรับผิดชอบราชการในจังหวัดเชียงใหม่ที่จะพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามความเหมาะสมแก่กรณี โดยศาลไม่อาจไปใช้อำนาจดังกล่าวแทนฝ่ายปกครองได้ กรณีจึงเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดคำบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอย่านิ่งเฉยต่อปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยทำเป็นวาระแห่งชาติลำดับหนึ่งในการแก้ไขปัญหา นั้น เห็นว่า ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองซึ่งรวมถึงภาคเหนือ ประกอบด้วย ๓ มาตรการ แบ่งการดำเนินการเป็นระยะเร่งด่วน ช่วงวิกฤต ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) ระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งแต่ละมาตรการจะมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักและสนับสนุนไว้อย่างชัดเจน กล่าวคือ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต ประกอบกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยง

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จากสาธารณภัย...

จากสาธารณภัยของประเทศให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานเป้าหมายจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ และภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างบูรณาการ จึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (๑) เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติให้แก่หน่วยงานทุกภาคส่วน ได้แก่ องค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับประเทศในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการเป็นระบบและมีทิศทางเดียวกัน (๒) เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนทุกระดับเพื่อให้การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเกิดผลสัมฤทธิ์ เช่น แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินด้านต่าง ๆ เป็นต้น (๓) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การจัดการในภาวะฉุกเฉิน และการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม ตั้งแต่ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ถึงระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การรู้รับ - ปรับตัว - ฟื้นตัวเร็ว - อย่างยั่งยืน (Resilience) และได้กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติให้หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง และหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๒๗ หน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการดำเนินการเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กรณีจึงเห็นว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ได้ถูกกำหนดไว้เป็นวาระแห่งชาติแล้ว อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่มีการดำเนินการตามระยะเวลาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ แล้ว ปรากฏว่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ยังคงมีค่าสูงเกินเกณฑ์มาตรฐานของประเทศในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม กรณีจึงเป็นการสมควรที่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพและกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เมื่อได้วินิจฉัย...

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ แต่สถานการณ์ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกิดขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ได้คลี่คลายลงแล้วตั้งแต่ช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ก็ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคมของทุกปีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นอันจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และเกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ กำหนดให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๕๓ กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ประกอบกับมาตรา ๕๕ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรค และการบริการสาธารณสุขครอบคลุมถึงการรักษาพยาบาล ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการระวังและป้องกันมิให้เกิดปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในอนาคตไว้ก่อน ตามหลักการระวังไว้ก่อน (Precautionary principle) และหลักการป้องกันล่วงหน้า (Preventive principle) ดังนั้น เมื่อเป็นที่แน่ชัดว่าปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว เพื่อใช้ในการระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการป้องกัน คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ได้อย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการอื่นใด

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เพื่อระวัง...

เพื่อระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหามลพิษอันเกิดจากควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ให้อยู่ในค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป และเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศในระดับดีมาก หรือระดับดีต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้อย่างทันท่วงที คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายจิรสวัสดิ์ สุรฤทธิ์ธำรง ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

นายวิสูตร วัจนะเสถียรกุล ตุลาการหัวหน้าคณะ
รองอธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่

นายรัตนเขต เตชะตน
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางสาวพิชญ์ณัฏฐ์ คันธารัตนกุล

ศาลปกครองเชียงใหม่
10 ก.ค. 2566
ศาลปกครองเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
คดีหมายเลขดำที่ ส.๓/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๑/๒๕๖๗

สำเนา

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๓/๒๕๖๖
คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองเชียงใหม่

วันที่ ๑๙ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง

นายสมชาย ปรีชาศิลปกุล ที่ ๑
นางสาวนัทมน คงเจริญ ที่ ๒
นางสาวดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล ที่ ๓
นายปารณ บุญช่วย ที่ ๔
นายรังสฤษฎ์ กาญจนะวณิชย์ ที่ ๕
นายชำนาญ จันทร์เรือง ที่ ๖
เด็กหญิงผกายเมย เกิดสว่าง ศิลารักษ์
โดยนางสาวพรสุข เกิดสว่าง ผู้แทนโดยชอบธรรม ที่ ๗
นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ ที่ ๘
นายวิทยา ครองทรัพย์ ที่ ๙
นายชนกนันทน์ นันตะวัน ที่ ๑๐

ผู้ฟ้องคดี

นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒
คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ ๓
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ๔

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/โดยที่...

โดยที่คดีนี้อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่ได้มีคำสั่งให้ดำเนินกระบวนพิจารณาโดยเร่งด่วนตามข้อ ๔๙/๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ เพิ่มเติมโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบมีภูมิลำเนา อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และเดินทางภายในพื้นที่ภาคเหนือได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากปัญหามลพิษทางอากาศซึ่งเกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) อย่างต่อเนื่องจนส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยที่แหล่งกำเนิดและสาเหตุของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกิดจากการเผาในที่โล่งแจ้งในชนบทและในป่า การขนส่ง การผลิตไฟฟ้าและโรงงาน แหล่งกำเนิดทางอ้อมที่เกิดจากการรวมตัวของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์และไนโตรเจนออกไซด์และมลพิษในบรรยากาศ เช่น การเผาในที่โล่งในพื้นที่การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่งและการผลิตไฟฟ้า ส่วนแหล่งกำเนิดทางอ้อมของฝุ่นละออง PM2.5 ของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คือ การผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินและน้ำมันและโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนก๊าซไนโตรเจนออกไซด์มีแหล่งกำเนิดสำคัญจากการขนส่ง การผลิตไฟฟ้าและโรงงานอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานครและในเขตเมืองใหญ่ แหล่งกำเนิดโดยตรงเกิดจากการจราจรที่ติดขัด โดยเฉพาะพาหนะเครื่องยนต์ดีเซล ส่วนในชนบท แหล่งกำเนิดโดยตรงส่วนหนึ่งเกิดจากการเผาวัสดุการเกษตร เช่น การเผาอ้อยก่อนตัด การเผาตอซังในไร่ข้าวโพดและนาข้าว และมีแหล่งกำเนิดทางอ้อมเกิดจากการผลิตไฟฟ้าจากถ่านหินและน้ำมัน รวมทั้งเกิดจุดความร้อน (Hotspot) จุดที่ดาวเทียมตรวจพบว่า เป็นพื้นที่ที่มีค่าความร้อนสูงผิดปกติ แม้ไม่สามารถระบุได้ว่าจุดความร้อนเกิดจากสาเหตุใด แต่เชื่อได้ว่าพื้นที่ที่มีจุดความร้อนจำนวนมากโดยที่ผ่านมาสถิติการเกิดและความหนาแน่นของจุดความร้อนในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีจำนวนมากกว่า ๒ เท่า ของจำนวนจุดความร้อนที่เกิดในประเทศไทย ประกอบกับมีฝุ่นควันที่เกิดจากการเผาวัสดุทางการเกษตรหลังการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และอ้อยบริเวณชายแดนประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและบริเวณชายแดนประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา การขยายพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บริเวณภาคเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและรัฐฉานของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ตามนโยบายการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเพื่อนบ้าน สืบเนื่องจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง จึงเป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน โดยที่อธิบดีกรมการแพทย์ได้ให้ข้อมูลว่า โรคมะเร็งปอดเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ ๒ ของคนไทย ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนและสารเบนซินฟอร์มาลดีไฮด์ด้วย เนื่องจากผู้ป่วยจำนวนมากไม่เคยมีประวัติการสูบบุหรี่มาก่อน นอกจากนี้ ความอันตรายของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ยังมีผลทำให้อายุขัยของประชาชน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สั้นลง...

สั้นลงอีกด้วย ตามรายงานสถานการณ์หมอกควันหรือฝุ่นละอองขนาดเล็กด้านการแพทย์และสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ในภาคเหนือรวมถึงจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าฝุ่น PM2.5 เกินค่ามาตรฐานและเริ่มส่งผลกระทบต่อสุขภาพติดต่อกันเกิน ๓ วัน ทำให้ผู้ป่วยโรคถุงลมโป่งพอง โรคหอบหืด โรคภูมิแพ้ โรคติดต่อทางเดินหายใจส่วนบน และโรคเยื่อบุตาอักเสบ มีอาการกำเริบต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่จำนวน ๑๒,๖๗๑ ราย (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม จนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖) และยังมีผู้ป่วยที่ไม่สามารถเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลได้เนื่องจากมีจำนวนผู้ป่วยเต็มอย่างต่อเนื่อง แม้ภาครัฐมีมาตรการในการจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แล้วก็ตาม แต่ประสิทธิภาพในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่น ๆ ในภาคเหนือยังไม่เพียงพอและไม่มีทีท่าว่าจะคลี่คลายได้ในเร็ววัน ภายใต้สภาวะวิกฤตปริมาณความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินค่ามาตรฐาน ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อย่างต่อเนื่อง อันเป็นดัชนีคุณภาพอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน จึงต้องถือว่าเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กลับไม่มีการยกระดับการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่มีการนำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง” มาบังคับใช้อย่างเคร่งครัด หรือไม่มีมาตรการเร่งด่วนในระดับชาติเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ข้ามพรหมแดนจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ภาคเหนือ ทั้งที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับทราบสถานการณ์ความร้ายแรงของปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มาอย่างต่อเนื่อง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการโดยเร่งด่วน และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง” กล่าวคือ เมื่อสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในภาคเหนือ มีค่าฝุ่นเกินค่ามาตรฐาน ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ติดต่อกันเกิน ๓ วัน และมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะต้องดำเนินการประชุมเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ ระดับที่ ๔ และแม้ว่าต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จะได้มี...

จะได้มีมติให้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว และมอบหมายให้ศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเร่งรัดติดตามการดำเนินการตามแผนงานต่อไป นั้น แต่จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ในพื้นที่ภาคเหนือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงละเลยต่อหน้าที่ในการพิจารณากลั่นกรองแนวทางหรือกำหนดแผนการจัดการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีความเข้มเกินกว่ามาตรฐานความปลอดภัยตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕

สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะได้กำหนดให้มีหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และการจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ตามแบบ 56-1 One Report หรือ One Report เพื่อให้การลงทุนมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้กำกับดูแลการประกอบกิจการของบริษัทเอกชนไม่ให้ดำเนินการไปในทางที่ก่อให้เกิดมลพิษฝุ่นละออง PM2.5 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่ได้ออกกฎ ระเบียบ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ไม่ให้ดำเนินกิจการที่ก่อให้เกิดมลพิษฝุ่นละออง ทั้งที่เป็นการดำเนินธุรกิจภายในประเทศและต่างประเทศที่สร้างผลกระทบข้ามพรมแดนกลับมายังประเทศไทยด้วย เช่น การรับซื้ออ้อยที่มีการเผาไฟเพื่อการเก็บเกี่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือดำเนินธุรกิจส่งออกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเพื่อการเพาะปลูกในพื้นที่ขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการขยายพื้นที่เพาะปลูกในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการเผาตอข้าวโพดในพื้นที่รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา การเผาตอข้าวโพดและใบอ้อยเพื่อการเก็บเกี่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจในต่างประเทศของบริษัทลูกหรือกิจการร่วมค้าของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เป็นผู้กำกับดูแล

โดยที่การละเลยต่อหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ในการใช้อำนาจสั่งการเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษและพิจารณากลั่นกรองแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ตามแผนที่เตรียมไว้หรือดำเนินการอื่น ๆ ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำที่ขัดแย้งและละเมิดต่อสิทธิการมีชีวิตที่ดีและปลอดภัยต่อสุขภาพ อันเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิในชีวิต ร่างกาย และสิทธิในการมีส่วนร่วมจัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน อันเป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๗ ขัดต่อปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. ๑๙๙๒ ข้อ ๑ ข้อ ๑๐

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ข้อ ๑๕...

ข้อ ๑๕ และข้อ ๑๗ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน และขัดต่อปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Asean Human Rights Declaration-AHRD) ข้อ ๒๘ และข้อ ๒๙ ที่รับรองสิทธิที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ รวมทั้งไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) ด้วย ที่ประเทศไทยได้ร่วมลงนามรับรองวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ (Agenda 2030) ในการประชุมที่สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ และที่ได้ลงนามไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) รวมทั้งที่ได้ร่วมลงนามในหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) และความตกลงปารีส (Paris Agreement) นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ทราบถึงสภาพบรรยากาศทั่วไปที่มีฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีความเข้มข้นเกินกว่ามาตรฐานความปลอดภัยตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงเวลาต่อเนื่องหลายเดือนที่ผ่านมา แต่กลับเพิกเฉยไม่ใช้อำนาจสั่งการตามกฎหมายดังกล่าว จนเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนจำนวนมาก กรณีจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบไม่มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในสถานการณ์วิกฤตระดับที่ ๔ เพื่อพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เสนอผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นการเร่งด่วน

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในสภาวะวิกฤตและต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและทันที เมื่อปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กมีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร รวมถึงต้องควบคุมดูแลให้รัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนฉุกเฉิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เพื่อแก้ไข...

เพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ให้บรรลุผลตามเกณฑ์ค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเพียงพอของประชาชน

๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลควบคุม (Regulator) กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการจัดทำรายงานการเปิดเผยข้อมูล โดยกำหนดประเด็นเพิ่มเติมในแบบ 56 - 1 One Report หรือกำหนดแบบหรือวิธีการรายงานในลักษณะอื่น เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทลูก บริษัทย่อย บริษัทร่วมค้า หรือการลงทุนในรูปแบบใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามห่วงโซ่อุปทาน ห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจในกิจกรรมหลัก ให้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลเปิดเผยอย่างรอบด้านถึงผลกระทบหรือความเสี่ยงด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน ทั้งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ และ/หรือการดำเนินธุรกิจดังกล่าวได้ส่งผลกระทบข้ามพรมแดนมายังประเทศไทย ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผลิตผลทางการเกษตรที่ต้องเผาและเป็นแหล่งกำเนิดมลภาวะฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ข้ามพรมแดนกลับมายังประเทศไทย

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๖ ไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ในส่วนที่ฟ้องว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามคำขอท้ายคำฟ้องข้อ ๕ และในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไว้พิจารณา ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งที่ ๑๙๔๙/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ยืนตามคำสั่งของศาลปกครองเชียงใหม่ดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคและส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการและเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการป้องกัน บรรเทาฟื้นฟูสาธารณภัยและอุบัติภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและแนวทางเดียวกัน ในฐานะประธานกรรมการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ของคณะกรรมการ...

ของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่ทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้การโดยสรุป ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน โดยที่ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าค่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ระดับ...

ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ โดยที่การติดตามตรวจสอบประเมินผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ติดตามตรวจสอบฝุ่นละออง PM2.5 จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติจำนวน ๒๓ สถานี ครอบคลุมพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ โดยแต่ละจังหวัดมีจำนวนวันที่ความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM2.5 เกินค่ามาตรฐานความปลอดภัย (เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๕๒ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๓๕ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๖๒ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๖๓ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๑๕ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๔ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๗ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๗๓ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๘ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๘๑ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๙๖ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๙๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๖๒ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๘๐ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๖๘ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๘๓ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖๐ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๗ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๗๗ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๘๖ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๓๖ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๗๕ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๗๙ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๗๗ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๗๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๘๓ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๒๙ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๓๓ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๙ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๓๑ วัน ส่วนจังหวัดอื่นไม่มีข้อมูล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๗๐ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๘๕ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๗๑ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๔๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๔๘ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๔๖ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๔๖ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๕๔ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖๔ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๓๙ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๕๐ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๕๓ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๔๘ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๓๑ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๒๖ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๑๖ วัน และจังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๒๘ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๒๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๔๓ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๑๒ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๔๒ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๕ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๒๐ วัน จังหวัดตากจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๖ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๘ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๑๔ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๗ วัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จังหวัดนครสวรรค์...

จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๔ วัน และจังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๘ วัน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เดือนมกราคม จังหวัดเชียงรายจำนวน ๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๑๕ วัน จังหวัดลำปาง จำนวน ๘ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๙ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๓ วัน จังหวัดน่าน จำนวน ๔ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๓ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๓ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๔ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๙ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๘ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๒ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๒ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๒ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๒ วัน และจังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๓ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จังหวัดเชียงรายเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดเชียงใหม่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดลำปางเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ วัน จังหวัดลำพูนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดน่านเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๒ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดแพร่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดพะเยาเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดตากเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดสุโขทัยเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดพิษณุโลก เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน จังหวัดกำแพงเพชรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดพิจิตรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดนครสวรรค์ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และจังหวัดอุทัยธานีเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เดือนมีนาคม จังหวัดเชียงรายเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน เกินกว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๓๐๐ ไมโครกรัม...

๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน เกินกว่า ๔๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน และเกินกว่า ๕๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดลำปางเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดลำพูนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน เกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน และเกินกว่า ๔๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดน่านเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดแพร่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน จังหวัดพะเยาเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน จังหวัดตากเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดสุโขทัยเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดพิษณุโลกเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดกำแพงเพชรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดพิจิตรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดนครสวรรค์ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดอุทัยธานีเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๙ วัน และเดือนเมษายน จังหวัดเชียงรายเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดเชียงใหม่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เกินกว่า...

เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดลำปางเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน จังหวัดลำพูนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๕ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน เกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน จังหวัดน่านเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน และเกินกว่า ๔๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดแพร่เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดพะเยาเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๙ วัน เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดตากเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๑ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดสุโขทัยเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดพิษณุโลกเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน และเกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน จังหวัดกำแพงเพชรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดพิจิตรเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๙ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดนครสวรรค์เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดอุทัยธานีเกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๐ วัน และตรวจพบจุดความร้อน (Hotspot) ดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๙,๓๒๘ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๑,๗๗๖ จุด และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๒๓,๙๑๓ จุด

ประเด็นที่สอง ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับจำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งมีภาพรวมของการเจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสมลพิษทางอากาศในภาคเหนือ พบว่า การเจ็บป่วยของประชากรในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ พบว่า แนวโน้มการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศเพิ่มสูงขึ้นในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมเช่นกัน และในส่วนของจำนวนประชากรที่เจ็บป่วยที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสมลพิษทางอากาศในภาคเหนือ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จำแนก...

จำแนกรายปี มีดังนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๑,๔๘๓,๖๖๑ ราย คิดเป็น ๑๒,๕๑๐ ราย ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑,๗๒๔,๓๑๙ ราย คิดเป็น ๑๔,๕๓๙ ราย ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวน ๒,๑๖๕,๙๓๗ ราย คิดเป็น ๑๘,๓๒๒ ราย ต่อแสนประชากร และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖) มีจำนวน ๗๓๘,๘๖๖ ราย คิดเป็น ๖,๒๕๐ รายต่อแสนประชากร โดยแยกกลุ่มโรค ดังนี้ กลุ่มโรคระบบทางเดินหายใจมีอัตราป่วยสูงสุดโดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๕๙๕,๐๘๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๖๐๖,๒๒๒ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๙,๐๐๒ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๐๙,๕๙๓ ราย รองลงมาคือ กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๔๑๔,๑๘๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๕๐๔,๑๗๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๓,๘๘๖ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วย จำนวน ๑๖๘,๒๓๘ ราย กลุ่มโรคตาอักเสบ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๒๕๘,๓๖๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๐๕,๖๘๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๓๑๔,๐๓๔ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๓๒,๐๘๔ ราย และกลุ่มโรคหัวใจ หลอดเลือดและสมองอุดตันขาดเลือด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๘๓,๕๐๙ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ป่วยจำนวน ๒๕๓,๙๓๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผู้ป่วยจำนวน ๗๔,๔๓๓ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยจำนวน ๑๐๙,๔๕๔ ราย

ประเด็นที่สาม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามอำนาจหน้าที่ ดังนี้ โดยกรมควบคุมมลพิษในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่การแก้ปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน” การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน โดยการประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อรายงานสถานการณ์หมอกควันและไฟป่าของประเทศไทยต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนตามระดับการเตือน SOP ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การประสานงานกับประเทศสมาชิกและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนอย่างใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหาหมอกควันข้ามแดน การเข้าร่วมประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๔ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๘ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๒๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Road map for a Transboundary Haze - free by 2020 ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ด้านการประยุกต์ใช้

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เทคโนโลยี...

เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ และติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองเพิ่มเติม ขับเคลื่อนการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการวัสดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า ดำเนินโครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” การพัฒนาแอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง (Burn Check) ร่วมกับ GISTDA ดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ขับเคลื่อนการดำเนินการเฝ้าระวังและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ ดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

ในส่วนของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้มีการจัดการกับเหตุสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ซึ่งภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นสาธารณภัยระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน ๗ แนวทาง ภายใต้กรอบ “๑ สื่อสารเชิงรุก ๕ ยกระดับปฏิบัติการ ๑ สร้างการมีส่วนร่วม”

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/โดยได้ดำเนินการ...

โดยได้ดำเนินการติดตาม ประเมินสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ตลอดจนติดตามสถานการณ์ในระดับพื้นที่ สนับสนุนการปฏิบัติในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ แบ่งเป็นปฏิบัติการภาคพื้นดินและปฏิบัติการทางอากาศ โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๒๔/ว ๑๖๒๒ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ มท (บกปภ) ๐๖๒๔/ว ๐๑๙ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”

สำหรับกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและหมอกควันภาคเหนือ ภายใต้ภารกิจที่เกี่ยวข้องและบูรณาการกับหน่วยงานทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูแล ปกป้อง คุ้มครองดูแลประชาชนให้ปลอดภัยและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง คือ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ และผู้ที่มีโรคประจำตัว โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจและหอบหืด โดยมุ่งเน้นการลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ และจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ โดยได้ดำเนินการรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขรองรับผลกระทบต่อสุขภาพจากความร้อน ภัยแล้ง และหมอกควัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เช่น พัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ การพัฒนาด้านวิชาการ การสื่อสารเตือนภัยความเสี่ยงด้านสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุขอันนำไปสู่การลดความสูญเสียและลดภาระทางสุขภาพ และได้ดำเนินการตามกรอบแผนบูรณาการด้านสาธารณสุขรองรับผลกระทบต่อสุขภาพจากความร้อน ภัยแล้ง และหมอกควันในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ซึ่งมี ๓ ระบบ คือ (๑) ระบบข้อมูลและการเฝ้าระวัง (๒) ระบบป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยง และ (๓) ระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมอนามัย กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ประกอบด้วย มาตรการที่ ๑ การลดและป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพ มาตรการที่ ๒ การจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยได้มีการทบทวนและปรับระดับปฏิบัติการให้เข้มข้นกว่าปีที่ผ่านมา และระดับการเปิดศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินกรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก เมื่อในพื้นที่มีระดับค่าฝุ่น PM2.5 มากกว่าหรือเท่ากับ ๕๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไปติดต่อกัน ๓ วัน เพื่อดูแลสุขภาพ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ประชาชน...

ประชาชนได้อย่างทันท่วงทีและสอดคล้องกับค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง

นอกจากนี้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงาน ดังนี้ ๑. รายงานสถานการณ์ PM2.5 ดังต่อไปนี้ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ (๑) กระทรวงกลาโหม ดำเนินการจัดชุดลาดตระเวน เพื่อป้องปรามการลักลอบเผาป่า และดับไฟป่า ฉีดพ่นละอองน้ำ และจัดรถบรรทุกน้ำสนับสนุนการดับไฟในพื้นที่ริมทาง จัดชุดประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายหน้ากากอนามัย (N95) ให้กับประชาชน ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และน่าน (๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งชุดปฏิบัติการเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาเศษซากพืชหรือวัชพืชและเศษวัสดุการเกษตร โดยบูรณาการร่วมกับอาสาสมัครเกษตรลงพื้นที่ขอความร่วมมือเกษตรกรงดเผาซากพืช (๓) กระทรวงคมนาคม ดำเนินการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ตรวจสภาพรถควันดำ ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันของรถโดยสารสาธารณะ แก้ไขปัญหารถติดหน้าด่านเก็บค่าผ่านทางพิเศษในช่วงเวลา (๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการประกาศพื้นที่เสี่ยงและปิดพื้นที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และกรมป่าไม้ จัดชุดลาดตระเวน เฝ้าระวัง ตรวจหาไฟป่า ป้องปรามการลักลอบเผาป่าและดับไฟป่า และลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเคาะประตูบ้าน และสร้างเสวียนเก็บเศษใบไม้เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (๕) กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่น สนับสนุนเจ้าหน้าที่และเครื่องจักรสาธารณภัยให้กับจังหวัดในการดับไฟป่าและลดฝุ่นละออง (๖) กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการกำกับและตรวจสอบรถตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่ ขอความร่วมมือโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการเพื่อลดผลกระทบด้านมลพิษทางอากาศ ควบคุมปริมาณอ้อยที่ถูกลักลอบเผา (๗) กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) สื่อสารให้ความรู้ แจ้งเตือนความเสี่ยงต่อสุขภาพ จัดเตรียม “ห้องปลอดฝุ่น” เปิดคลินิกมลพิษ สนับสนุนการใช้มาตรการกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขละออง (๘) สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ที่ใช้รถยนต์ปล่อยควันดำ ผู้ประกอบการโรงงาน การก่อสร้างที่ก่อให้เกิดมลพิษ และผู้ลักลอบเผาพืชไร่และพืชที่เพาะปลูก (๙) กรมประชาสัมพันธ์ ดำเนินการติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และไฟป่าอย่างใกล้ชิด ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในสังกัดทั่วประเทศ ทั้งรูปแบบสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และออนไลน์ (๑๐) กรมอุตุนิยมวิทยา ดำเนินการ สนับสนุนข้อมูลอุตุนิยมวิทยาการพยากรณ์อากาศ การคาดหมายลักษณะอากาศและโอกาสเกิดผลกระทบต่อการสะสมของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ล่วงหน้า ๗ วัน ๒. รายงานสถานการณ์ PM2.5 ข้อมูล ณ วันจันทร์ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ (๑) การเผาในที่โล่ง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดตั้งชุดปฏิบัติการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เพื่อป้องกัน...

เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาซากพืชหรือวัชพืช และเศษวัสดุการเกษตรในพื้นที่การเกษตร เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ ระงับยับยั้งเหตุการณ์ โดยดำเนินการร่วมกับหน่วยงานปกครองในพื้นที่ เพื่อป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมกับผู้นำชุมชน ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบมลภาวะจากการเผาพืชไร่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำแนะนำประชาชนจำนวน ๙๒๖ ราย ตรวจสอบจำนวน ๘๕๑ ราย และจับกุมผู้ลักลอบเผา ๑๒ ราย (๒) ไฟป่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมที่เกี่ยวข้อง อาทิ การประชุมเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง PM2.5 ณ จังหวัดเชียงใหม่ การประชุมซักซ้อมแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ การประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงพื้นที่ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ระดับพื้นที่ จัดชุดเฝ้าสังเกตการณ์ ลาดตระเวน เฝ้าระวัง ตรวจหาไฟไหม้ในพื้นที่เสี่ยง ตรวจปราบปรามการกระทำความผิด ป้องปรามการลักลอบเผาป่าและดับไฟป่า จัดพนักงานประจำจุด เพื่อลงทะเบียนผู้เข้าไปใช้ประโยชน์ในป่า พร้อมแจ้งเตือนให้ระมัดระวังเรื่องการใช้ไฟในพื้นที่ สำรวจข้อมูลการเลี้ยงปศุสัตว์ พร้อมชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและประชาชนให้ควบคุม และเพิ่มความระมัดระวังในการเลี้ยงให้อยู่ภายในเขตตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้กับชุมชน และร้านค้าได้รับทราบถึงระเบียบการจัดการเผาของจังหวัดน่าน เพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง ตามมติที่ประชุมศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละออง PM2.5 ในจังหวัดน่าน ร่วมกับเครือข่ายทำกิจกรรมแนวกันไฟ จัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่เสี่ยงที่ทำให้เกิดไฟป่า สร้างเสวียนเก็บเศษใบไม้เพื่อลดปริมาณเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในจังหวัดเชียงรายและแม่ฮ่องสอน จัดรายการประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันไฟป่าผ่านทางสถานีวิทยุเชียงราย ส่วนกระทรวงมหาดไทยจัดเตรียมเครื่องจักรกลด้านสาธารณภัย และร่วมกับกองทัพบกเตรียมจัดส่งเฮลิคอปเตอร์บรรเทาสาธารณภัย เพื่อสนับสนุนภารกิจดับไฟป่า ควบคุมไฟป่าและหมอกควัน (๓) ภาคอุตสาหกรรม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเงื่อนไขแนบท้ายการอนุญาตประทานบัตรอย่างเข้มงวด ตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองในบรรยากาศโดยดำเนินการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองรวม (TSP) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง และปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) บริเวณชุมชนโดยรอบพื้นที่เหมืองแร่ และโรงโม่ บด หรือย่อยหิน ในช่วงฤดูแล้งของทุกปี และกำกับดูแลสถานประกอบการเหมืองแร่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ประกอบกิจการด้วยความระมัดระวัง ส่วนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบประชาสัมพันธ์ และบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมและการก่อสร้างที่เกิดมลพิษ โดยให้คำแนะนำผู้ประกอบการจำนวน ๙๒๖ ราย ตรวจสอบจำนวน ๒๑๕ ราย

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และจับกุม...

และจับกุมจำนวน ๒ ราย (๔) การคมนาคม/ขนส่ง โดยกระทรวงคมนาคมได้ดับไฟในพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายจากไฟป่าและไฟไหม้หญ้าบริเวณริมทางหลวงในเดือนพฤษภาคม จำนวน ๑๒ จุด ในพื้นที่ท่าอากาศยานจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการสำรวจแหล่งที่อาจเกิดไฟป่าและมีผลกระทบต่อการบินทางทิศเหนือ และสนับสนุนภารกิจของคณะทำงานเฝ้าระวังการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และจังหวัดเชียงรายได้ติดป้ายรณรงค์งดเผา เพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) รวมทั้งได้มีการกำหนดมาตรการฉีดพ่นละอองน้ำโดยรอบอาคารผู้โดยสารท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง ในกรณีที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐาน ตั้งจุดตรวจควันดำบนถนนสายหลักสายรอง และสุ่มตรวจวัดควันดำ ณ สถานีขนส่งผู้โดยสารและสถานประกอบการ ตลอดจนเข้มงวดการตรวจสภาพรถที่มาดำเนินการทางทะเบียน ณ สำนักงานขนส่ง และสถานตรวจสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ตั้งจุดตรวจจับรถบรรทุกที่ไม่คลุมผ้าใบและควันดำ บริเวณด่านชั่งน้ำหนักและบนถนนสายหลักและสายรอง และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการขนส่งกำชับให้พนักงานขับรถปกคลุมผ้าใบให้มิดชิดก่อนนำรถออกจากสถานประกอบการ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่าค่ามาตรฐานโดยให้คำแนะนำสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะ จำนวน ๒,๗๔๕ ราย จับกุมยานพาหนะควันดำจำนวน ๓,๓๖๑ คัน และออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะจำนวน ๒,๔๓๘ คัน

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ โดยสรุปดังนี้ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับปรุงแนวทางและมาตรการดังกล่าวให้มีความเหมาะสม ต่อมา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” จากนั้น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะนำเรื่องการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤตเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อไป หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และรับทราบแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) และความก้าวหน้าของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขการเผาในที่โล่ง ทั้งนี้ได้มีการสรุปผลและถอดบทเรียนการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับทราบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ปี พ.ศ. ๒๕๖๕...

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มีการสรุปสถานการณ์สาธารณภัยและการช่วยเหลือระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นว่าสถานการณ์การเกิดหมอกควันและฝุ่นละออง โดยเฉพาะฝุ่น PM2.5 ยังไม่คลี่คลายและลดลงสู่ระดับปกติตามค่ามาตรฐาน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ พลานามัยและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ โดยคณะรัฐมนตรีได้กำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในภาพรวมและบูรณาการ รวมทั้งให้มีการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้มีเจตนาเผาป่าและพื้นที่เพาะปลูกอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ให้กระทรวงต่างประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานการดำเนินการร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่อง แล้วส่งให้สำนักนายกรัฐมนตรีโดยด่วนก่อนนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทราบทุก ๆ ๓ วัน จากนั้น คณะรัฐมนตรีได้รับทราบการเห็นชอบแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และเป้าหมายกำหนดตัวชี้วัดตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินมาตรฐานในจังหวัดทางภาคเหนือและมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน มิได้เพิกเฉยแต่อย่างใด

ประเด็นที่ห้า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) รุนแรงถึงขนาดที่เป็นเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชน อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ กล่าวคือ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในบรรยากาศโดยทั่วไป และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย เพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศ แต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจาก PM2.5 ต่อประชาชน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือมักพบเกินมาตรฐานในช่วงฤดูแล้งของทุกปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” นอกจากนี้ในแต่ละปีมีการถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเพื่อจัดทำเป็นแผนเฉพาะกิจ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ รวมถึงได้มีการแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน AIR4THAI ช่องทางกรมประชาสัมพันธ์ และคำแนะนำในการปฏิบัติตัวตามปริมาณฝุ่นละอองหากค่าฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐาน การเตรียมการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งการเตรียมการรองรับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สถานการณ์...

สถานการณ์ดังกล่าวสามารถควบคุมสถานการณ์ฝุ่นละอองได้ แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะไม่ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้อำนาจในการสั่งการส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และได้ทำหน้าที่ประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการติดตามผลการดำเนินงานตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง จึงไม่มีเหตุที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อสั่งการอีก ประกอบกับ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก อันถือได้ว่าเป็นอำนาจดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าว และได้กำชับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภยันตรายอันเนื่องมาจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกินมาตรฐานตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร อันมีผลเป็นการควบคุมระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบไม่มีสิทธิฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้

นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะรัฐมนตรีได้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่องตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยมีการกำหนดและวางมาตรการ กำกับ ดูแล กำชับ และติดตาม รวมทั้งเข้าร่วมการหารือในระดับสากลเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อย่างต่อเนื่อง ดังนี้ (๑) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ (๒) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการกำชับหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๖ และ (๓) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับการติดตามการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ส่วนการยกระดับการจัดการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๙ ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สาธารณภัย...

สาธารณภัยขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความซับซ้อนของสาธารณภัยหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่มีผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลพินิจร่วมกับการปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก สำหรับการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับ ๔ คือ ภัยพิบัติขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่งต่อชีวิตทรัพย์สินและขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ นั้น เมื่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายได้ใช้ดุลพินิจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ร่วมกับการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าเกินมาตรฐาน แม้เป็นสาธารณภัยที่ครอบคลุมพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย และมีความเสี่ยงทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจำนวนมาก แต่ไม่ถึงขนาดกระทบขวัญกำลังใจของประชาชนทั้งประเทศ และไม่มีความจำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาหรือระงับภัยพิบัติดังกล่าว รวมถึงความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลัก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗ และตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ซึ่งยังอยู่ในระดับสาธารณภัยที่อยู่ในอำนาจควบคุม สั่งการ และบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด และหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนดังกล่าว ภัยจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงเป็นสาธารณภัยระดับที่ ๒ และอยู่ในอำนาจควบคุมสั่งการและบัญชาการของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการจังหวัด กรณีจึงไม่อยู่ในเกณฑ์ที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะต้องเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้จัดระดับหรือยกระดับเป็นระดับ ๔ คือ การจัดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการ และบัญชาการในการจัดการสาธารณภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าเกินมาตรฐาน ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ดำเนินการออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิตในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ลูกบาศก์เมตร...

ลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เป็นต้นไป การพิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองไว้ ๓ มาตรการ แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤตระยะสั้น (ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคมถึงเมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละออง โดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่เป็นแนวทาง...

ที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบเครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต โดยที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณายกระดับมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละออง และมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ในระดับที่ ๔ กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านวิชาการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและมาตรการตามหลักวิชาการในการแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบให้ดำเนินการตามข้อเสนอของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษในแนวทางการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM2.5 ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน ซึ่งเป็นมาตรการเพิ่มเติมทั้งในระยะเร่งด่วน ระยะกลางและระยะยาว ในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านการเกษตรและการเผาในที่โล่ง ด้านการเผาในที่โล่งในพื้นที่ป่าไม้และชุมชน ด้านการศึกษาวิจัย ด้านสาธารณสุขและอนามัย เป็นต้น และได้ดำเนินงานตามแนวทาง “๔ มาตรการเชิงพื้นที่ ๕ มาตรการบริหารจัดการ” โดยมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก สำหรับการดำเนินการในระดับพื้นที่ นั้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการสั่งการแบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดทุกกระทรวงสนับสนุนและปฏิบัติงานพร้อมกัน โดยได้มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและตรงจุด จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นชอบในการจัดทำแผนสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้แก่สาธารณชนเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนเฉพาะกิจดังกล่าว ต่อมา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับหน่วยงานเกี่ยวข้องจัดทำแผนงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่า และการเผาในที่โล่งในพื้นที่ภาคเหนือ ปี ๒๕๖๔ พื้นที่เป้าหมายหลัก ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ จากการติดตามตรวจสอบสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 อย่างต่อเนื่อง พบว่า สถานการณ์ฝุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจึงได้เสนอกลไกการสั่งการและมาตรการยกระดับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเห็นชอบแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้หลักแนวคิด “๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เผชิญเหตุ” ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ รับทราบร่างแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ด้านฝุ่นละออง...

ด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๕ ดังกล่าว จากนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๖ ภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ๗ มาตรการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ภายใต้แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองปี ๒๕๖๖ และเป้าหมายตัวชี้วัดดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ พบจุดความร้อนจำนวนมากและพบปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน โดยเฉพาะในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ยกร่าง “การยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต” เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองเป็นไปโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ในระดับที่ ๔ จากนั้น ได้นำเรียนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อพิจารณาสั่งการ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้ความเห็นชอบและให้ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ไว้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละออง และเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และเมื่อปริมาณฝุ่นละอองมีค่าเกินมาตรฐาน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว พร้อมทั้งให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุข และมอบหมายให้หน่วยงานปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าว และมิได้ละเมิดสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมของผู้ฟ้องคดีและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พันธกรณีและหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจึงไม่อาจกล่าวว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแต่อย่างใด

กรมควบคุมมลพิษชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมควบคุมมลพิษ มีภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแล อำนวยการ ประสานงาน ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการคุ้มครองและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีอำนาจและหน้าที่เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ด้านการจัดการมลพิษ เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการมลพิษและมาตรการในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ติดตามตรวจสอบประเมินผลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ ประสานเพื่อให้มีการดำเนินการฟื้นฟู ระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษ ซึ่งปัญหาแหล่งกำเนิดของฝุ่นละอองที่เกิดขึ้นในจังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในช่วงหน้าแล้ง...

ในช่วงหน้าแล้งของทุกปี (ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเมษายน) มักพบการเพิ่มสูงขึ้นของฝุ่นละออง เนื่องจากความแห้งแล้ง ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่าทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและราชอาณาจักรกัมพูชา ประกอบกับในช่วงเวลาดังกล่าว เกษตรกรจะทำการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับทำการเกษตรในช่วงฤดูฝน ประชาชนมีการลักลอบเผาป่าเพื่อหาของป่าล่าสัตว์ สภาวะอากาศที่แห้งและนิ่ง ภูมิประเทศบางแห่งเป็นแอ่งกระทะ เช่น แอ่งแม่ฮ่องสอน แอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน เป็นต้น ฝุ่นละอองไม่สามารถแพร่กระจายและสามารถแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นานโดยไม่ตกลงสู่พื้นดินส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งมีสาเหตุมาจาก (๑) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง ความกดอากาศสูง การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย ทำให้อากาศปิด ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย (๒) กิจกรรมในพื้นที่ อาทิ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การเผาเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกิน จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่าและการเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่า และในพื้นที่เกษตร มีการเพิ่มขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรกรในพื้นที่ป่า (๓) เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือก จึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่าและใช้ประโยชน์จากป่า (๔) ปัญหาความขัดแย้งทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ทำให้เกิดการเผาเพื่อกลั่นแกล้ง (๕) ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม้ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้จึงไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ไม่มีความรักและหวงแหนป่าไม้ (๖) หมอกควันข้ามแดน จากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่โขง

นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) โดยดัชนีคุณภาพอากาศแบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2557
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๒๐๐...

๒๐๐ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๐ - ๒๕ มคก./ลบ.ม. ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๒๖ - ๓๗ มคก./ลบ.ม. ระดับดี สีเขียว หมายถึง คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๓๘ - ๕๐ มคก./ลบ.ม. ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษหากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๕๑ - ๙๐ มคก./ลบ.ม. ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๙๑ มคก./ลบ.ม. ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ แต่โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM2.5 และดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทยเพื่อประเมินระดับคุณภาพอากาศ แต่ไม่สามารถใช้ในการประเมินระดับความร้ายแรงของผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 ต่อประชาชน จึงยังไม่สามารถประเมินระดับผลกระทบที่มีต่อประชาชนว่าร้ายแรงหรือไม่ กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบฝุ่นละออง PM2.5 มาอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันในพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ จำนวน ๒๓ สถานี ครอบคลุมครบทั้งพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด ส่งผลให้มีการตรวจวัด PM2.5 ในพื้นที่ภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด รวมทั้งสิ้น ๓๒ จุด ใช้ข้อมูลผลการตรวจวัดตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของแต่ละปี ยกเว้นปี ๒๕๖๖ ใช้ข้อมูลผลการตรวจวัดระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖ โดยแต่ละจังหวัดมีจำนวนวันที่ความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานความปลอดภัย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๔๑ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๘ วัน จังหวัดตากจำนวน ๓๒ วัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2557
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และจังหวัด...

และจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดตากมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดละ ๑ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๘ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๕๖ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๕๕ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๑ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖๑ วัน และจังหวัดลำปางและจังหวัดน่านมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดละ ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดตากมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดละ ๒ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๓๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๕๔ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๗๙ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๖๔ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๓๘ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๕๘ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๕๓ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๖๓ วัน จังหวัดตากจำนวน ๕๒ วัน จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดละ ๑ วัน จังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จังหวัดละ ๒ วัน และจังหวัดเชียงรายมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๒ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงรายจำนวน ๓๓ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๔๕ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๗๒ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๓๖ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๕๑ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๖๕ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๕๖ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๖๓ วัน จังหวัดตากจำนวน ๖๓ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๒๗ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๗ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๓๑ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๑๘ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๙ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดเชียงรายมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๒ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๘ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดเชียงใหม่มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๘ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดลำปางมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๙ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดน่านมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๐ วัน และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๔ วัน จังหวัดแพร่มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน จังหวัดพะเยามีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๓ วัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และเกินกว่า...

และเกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน จังหวัดตากมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดกำแพงเพชรมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงราย จำนวน ๓๗ วัน จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๗๓ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๖๕ วัน จังหวัดลำพูนจำนวน ๓๘ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน ๑๘ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๔๕ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๔๖ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๕๒ วัน จังหวัดตากจำนวน ๕๗ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๓๗ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๕๐ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๕๑ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๔๗ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๓๐ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๒๖ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๗ วัน จังหวัดเชียงรายมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒๒ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน เกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน และเกินกว่า ๔๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๑ วัน จังหวัดลำปางมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน จังหวัดลำพูนมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๙ วัน เกินกว่า ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๕ วัน และเกินกว่า ๓๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดน่านมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๖ วัน จังหวัดพะเยามีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดตากมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๗ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดพิษณุโลกมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดกำแพงเพชรมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๒ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ดังนี้ จังหวัดเชียงราย จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่จำนวน ๓๕ วัน จังหวัดลำปางจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำพูน จำนวน ๑๑ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจำนวน ๒๗ วัน จังหวัดน่านจำนวน ๒๒ วัน จังหวัดแพร่จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดพะเยาจำนวน ๑๙ วัน จังหวัดตากจำนวน ๒๑ วัน จังหวัดอุตรดิตถ์จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๕ วัน จังหวัดพิษณุโลกจำนวน ๑๗ วัน จังหวัดกำแพงเพชรจำนวน ๘ วัน จังหวัดพิจิตรจำนวน ๑๔ วัน จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน ๗ วัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน ๓ วัน จังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๗ วัน จังหวัดเชียงรายมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๑๐๐ ไมโครกรัม...

๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน จังหวัดเชียงใหม่มีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑๔ วัน จังหวัดน่านมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ วัน จังหวัดพิษณุโลกมีความเข้มของฝุ่นละออง PM2.5 เกินกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ วัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรวจวัด ๑๗ จังหวัด พบว่า ๑๗ จังหวัด มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกินค่ามาตรฐาน มากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทุกจังหวัด จากการดำเนินงานการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะฝุ่นละออง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๕ รวมถึงการปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิดให้มีความเข้มงวดขึ้น ประกอบกับปัจจัยทางสภาพอุตุนิยมวิทยาในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ลานีญามีแนวโน้มของฝนตกสะสมที่มากขึ้น ทำให้การสะสมของฝุ่นละอองในชั้นบรรยากาศลดลง ส่งผลให้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สถานการณ์ฝุ่นละอองดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ปัจจัยหลักด้านสภาพอุตุนิยมวิทยาที่เริ่มเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะความเป็นกลาง และกำลังพัฒนาเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญ (ข้อมูลจาก NOAA/USA) ส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง ประกอบกับในช่วงปีที่ผ่านมา ทำการบริหารจัดการเชื้อเพลิงได้น้อย ทำให้ปริมาณเชื้อเพลิงสะสมเป็นจำนวนมาก จึงอาจส่งผลให้สถานการณ์ด้านฝุ่นละอองในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีความรุนแรงกว่า ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ จากผลการประเมินของ NOAA/USA ที่เผยแพร่อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ จะเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะ เอลนีโญ ตั้งแต่ช่วงกลางปี พ.ศ. ๒๕๖๖ คาบเกี่ยวไปถึงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยเกิดสภาพแห้งแล้งและฝนตกน้อย จึงส่งผลให้สถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ อาจมีแนวโน้มสถานการณ์ที่รุนแรงกว่าปี ๒๕๖๖

กรมควบคุมโรคชี้แจงตามคำสั่งว่า เมื่อพิจารณาจากจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 มีปริมาณเกินมาตรฐานในปี ๒๕๖๔ ปี ๒๕๖๕ แล้ว ไม่สามารถระบุจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวในปี ๒๕๖๖ ได้ เนื่องจากข้อมูลในปี ๒๕๖๖ มาจากฐานการเฝ้าระวังที่แตกต่างจากในปี ๒๕๖๕ โดยในส่วนข้อมูลจำนวนประชาชนในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือที่มีอาการของโรคที่เกิดจากหรืออาจมีผลสืบเนื่องจากสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 มีปริมาณเกินมาตรฐานในปี ๒๕๖๖ มีจำนวนและความรุนแรงเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ดังนี้ ประชาชนในเขตภาคเหนือ (พื้นที่เขตสุขภาพที่ ๑ จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่และจังหวัดน่าน) ที่ป่วยด้วยโรค

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เกี่ยวกับ...

เกี่ยวกับมลพิษอากาศ ในปี ๒๕๖๖ แยกเป็น ๑. กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมมีจำนวน ๑๑๕,๑๙๖ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๖๑,๐๘๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดรวมลดลง ในปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ๑.๑) โรคอัมพาตฉับพลันมีจำนวน ๔,๘๔๓ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๔๒๘ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน ที่พบมีผู้ป่วยโรคอัมพาตฉับพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ๑.๒) โรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน มีจำนวน ๑,๓๕๙ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๘๔๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปางและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ๑.๓) โรคภาวะหัวใจล้มเหลวเฉียบพลันมีจำนวน ๕,๕๓๑ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓,๓๕๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดลำปางที่พบมีผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันลดลง ในปี ๒๕๖๖ ๑.๔) โรคหลอดเลือดสมองมีจำนวน ๗,๕๕๓ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒,๒๒๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่าน ที่พบมีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองลดลงในปี ๒๕๖๖ และ ๑.๕) โรคหลอดเลือดสมองอื่นมีจำนวน ๒๓๑ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑๔๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอื่นลดลงในปี ๒๕๖๖ ๒. กลุ่มโรคทางเดินหายใจรวมมีจำนวน ๑๑๒,๕๓๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๕๓,๘๔๐ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยกลุ่มโรคทางเดินหายใจรวมลดลงในปี ๒๕๖๖ ได้แก่ ๒.๑) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีจำนวน ๑๒,๐๘๔ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๗,๘๘๔ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูนที่พบมีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังลดลงในปี ๒๕๖๖ ๒.๒) โรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวม ตรวจพบไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิดอื่นมีจำนวน ๑๖ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๕๘๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ที่พบมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวมเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๖ ๒.๓) โรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวม ไม่ระบุชนิดไวรัส มีจำนวน ๗๖ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓๑๒ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ที่พบมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ร่วมกับปอดบวมเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๖ ๒.๔) โรคปอดบวม มีจำนวน ๗,๖๔๒ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๙๘๖ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด ๒.๕) โรคหอบหืดมีจำนวน ๖,๗๒๒ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๓,๐๓๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง และจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคหอบหืดลดลงในปี ๒๕๖๖ ๒.๖) โรคอาการหอบหืด

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เฉียบพลัน...

เฉียบพลันรุนแรงมีจำนวน ๔๔๖ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๒๕๐ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดลำปางและจังหวัดน่านที่พบมีผู้ป่วยโรคหอบหืดเฉียบพลันลดลงในปี ๒๕๖๖ ส่วนประชาชนในเขตภาคเหนือ (พื้นที่เขตสุขภาพที่ ๒ จำนวน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดเพชรบูรณ์) ซึ่งในปี ๒๕๖๕ ที่ป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับมลพิษอากาศ ๑. กลุ่มโรคทางเดินหายใจ มีจำนวน ๒ โรค ได้แก่ ๑.๑) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีจำนวน ๖๒,๒๕๓ ราย น้อยกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๖๔,๖๑๔ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลง ยกเว้นจังหวัดตากที่พบมีผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๕ ๑.๒) โรคหืดมีจำนวน ๕,๔๐๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๔,๕๗๙ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดเพชรบูรณ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคหืดลดลงในปี ๒๕๖๕ ๒. กลุ่มโรคหัวใจขาดเลือด มีจำนวน ๑,๒๘๐ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑,๑๙๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยที่พบผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดลดลงในปี ๒๕๖๕ ๓. กลุ่มโรคตาอักเสบมีจำนวน ๘๓,๔๖๗ ราย มากกว่าในปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๗๖,๓๖๗ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกจังหวัด ๔. กลุ่มโรคผิวหนังอักเสบมีจำนวน ๑๐๘,๔๐๙ ราย ใกล้เคียงกับปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวน ๑๐๘,๓๖๓ ราย สอดคล้องกับจังหวัดในพื้นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยกเว้นจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุตรดิตถ์ที่พบมีผู้ป่วยโรคผิวหนังอักเสบลดลงในปี ๒๕๖๕

กรมป่าไม้ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมป่าไม้มีอำนาจหน้าที่ ควบคุม กำกับดูแล และป้องกันการบุกรุก การทำลายป่า และการกระทำผิดในพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเลื่อยโซ่ยนต์ กฎหมายว่าด้วยป่าชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมป่าไม้มีหน่วยงานในการควบคุมไฟป่า ประกอบด้วย ศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่าจำนวน ๑๕ ศูนย์ มีศูนย์ฝึกอบรมการป้องกันและควบคุมไฟป่าจำนวน ๖ ศูนย์ และศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้ จำนวน ๑ ศูนย์ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการประสานความร่วมมือกับสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ศูนย์ป่าไม้ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ในการป้องกันและควบคุมไฟป่า ประสานคณะทำงานแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัดและอำเภอให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนธิกำลังหน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนภารกิจการควบคุมไฟป่า ให้ความรู้ทางด้านวิชาการ ทักษะประสบการณ์ทำงาน และด้านอื่น ๆ ให้กับศูนย์ป่าไม้ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมไฟป่า ศึกษาและพัฒนาการควบคุมไฟป่าร่วมกับหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาหารูปแบบที่จะทำการเผยแพร่ในลักษณะใหม่ ๆ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/รวมทั้ง...

รวมทั้งช่องทางที่จะทำการเผยแพร่ที่ทันสมัย สำหรับหน้าที่ในการดับไฟป่า กรมป่าไม้มีหน้าที่รับผิดชอบหลัก ๆ เกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 โดยการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด คือ การลดการเกิดไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งกรมป่าไม้ได้ดำเนินการด้วยตนเองเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้ภารกิจการควบคุมไฟป่า เป็นการกิจที่ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมไฟป่า และกรมป่าไม้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การฝึกอบรมจิตอาสาดับไฟป่าในหมู่บ้าน/ชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าหมู่บ้าน การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าทั้งการชิงเก็บ ลดเผา การเผาตามกำหนด โดยใช้หลักวิชาการร่วมกับระบบบริหารจัดการ การเผา การทำแนวป้องกันไฟป่า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมไฟป่าเชิงพื้นที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนจัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษควบคุมไฟป่า (เหยี่ยวไฟ) และศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้ เพื่อสนธิกำลังในการควบคุมไฟป่า กรณีเกิดไฟป่าขนาดใหญ่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถควบคุมไฟป่าได้ สำหรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นั้น กรมป่าไม้ได้ดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ โดยการทบทวน วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลสถานการณ์ไฟป่าที่เกิดขึ้นและการดำเนินการที่ผ่านมา เพื่อถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่ผ่านมา ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การทบทวนถอดบทเรียนและการประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมไฟป่า การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉินและจัดทำแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการป้องกันและควบคุมไฟป่าให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ และจัดทำแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ เป็น ๓ ระดับ และการดำเนินการตามแผนเผชิญเหตุ/แผนตอบโต้สถานการณ์ในช่วงวิกฤตตามที่กำหนดไว้ ใช้ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ เป็นกลไกจัดการปัญหาฝุ่นละออง โดยจัดตั้งศูนย์บัญชาการระดับจังหวัด ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บัญชาการควบคุมไฟป่า (ส่วนหน้า) กรมป่าไม้เพื่อประสานงานกับระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จของจังหวัด (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) การส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า โดยการนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดการเผาในที่โล่ง ได้ดำเนินการกิจกรรม ชิงเก็บ ลดเผา และจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือกับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ภาคเอกชน...

ภาคเอกชนในการศึกษา วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่เชื้อเพลิง การยกระดับการป้องกันไฟป่าและจัดการไฟป่าอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นพี่เลี้ยงในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะ วิธีการในการควบคุมไฟป่าให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแนวป้องกันไฟป่า (แนวกันไฟ) บริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าโดยวิธีเผาตามกำหนด บริหารจัดการเชื้อเพลิงโดยการรักษาระดับความชื้นของเชื้อเพลิง (พื้นที่ป่าพรุ) จัดตั้งชุดปฏิบัติการพิเศษควบคุมไฟป่า (ชุดเหยี่ยวไฟ) ฝึกซ้อมในที่บังคับการ และการฝึกซ้อมแผนระดมพลดับไฟป่า สนธิกำลังคนวัสดุและอุปกรณ์จากนอกพื้นที่ไปยังพื้นที่วิกฤติไฟป่า การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มต่อผู้ลักลอบเผาป่า การตั้งจุดสกัดเพื่อคัดกรองบุคคลที่เข้าไปในพื้นที่ป่าและการประกาศปิดป่าในพื้นที่วิกฤติไฟป่า และการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ที่มีการเผา ได้ดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการควบคุมไฟป่าและการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกรูปแบบในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ เช่น การสร้างเครื่องมือสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบพยากรณ์ระดับชั้นอันตรายของไฟที่ความละเอียดสูง การประยุกต์ใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการจัดการเชื้อเพลิง และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบเฝ้าระวัง ได้ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลจุดความร้อนจากภาพถ่ายดาวเทียม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริมและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ โดยการควบคุม ป้องกันและฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีอยู่และที่เสื่อมโทรมให้กลับสมบูรณ์ โดยปัญหาไฟป่า เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้พื้นที่ป่าอนุรักษ์มีความเสื่อมโทรม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสมดุลของระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม จึงต้องป้องกันควบคุมและแก้ไขปัญหาไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพแก่ป่าไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งอาหาร นันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของประชาชน ไฟป่าเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเสื่อมสภาพป่า จากข้อมูลสถิติการเกิดไฟป่าในประเทศไทยพบว่าไฟป่าที่เกิดขึ้นล้วนเกิดจากน้ำมือของมนุษย์แทบทั้งสิ้น สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเก็บหาของป่า การล่าสัตว์ การปศุสัตว์และการเผาพื้นที่เกษตร (ลุกลามเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์) ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าไม้โดยตรง แล้วยังส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งสถานการณ์ไฟป่าในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖) พบว่าจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๖,๓๓๕ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๑๘,๓๔๗ จุด...

๑๘,๓๔๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๕๖,๕๒๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๖๒,๗๘๓ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๖,๐๙๙ จุด และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๖,๕๑๖ จุด จะเห็นได้ว่า จำนวนจุดความร้อนแต่ละปีแปรผันตามสภาพอากาศ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นปีที่จุดความร้อนสูง เนื่องจากในช่วงปีนั้นประเทศไทยเผชิญหน้ากับสภาพอากาศที่ร้อนจัดและแห้งแล้ง ส่วนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรวจพบจุดความร้อนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์จำนวน ๕๒,๑๒๖ จุด เนื่องจากมีสภาพปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดไฟป่า อาทิ สภาพอากาศที่ร้อนจัดจากปรากฏการณ์ลานีญาที่น้อยลง หรือมีสภาวะแห้งแล้งมากขึ้น ประกอบกับเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่สะสมมานานกว่า ๒ ปี และปัจจัยจากมนุษย์ที่ลักลอบเผาป่าจากสาเหตุเพื่อการเก็บหาของป่า การล่าสัตว์ การปศุสัตว์ รวมถึงการเผาพื้นที่เตรียมการเกษตรในพื้นที่ที่ติดกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ลุกลามเข้าพื้นที่ป่าอนุรักษ์) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดมาตรการดำเนินการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันให้เป็นไปตามนโยบายและแผนเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับนโยบายแนวคิดการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ภายใต้กรอบความคิด สื่อสารเชิงรุกยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม โดยให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขาประสานการจัดทำประกาศจังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าและกำหนดแนวทางของมาตรการด้านการแก้ไขปัญหาไฟป่าในระดับพื้นที่ของแต่ละจังหวัดอย่างบูรณาการ โดยมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปี ๒๕๖๖ แบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ เตรียมการ โดย (๑) จัดประชุมเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน (๒) สร้างเสริมความร่วมมือ และสร้างความต่อเนื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน/เครือข่าย (๓) รณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในด้านการป้องกันไฟป่า (๔) ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ แก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน เครือข่ายอาสาสมัคร ผู้นำชุมชน และเยาวชนในพื้นที่ (๕) เตรียมความพร้อมกำลังพลบูรณาการทุกหน่วยงานในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (๖) เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ดับไฟป่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีสำรวจทางคมนาคมแหล่งน้ำ สภาพเชื้อเพลิง (๗) จัดทำแผนเผชิญเหตุระดับพื้นที่ ประกาศจังหวัด มาตรการระดับจังหวัด และ (๘) การบริหารจัดการเชื้อเพลิง โดยการทำแนวกันไฟ และใช้แอพพลิเคชัน “Burn Check” ในการกำหนดพื้นที่ และดำเนินการโครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา” อย่างต่อเนื่อง ระยะที่ ๒ ปฏิบัติการ โดย (๑) ยกระดับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าอย่างเข้ม (๒) ลาดตระเวนภาคพื้นดินตรวจหาไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทางอากาศยานและโดรน (๓) ติดตามการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และแจ้งเตือนหน่วยงานเพื่อเข้าดำเนินการดับไฟป่าในทันที (๔) การเข้าพื้นที่เพื่อดับไฟป่า หน่วยงานภาคสนามในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช รับผิดชอบในเบื้องต้น (๕) การปฏิบัติงานชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) พร้อมเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยี (๖) ปฏิบัติตามแผนระดมพลดับไฟป่า (๗) ตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
๑๙ ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ในระดับ...

ในระดับพื้นที่สำคัญ จำนวน ๑๖ แห่ง (๘) ตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า ณ สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลทั่วประเทศอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (๙) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับผู้กระทำผิดด้านการจุดไฟเผาป่าและควบคุมการเข้า-ออกพื้นที่ป่า (๑๐) ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์จัดตั้ง War Room ติดตามสถานการณ์และสั่งการสนธิกำลังในระดับพื้นที่ (๑๑) ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สั่งการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าหน่วยงานภาคสนาม และ (๑๒) การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อการเฝ้าระวังและลาดตระเวนตลอด ๒๔ ชั่วโมง ระยะที่ ๓ ฟื้นฟูดำเนินการช่วงเวลาหลังปฏิบัติงานดับไฟป่า โดย (๑) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ สำรวจและประเมินความเสียหายพื้นที่เกิดไฟไหม้และรายงานผู้บังคับบัญชา (๒) ป้องกันพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้มิให้มีการเข้าไปบุกรุกครอบครองทำประโยชน์และเฝ้าระวังมิให้เกิดไฟไหม้ซ้ำซาก (๓) สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ดำเนินการจัดทำโครงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่เกิดความเสียหายจากไฟป่า (๔) ดำเนินการถอดบทเรียน เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในปีถัดไป ในส่วนของการเตรียมความพร้อมกับปัญหาไฟป่า ได้จัดเตรียมกำลังพลดับไฟป่าและเครื่องมือดับไฟป่า และจัดตั้งกองอำนวยการควบคุมไฟป่า ระบบบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ตามระดับของสถานการณ์ไฟป่าในพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ จำนวน ๑๗ กองอำนวยการ และในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน ๖ กองอำนวยการ ประกอบด้วย กองอำนวยการควบคุมไฟป่าตาก จังหวัดตาก กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยตุง จังหวัดเชียงราย กองอำนวยการควบคุมไฟป่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กองอำนวยการควบคุมไฟป่าดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ กองอำนวยการควบคุมไฟป่าแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน และกองอำนวยการควบคุมไฟป่าอุทยานแห่งชาติเขาค้อ (เพิ่มเติม) และเตรียมความพร้อมชุดเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า กำหนดให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) ประจำศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า จำนวน ๑๕ ชุด ศูนย์ละ ๑๕ นาย รวม ๒๒๕ นาย เดินทางไปปฏิบัติภารกิจสนับสนุนการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่มีความสำคัญทั่วประเทศตามสถานการณ์ไฟป่าที่เกิดขึ้น สำหรับผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ติดตามตรวจสอบสถานการณ์ไฟป่า รวมถึงหมอกควันและฝุ่นละออง เพื่อเฝ้าระวังความรุนแรงของสถานการณ์ และผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการร่วมกันอย่างเข้มและต่อเนื่องของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถานการณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีความรุนแรงมากขึ้นกว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พิจารณาแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติงานตามมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าปี ๒๕๖๖ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖ และสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา ยกระดับความเข้ม

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/การปฏิบัติงาน...

การปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาไฟป่าปี ๒๕๖๖ ดังนี้ (๑) ยกระดับการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าให้เข้มยิ่งขึ้น โดยกระจายกำลังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ชุมชนที่มีปัญหาไฟป่า เคาะประตูบ้านเพื่อประชาสัมพันธ์และป้องปรามการลักลอบเผาป่า ห้ามเผาป่า หากพบการกระทำความผิดจับกุมดำเนินคดีให้ถึงที่สุด (๒) ดำเนินการป้องปรามการจุดไฟป่าเผาป่าจากการลาดตระเวนภาคพื้นดินตรวจหาไฟตลอด ๒๔ ชั่วโมง (๓) ให้หน่วยงานภาคสนามทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่เกิดเหตุดำเนินการดับไฟป่าตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย (๔) ให้ชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (เสือไฟ) จากสำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า จำนวน ๑๕ ชุด กำลังพล ๒๒๕ นาย เข้าสนับสนุนการดับไฟป่าในสถานการณ์ที่เกิดไฟป่ารุนแรงและวิกฤต โดยปฏิบัติภารกิจดับไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ (ศูนย์ฯ เชียงใหม่/พิษณุโลก/เชียงราย/แพร่/ตาก/อุทัยธานี) (๕) สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีด้านการควบคุมไฟป่าให้กับเครือข่ายและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการควบคุมไฟป่า (๖) ตรวจติดตามการเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และแจ้งเตือนหน่วยงานผู้รับผิดชอบในพื้นที่เข้าดำเนินการดับไฟป่าโดยทันที (๗) ปฏิบัติตามแผนระดมพลดับไฟป่า (๘) ติดตามการปฏิบัติงานของกองอำนวยการควบคุมไฟป่าในระดับพื้นที่ ๑๗ แห่ง (๙) จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า ณ สำนักป้องกันปราบปรามและควบคุมไฟป่า เพื่อกำกับดูแลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าของหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลทั่วประเทศอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง (๑๐) ให้สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์จัดตั้งศูนย์สั่งการและติดตามสถานการณ์ไฟป่า ติดตามสถานการณ์และสั่งการสนธิกำลังในระดับพื้นที่ โดยเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ระดับจังหวัด (๑๑) ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สั่งการให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องและหัวหน้าหน่วยงานภาคสนามทุกหน่วยงานในสังกัดดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน (๑๒) บูรณาการการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและควบคุมไฟป่าร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างสูงสุด (๑๓) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ป้องปรามผู้กระทำผิดและดำเนินการกับผู้กระทำผิดด้านการจุดไฟเผาป่า พร้อมทั้งจัดตั้งจุดสกัดควบคุมการเข้า - ออกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวนคดีไฟป่าทั้งสิ้น ๔๕ คดี (๑๔) ดำเนินการปิดพื้นที่ในส่วนที่มีสถานการณ์ไฟป่าในระดับวิกฤต หรือคาดว่าเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าขั้นรุนแรง ตามอำนาจหน้าที่ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ยกเว้นพื้นที่ส่วนบริการนักท่องเที่ยวหรือพื้นที่อื่น ๆ โดยไม่ให้เกิดผลกระทบกับการดำรงชีวิตประจำวันโดยสุจริตของประชาชนในพื้นที่ และให้รับฟังความคิดเห็นร่วมกันภายใต้กองอำนวยการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันระดับจังหวัดจนกว่าสถานการณ์จะกลับคืนสู่สภาวะปกติ โดยพิจารณาปิด/ควบคุมพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เพื่อป้องกันภัยพิบัติจากไฟป่า จำนวน ๑๐๔ แห่ง (๑๕) เข้มงวดและเพิ่มความระมัดระวังในการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/อยู่ตามหลักเกณฑ์...

อยู่ตามหลักเกณฑ์ เพื่อไม่ให้มีการเผาป่าเพื่อเป็นพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์ (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจำนวน ๑,๖๖๒ เครือข่าย (ภาคเหนือ ๙๙๔ เครือข่าย) เพื่อดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน และ (๑๗) การจัดการเชื้อเพลิงโดยดำเนินการกิจกรรมการลดปริมาณเชื้อเพลิงโดยวิธีชิงเผาตามหลักวิชาการ และกิจกรรมการจัดการเชื้อเพลิงโดยวิธีการชิงเก็บ

กรมการขนส่งทางบกชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมการขนส่งทางบกมีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแลความปลอดภัยในการขนส่งทางถนนของประเทศตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดให้เจ้าของรถต้องดูแลอุปกรณ์ส่วนควบของรถที่นำมาใช้งานบนท้องถนนให้มีสภาพมั่นคงแข็งแรงและมีค่ามาตรฐานมลพิษจากท่อไอเสียไม่เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนและผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน และจากสถานการณ์ปัญหาค่ามลพิษฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน สูงเกินมาตรฐานในประเทศไทยนั้น ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ซึ่งจัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุว่า ปัญหาฝุ่นละอองเกิดจากสาเหตุ ๒ ประการ คือ (๑) แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล การเผาในที่โล่ง (การเผาวัสดุการเกษตร การเกิดไฟป่า การเผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้) โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และ (๒) สภาวะทางอุตุนิยมวิทยา ในช่วงปลายฤดูหนาวของทุกปีบริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมเป็นระลอก ๆ ทำให้มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนมีกำลังแรงขึ้น ประเทศไทยตอนบนมีอุณหภูมิลดลงโดยทั่วไป โดยมีอากาศเย็นถึงหนาวและหนาวจัดบางพื้นที่ แต่มีบางช่วงความกดอากาศสูงที่แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณดังกล่าวมีกำลังอ่อนลงจึงส่งผลให้มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนลงหรือมีลมสงบตามไปด้วย ประกอบกับมีการผกผันกลับของอุณหภูมิในระดับล่าง ส่งผลให้ระดับเพดานการลอยตัวและการกระจายตัวของฝุ่นละอองอยู่ในระดับต่ำ การไหลเวียนและถ่ายเทของอากาศไม่ดีจึงทำให้เกิดการสะสมของฝุ่นละอองในบรรยากาศและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ส่วนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์แบบเผาไหม้ภายในเป็นแหล่งกำเนิดพลังงาน นั้น กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศกำหนดให้มีการตรวจสภาพรถในส่วนของระบบไอเสียและค่ามลพิษ ได้แก่ ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสีย ตามที่กำหนดในประกาศกรมการขนส่งทางบกในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์จะต้องตรวจสภาพตามประกาศนายทะเบียนทั่วราชอาณาจักร เรื่อง ให้เจ้าของรถที่จะเสียภาษีประจำปีนำรถไปตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓ เมื่อรถยนต์มีอายุการใช้งานครบ ๗ ปี และรถจักรยานยนต์มีอายุการใช้งานครบ ๕ ปี สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ประเภท...

ประเภทรถบรรทุกและรถโดยสารจะต้องตรวจสภาพตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ปีละ ๑ ครั้ง ส่วนรถที่ใช้ในการขนส่งประเภทการขนส่ง (ประจำทางและไม่ประจำทาง) จะต้องตรวจสภาพตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสภาพรถ ตามเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ปีละ ๒ ครั้ง ซึ่งในการตรวจสภาพรถยนต์ส่วนบุคคลและรถจักรยานยนต์โดยสถานตรวจสภาพรถเอกชน (ตรอ.) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑๖,๘๒๙,๘๒๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๕๑,๕๐๐ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑๗,๗๔๒,๘๑๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๔๗,๖๗๗ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑๙,๐๓๐,๔๙๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๔๗,๗๘๘ คัน และในการตรวจสภาพรถบรรทุกและรถโดยสารโดยฝ่ายตรวจสอบรถ ณ สำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๗๖๙,๘๖๑ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๕๑,๒๖๔ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๖๐๙ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๖๓๓,๖๙๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๓๑,๐๘๓ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๒๓๐ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๗๓๙,๘๔๔ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๔๔,๔๔๑ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๔๘๖ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๑๘๒,๘๘๙ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๓๓,๙๒๔ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๔,๑๓๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๐๓๕,๒๔๕ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๓๒,๔๑๗ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑๐,๓๘๙ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๔,๕๖๖,๑๔๔ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๓๗,๔๓๓ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๗,๖๒๘ คัน รวมทั้งในการตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งประเภทการขนส่ง (ประจำทางและไม่ประจำทาง) โดยฝ่ายตรวจสอบรถ ณ สำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๐๔๕,๔๗๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒๑,๒๐๘ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๓๕๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๖๗,๙๘๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๓๙,๔๙๐ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑,๙๗๗ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๘๖,๓๒๙ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๗๒,๔๗๕ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๖๗๒ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๘๓,๗๗๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๗๔,๑๘๕ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๕,๕๙๗ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๕๓,๒๑๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑๐๖,๓๑๘ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๙,๐๙๑ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๙๘,๕๗๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑๒๔,๓๗๖ คัน และตรวจสอบมลพิษไม่ผ่านจำนวน ๑๐,๘๗๕ คัน และมีการตรวจสอบ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ยานพาหนะ...

ยานพาหนะของหน่วยงานราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องตรวจสอบและดูแลสภาพรถของส่วนราชการมีให้มีมลพิษทางอากาศและเสียงเกินมาตรฐานที่กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมกำหนด โดยตรวจสอบมลพิษทางอากาศและเสียงทุกระยะ ๖ เดือน หรือทุกระยะทาง ๑๕,๐๐๐ กิโลเมตร แล้วแต่ครบกำหนดอย่างใดก่อน ซึ่งในการตรวจสอบยานพาหนะของหน่วยงานราชการโดยสำนักงานขนส่งทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๗๙,๔๓๓ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๔๑๑ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๘๓,๔๙๐ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๒๙๕ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๘๖,๑๑๒ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๑,๗๖๓ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๙๒,๙๑๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๑๙๙ คัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๙๑,๕๙๖ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๒๑๒ คัน และปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีรถเข้ารับการตรวจสภาพจำนวน ๑๐๑,๗๓๘ คัน ไม่ผ่านการตรวจสภาพจำนวน ๒,๒๑๐ คัน

กรมโรงงานอุตสาหกรรมชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีภารกิจในการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และลดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ และส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้โรงงานจัดทำหรือปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษเดิมให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น มีมาตรการป้องกันหรือลดเหตุเดือดร้อนรำคาญ มีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นหรือให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงพลังงานของเครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยมีกฎหมายควบคุมการระบายอากาศเสียจากโรงงาน ซึ่งกำหนดค่าความเข้มของอากาศเสียที่จะระบายออกจากปล่อง ดังนี้ (๑) ค่ามาตรฐานการระบายอากาศเสียจากปล่องสำหรับโรงงานทั่วไป โดยกำหนดค่ามาตรฐานทั่วไปสำหรับพารามิเตอร์ต่าง ๆ เช่น ฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา ที่ค่า ๒๔๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เชื้อเพลิง ถ่านหิน เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา ที่ค่า 950 ppm เชื้อเพลิงถ่านหิน ที่ค่า 70 ppm และเชื้อเพลิงชีวมวล และเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า 60 ppm ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจนจากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงน้ำมันหรือน้ำมันเตา เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ ที่ค่า 200 ppm และเชื้อเพลิงถ่านหิน ที่ค่า 400 ppm (๒) กฎหมายกำหนดค่ามาตรฐานการระบายอากาศเสียเฉพาะประเภทอุตสาหกรรม เพื่อควบคุมการระบายอากาศเสียจากประเภทอุตสาหกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศได้ ได้แก่ โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม โรงงานผลิตแก้วและกระจก โรงแยกก๊าซธรรมชาติ โรงงานที่มีการใช้น้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับคุณภาพและเชื้อเพลิงสังเคราะห์

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เป็นเชื้อเพลิง...

เป็นเชื้อเพลิงในเตาอุตสาหกรรม โรงงานที่มีปล่องเตาเผาสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว และโรงไฟฟ้า และ (๓) กฎหมายกำหนดค่ามาตรฐานการระบายอากาศตามประเภทเชื้อเพลิงที่ใช้ โดยได้แบ่งประเภทเชื้อเพลิง เป็นน้ำมันหรือน้ำมันเตา ถ่านหิน เชื้อเพลิงชีวมวลและเชื้อเพลิงอื่น ๆ นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายเกี่ยวกับการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมโรงงาน ดังนี้ โรงงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานกลั่นน้ำมัน โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานถลุงหรือหลอมโลหะ ต้องรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษที่ระบายออกจากโรงงาน สารมลพิษที่กำหนดให้โรงงานรายงาน เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) ฝุ่นละออง (Total Suspended Particle ; TSP) สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่ายรวม (TVOC) โดยการรายงานข้อมูลดังกล่าว ได้กำหนดให้โรงงานที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงาน และรายงานข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปีละ ๒ ครั้ง โดยปัจจุบันมีโรงงานรายงานมลพิษอากาศ (รว.๓) กว่า ๑,๔๐๐ โรงงาน โรงงานบางประเภทที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะกระบวนการที่มีการเผาไหม้ เช่น เตาเผา หม้อน้ำ เตาอบและเตาหลอม เป็นต้น ให้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจสอบคุณภาพอากาศจากปล่องแบบอัตโนมัติอย่างต่อเนื่อง (CEMS) ซึ่งข้อมูลจากการตรวจวัดนี้จะถูกส่งมาแสดงผลผ่านระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยมลพิษระยะไกลบนเว็บไซต์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และแอพพลิเคชันเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามผลการควบคุมการระบายมลพิษอากาศของโรงงานได้ตลอดเวลา โดยประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ปัจจุบันมีโรงงานที่เข้าข่ายต้องติดตั้ง CEMS เชื่อมข้อมูลมาที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมแล้วจำนวน ๑๐๖ โรงงาน และคาดว่าหลังจากประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จะมีโรงงานเข้าข่ายต้องติดตั้งเชื่อมข้อมูลมาที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมกว่า ๖๐๐ โรงงาน และกฎหมายควบคุมการเกิด Secondary PM2.5 หรือฝุ่นทุติยภูมิ PM2.5 นอกจากจะเป็นอนุภาคที่เกิดจากการเผาไหม้โดยตรงแล้ว ยังเกิดจากกระบวนการ photochemical reaction ซึ่งเป็นปฏิกิริยาในชั้นบรรยากาศ สารตั้งต้นของปฏิกิริยาดังกล่าว ได้แก่ ก๊าซไนโตรเจนและสารอินทรีย์ระเหย (VOCs) โดยมีซัลเฟอร์ไดออกไซด์และแอมโมเนีย ช่วยในการก่อให้เกิดฝุ่น ปัจจุบันกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหยจากกิจกรรมหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การซ่อมบำรุง การใช้ถังกักเก็บและการใช้หอเผาทิ้งของโรงงานในกลุ่มที่มีการใช้สารอินทรีย์ระเหยในปริมาณมาก ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซธรรมชาติ และโรงปิโตรเคมี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มีผลเริ่มใช้บังคับวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖) โดยกำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรมต้องทำการควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหย การตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการที่กำหนดและการตรวจสอบผลกระทบในบริเวณใกล้เคียงหรือที่ริมรั้วโรงงาน จากกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรมโรงงานอุตสาหกรรมสามารถกำกับดูแลการประกอบกิจการของโรงงานไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และทำให้...

และทำให้สามารถลดความเสี่ยงที่จะเกิดจากการระบายสารอินทรีย์ระเหยโดยตรง และที่อาจเกิดจากการทำปฏิกิริยาของสารเคมีในชั้นบรรยากาศ และมีมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม ผ่านโครงการอุตสาหกรรมสีเขียว โครงการมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการ โครงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการผลิตที่สะอาด เพื่อยกระดับและให้คำแนะนำโรงงานเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและการผลิตที่สะอาด รวมทั้งกำกับและตรวจสอบโดยมีหนังสือขอความร่วมมือผู้ประกอบการบำรุงรักษาเครื่องจักร ตรวจสอบระบบบำบัดมลพิษอากาศให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี วางแผนกำลังการผลิต และควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในช่วงภาวะวิกฤต (ระหว่างกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) ทั้งนี้ มีการทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อแนะนำการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ รวมถึงข้อแนะนำในการลดฝุ่นละอองจากการใช้หม้อน้ำ ประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ ในส่วนของการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) นั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังนี้ ๑) แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง โดยกำหนดเป็น ๒ มาตรการ คือ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (พื้นที่ที่มีปัญหา/พื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาฝุ่นละออง ในช่วงวิกฤต) โดยตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับโรงงานอุตสาหกรรมและหม้อไอน้ำหรือแหล่งกำเนิดความร้อนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างเข้มงวด และขอความร่วมมือโรงงานอุตสาหกรรมหยุดหรือลดกำลังการผลิต และมาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) โดย (๑) ใช้มาตรการจูงใจเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการใช้รถยนต์ไฟฟ้า (๒) บังคับใช้มาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากรถยนต์ใหม่ Euro 5 และ Euro 6 (๓) กำหนดมาตรการทางกฎหมายโดยการออกระเบียบกำหนดให้โรงงานน้ำตาลรับอ้อยไฟไหม้เข้าหีบ (๔) กำหนดมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศในรูปแบบ Loading โดยคำนึงถึงความสามารถหรือศักยภาพในการรองรับมลพิษทางอากาศของพื้นที่ (๕) การติดตั้งระบบการตรวจสอบการระบายมลพิษทางอากาศ แบบอัตโนมัติต่อเนื่องที่ปล่องของโรงงานอุตสาหกรรม และรายงานผลผ่านระบบ on-line ไปยังกรมโรงงานอุตสาหกรรม (๖) จัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) (๗) ทบทวนและ ๒) ปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมในเทียบเท่ามาตรฐานสากล และ (๘) ปรับปรุงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภาคอุตสาหกรรม และแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ปี ๒๕๖๖ โดยมีแนวทางการดำเนินการและรายละเอียดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๒ แนวทาง คือ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ยกระดับมาตรการการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และแผนอื่น

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่เกี่ยวข้อง...

ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมการระบายมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยเน้นโรงงานที่มีการใช้หม้อน้ำ โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น (๒) ขอความร่วมมือผู้ประกอบการโรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล วางแผนการผลิตและควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในช่วงสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละออง และแนวทางการดำเนินงานที่ ๔ กำกับดูแลการดำเนินการในทุกระดับอย่างเข้มงวด ติดตามผลการดำเนินการและประเมินสถานการณ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ การปฏิบัติการเชิงรุกเพิ่มการลงพื้นที่ควบคุมและลดฝุ่นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ทั้งจากยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้างและการเผาในที่โล่ง การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การจัดให้มีแพลตฟอร์มศูนย์รวมข้อมูลหรือช่องทางที่สามารถให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือแจ้งเหตุด้านมลพิษและติดตามการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ปัญหาเรื่องการเผาในที่โล่งและพื้นที่การเกษตร ได้แก่ การที่เกษตรกรเผาซากพืชหรือวัชพืชหรือเผาพื้นที่เพื่อเตรียมแปลงการเกษตรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 จริง ซึ่งจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ โครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ พบว่า แหล่งที่มาของฝุ่น PM2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เกิดจากการเผาชีวมวลในช่วงฤดูแล้ง คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๕ ซึ่งการเผาตอซังฟางข้าว ๑ ตัน จะทำให้เกิดฝุ่นละออง ๒ - ๑๔ กิโลกรัม ในการแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเกษตรกรเกิดความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น พร้อมนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน นอกจากสร้างการรับรู้ ยังมีการรณรงค์เพื่อที่จะเปิดเผยความจริงให้เกษตรกรทราบถึงผลเสียต่าง ๆ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่ช่วยเผยแพร่ความรู้ให้แก่เกษตรกรว่าจะหยุดเผาได้อย่างไร และให้ความรู้แก่เกษตรกรว่า หากไม่เผาจะทำอย่างไร โดยมีแนวทางว่าวัสดุเหลือใช้ที่เคยเผาทุกครั้งที่จริงแล้วมีมูลค่า และในส่วนของด้านกฎหมาย กรมส่งเสริมการเกษตรไม่ได้มีกฎหมายในการดูแลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง แต่มีแนวทางการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมหรือ Good Agricultural Practices (GAP) หมายถึง แนวทางในการทำการเกษตรเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ได้ผลผลิตสูง คุ้มค่าการลงทุน และกระบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการเผาพื้นที่การเกษตรในแต่ละปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จนถึงปัจจุบัน...

จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๖) นั้น ปรากฏข้อมูลจุดสะสมความร้อนจากรายงานสรุปสถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันโดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) GISTDA จากดาวเทียม Terra/Aqua ระบบ MODIS เฉพาะในพื้นที่เกษตร ดังนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๔,๑๒๐ จุด ปี ๒๕๖๑ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๔,๕๖๖ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๗,๑๗๗ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๖,๒๘๕ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๓,๔๓๓ จุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เกิดจุดสะสมความร้อนประเทศไทยจำนวน ๑,๕๑๕ จุด สำหรับการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ นั้น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของกรมส่งเสริมการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้กับเกษตรกร โดยในปัจจุบันการเพาะปลูกของเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งจะช่วยย่อยเศษซากจากผลผลิตลงสู่แปลงเกษตรกรและจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการเผาทำลายในแปลงปลูก นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรยังมีการสนับสนุนเครื่องจักรกลการเกษตรให้กับเกษตรกรเพื่อช่วยลดปัญหาการเผาเศษซากพืชในแปลงปลูกอีกทางหนึ่ง ส่วนการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านเป็นภารกิจของกระทรวงพาณิชย์ในการกำหนดมาตรการการรับซื้อ ซึ่งเป็นการนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มาใช้ผลิตเป็นอาหารสัตว์ตามความตกลงภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน โดยสามารถนำเข้าได้ระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ของแต่ละปี แต่อย่างไรก็ตาม กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีการสาธิตการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อทดแทนการเผา โดยจัดกิจกรรมนำร่องสาธิตเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทดแทนการเผา หรือส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเพื่อแก้ปัญหาการเผาอย่างยั่งยืน หรือจัดทำแปลงสาธิตการบริหารจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อทดแทนการเผาให้พิจารณาการใช้วิทยาศาสตร์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการจัดการเศษวัสดุการเกษตรทดแทนการเผาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยจัดในพื้นที่ของเกษตรกร โดยมีเป้าหมายในการอบรมเกษตรกรจำนวน ๑๑๔,๓๔๐ ราย เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาในพื้นที่การเกษตร เป็นการสร้างกลไกในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเผาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดกิจกรรมทดแทนการเผา โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) ไถกลบตอซังจำนวน ๙.๓ ล้านไร่ (๒) ผลิตปุ๋ยหมักจำนวน ๖๙,๐๐๐ ตัน (๓) เพาะเห็ดฟางจำนวน ๒๔๐,๐๐๐ ก้อน (๔) ผลิตอาหารสัตว์หรืออัดฟางก้อนจำนวน ๑๐๕ ล้านก้อน (๕) ผลิตวัสดุปลูกจำนวน ๗๗๐ ตัน (๖) ผลิตถ่านอัดแท่งจำนวน ๑๖๘ ตัน (๗) ผลิตกระดาษจำนวน ๑๗ ตัน (๘) ส่งขายโรงไฟฟ้าชีวมวลจำนวน ๑๘๐,๐๐๐ ตัน (๙) ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชจากพืชไร่เป็นไม้ผลไม้ยืนต้นจำนวน ๔๓,๐๐๐ ไร่

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/(๑๐) เกิดมูลค่า...

(๑๐) เกิดมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียนจำนวน ๕,๗๐๐ ล้านบาท และ (๑๑) เกิดพื้นที่ปลอดการเผา จำนวน ๑๕ ล้านไร่

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน กำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมอง ติดเชื้อในกระแสเลือด โดยที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๕๔๙ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๗๒๔ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๓๓๘ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๘๖๙ ราย สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลัน ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้น สามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่มโรคไม่ติดต่อ หรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูฝน ภาควิชาอายุรศาสตร์ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จำนวนมาก จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถเข้านอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน โดยที่แนวโน้มและการพยากรณ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ต่อความรุนแรงของโรค ปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติเพราะเกี่ยวพันกับมลพิษข้ามแดน หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและละเลยการแก้ไขอย่างจริงจัง การเก็บข้อมูลสาธารณสุขอย่างเป็นระบบและองค์รวม จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ เป็นเมืองท่องเที่ยว มีระบบสาธารณสุขที่ดูแลสุขภาพของประชาชนมากมาย นอกเหนือจากโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุขเอง เช่น โรงเรียนแพทย์และโรงพยาบาลเอกชน การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัด

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/มาวิเคราะห์...

มาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง และรอบด้านโดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อนย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพดูน้อยกว่าความเป็นจริง ค้านกับข้อมูลต่างประเทศทั่วโลก รวมถึงข้อมูลจากการวิจัยของนักวิจัยเอง เช่น การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่าจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ผลการศึกษาเฉพาะอำเภอเชียงดาวที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาป่า และการเผาชีวมวลเกษตรที่สำคัญพบว่าอัตราการเสียชีวิตในชุมชนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๓.๕๖๖ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเสียชีวิตของทั้งจังหวัดกว่า ๒ เท่า ทั้งนี้อาจเกี่ยวกับประชาชนในอำเภอเชียงดาวหายใจเอาอากาศที่มี ฝุ่น PM2.5 ต่อวัน นานกว่าประชาชนทั้งจังหวัด เนื่องจากอาศัยอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรและเผาป่า ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร บ้านพักอาศัยเป็นแบบเปิดโล่งรับอากาศและฝุ่น PM2.5 จากภายนอกเข้ามาในตัวบ้านได้ตลอดเวลา ทำให้มีโอกาสหายใจฝุ่น PM2.5 ยาวนานทั้งในบ้านและนอกบ้านตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ประชาชนอาจมีจำนวนผู้สูงวัยมากกว่า มีโรคประจำตัวมากกว่า มีผู้สูบบุหรี่หรือเคยสูบมากกว่าและสูบหนักกว่าค่าเฉลี่ยของประชาชนทั้งจังหวัด นอกจากนี้ยัง พบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุกๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลกส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับภายใน ๗ วันหลังจากที่ค่าเฉลี่ยรายวันฝุ่น PM10 สูงเกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนด แต่ประเทศไทยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ยรายวันฝุ่น PM10 ณ ช่วงเวลานั้น

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่ ๑๒๐...

ที่ ๑๒๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงเกินกว่าค่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้มาก ซึ่งหากพิจารณาอัตราการกำเริบที่ระดับเกินระดับมาตรฐานของประเทศไทย อาจทำให้เข้าใจผิดไปจากความเป็นจริงเพราะเห็นว่าไม่พบว่าสัมพันธ์กับการกำเริบของทั้งสองโรคดังกล่าว แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้ป่วยส่วนใหญ่มีโรคกำเริบตั้งแต่ระดับฝุ่น PM10 เกินค่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไปแล้ว นอกจากนี้การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ สำหรับการแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิดซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่นแหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้งทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศ มีแหล่งกำเนิดสำคัญคือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปี พบว่า แหล่งกำเนิดหลักของ ฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุดคือ การเผาชีวมวล ซากผลิตผลเกษตร และไฟป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากปากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม โดยในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมามีการเผาชีวมวลเกษตรทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ (ช่วงเดือนธันวาคม - เมษายน) เนื่องจากมีการเผาในพื้นที่เกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างมากจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร (โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอ้อย ข้าวโพด และข้าว ในทุกภาคยกเว้นภาคใต้ซึ่งยังคงปลูกพืชตระกูลยางและปาล์มน้ำมันเป็นหลัก) และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา และบ่อยครั้งที่เกิดไฟลุกลามออกนอกพื้นที่ปลูกกลายเป็นสาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asean Economic Community (AEC) ทำให้ในช่วงฤดูแล้ง พื้นที่ทุกภาคของประเทศไทยยกเว้นภาคใต้ ได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 แม้แต่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลก็ได้รับฝุ่น PM2.5 จากการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากภูมิภาคต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน เพราะอิทธิพลทางดินฟ้าอากาศช่วยส่งเสริมให้ฝุ่น PM2.5 จากการเผาขยะเกษตรกรรมจากจังหวัดปริมณฑลและจังหวัดห่างไกลโดยเฉพาะจังหวัดในภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคตะวันตก รวมทั้งประเทศกัมพูชา โดยกระแสลมพัดพาฝุ่น PM2.5 เข้าสู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อร่วมกับสภาพความกดอากาศ การกักขังอากาศไม่มีการถ่ายเท จึงเอื้อให้ฝุ่น PM2.5 กักขังในบรรยากาศอยู่นานทำให้สัดส่วนแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 ที่มาจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรมมีอิทธิพลมากกว่าฝุ่น PM2.5 จากการใช้เชื้อเพลิงยวดยานพาหนะหรือจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม กล่าวโดยสรุปได้ว่าฝุ่น PM2.5 ในประเทศไทยเกิดขึ้นได้ในทุกภูมิภาค (ยกเว้นภาคใต้) สาเหตุสำคัญเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรกรรม เช่น อ้อย ข้าวโพด ข้าว เป็นหลัก ส่วนจังหวัดภาคเหนือตอนบน ที่มีพื้นที่ป่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และพื้นที่...

และพื้นที่เกษตรจำนวนมาก แหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 นอกจากจะเกิดจากการเผาชีวมวลเกษตรในพื้นที่ราบแล้ว ยังมีปัญหาการเผาในพื้นที่ป่าจนเกิดเป็นไฟป่า และการเผาป่า นอกจากนี้ในหลายพื้นที่ยังถูกซ้ำเติมด้วยการเผาชีวมวลเกษตรกรรมจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งราชอาณาจักรกัมพูชา ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สำหรับการแก้ไขปัญหา นั้น ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหาแหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตรเชิงเดี่ยวซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน และป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ดัชนีคุณภาพอากาศตามมาตรฐานคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก ระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ซึ่งมีโรคที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตสำคัญของฝุ่น PM2.5 อยู่ ๕ โรค คือ โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง โรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และมะเร็งปอด โดยที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเป้าหมายที่แนะนำล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ไว้ ๒ ค่า ดังนี้ ค่าเฉลี่ยรายวัน ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ยของฝุ่น PM2.5 รายวัน นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพในระยะสั้น ส่วนค่าเฉลี่ยรายปี นิยมใช้ศึกษาวิจัยผลกระทบต่อการสูญเสียชีวิตและสุขภาพระยะยาวต่อการเกิดโรคเรื้อรังระบบอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้งโรคมะเร็ง และช่วงอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ในทางกลับกัน หากผู้บริหารประเทศสามารถดำเนินการเพื่อลดระดับฝุ่น PM2.5 รายปีให้ต่ำกว่า ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกได้ ประชากรเชียงใหม่จะมีอัตราการเสียชีวิตลดลงถึงร้อยละ ๒๐ สำหรับกลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป และกลุ่มเสี่ยงในการเกิดภาวะเจ็บป่วยสะสมต่อผู้สูงวัย เมื่อหายใจเข้าไปฝุ่นจะลงไปถึงถุงลมปอด ก่อการอักเสบของเซลล์ต่าง ๆ ในถุงลมได้โดยตรง นอกจากนี้ สารเคมีต่าง ๆ ที่ร่างกายสร้างขึ้นจากปฏิกิริยาการอักเสบยังสามารถทะลักเข้าสู่กระแสเลือด กระจายสารการอักเสบไปยังอวัยวะต่าง ๆ โดยทางอ้อม ยิ่งไปกว่านั้น

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ภายใน...

ภายในอนุภาคของฝุ่น PM2.5 ยังมีอนุภาคขนาดเล็กมาก โดยเฉพาะที่เล็กกว่า ๐.๑ ไมโครเมตร (PM0.1) ที่เรียกว่าอนุภาคเหนือละเอียด PM0.1 จะซึมผ่านรอยต่อของเซลล์ผนังถุงลมเข้าสู่หลอดเลือดฝอยได้ง่าย ผ่านระบบไหลเวียนโลหิตและเข้าสู่เซลล์ของระบบอวัยวะภายในต่าง ๆ (นอกปอด) ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการอักเสบของอวัยวะต่าง ๆ และก่อให้เกิดลิ่มเลือดในหลอดเลือดได้โดยตรง ส่งผลกระทบต่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวใจ สมอง ไต การกระตุ้นประสาทอัตโนมัติทำให้หลอดเลือดหดตัว อีกทั้งยังก่อให้เกิดความเสื่อมของอวัยวะระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และยังเกิดโรคติดเชื้อได้ง่ายและรุนแรง เช่น โรคติดเชื้อทางเดินหายใจ และปอดอักเสบและเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคภูมิแพ้ทางเดินหายใจ เยื่อบุตาและผิวหนัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคสมาธิสั้น โรคสมองเสื่อม โรคไตเสื่อม โรคเบาหวาน โรคซึมเศร้า และมะเร็งปอด เป็นต้น ดังนั้น ประชากรกลุ่มเสี่ยงซึ่งจะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นสูงสุด ได้แก่ ผู้สูงวัย เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจวาย เส้นเลือดหัวใจตีบ เส้นเลือดสมองตีบ หรือมีโรคของเส้นเลือดสมองอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิต จะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือดย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้นจากพยาธิสภาพเดิมได้โดยง่าย ในหญิงตั้งครรภ์ที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์ โดยปริมาณฝุ่นในรกสัมพันธ์กับปริมาณฝุ่นที่มารดาสัมผัสจากการหายใจเข้าสู่ระบบไหลเวียนโลหิตของมารดาจนนำไปถึงรกขณะตั้งครรภ์ได้จะส่งผลกระทบต่อการตั้งครรภ์โดยสรุป ดังนี้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด เพิ่มความเสี่ยงต่อทารกตายระหว่างคลอด เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความพิการของหัวใจ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดทารกผิดรูป เสี่ยงต่อการเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และลดโอกาสในการตั้งครรภ์ของสตรีวัยเจริญพันธุ์ และในเด็กเล็กนั้น การที่เด็กสัมผัสฝุ่นในปริมาณมากจะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ ส่วนข้อมูลการศึกษาวิจัยทางการแพทย์เกี่ยวระดับมลพิษในอากาศที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ นั้น ผลการศึกษาฝุ่น PM2.5 พบว่า มีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของมนุษย์มาอย่างยาวนาน โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์มากมายทั้งการศึกษาในมนุษย์และสัตว์ทดลอง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกันทั้งหมดว่า ฝุ่นมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชากรในทุกประเทศทั่วโลก โดยความเสี่ยงดังกล่าวมีผลกระทบเป็นวงกว้าง เพราะอากาศเป็นหนึ่งในความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องหายใจ อากาศที่มีฝุ่นปนเปื้อนจึงส่งผลต่อสุขภาพต่อประชากรเป็นวงกว้างมากกว่าปัจจัยเสี่ยงอื่น ๆ ที่มีผลเฉพาะบุคคลซึ่งสัมผัสเท่านั้น โรคสำคัญที่พบบ่อย ได้แก่ โรคภูมิแพ้และโรคติดเชื้อที่โพรงจมูก โพรงอากาศข้างจมูก คอหอย กล่องเสียง หลอดลมปอดอักเสบ โรคจมูกอักเสบ ภูมิแพ้ โรคหอบหืด และโรคปอดอุดกั้น

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เรื้อรัง...

เรื้อรัง ผลการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบบการหายใจที่มีความรุนแรงของประชากรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า อนุภาคฝุ่นทำให้ผู้ป่วยโรคหืดมีอาการเพิ่มขึ้น ควบคุมโรคได้ยากขึ้น ทำให้ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีอาการมากขึ้น คุณภาพชีวิตแย่ลง และมีสมรรถภาพปอดลดลง ช่วงฤดูฝนเกิดการกำเริบฉับพลันของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า ทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ของ PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มอัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ระบบหัวใจและหลอดเลือด : ความสัมพันธ์ระหว่างการสัมผัสฝุ่น PM2.5 ต่อการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด มีการศึกษาตั้งแต่ในระดับของกลไกการเกิดโรคจนถึงการเปลี่ยนแปลงที่ตรวจพบ โดยไม่มีอาการจนถึงการเกิดอาการของโรค และการเสียชีวิต ซึ่งมีผลทั้งในระยะสั้นที่กระตุ้นให้เกิดความผิดปกติในผู้ที่มีความเสี่ยงหรือมีโรคอยู่เดิม หรือระยะยาว โดยการก่อโรคในระดับของกลไกการเกิดโรค การสัมผัสกับ PM2.5 จะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกาย ทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือด และเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือดการเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติ เพิ่มการแข็งตัวของเลือด ทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิตจากโรคหัวใจ ส่วนการศึกษาค่าเฉลี่ยรายปีของ PM2.5 ในจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี โดยมีปัญหาและข้อขัดข้องของแพทย์ผู้ทำการรักษาและแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคระบบทางเดินหายใจและโรคทรวงอกในการตรวจรักษาผู้ป่วยจากผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นและ ภาวะความเจ็บป่วยที่รุนแรง นั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ฝุ่น PM2.5 เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยทั้งแบบฉับพลันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การเจ็บป่วยระยะฉับพลันและระยะสั้นสามารถรุนแรงจนจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินหรือเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยส่วนหนึ่งอาจเสียชีวิตก่อนถึงมือแพทย์ บางส่วนเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากความรุนแรงของโรค ส่วนการเจ็บป่วยในระยะยาวที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยเรื้อรังกลุ่ม โรคไม่ติดต่อหรือทำให้โรคไม่ติดต่อมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอด ปัญหาดังกล่าวทำให้จำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในช่วงฤดูฝนทุกปีเกินกว่าอัตรากำลังของแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ รวมถึงมากกว่าจำนวนเตียงของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะรับได้ ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ภาควิชาอายุรศาสตร์ ที่ต้องดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 นี้จะเต็มในช่วงฤดูฝน จนทำให้ผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉินไม่สามารถนอนโรงพยาบาลได้ และไม่สามารถส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลสาธารณสุขอื่นเนื่องจากเหตุผลเดียวกัน และมีปัญหาด้านสุขภาพจากฝุ่น PM2.5 จะยังคงอยู่ต่อไปและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากปัญหาการเผาป่าและวัสดุเหลือจากการเกษตร ซึ่งเป็นปัญหาระดับประเทศและนานาชาติ เพราะเกี่ยวพันกับมลพิษข้ามแดน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/หากผู้บริหาร...

หากผู้บริหารระดับประเทศไม่ได้นำข้อมูลทางสุขภาพมาวิเคราะห์อย่างองค์รวมและการแก้ไขอย่างจริงจัง การจะนำข้อมูลของทั้งจังหวัดมาวิเคราะห์จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้านโดยปราศจากอคติ การให้ข้อมูลสาธารณสุขที่คลาดเคลื่อน ย่อมทำให้ผลกระทบของฝุ่น PM2.5 ต่อสุขภาพดูน้อยกว่าความเป็นจริง การศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งต้องขอข้อมูลการเสียชีวิตและสาเหตุการเสียชีวิตของประชากรจังหวัดเชียงใหม่จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า หากนำจำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดมาคำนวณหาจำนวนผู้เสียชีวิตรายวันที่เพิ่มขึ้น ในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๒ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า จำนวนผู้เสียชีวิตรายวันเพิ่มขึ้นจาก ๘๗ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็น ๑๕๑ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๓ และเพิ่มเป็น ๒๒๕ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือเพิ่มขึ้นกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงร้อยละ ๑๕๘ แม้จำนวนวันที่มีค่าเฉลี่ยรายวันของฝุ่น PM2.5 สูงกว่าค่าเฉลี่ยรายวันที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเพิ่มมากขึ้นเพียง ๑๐ และ ๑๔ วัน ตามลำดับ แต่ค่าความเข้มข้นเฉลี่ยรายวันและค่าสูงสุดในช่วงเวลาดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างมาก นอกจากนี้ยังพบว่าในผู้ป่วยที่นอนรับการรักษาในโรงพยาบาลได้รับผลกระทบรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนราว ๔ เท่า โดยพบว่ามีอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ต่อทุก ๆ ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรของค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 รายวันที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นผลกระทบรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมากในผู้ที่เจ็บป่วยหนักจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนการกำหนดค่ามาตรฐานระดับฝุ่น PM2.5 ของประเทศสูงกว่าค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากร การศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการกำเริบของโรคหืดและโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ทำให้ต้องเข้ารับการรักษาที่แผนกฉุกเฉินเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ และร้อยละ ๓๕ ตามลำดับ นอกจากนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่น PM2.5 ของประเทศในระดับสูง ทำให้ประชาชนเข้าใจผิดว่าระดับฝุ่นในขณะนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย ขาดการป้องกันตนเองจากการหายใจ ทำให้ส่งผลร้ายแรงต่อสุขภาพได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องแก้ไขที่แหล่งกำเนิด ซึ่งเป็นสาเหตุของฝุ่น แหล่งกำเนิดในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีการจราจรคับคั่ง และเมืองมีโรงงานหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่ เกิดจากการเผาผลาญเชื้อเพลิงเป็นสาเหตุพื้นฐาน แต่การที่มีปริมาณฝุ่นเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณในช่วงฤดูแล้ง ทั้งในเมืองใหญ่และส่วนใหญ่ของประเทศมีแหล่งกำเนิดสำคัญคือ การเผาชีวมวลการเกษตร เมื่อคิดเฉลี่ยทั้งปีพบว่าแหล่งกำเนิดหลักของฝุ่น PM2.5 ที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชนมากที่สุด คือ การเผาชีวมวลซากผลิตผลเกษตร และไฟป่า ไม่ใช่การปล่อยไอเสียจากการจราจรทางบกหรือจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยในช่วงฤดูแล้งของทศวรรษที่ผ่านมามีการเผาชีวมวลเกษตรทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และยังมีการเผาในพื้นที่ทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวในพื้นที่ภูเขา กลายเป็น

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สาเหตุสำคัญ...

สาเหตุสำคัญ ส่วนหนึ่งของไฟป่าในภาคเหนือตอนบน นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มการเผาพื้นที่เกษตรจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้นอีกจากการส่งเสริมเกษตรพันธะสัญญาในกลุ่มประเทศ Asean Economic Community (AEC) ทำให้ในช่วงฤดูแล้งได้รับผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 โดยที่ภาครัฐจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับในข้อมูลการศึกษาวิจัยต่าง ๆ แก้ไขปัญหา แหล่งกำเนิด ยกเลิกกิจกรรมที่สนับสนุนการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ซึ่งเอื้อประโยชน์ให้กับนายทุนในระบบทุนนิยม สนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ การให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างจริงจังเกี่ยวกับสาเหตุต้นตอที่แท้จริงและผลกระทบต่อสุขภาพของฝุ่น PM2.5 ปรับค่ามาตรฐานของฝุ่น PM2.5 ของประเทศให้สอดคล้องกับความปลอดภัยในชีวิต บังคับการใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนอย่างเคร่งครัด รวมถึงมีมาตรการกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดผลกระทบจากมลพิษข้ามแดน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดฝุ่นซึ่งส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชากรไทยต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ. หรือ GISTDA) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า สำนักงานได้มีการติดตาม PM2.5 จากเทคโนโลยีดาวเทียมและภูมิสารสนเทศ ข้อมูลจากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดิน และปัจจัยทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับ PM2.5 เพื่อนำไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นฐานข้อมูล PM2.5 เป็นรายชั่วโมง ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย รวมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์ม การให้บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศ สำหรับติดตามและประเมินสถานการณ์ PM2.5 (http://pm25.gistda.or.th และแอปพลิเคชัน “เช็คฝุ่น”) เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหารจัดหารแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศและฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดยที่กรมควบคุมมลพิษกำหนดปริมาณ PM2.5 ไว้ ๕ ระดับ คือ ดีมาก (๐ - ๑๕) ดี (๑๕.๑ - ๒๕) ปานกลาง (๒๕.๑ - ๓๗.๕) เริ่มมีผลต่อสุขภาพ (๓๗.๖ - ๗๕) และมีผลต่อสุขภาพ (๗๕.๑ ขึ้นไป) ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงาน สทอภ. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล PM2.5 ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นรายวัน ช่วงระยะเวลานับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๔ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๑๖ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๒๔ วัน เดือนเมษายน จำนวน ๒๒ วัน และเดือนธันวาคม จำนวน ๑ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๑๑ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๑๕ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๓๑ วัน และเดือนเมษายน จำนวน ๘ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีจำนวนวันที่ PM2.5 เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๔ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๒๑ วัน และเดือนเมษายน จำนวน ๒๐ วัน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนวันที่ PM2.5

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัม...

เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ เดือนมกราคม จำนวน ๘ วัน เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน ๒๓ วัน เดือนมีนาคม จำนวน ๓๑ วัน เดือนเมษายน จำนวน ๓๐ วัน และเดือนพฤษภาคม จำนวน ๖ วัน โดยสรุปแล้วในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๖๗ วัน พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๕ วัน พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๕ วัน และพ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๙๘ วัน และชี้แจงเพิ่มเติมว่า สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ.) ได้ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม Terra ระบบ MODIS ที่มีช่วงเวลาโคจร ผ่านประเทศไทย ประมาณ ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา โดยอาศัยช่วงคลื่นที่มีความยาว ๕๕๐ นาโนเมตร ซึ่งมีความสามารถในการตรวจวัดการกระเจิงของแสงจากฝุ่นละอองในบรรยากาศ (Aerosol Optical Depth, AOD) มาวิเคราะห์ร่วมกับปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) จากสถานีตรวจวัดภาคพื้นดินของกรมควบคุมมลพิษ และสร้างเป็นสมการทางคณิตศาสตร์ โดยที่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระดับอำเภอที่มีจำนวนวันสูงสุดอยู่ที่อำเภอแม่อาย เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๒ วัน อำเภอฝางและอำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๐ วัน อำเภอพร้าว เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๗ วัน อำเภอดอยสะเก็ด เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๕ วัน อำเภอเชียงดาว อำเภอสันกำแพงและอำเภอสันทราย เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๔ วัน ส่วนระดับตำบลที่มีจำนวนวันสูงสุดอยู่ที่ตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน จำนวน ๕๔ วัน ตำบลแม่นาวาง อำเภอแม่อาย เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๔ วัน ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๑ วัน ตำบลบ้านหลวง อำเภอแม่อาย เกินมาตรฐาน จำนวน ๔๑ วัน ตำบลศรีดงเย็น อำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๙ วัน ตำบลแม่ทะลบ อำเภอไชยปราการ เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๘ วัน ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๖ วัน และตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง เกินมาตรฐาน จำนวน ๓๔ วัน ท้ายตารางมีหมายเหตุว่า ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๓ - พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อมูล PM2.5 ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลดาวเทียมระบบ MODIS และระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อมูล PM2.5 ได้จากการวิเคราะห์จากข้อมูลดาวเทียม Himawiri ร่วมกับเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ส่วนคำว่า Nan หมายถึง เป็นช่วงที่มีเมฆปกคลุมปริมาณมาก ไม่สามารถวิเคราะห์ปริมาณ PM2.5 ได้

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ (เชียงใหม่) ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ปีละประมาณ ๗ ล้าน ๕ แสนคน จำนวน ๒๘ ล้านครั้ง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นประมาณ ๘ ล้าน ๗ แสนคน จำนวน ๓๑ ล้านครั้ง สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จำนวนผู้ป่วยอยู่ในช่วง ๒ แสนคน ถึง ๓ แสนกว่าคน และ ๓ - ๕ แสนครั้งต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การบริหารจัดการทางการแพทย์และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจ โดยพบผู้ป่วยนอกพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืดกำเริบ ตามลำดับ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/โดยที่...

โดยที่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มผู้ป่วยนอกทั้ง ๕ โรค ลดลงเล็กน้อย สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในช่วง ๗ เดือนที่ผ่านมาในจังหวัดเชียงใหม่โรคหอบหืดกำเริบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืด ตามลำดับ โดยที่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มลดลง สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ป่วยในทั้ง ๕ โรค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบชี้แจงว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ รวมถึงหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่ผ่านมานั้นถือเป็นการดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ปกติ แต่ไม่มีการเตรียมการ หรือแผนการยกระดับที่เป็นรูปธรรมเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในสถานการณ์วิกฤต โดยจากข้อเท็จจริงในพื้นที่ภาคเหนือเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าปัญหาเกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณชนในวงกว้างและซึ่งเป็นสถานการณ์วิกฤต ฉุกเฉิน และเป็นภยันตรายร้ายแรงต่อชีวิตและสุขภาพของประชาชน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักรับทราบถึงความร้ายแรงของปัญหาผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่เกิดขึ้นในภาคเหนือมานับแต่ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นมา และแม้จะดำเนินการตามมาตรการปกติของรัฐทั้งหมดแล้ว แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ ทั้งเมื่อเล็งเห็นผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ กลับไม่เคยใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อยกระดับมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้พื้นที่ ๑๗ จังหวัดดังกล่าวเป็นเขตภัยพิบัติฉุกเฉินจากการแพร่กระจายของมลพิษ แม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้การว่าในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน กระทรวงสาธารณสุขได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อ หรืออาการสำคัญของโรคจากโรคสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม และต่อมาในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อ อาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติม นิยามโรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ว่าหมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดและเพิ่มเติมรายละเอียดอาการสำคัญของโรค และตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/บัญญัติว่า...

บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากปล่อยไว้อาจเกิดหรือก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือ สุขภาพอนามัยของประชาชนในเขตพื้นที่ ให้อธิบดีกรมควบคุมโรคหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมควบคุมโรคมอบหมาย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีมีอำนาจประกาศเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประกาศยกเลิกเมื่อมีเหตุอันสมควร หรือสภาวการณ์ของโรคนั้นสงบลงการประกาศกำหนดเขตพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง การป้องกัน หรือการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรวดเร็วหรือกว้างขวาง เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ สำหรับเขตพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะหรือกำหนดมาตรการอื่นใดที่เหมาะสมแก่สภาพพื้นที่นั้นเป็นการเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพอากาศให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) เพื่อใช้เป็นแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ในภาพรวมของประเทศและในพื้นที่วิกฤตของประเทศ จึงวางมาตรการหลัก ๓ มาตรการ โดยเฉพาะมาตรการหลักที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ สำหรับการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ระว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ และระยะยาว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ให้มีการทบทวน ปรับปรุงกฎหมาย มาตรฐาน แนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยในมาตรการระยะยาว พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ ระบุให้มีการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐาน PM2.5 ในบรรยากาศเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ให้เป็นไปตามเป้าหมายระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-3) คือ ๓๕.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้วนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนปรับปรุงแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ให้สอดคล้องและรองรับกับค่ามาตรฐานใหม่ ซึ่งเป็นค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศที่จะสามารถปกป้องประชาชนจากผลกระทบที่เป็นผลเสียจากมลพิษทางอากาศด้วย ดังนั้น กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร แก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗) ให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายตามคำฟ้องและคำชี้แจงเพิ่มเติมข้างต้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบในฐานะประชาชนและตัวแทนของประชาชน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ซึ่งเป็น...

ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายโดยตรง หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามคำขอท้ายฟ้อง เพื่อคุ้มครองสิทธิการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีและปลอดภัยต่อสุขภาพ และสิทธิการมีส่วนร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนทั่วไป และเพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานเจ้าหน้าที่รัฐให้เป็นไปในทางคุ้มครองสิทธิของผู้ฟ้องคดี ประชาชน สิ่งแวดล้อม และประโยชน์สาธารณะตามหลักความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมต่อไป

ศาลไต่สวนคู่กรณี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ตามฟ้องที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้มีการแก้ไขแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองให้บรรลุผลตามเกณฑ์มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ในบรรยากาศทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ นั้น เป็นกรณีที่แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติได้มีการจัดทำแผนไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ปัจจุบัน (ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖) ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าวกำหนดให้ค่า PM2.5 ใน ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จึงไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติยังใช้ค่า PM2.5 ใน ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ผู้ฟ้องคดีจึงประสงค์ขอให้มีการแก้ไขแผนให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมดังกล่าว และโดยที่ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ มีค่าฝุ่นเกินค่ามาตรฐานถึง ๙๕ วัน จึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติการในภาวะปกติซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาทันท่วงที ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบมีความประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามกฎหมายสั่งการให้หน่วยงานของรัฐมีระบบการทำงานที่สอดคล้องและบูรณาการร่วมกัน และรับมือแก้ปัญหาได้อย่างทันท่วงที เช่น การประกาศเขตควบคุมมลพิษเพื่อให้เกิดการตระหนักในปัญหาเรื่องนี้ ให้หน่วยงานรัฐและประชาชนเข้ามาร่วมกันแก้ไข เช่น เรื่องการจัดการที่มาของฝุ่นให้มีประสิทธิภาพ และเยียวยาและช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ โดยการประกาศให้มีการหยุดงานหยุดเรียน ตามสิทธิที่มีการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบประสงค์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ วางแผนรับมือในอนาคต และประสงค์จะให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้หลักการป้องกันไว้ก่อน ส่วนคำขอข้อที่ ๔ ตามคำฟ้องที่ขอให้ศาลมีการปรับแผนการปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติโดยการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อประชาชน หมายถึง ให้มีพื้นที่ให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะและ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ออกมาตรการ...

ออกมาตรการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการควบคุมฝุ่นละอองทุกขนาด รวมถึงการกระจายงบประมาณให้ทั่วถึงแก่ประชาชนที่เป็นจิตอาสาและหมู่บ้านที่เข้าไปดูแลในพื้นที่อย่างทั่วถึง สำหรับกรณีคำชี้แจงของกรมควบคุมมลพิษและกรมควบคุมโรค นั้น ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเห็นว่า ยังเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนและแม้ปัจจุบันจะมีการปรับค่าดัชนีมาตรฐานฝุ่น PM2.5 มาเป็น ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อ ๒๔ ชั่วโมงแล้ว ก็ยังไม่เป็นไปตามค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ซึ่งกำหนดไว้ที่ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อ ๒๔ ชั่วโมง นอกจากนี้ ผลกระทบจากฝุ่นละออง PM2.5 ยังก่อให้เกิดผลกระทบในระยาวต่อประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังไม่มีการประกาศเขตพื้นที่มลพิษทางอากาศส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและไม่มีมาตรการป้องกันระยะยาวแต่อย่างใด และประสงค์จะให้รัฐบาลมีการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านในการจัดการกับปัญหาเรื่องฝุ่นข้ามแดนที่มีผลกระทบมาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถบริหารจัดการได้ ยกตัวอย่างประเทศสิงคโปร์ โดยสิงคโปร์ได้ออกกฎหมาย Transboundary Haze Pollution Act ปี ค.ศ. ๒๐๑๔ เอาผิดกับผู้ประกอบการสัญชาติสิงคโปร์ซึ่งประกอบธุรกิจที่ประเทศอินโดนีเซีย โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถออกกฎหมายภายในลักษณะดังกล่าวได้ เช่น การออกประกาศกรมศุลกากรกำกับสินค้านำเข้าจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเห็นว่า กรณีกลุ่มเปราะบางด้านสุขภาพ เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง และผู้ป่วยที่อาจมีผลกระทบจากฝุ่น PM2.5 หน่วยงานรัฐยังไม่มีมาตรการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ยังคงเปิดให้มีการเรียนการสอนในโรงเรียนในช่วงที่ฝุ่น PM2.5 มีผลกระทบต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ปัญหา PM2.5 ยังเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกมาตรการทั่วไป ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จริง การแก้ไขปัญหาได้จริงจะต้องตอบสนองโดยมีการออกประกาศเขตควบคุมมลภาวะเป็นพิษในสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ การออกประกาศดังกล่าวจะช่วยแก้ไขปัญหา ดังนี้ (๑) สร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันตัวเอง เช่น การช่วยลดการเผา การไม่ออกไปที่โล่งแจ้ง (๒) ทำให้มีการระดมกำลังคนและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นได้เร็วขึ้น (๓) การจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือของภาครัฐจะเกิดขึ้นอย่างเพียงพอและรวดเร็วกว่าในสถานการณ์ทั่วไป นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ควรกำหนดมาตรการเพื่อกลุ่มเปราะบาง โดยจัดพื้นที่การศึกษาให้เด็กได้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และเมื่อเกิดสถานการณ์ค่าฝุ่น PM2.5 ในปริมาณมาก ควรให้มีการหยุดการทำงานในที่ทำงานและใช้การทำงานอยู่ที่บ้านแทน และรัฐต้องจัดให้มีเครื่องฟอกอากาศและหน้ากากอนามัย นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบประสงค์จะเห็นการทำงานร่วมกันและใช้ข้อมูลที่หลากหลายอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติ อีกทั้งภาครัฐยังไม่มีมาตรการในการลดการเผาของเกษตรกรได้จริง ไม่มีการออกมาตรการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กับประชาชน...

กับประชาชนที่มีความจำเป็นจะต้องทำงานในที่โล่งแจ้งให้ได้รับการดูแลด้านสุขภาพที่ดีขึ้น และในกรณีที่อ้างว่าได้มีการออกมาตรการการห้ามเผาเศษชีวมวลในภาคการเกษตร นั้น ความจริงแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาการเกิดฝุ่นละอองในระยาวขึ้น เนื่องจากเกษตรกรจะเผาก่อนช่วงห้ามเผาและภายหลังช่วงห้ามเผา และในระหว่างที่ห้ามเผาก็จะมีการแอบเผากัน การออกมาตรการห้ามเผาจึงอาจไม่ได้ผลจริง

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้ถ้อยคำต่อศาลว่า ขอยืนยันตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และคำชี้แจง ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ คำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และคำชี้แจงของกรมควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และขอให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการติดตามปัญหาฝุ่น PM2.5 ทุกระยะ มีมาตรการควบคุมโดยเร่งด่วน และยอมรับว่าปัญหาฝุ่นดังกล่าวเกิดจากการเผาของเกษตรกรผู้ลักลอบเผาป่า ซึ่งเกิดขึ้นมานานกว่า ๒๐ ปี ซึ่งกรมควบคุมมลพิษก็ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น มีการสั่งซื้อซากข้าวโพดจากเกษตรกรมาทำปุ๋ยชีวภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยตลอดแต่ปัญหาเกิดจากสภาพอากาศในทุกจุดในภาคเหนือ การเข้าไปดูแลจึงเป็นปัญหา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สั่งการให้หน่วยงานในพื้นที่ต่าง ๆ ดำเนินการแก้ปัญหาแล้ว ส่วนกรณีหากเกิดมีเหตุฉุกเฉิน นั้น ก็เป็นเรื่องของกฎหมายและเรื่องทางปกครอง โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตระหนักถึงการประกาศเขตภัยพิบัติซึ่งอาจมีผลต่อการท่องเที่ยวได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ติดตาม เฝ้าระวัง และดำเนินการเป็นขั้นตอนโดยตลอดแล้ว สำหรับเอกสารค่าเฉลี่ยดัชนีคุณภาพอากาศของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบที่อ้าง นั้น เห็นว่าแตกต่างจากของกรมควบคุมมลพิษ โดยที่ค่าเป้าหมายเมื่อเทียบกับประเทศไทย กรณีค่าเฉลี่ยรายปีและค่าเฉลี่ยราย ๒๔ ชั่วโมง ใช้ค่าเศรษฐกิจของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ โดยยังไม่มีประเทศใดในโลกกำหนดค่ามาตรฐานเท่ากับขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) แต่อย่างใด นอกจากนั้น ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศอย่างยั่งยืน โดยในแต่ละปีจะมีแผนขับเคลื่อนวาระแห่งชาติและแผนเฉพาะกิจของแต่ละปี มีการประชุมร่วมกับระดับจังหวัดเพื่อออกมาตรการในแต่ละปี ส่วนพื้นที่เผาไหม้หรือจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ นั้น เป็นไปตามข้อมูลของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ป่า และภายหลังจากการประชุมกับประเทศเพื่อนบ้านในเรื่องดังกล่าวแล้วก็จะมีแผนต่อ ๆ ไป การประชุมดังกล่าวเป็นเพียงการเริ่มต้นไม่ให้มีการเผา ส่วนประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีค่ามาตรฐานของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้อ้างอิงแหล่งข้อมูลจากการกำหนดมาตรฐานขององค์การอนามัยโลกมาเป็นแหล่งข้อมูลในการกำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพทางอากาศในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการประชุมระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขงเพื่อขอความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน และได้เชิญผู้แทนจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาดูงานการจัดการปลูกพืชในพื้นที่สูงของไทย โดยได้รับความร่วมมือจากประเทศดังกล่าวเป็นอย่างดี ส่วนการแก้ไขปัญหาในฤดูแล้งเนื่องจากเกิดไฟไหม้ป่า นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะหาแหล่งน้ำจากแหล่งใกล้เคียง หากหาไม่ได้จะใช้เครื่องมือในการเป่าเพื่อดับไฟป่า ส่วนในพื้นที่ที่มีการทับซ้อนกันหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบ นั้น จังหวัดได้มีการประชุมซักซ้อมความเข้าใจกรณีที่เกิดไฟไหม้ป่าในพื้นที่กว้างครอบคลุมหลายพื้นที่ที่รับผิดชอบแล้ว สำหรับการดำเนินการ เรื่อง วาระประชุมกับประเทศเพื่อนบ้าน นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้กำหนดมาตรฐานตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนการประกาศเขตภัยพิบัตินั้นจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายนั้น ๆ และสำหรับกรณีเรื่องการประกาศเขตควบคุมมลพิษนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เคยถูกฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครองเชียงใหม่แล้ว (คดีหมายเลขดำที่ ส. ๑/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๔ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด)

นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ โดยได้มีการประชุมระดับผู้นำสามฝ่ายระหว่าง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศไทย โดยก่อนหน้านั้นได้มีการประชุมในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เพื่อหารือแนวทางการจัดการปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ซึ่งที่ประชุมมีมติร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาผ่านยุทธศาสตร์ฟ้าใส (CLEAR Sky Strategy) โดยประเทศไทยจะให้การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านวิชาการให้แก่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สืบเนื่องจากการประชุมดังกล่าวกรมควบคุมมลพิษได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการจัดการปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนจากประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เข้าร่วมอบรมและจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนร่วมกัน เช่น การจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ PM2.5 แผนที่เสี่ยงไฟ ระบบตรวจสอบย้อนกลับการจัดการเกษตรในพื้นที่สูง ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (GSE) และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศเยอรมนี (GI2) เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย โดยมีมาตรการที่มีความเป็นไปได้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน จากการอบรมเชิงปฏิบัติการดังกล่าว

ศาลมีคำสั่งเรียกคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ ส. ๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ของศาลปกครองเชียงใหม่เข้ามาในสำนวนคดีนี้ ซึ่งคดีถึงที่สุด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เนื่องจาก...

เนื่องจากไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ และเรียกคำฟ้องและคำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ คดีหมายเลขดำที่ ส. ๒/๒๕๖๖ คดีหมายเลขแดงที่ ส. ๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เข้ามาในสำนวนคดีนี้ ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองเชียงใหม่ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เสนอ โดยเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเชิงพื้นที่ที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองไว้ ๓ มาตรการ แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤตระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ซึ่งมีมาตรการดังนี้ มาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (เดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบโดยมีส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ควบคุมมลพิษ...

ควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป มาตรการที่ ๒ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งให้ความสำคัญในการควบคุมและลดการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดรวมถึงลดจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษ และมาตรการที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษเป็นการพัฒนาระบบ เครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการ รวมถึงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดแนวทางมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาในอนาคต ต่อมากรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ นอกจากนี้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มีการจัดการกับเหตุสาธารณภัยเพื่อให้เป็นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยสามารถแบ่งระดับการจัดการสาธารณภัยเป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับที่ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ควบคุมและสั่งการ ระดับที่ ๒ สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้อำนวยการจังหวัด ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ระดับที่ ๓ สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ และระดับที่ ๔ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย คือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติให้ยกระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤตระยะเร่งด่วนและระยะยาว โดยมอบหมายให้ศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเร่งรัดติดตามการดำเนินการตามแผนงานต่อไป ทั้งนี้ มีการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในช่วงสถานการณ์วิกฤต โดยเห็นชอบการยกระดับมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในสถานการณ์วิกฤต

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ระยะเร่งด่วน...

ระยะเร่งด่วนและระยะยาว และให้เพิ่มเติมมาตรการระยะเร่งด่วนของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงาน และมอบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ต่อไป

สำหรับสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๖ ปรากฏว่าในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๕ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๔ วัน จังหวัดสุโขทัย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๒ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๙ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรขึ้นไป)

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จำนวน...

จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๒ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วันจังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน จังหวัดตาก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๐ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๕ วันจังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๖ วัน จังหวัดพะเยา เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๔ วัน ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ต้องปฏิบัติ...

ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หรือไม่ อย่างไร

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ บัญญัติว่า รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย และวรรคสาม บัญญัติว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมาตรา ๕๗ บัญญัติว่า รัฐต้อง... (๒) อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการและใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้... “มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่นๆ รวมทั้ง กาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ใน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่นๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย “ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน “อากาศเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมากให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที... และมาตรา ๑๐ บัญญัติว่า เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระงับหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/สิ่งแวดล้อม...

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิตเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้น้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมโดยไม่ชักช้า และประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ในขณะเดียวกันรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย และโดยที่ปัญหาเกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณชนในวงกว้าง กอปรกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นกฎหมายซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมประชาชนและองค์กรเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดระบบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามหลักการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงาน และมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกำหนดแนวทางปฏิบัติในส่วนที่ไม่มีหน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง กำหนดมาตรการควบคุมมลพิษด้วยการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมลพิษ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดมลพิษให้เป็นไปโดยชัดเจน และกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านกองทุนและความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้มีการยอมรับที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชน หรือชุมชน หรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง และป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระงับ บรรเทา เยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย หรือทรัพย์สินของประชาชนจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะมลพิษได้อย่างทันท่วงที และเมื่อพิจารณาจากบทนิยามคำว่า “ภาวะมลพิษ” คำว่า “อากาศเสีย” และคำว่า “มลพิษ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เป็นกรณีสภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางอากาศ และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ถือว่า

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เป็นของเสีย...

เป็นของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่น ที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิด ผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษ ภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัย ของประชาชนได้ โดยที่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีค่าสูงกว่า เกณฑ์มาตรฐานเป็นกรณีที่ถือว่าเป็นภาวะมลพิษ ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจาก การแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหาย ต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของรัฐเป็นอันมาก เป็นอำนาจของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในฐานะประธานกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมี ผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้ อย่างทันท่วงที ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใดรวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกระทำการใด ๆ อันจะมีผลในการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระงับ หรือบรรเทาผลร้าย จากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งถือเป็นมลพิษทางอากาศ ให้อยู่ใน เกณฑ์มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปกำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า กรมควบคุมมลพิษได้ออกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ๑ ค่า ใช้เป็นตัวแทน ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM10) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO2) และดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับ การแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศ เกินค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือน มีดังนี้ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๐ - ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับดีมาก สีฟ้า หมายถึง คุณภาพอากาศดี มาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้ง และการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ เทียบค่า ความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๒๖ - ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับดี สีเขียว หมายถึง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/คุณภาพอากาศ...

คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๓๘ - ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับปานกลาง สีเหลือง หมายถึง ประชาชนทั่วไปสามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ - ๒๐๐ เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๕๑ - ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม หมายถึง ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็นถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป เทียบค่าความเข้มข้น PM2.5 เท่ากับ ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง หมายถึง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ (๑) มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ประกอบกับศาลได้แสวงหาข้อเท็จจริงจากบุคคลภายนอก ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (สทอภ. หรือ GISTDA) ให้ข้อมูลสำหรับจังหวัดเชียงใหม่ว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนกุมภาพันธ์ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๔.๖ - ๗๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๖.๙ - ๙๖.๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) และเดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๓ - ๘๓.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เดือนมกราคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/๒.๕ ไมครอน...

๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๑.๖ - ๕๘.๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนกุมภาพันธ์ ฝุ่น PM2.5 มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๔.๒ – ๖๗.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๖๐.๘ - ๑๑๗.๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน และเดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๒.๑ - ๑๔๐.๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๙ - ๕๘.๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และเดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๑ - ๘๓.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เดือนมกราคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐ - ๕๒.๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) เดือนกุมภาพันธ์ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๑ – ๑๗๐.๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) เดือนมีนาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๒ - ๒๔๒.๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) ต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน เดือนเมษายน ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๔.๔ - ๒๗๗.๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) และระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง) และเดือนพฤษภาคม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าความเข้มข้นระหว่าง ๕๐.๓ - ๕๓.๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ (แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีส้ม) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การต่อศาลและตามผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๖ ของกรมควบคุมมลพิษจะเห็นได้ว่า ขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบจะนำคดีมาฟ้องต่อศาล (ฟ้องวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/(PM2.5)...

(PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๓๕ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๓๖๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดเชียงราย มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๒๘ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๓๓๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๖ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๓๒ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๔๒๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดน่าน มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๒๕ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๔๑๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๖ ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ จังหวัดพะเยา มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานต่อเนื่องระหว่างวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๖ รวม ๑๖ วัน และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินค่ามาตรฐานสูงถึง ๒๓๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (เมื่อวันที่ ๗ เมษาคม ๒๕๖๖ ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา) ซึ่งเป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ แจ้งเตือนโดยใช้สัญลักษณ์สีแดง ประชาชนทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ และยังปรากฏว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ระยะเวลาของค่าปริมาณฝุ่นละออง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 มี.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ขนาดไม่เกิน...

ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) สูงเกินค่ามาตรฐานมีช่วงระยะเวลาที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่ยาวนานมากขึ้น กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมจนถึงปลายเดือนเมษายน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมจนถึงปลายเดือนพฤษภาคม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมจนถึงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เริ่มมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ ยาวนานจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๖

นอกจากนี้ คณบดีคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ และผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเขต ๑ (เชียงใหม่) ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่ทำให้เกิดกลุ่มโรค ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรคติดเชื้อ กลุ่มโรคภูมิแพ้ และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ปัจจุบันค่าเฉลี่ยฝุ่นรายปีของจังหวัดเชียงใหม่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีค่าประมาณ ๓๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งสูงกว่าค่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึง ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทำให้อัตราการเสียชีวิตของประชากรเชียงใหม่สูงกว่าประชากรในประเทศที่มีค่าฝุ่นต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกถึงร้อยละ ๒๐ ส่วนกลไกละอองฝุ่นที่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์และผลกระทบจากมลพิษละอองฝุ่นต่อสุขภาพของประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้สูงวัย เป็นกลุ่มประชากรที่มักจะมีโรคประจำตัวเกี่ยวกับระบบหัวใจและไหลเวียนโลหิตอยู่เดิม เมื่อมีฝุ่นหรือสารก่อการอักเสบจากฝุ่นเข้าสู่กระแสโลหิตจะทำให้เกิดการอักเสบของเส้นเลือด ย่อมส่งผลกระทบต่อทุกอวัยวะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวใจและสมองเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อหญิงตั้งครรภ์ ในมารดาที่สัมผัสมลพิษทางอากาศในขณะตั้งครรภ์จะส่งผลกระทบต่อการที่ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักตัวน้อยลง เพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ทารกตายก่อนคลอด การเกิดความพิการของทารกในครรภ์ โดยเฉพาะความพิการของหัวใจ การเกิดทารกผิดรูป การเกิดอาการหอบหืดในสตรีตั้งครรภ์ และการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (ภาวะครรภ์เป็นพิษ) และผลกระทบต่อเด็กเล็ก จะทำให้เกิดการอักเสบของถุงลม ทำให้พัฒนาการของถุงลมหยุดชะงักและทำให้ถุงลมไม่สามารถเจริญพัฒนาต่อไปจนเท่ากับผู้ใหญ่ปกติได้ และจากข้อมูลย้อนหลังของการเสียชีวิตในจังหวัดเชียงใหม่ของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ พบว่า อัตราการเสียชีวิตจากการกำเริบของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังถึงร้อยละ ๗.๒ - ๘.๙ ผลกระทบต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งจะกระตุ้นการอักเสบภายในของร่างกายทำให้เกิดการอักเสบของผนังหลอดเลือดและเปลี่ยนแปลงของเซลล์ผนังหลอดเลือด การเปลี่ยนแปลงของระบบประสาทอัตโนมัติเพิ่มการแข็งตัวของเลือดทำให้เกิดปัญหาโรคหลอดเลือดหัวใจโรคหัวใจเต้นผิดจังหวะจนกระทั่งการเสียชีวิต ผลกระทบต่อระบบประสาทพบว่าทำให้เพิ่มโอกาสในการเกิดอัมพาตและ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/โรคหลอดเลือด...

โรคหลอดเลือดสมองครั้งใหม่ขึ้นร้อยละ ๒๔ และยังทำให้เป็นอัมพาตที่รุนแรงและเสียชีวิตเพิ่มถึงร้อยละ ๓๐ นอกจากนี้ ยังมีผลต่อสมองโดยตรงจากการสูดดมเข้าไปกระตุ้นโปรตีนขยะที่อยู่ในสมองที่เป็นแหล่งกำเนิดโรคสมองเสื่อมหรืออัลไซล์เมอร์ สำหรับเด็กอายุ ๙ - ๑๐ ขวบ ที่อาศัยในพื้นที่ซึ่งมีมลภาวะฝุ่นพิษสูง มีแนวโน้มในการพัฒนาของสมองช้าหรือความฉลาดทางสติปัญญาต่ำ (IQ ต่ำ) แสดงให้เห็นว่าประชากรในจังหวัดเชียงใหม่จะมีอายุขัยสั้นลง ๒.๕ ปี

ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต ๑ เชียงใหม่ ชี้แจงว่า ผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยนอก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ปีละประมาณ ๗ ล้าน ๕ แสนคน จำนวน ๒๘ ล้านครั้ง และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นประมาณ ๘ ล้าน ๗ แสนคน จำนวน ๓๑ ล้านครั้ง สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ จำนวนผู้ป่วยอยู่ในช่วง ๒ แสนคน ถึง ๓ แสนกว่าคน และ ๓ - ๕ แสนครั้งต่อปีและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การบริหารจัดการทางการแพทย์และงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับโรคทางเดินหายใจ โดยพบผู้ป่วยนอกพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืดกำเริบตามลำดับ โดยที่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มผู้ป่วยนอกทั้ง ๕ โรค ลดลงเล็กน้อย สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ในช่วง ๗ เดือนที่ผ่านมาในจังหวัดเชียงใหม่โรคหอบหืดกำเริบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลผู้ป่วยในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ โรคมะเร็งปอด และโรคหอบหืด ตามลำดับ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ มีแนวโน้มลดลง สำหรับปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ผู้ป่วยในทั้ง ๕ โรค มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เกี่ยวกับการตรวจรักษาผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แก่ โรคหืดกำเริบเฉียบพลัน การกำเริบเฉียบพลันของโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปอดอักเสบติดเชื้อ หัวใจขาดเลือด หัวใจวาย โรคหลอดเลือดสมองและติดเชื้อในกระแสเลือด โดยที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๕๔๙ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๗๒๔ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๓๓๘ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๔๑๘ ราย และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มียอดรวมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน จำนวน ๒,๘๖๙ ราย

เมื่อได้พิจารณาจากข้อมูลที่ได้จากผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และพยานบุคคลภายนอกซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ดังกล่าวข้าต้นแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นที่ประจักษ์ว่าจังหวัดหลายพื้นที่ในภาคเหนือประสบกับปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่มีค่าสูงกว่า...

ที่มีค่าสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดอย่างต่อเนื่องมาระยะเวลาหนึ่งจนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบนำคดีมาฟ้อง (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) จริง และเป็นกรณีที่ถือว่าเป็นภาวะมลพิษซึ่งเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ และหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะมีแนวโน้มที่ร้ายแรงจนถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่อื่นในภาคเหนือและมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นอีกต่อไปในอนาคต หากไม่ได้รับการป้องกัน ควบคุม บรรเทาและแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงทีจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พึงใช้อำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด กระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที และเพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระงับหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษดังกล่าวตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นอำนาจสั่งการตามกฎหมายเฉพาะและมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระงับ บรรเทา เยียวยาความเดือดร้อน หรือเสียหายแก่ชีวิต ร่างการ สุขภาพอนามัยและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากภาวะมลพิษได้อย่างทันท่วงทีประการหนึ่ง แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ดำเนินการดังกล่าวเพื่อสั่งการให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสิบและประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่อื่นในภาคเหนือตกอยู่ในภาวะที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพอันเกิดจากปัญหามลพิษฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งเกินกว่าค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดไว้เป็นอย่างมาก เป็นระยะเวลานานและต่อเนื่องตามข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นที่ยุติแล้วข้างต้น กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ล่าช้าเกินสมควร ในการสั่งการและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ และประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ (ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น)

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) หรือไม่ อย่างไร

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/พิเคราะห์...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๓๕ (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา ๓๗... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑)... (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม... (๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องดังต่อไปนี้... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป... มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ หรือเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดนั้นจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด แต่ถ้ามีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกตามความเหมาะสม มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจและหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษากรณีกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ที่คณะกรรมการ...

ที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือกฎหมายอื่นให้เป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและคาดว่าจะเกิดมีขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ประสบกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) โดยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นว่าปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นเป็นประจำและเป็นปัญหาในหลายจังหวัดของพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสุขภาพของประชาชนและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหาสำคัญไปยังจังหวัดข้างเคียงในภูมิภาคอีกด้วย โดยแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองที่สำคัญ ได้แก่ การเผาในที่โล่ง การจราจรขนส่ง และอุตสาหกรรม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เป็นระบบ มีความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้มีการแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังปรากฏจากคำชี้แจงของกรมควบคุมมลพิษว่าค่าฝุ่น ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พื้นที่ภาคเหนือ ปรากฏว่าเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๑ วัน ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๑ วัน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๐ วัน ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน และตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน ๒๒ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง และตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/เกินมาตรฐาน...

เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๗ วัน ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๓๑ วัน ตำบลนาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลแม่ปะ และอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๖ เช่น ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน ๒๘ วัน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน และตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน ๒๖ วัน ตำบลเวียงพระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน ๒๕ วัน ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน ๒๗ วัน ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน ๓๐ วัน ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน ๓๐ วัน ตำบลนาจักร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เกินมาตรฐาน ๒๓ วัน และตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน ๒๔ วัน แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะให้การว่า ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศ และในพื้นที่วิกฤต โดยการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดขั้นตอนและการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในช่วงสถานการณ์วิกฤตปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งมี ๓ มาตรการสำคัญ ได้แก่ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วนหรือช่วงวิกฤติ ระยะปานกลางหรือระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) โดยเฉพาะมาตรการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการ/ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเชิงพื้นที่ โดยการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤตสถานการณ์ รวมถึงการดำเนินงานในระยะเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อรองรับสถานการณ์ในช่วงวิกฤต ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างเกิดสถานการณ์วิกฤต (ธันวาคมถึงเมษายน) เป็นขั้นปฏิบัติการช่วงปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 เกินมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจหน้าที่สามารถปฏิบัติได้ทันทีตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ฝุ่นละอองโดยได้กำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วน ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๕๑ - ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการต้องเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการ

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละอองเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ สำหรับส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุนในการปฏิบัติการ ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าระหว่าง ๗๖ - ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประสบปัญหาฝุ่นละออง ดำเนินการตามกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้คุณภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรต่อเนื่อง แนวทางปฏิบัติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป หลังจากนั้นปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ กำหนดให้มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งใช้บังคับในขณะที่มีการนำคดีมาฟ้องต่อศาล (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะให้การว่า หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ตามอำนาจหน้าที่ มีดังต่อไปนี้ โดยกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้จัดทำแผนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันปี พ.ศ. ๒๕๖๒ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สู่การแก้ปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน” การดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน โดยการประสานงานกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อรายงานสถานการณ์หมอกควันและไฟป่าของประเทศไทยต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนตามระดับการเตือน SOP ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง การประสานงานกับประเทศสมาชิกและสำนักงานเลขาธิการอาเซียนอย่างใกล้ชิดเมื่อเกิดปัญหาหมอกควันข้ามแดน การเข้าร่วมประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/อาเซียน...

อาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๑๔ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ครั้งที่ ๘ เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศ เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ ๒๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Road map for a Transboundary Haze-free by 2020 ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และร่วมมือกับสำนักพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ดำเนินงานภายใต้ข้อตกลงอาเซียน เรื่อง มลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ ติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติ และติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองเพิ่มเติม ขับเคลื่อนการดำเนินงานและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการบริหารจัดการวัสดุเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่า ดำเนินการโครงการบริหารจัดการเชื้อเพลิง “ชิงเก็บ ลดเผา” การพัฒนาแอปพลิเคชันลงทะเบียนบริหารจัดการเชื้อเพลิง (Burn Check) ร่วมกับ GISTDA การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เสนอแนะการกำหนดนโยบายและจัดประชุมมอบนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ ดำเนินการติดตามตรวจสอบ เฝ้าระวัง รายงานและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศ เฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์มลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือ ขับเคลื่อนการดำเนินการเฝ้าระวังและลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันในระดับพื้นที่ มีการดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ภายใต้ข้อตกลงอาเซียน ว่าด้วยมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนแล้ว ซึ่งแม้จะฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะได้ดำเนินการดังกล่าวข้างต้นแล้วก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ที่เกินค่ามาตรฐานตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดยังคงเกิดขึ้นอยู่อย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ เดือนเมษายน ๒๕๖๖ กล่าวคือ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัม

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ต่อลูกบาศก์เมตร...

ต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๕ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๔ วันจังหวัดสุโขทัย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๓ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๒ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๙ วัน เดือนมีนาคม ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๙ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน จังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๒ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๑ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป)

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/จำนวน...

จำนวน ๙ วัน จังหวัดตาก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๐ วัน และเดือนเมษายน ๒๕๖๖ เช่น จังหวัดเชียงราย เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๘ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดเชียงใหม่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๖ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๑ วัน จังหวัดลำปาง เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๕ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๕ วันจังหวัดลำพูน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๗ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๐ วัน จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๒๓ วัน จังหวัดน่าน เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๓๐ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๗ วัน จังหวัดแพร่ เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๖ วัน จังหวัดพะเยา เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๓ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๖ วัน และจังหวัดพิษณุโลก เกินมาตรฐาน (PM2.5 เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) จำนวน ๒๔ วัน และอยู่ในระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง (PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป) จำนวน ๑๔ วัน โดยไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และมลพิษทางอากาศดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือ กรณีจึงเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖ นั้น ไม่ได้มีผลทำให้ปัญหาฝุ่นละออง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ขนาดไม่เกิน...

ขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ลดลงและแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวมิได้มีผลที่เป็นรูปธรรมอย่างเพียงพอ และโดยที่ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงนี้เกิดจาก (๑) ลักษณะภูมิประเทศและสภาพอุตุนิยมวิทยาของภาคเหนือ เป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขาสูงและในช่วงหน้าแล้งอากาศแห้ง ความกดอากาศสูง การยกตัวของอากาศเกิดได้น้อย ทำให้อากาศปิด ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย (๒) กิจกรรมในพื้นที่อาทิ ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การเผาเกิดจากการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่ทำกินจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ด้วยความสูงและลาดชันของพื้นที่ทำให้การเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรจำเป็นต้องใช้วิธีเผา การเผาในพื้นที่ป่าเพื่อล่าสัตว์และหาของป่าและการเผาในพื้นที่รอบป่าและลามเข้าสู่ป่าเกิดเป็นไฟป่า และในพื้นที่เกษตร มีการเพิ่มขึ้นของการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยเฉพาะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเกษตรกรจะเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูกและกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตรเช่นเดียวกับเกษตรกรในพื้นที่ป่า (๓) เศรษฐกิจและปัญหาปากท้องของประชาชน เมื่อชาวบ้านไม่มีรายได้และไม่มีทางเลือก จึงมีความจำเป็นต้องเข้าป่าและใช้ประโยชน์จากป่า (๔) ปัญหาความขัดแย้งทั้งความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชนและระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ทำให้เกิดการเผาเพื่อกลั่นแกล้ง (๕) ปัญหาจากการจัดการที่ดินป่าไม้ทำให้ประชาชนไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่สามารถใช้ประโยชน์จากป่าไม้จึงไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ไม่มีความรักและหวงแหนป่าไม้ (๖) หมอกควันข้ามแดน ซึ่งจากภาพถ่ายดาวเทียมพบจุดความร้อนและหมอกควันหนาแน่นในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือ ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่สามารถป้องกันในระดับหนึ่งได้ หากมีการขับเคลื่อนและดำเนินนโยบายสาธารณะของภาครัฐแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ และทันท่วงที โดยที่ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือตามที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้นถือว่าอยู่ในช่วงวิกฤต ระดับที่ ๔ กล่าวคือ มีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรอย่างต่อเนื่อง และมีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง เกินกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาด ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบฟ้องคดีนี้ (ฟ้องวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖)

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒...

และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ในการกำหนดให้มีการประชุมเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษเพื่อพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยจะต้องนำเรียนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาในการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป ประกอบกับมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้อีกทางหนึ่งด้วย เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่มีค่าเกินค่ามาตรฐานซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดไว้ และมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่องดังกล่าวให้เหมาะสมและเพียงพอเพื่อให้ปัญหามลพิษทางอากาศดังกล่าวให้หมดสิ้นไปได้อย่างทันท่วงที โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ เพื่อการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่อยู่ในสถานการณ์วิกฤตระดับที่ ๔ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นการเร่งด่วน ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่และเดินทางในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยตกอยู่ในภาวะเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อันเป็นผลมาจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงละเลยต่อหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลร้ายจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5)

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือ ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิบนำคดีมาฟ้อง (วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖) ซึ่งฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ยังเกินค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนดและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ (ค่าฝุ่น PM2.5 เกินกว่า ๙๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แต่เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเกินค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบได้คลี่คลายลงแล้วตั้งแต่ช่วงเดือน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/พฤษภาคม...

พฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา ศาลจึงไม่อาจกำหนดคำบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาปัญหาตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติให้ใช้ในกรณีเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ในพื้นที่ภาคเหนือโดยมากจะเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงประมาณเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคมของทุกปีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นอันจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ ซึ่งอาศัยและเดินทางในพื้นที่ภาคเหนือและโดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ กำหนดให้บุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๓ กำหนดให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด มาตรา ๕๕ กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการบริการสาธารณสุขครอบคลุมถึงการรักษาพยาบาล และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (รองประธานกรรมการคนที่ ๒ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) กำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นการป้องกันแก้ไข ระงับหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษทางอากาศ ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) อย่างต่อเนื่องอันอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ฟ้องคดีทั้งสิบ และประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือไว้ก่อนทั้งระยะสั้นและระยะยาวในรอบระยะเวลาข้างหน้า ตามหลักการป้องกันล่วงหน้า (Preventive principle) และกฎหมายดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงมีเหตุผลเพียงพอที่ศาลจะพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นการป้องกัน ควบคุม แก้ไข ระงับหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดจากภาวะมลพิษทางอากาศในพื้นที่ภาคเหนือได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ในกรณีที่ภาวะมลพิษทางอากาศ หรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) เกินกว่าค่ามาตรฐานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำหนด และอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือในอนาคต

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจหรือร่วมกันใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดมาตรการ หรือจัดทำแผนฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพอย่างบูรณาการและยั่งยืน เพื่อป้องกัน

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

/ควบคุม...

ควบคุม แก้ไข บรรเทา หรือระงับภยันตรายอันเกิดจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM2.5) ซึ่งเกินกว่าค่ามาตรฐานและอยู่ในระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือให้ทันท่วงที ทั้งนี้ ให้ดำเนินการกำหนดมาตรการ หรือจัดทำแผนฉุกเฉินดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายจิรสวัสดิ์ สุรฤทธิ์ธำรง ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

นายมนูญ พิบูลรัตนากุล
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองเชียงใหม่

นายวิทยา ฝั้นคำอ้าย
ตุลาการศาลปกครองเชียงใหม่

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางสาววาสนา มะลิทอง

ศาลปกครองเชียงใหม่
19 ม.ค. 2567
ศาลปกครองเชียงใหม่

คดีสถานการณ์ ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ในภาคกลาง

ศาลปกครองกลาง
คดีหมายเลขดำที่ ส.๒/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๒๘/๒๕๖๒

สำเนาคู่ฉบับ

◯ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๒/๒๕๖๒

คดีหมายเลขแดงที่ ส.๒๘/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๓๐ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน ที่ ๑ ผู้ฟ้องคดี
นายธนกร บุณยะอมรโชค ที่ ๒
นายปรัชญา เพิ่มพานิช ที่ ๓
นายสายหยุด บุญธรรม ที่ ๔
นายวรรณะ พูลเกษม ที่ ๕
นางสาวธารณา นิธิธนางกูร ที่ ๖
นางสาวนิตยา แซ่อึ้ง ที่ ๗
นางสาวสีนวน แก้วก่ำ ที่ ๘
นางสุกัญญา สงวนแสง ที่ ๙
นางศิริพร เพ่งคุณ ที่ ๑๐
นางมุกดา ประสาทพันธ์ ที่ ๑๑
นายไสว พุฒซ้อน ที่ ๑๒
นางสาวน้ำทิพย์ โภควณิช ที่ ๑๓
นางสาวบุญรอด พูลศรี ที่ ๑๔
นางสาวจำเรียง ชูบาล ที่ ๑๕
นายสุนทร สืบวงษ์ตระกูล ที่ ๑๖
นายมงคล เมตตาธรรม ที่ ๑๗
นางสาววันเพ็ญ สุขจิต ที่ ๑๘
นางสาวสมพร รุจิภิญโญโสภานนท์ ที่ ๑๙

/นางสาวมาลี...

ศาลปกครอง

นางสาวมาลี วาสนิท ที่ ๒๐
นายสมทรง ร่มโพธิพัก ที่ ๒๑
นางสาวณิชาภา ธรรพสิทธิ์ ที่ ๒๒
นางทวี ฤทธิ์เปี่ยม ที่ ๒๓
นางประยูร สวัสดี ที่ ๒๔
นางสาวดวงดาว สุขสุคนธ์ ที่ ๒๕
นางสาวอารยา บุญปลื้ม ที่ ๒๖
นางแนบเนียน สุขสวัสดิ์ ที่ ๒๗
นายชูชาติ อภัยภักดิ์ ที่ ๒๘
นางสาวพัชรา อ่ำบัววัน ที่ ๒๙
นางสาวพิกุน อาภาศิลป์ ที่ ๓๐
นางสาวสุมิตรา พันธุ์พุ่ม ที่ ๓๑
นางบุญเรือน อ๋องอนุสรณ์ ที่ ๓๒
นางสาวอุไร สุขเกษม ที่ ๓๓
นายรุ่งเรือง พลสุวรรณ์ ที่ ๓๔
นางวรรณดี ใจอยู่ ที่ ๓๕
นายคารม กลางแก้ว ที่ ๓๖
นางทรัพย์ บัวนพคุณ ที่ ๓๗
นางสาวแน่งน้อย ร่มโพธิพัก ที่ ๓๘
นางทองใบ ทรัพย์มูล ที่ ๓๙
นายสมชาย ร่มโพธิพัก ที่ ๔๐
นายวันชัย ชมชัย ที่ ๔๑

ระหว่าง

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๑
นายกรัฐมนตรี ที่ ๒
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/คดีนี้...

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๔๑ เป็นประชาชนอยู่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้รับความเดือดร้อนและเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนและเสียหายอันเนื่องมาจากได้รับมลพิษต่าง ๆ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในพื้นที่ของกรุงเทพมหานครมาอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ทะเบียนเลขที่ จ ๔๖๒๙/๒๕๕๐ ชื่อว่า "สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน" มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญในการจัดการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ โดยเหตุพิพาทในคดีนี้สืบเนื่องมาจากพื้นที่กรุงเทพมหานครมีปัญหามลพิษ ทั้งน้ำเน่าเสีย เสียงดัง มลพิษทางอากาศ ฯลฯ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ โดยเฉพาะการเกิดปัญหาวิกฤตมลพิษหรือฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) แพร่กระจายอย่างกว้างขวางต่อเนื่องมาหลายปี มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี และเริ่มปรากฏเด่นชัดมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งสื่อสารมวลชนได้รายงานอย่างกว้างขวาง ในขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยเฉพาะผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามกลับไม่กระตือรือร้นที่จะวางแผนหรือกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว มีเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยไม่มีเป้าหมายหรือมีประสิทธิผลแต่อย่างใด แม้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ จะได้มีหนังสือร้องเรียนหรือแนะนำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศให้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ แล้วก็ตาม ซึ่งปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดเล็กได้รับการยืนยันโดยกรมควบคุมมลพิษซึ่งมีภารกิจตรวจวัดคุณภาพอากาศและบริหารจัดการคุณภาพอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ PM ๒.๕ จำนวน ๗ สถานี ผลการตรวจวัด พบค่าเฉลี่ยรายปีเกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ใน ๒ สถานี และค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง เกินค่ามาตรฐาน (ค่ามาตรฐานไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ๔๐ – ๕๐ วันต่อปี ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนกระทั่งองค์กรต่างประเทศ

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ได้จัด...

ได้จัดอันดับให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่คุณภาพอากาศไม่ดีอันดับ ๙ จากการจัดอันดับสูงสุด ๑๐ อันดับทั่วโลก ซึ่งปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เริ่มปรากฏเกินค่ามาตรฐานอีกครั้งตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ มาจนถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งค่ามาตรฐาน ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร หรือไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยกรมควบคุมมลพิษได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในจดหมายข่าวและการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชนของผู้บริหารว่า สาเหตุของปัญหาเกิดจากการเผาไหม้ทั้งจากยานพาหนะ การเผาวัสดุการเกษตร ไฟป่า และกระบวนการอุตสาหกรรม ฝุ่นละอองดังกล่าวสามารถเข้าไปถึงถุงลมในปอดได้ ส่งผลให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจและโรคปอด หากได้รับในปริมาณมากหรือเป็นเวลานานจะสะสมในเนื้อเยื่อปอด ทำให้การทำงานของปอดเสื่อมประสิทธิภาพลง ทำให้หลอดลมอักเสบมีอาการหอบหืดได้ จากการศึกษาวิจัยในต่างประเทศพบว่า ปัญหามลพิษทางอากาศเป็นอันตรายคุกคามสุขภาพของมนุษย์ ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้สำรวจพบว่ามีประชากรที่ต้องเสียชีวิตก่อนวัยอันควร เนื่องจากมลพิษในอากาศทั่วโลกในแต่ละปี มากกว่า ๖ ล้านคน และในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ขวบ ถึงร้อยละ ๑๐ หรือประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ คน เมื่อคุณภาพอากาศเลวลง อัตราการใช้บริการห้องฉุกเฉินและการเข้าอยู่โรงพยาบาลจะสูงขึ้น เพราะมลพิษทำให้ปัญหาสุขภาพที่มีอยู่กำเริบขึ้นและเป็นเหตุให้หัวใจวาย หลอดเลือดในสมองตีบ หอบหืดกำเริบ และอื่น ๆ อีกมากมาย โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทยได้ประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจในเบื้องต้นพบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากปัญหาฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในกรุงเทพมหานครฯ และปริมณฑล อาจคิดเป็นเงินอย่างน้อย ๒,๖๐๐ ล้านบาท นอกจากผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคนแล้ว ผลกระทบจากวิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็กที่เกินมาตรฐานที่เกิดขึ้นเต็มพื้นที่กรุงเทพมหานครดังกล่าวยังมีผลไปถึงสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะสัตว์เลี้ยงของมนุษย์อีกด้วย และจะเป็นปัญหาลุกลามไปในสังคมอย่างมากมาย ทั้งนี้ โดยที่มาตรา ๙ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไว้ชัดเจน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็หาได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด และไม่ได้ให้ความสำคัญต่อกรณีวิกฤตมลพิษที่เกิดขึ้น อีกทั้งตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้บัญญัติไว้ว่า เพื่อเป็นการป้องกัน แก้ไข ระงับหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภยันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรการ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ป้องกัน...

ป้องกัน และจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า ซึ่งจนถึงวันฟ้องคดีนี้ก็ยังไม่มีมาตรการป้องกันมลพิษหรือฝุ่นพิษ (PM ๒.๕) และแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นปรากฏออกมาสู่สาธารณะแต่อย่างใด นอกจากนั้น ตามมาตรา ๔๙ ประกอบกับมาตรา ๘๙ และมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็บัญญัติอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไว้ชัดเจนแล้ว แต่การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำได้เพียงการสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครนำรถน้ำมาฉีดน้ำขึ้นบนอากาศและล้างถนนบางจุดบางพื้นที่ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๕๖๙ ตารางกิโลเมตร ของกรุงเทพมหานคร และไม่มีผลสัมฤทธิ์แต่อย่างใด โดยเฉพาะในขณะนี้มีการก่อสร้างรถไฟฟ้าในพื้นที่ของกรุงเทพมหานครหลายเส้นทาง ซึ่งมีปัญหาการบรรทุกวัสดุ อิฐ หิน ดิน ทราย ร่วงหล่น ฟุ้งกระจายบนถนนเป็นอย่างมาก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มิได้มีมาตรการอย่างใด ๆ มาบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว จนก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นพิษฟุ้งกระจายในขณะนี้ ทั้งนี้ ในพื้นที่โดยรอบกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศให้จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดนครปฐม เป็นเขตควบคุมมลพิษไปนานแล้ว แต่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษตามกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาถึงที่สุดหรือเป็นที่สุด

/๒. ให้ศาล...

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

๒. ให้ศาลมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษา โดยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

๒.๑ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งกรุงเทพมหานครกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากฝุ่นละอองขนาดเล็กหรือ PM ๒.๕ นั้น ได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่ทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภยันตรายดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ภายใน ๓ วัน นับแต่ศาลมีคำสั่ง

๒.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดออกประกาศกำหนดมาตรการห้ามเผาไร่อ้อยเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต และห้ามเผาซังนาข้าวหลังการเก็บเกี่ยว และบังคับใช้มาตรการดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน ๓ วัน

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการออกมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการระงับและป้องกันการแพร่กระจายของฝุ่นละอองขนาดเล็กหรือ PM ๒.๕ พร้อมกับการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ปลูกต้นไม้เพื่อดูดซับฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่ของกรุงเทพมหานครให้ได้มากที่สุด และออกคำสั่งห้ามมีการตัดต้นไม้บริเวณทางเท้าริมถนนโดยเด็ดขาด เว้นแต่จะเป็นการตัดแต่งเพื่อความสวยงามและหรือป้องกันอุบัติภัยเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดได้ยื่นคำขอไต่สวนฉุกเฉินและคำขอวิธีการชั่วคราวมาพร้อมกับคำฟ้อง โดยอ้างว่า สถานการณ์มลพิษทางอากาศอันเนื่องมาจากปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กหรือ PM ๒.๕ ยังคงเป็นปัญหาที่รุนแรงอยู่ในบรรยากาศของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างมาก ตามการรายงานข่าวของสื่อมวลชนโทรทัศน์เมื่อคืนวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๒๐.๐๐ น. ว่า วิกฤตฝุ่นละอองขนาดเล็กพื้นที่กรุงเทพฯ ในหลาย ๆ เขต ยังคงเกินมาตรฐานอยู่มาก ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดจึงขอให้ศาลไต่สวนฉุกเฉิน เพื่อมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดเป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี รวมทั้งได้มีคำขอเพิ่มเติม ดังนี้

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/๑. ให้ส่วนราชการ...

๑. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากฝุ่นละอองขนาดเล็กหรือ PM ๒.๕ ได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่ทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภยันตรายดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ภายใน ๓ วัน นับแต่ศาลมีคำสั่ง

๒. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดออกประกาศ กำหนดมาตรการห้ามเผาไร่อ้อยเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิต และห้ามเผาซังนาข้าวหลังการเก็บเกี่ยว และบังคับใช้มาตรการดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ภายใน ๓ วัน

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกประกาศกำหนดให้บริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญทั้งหมด ภายใน ๓ วัน หรือตามที่ศาลเห็นสมควร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศกำหนด ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญและที่กฎหมายบัญญัติ

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ยกคำขอไต่สวนฉุกเฉินของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้ถ้อยคำในการไต่สวนโดยสรุปได้ว่าเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ และหากปรากฏเป็นกรณีซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ โดยคณะกรรมการควบคุมมลพิษได้มีการประชุมเสนอแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/เมื่อวันที่...

เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังไม่ได้มีประกาศให้ท้องที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เห็นว่า สถานการณ์ความรุนแรงยังไม่เข้าข่ายที่จะประกาศให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ โดยเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้น จะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิตร่างกายหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือต่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใดรวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าวกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่พบว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มเติมความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภยันตรายดังกล่าวด้วย และอำนาจดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการในเขตจังหวัดแทนได้ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังมีอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลที่มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่นที่มีฐานะเป็นกรมด้วย โดยเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ใช้อำนาจทางบริหารในฐานะนายกรัฐมนตรี สั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ โดยมีมาตรการ ๙ ข้อ ประกอบด้วย ๑. เพิ่มความถี่ในการกวาดล้างทำความสะอาดถนน และฉีดพ่นน้ำในอากาศตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ – ๐๖.๐๐ น. ทุกวัน จนกว่าฝุ่นละอองจะลดลงอยู่ในระดับมาตรฐาน ๒. แจกหน้ากากอนามัย N๙๕ ในพื้นที่สวนลุมพินี เขตบางคอแหลม จตุจักร บางกะปิ บางขุนเทียน โดยจะให้ความสำคัญกับกลุ่มเสี่ยง ผู้ป่วย คนชรา เด็ก และผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับแหล่งกำเนิด ๓. เข้มงวดตรวจจับรถควันดำและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งรถยนต์ขนาดเล็ก รถยนต์ขนาดใหญ่ รวมทั้งรถโดยสารสาธารณะ ๔. จัดตั้งคณะกรรมการร่วมในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากเส้นทางก่อสร้างรถไฟฟ้าโดยเร่งคืนพื้นผิวการจราจร ณ จุดที่ดำเนินการเสร็จแล้ว สำหรับจุดที่อยู่ระหว่างดำเนินการจะปรับพื้นที่ผิวถนนให้กว้างขึ้น โดยบีบหรือลดพื้นที่การก่อสร้างบนพื้นผิวการจราจรให้แคบลง

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/๕. จัดตั้ง...

๕. จัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอาคารสูงและระบบสาธารณูปโภคโดยจะดำเนินการติดตามตรวจสอบและสำรวจให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรการลดฝุ่นละอองให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ๖. การแก้ไขปัญหาการจราจรที่ติดขัดโดยอำนวยความสะดวกในการจราจรให้ดีขึ้น รวมถึงการเข้มงวดไม่ให้มีการจอดรถริมถนนสายหลัก ๗. เข้มงวดมิให้มีการเผาขยะและการเผาในที่โล่ง ๘. รณรงค์ไม่ให้ติดเครื่องยนต์ขณะจอดในสถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และพื้นที่ที่มีมลพิษสูง ๙. ปฏิบัติการฝนหลวง และการใช้โดรนพ่นน้ำผสมสารเคมีเพื่อบรรเทาปัญหาฝุ่นละออง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ได้มีการใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการมีคำสั่งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งกรุงเทพมหานครกระทำหรือร่วมกันกระทำอันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายหรือความเสียหายจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า จากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สั่งการไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ปรากฏว่า เมื่อมีการปฏิบัติตามข้อสั่งการ ผลกระทบจากฝุ่นละอองขนาดเล็กเริ่มลดลง โดยสถานการณ์ปรากฏว่ามีการลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนที่ยังไม่ได้มีคำสั่งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกประกาศกำหนดมาตรการห้ามเผาไร่อ้อย เผาซังนาข้าว นั้น เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด โดยห้ามไม่ให้มีการเผาโดยเด็ดขาดตามข้อสั่งการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แล้ว ทั้งนี้ หากศาลจะมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งตามคำขอของผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นว่ากรณียังไม่จำเป็นที่จะต้องใช้อำนาจดังกล่าว

ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้ถ้อยคำในการไต่สวนโดยสรุปได้ว่า เกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในกรุงเทพมหานครตามที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษาต่อศาลนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญแล้ว ซึ่งหลังจากได้มีประกาศดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีการดำเนินการประชุมผู้บริหารกรุงเทพมหานครโดยสั่งการให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ประกาศไว้ ซึ่งในส่วนของการก่อสร้างรถไฟฟ้าสำนักการโยธาของกรุงเทพมหานครได้ประชุมผู้รับเหมาก่อสร้างให้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดในประกาศแล้วเช่นเดียวกัน

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ผู้รับมอบ...

ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สรุปความได้ว่า จากข้อมูลการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ในกรุงเทพมหานคร มีค่าสูงเกินมาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงต้นปีและช่วงปลายปีของทุกปี สาเหตุหลักของปัญหาเกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง ซึ่งมีแหล่งกำเนิดมาจากยานพาหนะ อุตสาหกรรม และการเผาไหม้ในที่โล่ง โดยเฉพาะการเผาวัสดุการเกษตรซึ่งมักเกิดขึ้นในช่วงต้นปี ประกอบกับช่วงต้นปีสภาพอุตุนิยมวิทยาไม่เอื้อต่อการกระจายตัวของฝุ่นละออง โดยมีสภาพอากาศนิ่ง ลมสงบและความชื้นสูง ทำให้ฝุ่นละอองเกิดการสะสมในบรรยากาศและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และได้มีมติเห็นชอบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย มาตรการระยะสั้นและมาตรการระยะยาว รวมทั้งได้เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้บัญชาการ โดยเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการควบคุมมลพิษได้ประชุมเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเนื่องจากสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ก่อให้เกิดเหตุรำคาญเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ออกประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ กำหนดให้ผู้ก่อเหตุรำคาญปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการป้องกันและระงับเหตุรำคาญ โดยห้ามไม่ให้นำรถเครื่องยนต์ดีเซลที่มีค่าควันดำเกินมาตรฐานมาวิ่งใช้งานบนท้องถนน ห้ามเผาในที่โล่ง และให้ปฏิบัติตามมาตรการลดฝุ่นละอองจากกิจกรรมการก่อสร้างอย่างเคร่งครัด

ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดได้ยื่นคำขอจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมต่อศาลเพื่อประกอบคำขอคุ้มครองชั่วคราวฯ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สรุปสาระสำคัญได้ว่า เนื่องจากขณะนี้สถานการณ์มลภาวะทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ในพื้นที่...

ในพื้นที่กรุงเทพมหานครยังคงมีค่าเกินมาตรฐาน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อย่างต่อเนื่องในหลายจุด และขยายเป็นวงกว้างไปยังพื้นที่ต่างจังหวัดในหลายจังหวัด หากสถานการณ์ปัญหายังคงยืดเยื้อต่อไปจะไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติทั้งระบบ แม้คณะรัฐมนตรีจะได้มีมติรับทราบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอเรื่องแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แต่เป็นเพียงมติรับทราบเท่านั้น ไม่ได้มีการสั่งการใด ๆ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และยังไม่สามารถจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ อย่างรวดเร็วได้ ไม่มีมาตรการที่สามารถเห็นผลเป็นรูปธรรม ไม่มีการมอบภารกิจที่ชัดเจนว่าใครหรือหน่วยงานใดต้องรับผิดชอบ ซึ่งหากจะใช้มาตรการที่เห็นผลเป็นรูปธรรมต้องมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน

ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยื่นคำร้องขอจัดส่งเอกสารพยานหลักฐาน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีข้อสั่งการ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ให้เร่งดำเนินการควบคุมและดูแลเพื่อบรรเทาและเร่งรัดกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเฉพาะเรื่องปัญหาฝุ่นละอองเกินมาตรฐาน และต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบกับแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระยะเร่งด่วน ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างอากาศดีเพื่อคนไทย และผู้มาเยือน และต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ รับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองดังกล่าว โดยสถานการณ์ฝุ่นละอองตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ คุณภาพอากาศอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก และบางวันที่คุณภาพอากาศอยู่ในระดับปานกลางถึงมีผลกระทบต่อสุขภาพเกินมาตรฐานเนื่องจากสภาพอากาศที่ปิด หลังจากที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวอย่างเคร่งครัดทำให้คุณภาพอากาศตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ อยู่ในระดับที่ดีขึ้นแล้ว

/ศาลมี...

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

ศาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ยกคำขอให้ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดีของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ตามข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีว่า พื้นที่กรุงเทพมหานครในขณะนี้มีปัญหามลพิษทั้งน้ำเน่าเสีย เสียงดัง มลพิษทางอากาศ ฯลฯ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้โดยเฉพาะการเกิดปัญหาวิกฤตมลพิษ หรือฝุ่นพิษ (PM ๒.๕) แพร่กระจายอย่างกว้างขวางในพื้นที่กรุงเทพมหานครมาอย่างต่อเนื่อง และเริ่มปรากฏเด่นชัดมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งสื่อมวลชนได้รายงานกันอย่างกว้างขวาง ในขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบโดยเฉพาะ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามกลับไม่กระตือรือร้นที่จะวางแผนหรือหามาตรการในการป้องกันและแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว มีเพียงมาตรการที่แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไปวัน ๆ โดยไม่มีเป้าหมายหรือมีประสิทธิผลแต่อย่างใด..." นั้น ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าว เป็นเพียงการคาดคะเน ยังไม่มีข้อบ่งชี้ว่า ปัญหามลพิษทางอากาศจะมีแนวโน้มที่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครอย่างไร จนต้องประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ ประกอบกับการประกาศเขตควบคุมมลพิษเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการพิจารณาว่าสมควรประกาศเขตควบคุมมลพิษหรือไม่ เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๙ บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ซึ่งคำว่า "อำนาจ" ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง สิทธิ : อิทธิพลที่จะบังคับให้ผู้อื่นต้องยอมทำตามไม่ว่าจะด้วยความสมัครใจหรือไม่ หรือความที่สามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ส่งเสริม...

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อาจแก้ไขได้หลายวิธี กล่าวคือ การแก้ไขปัญหามลพิษโดยไม่ใช้มาตรการทางกฎหมาย เช่น ปัญหาสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ใช้มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหา แต่ใช้วิธีการและการบริหารจัดการในการแก้ไขปัญหาสารตะกั่วแพร่กระจาย เพื่อไม่ให้เสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือการแก้ไขโดยใช้มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งมีทางเลือกได้หลายวิธี เช่น การกำหนดมาตรฐาน หรือมาตรการที่เข้มงวด ในการควบคุมกิจการที่ไม่ใช้การผลิตปกติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๔ การสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุง หรือการสั่งให้หยุดประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ การบังคับตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีเหตุรำคาญหรือการประกอบกิจการที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การประกาศกำหนดเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การออกกฎกระทรวงกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงเห็นว่า ยังไม่จำเป็นต้องใช้อำนาจประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทุกครั้งในพื้นที่ที่ปัญหามลพิษที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีสิทธิในการใช้ดุลพินิจเพื่อประกอบการใช้อำนาจตามมาตรา ๕๙ ว่า เป็นวิธีที่เหมาะสมกับการลดและขจัดมลพิษในท้องที่นั้นหรือไม่ หรือจะเลือกใช้วิธีอื่นในการดำเนินงานก็ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการใช้อำนาจไม่ประกาศเขตควบคุมมลพิษในพื้นที่อื่น ๆ ที่ผ่านมา นอกจากนี้ การประกาศเขตควบคุมมลพิษมิได้เป็นปัจจัยสำคัญหลักในการดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ให้เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วมีข้อจำกัดหลายด้านทั้งความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ ฯลฯ การประกาศเขตควบคุมมลพิษจึงเหมาะสมสำหรับการดำเนินงานในบางกรณีเท่านั้น ไม่ใช่ทุกกรณีที่จะใช้เครื่องมือนี้ได้ผล และแม้จะได้ผลก็อาจไม่ใช่วิธีที่จะได้ผลอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการแก้ไขปัญหามลพิษ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ในพื้นที่...

ในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ เช่น พื้นที่พัทยา ที่ได้มีการประกาศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ต้องใช้เวลาถึง ๘ ปี จึงจะเห็นแนวโน้มของคุณภาพน้ำดีขึ้น และจากกรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ก็ยังไม่ถึงขนาดที่เป็นการก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงต่อสุขภาพของประชาชน และยังสามารถแก้ไขโดยวิธีการอื่นเพื่อให้สภาพอากาศสามารถกลับคืนมาสู่สภาพปกติได้ เพราะจากสถานการณ์ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน คุณภาพอากาศอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมากแล้ว ยกเว้นบางช่วงที่สภาพอากาศปิดทำให้สถานการณ์ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานที่ราชการกำหนด โดยตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน มีช่วงเวลาที่สถานการณ์ฝุ่นละอองเกินมาตรฐานเพียง ๒๖ วัน เท่านั้นที่เกินค่ามาตรฐานในบางสถานีตรวจวัดที่มีการดำเนินกิจกรรมอันก่อให้เกิดฝุ่นละออง ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่จำเป็นต้องเลือกใช้มาตรการทางกฎหมายประกาศกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษแต่อย่างใด

อย่างไรก็ดี แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะไม่ได้ประกาศให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ ภายหลังจากมีการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฯ แล้ว กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในชั้นบรรยากาศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมควบคุมมลพิษได้ติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวน ๕ สถานี ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ระยอง สระบุรี และสงขลา และได้มีการขยายพื้นที่ตรวจวัดอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ สถานี ซึ่งครอบคลุมใน ๒๙ จังหวัด นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษได้มีการประกาศ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย

/ลงวันที่...

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเป็นแนวทางในการบ่งชี้และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศสำหรับการรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศ จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน พบว่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะเกินมาตรฐานในช่วงเดือนธันวาคมถึงมีนาคมของทุกปี และมีแนวโน้มไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังต่อไปนี้ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๖๓ วัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๔๓ วัน พ.ศ. ๒๕๖๑ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๙ วัน ซึ่งปัจจัยของการเกิดปัญหาของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้จากโครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ประกอบไปด้วย ๒ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และสภาพภูมิอากาศ โดยผลการศึกษาพบว่า แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมาจากการจราจร ร้อยละ ๕๒ การเผาในที่โล่ง ร้อยละ ๓๕ และอื่น ๆ ร้อยละ ๑๓ สำหรับปัจจัยทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่าปริมาณ (Emission Loading) ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่เปลี่ยนแปลง แต่สภาพภูมิอากาศมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศ (Mixing Height) จะมีผลทำให้การกระจายตัวของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดีมากในช่วงเวลาที่ค่า Mixing Height มีค่าสูง ทำให้ค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก แต่เมื่อค่า Mixing Height มีค่าต่ำจะส่งผลให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่กระจายตัว ส่งผลให้ค่าความเข้มข้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐานหรือค่า AQI อยู่ในเกณฑ์เริ่มผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบกับร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละออง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่จะเกิดขึ้น

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ในอนาคต...

ในอนาคต และให้นำร่างดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เห็นชอบกับมาตรการฯ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดให้มีการประชุมเพื่อมอบนโยบายและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่จะเกิดขึ้นในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หลังจากนั้น เมื่อเข้าสู่ช่วงเวลาที่จะมีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน พบว่า ระหว่างวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๒ ถึง ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้เกิดวิกฤตปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ติดต่อกันหลายวัน เพราะสภาพอากาศปิด โดยมีค่าฝุ่นละอองในระดับปานกลางจนถึงระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในระยะเร่งด่วนเพื่อการแก้ไขปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นให้ทันท่วงที ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แล้ว โดยมาตรการในระยะเร่งด่วน ในช่วงที่เกิดวิกฤตปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ มีแนวทางการปฏิบัติ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑.ขั้นเตรียมการ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน) เป็นขั้นทำความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมพร้อมการสั่งการก่อนเข้าสู่สถานการณ์ ๒.ขั้นปฏิบัติการ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เป็นการปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการตามปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสภาวการณ์ปกติ ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑล เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุน ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑล ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด อาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ฝุ่น PM ๒.๕ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง ให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเสนอกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป ๓. ขั้นฟื้นฟูหลังสถานการณ์กลับสู่ปกติ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนหรือ After Action Review/AAR เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เห็นชอบกับมาตรการป้องกันฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็นำมาตรการดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ปรากฏว่าตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน คุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมากอันเป็นการแสดงให้เห็นว่าสภาพอากาศอยู่ในระดับที่ดีขึ้นแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องประกาศให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า จากข้อมูลการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครพบว่า สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ในกรุงเทพมหานครมีค่าสูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน (๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ในช่วงต้นปีและช่วงปลายปีของทุกปี สาเหตุหลักของปัญหาฝุ่นละอองเกิดจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง ซึ่งมีแหล่งกำเนิดหลักมาจากยานพาหนะ อุตสาหกรรม และการเผาไหม้ในที่โล่ง โดยเฉพาะการเผาวัสดุการเกษตรที่มักเกิดขึ้นในช่วงต้นปี ประกอบกับช่วงต้นปี สภาพอุตุนิยมวิทยาไม่เอื้อต่อการกระจายตัวของฝุ่นละออง โดยมีสภาพอากาศนิ่ง ลมสงบ และความชื้นสูง ทำให้ฝุ่นละอองเกิดการสะสมในบรรยากาศและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น ส่งผล

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/กระทบ...

กระทบต่อสุขภาพคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมีคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๓๖๒/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ประกอบด้วยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สั่งราชการสำนักสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ... ฯลฯ ... ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานครเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑. เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสั่งการหน่วยงานปฏิบัติและบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ๒. ดำเนินการแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพผ่านสื่อต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน ๓. จัดทำรายงานประเมินสถานการณ์รวมทั้งผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ๔. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมสุทัศน์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โดยมีมติเห็นชอบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยมาตรการระยะสั้นและมาตรการระยะยาว ในส่วนมาตรการระยะสั้นประกอบด้วย ๑) ช่วงก่อนสถานการณ์ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน) เช่น ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมรับมือสถานการณ์ เตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข (ด้านยาและเวชภัณฑ์และศักยภาพรองรับของหน่วยงานบริการสุขภาพ) บูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานการณ์ฝุ่นละออง PM ๒.๕ สภาพอุตุนิยมวิทยาเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ กำหนด ชี้แจง ซักถามการดำเนินงานตอบสนองต่อสถานการณ์ตามเกณฑ์/ระดับความเข้มข้นฝุ่นละอองที่กำหนด เผยแพร่ข้อมูลและแจ้งเตือนประชาชนกลุ่มเสี่ยงผ่านทุกช่องทางก่อนเข้าถึงช่วงเกิดสถานการณ์ พัฒนามาตรการและกลไกกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ชี้แจงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครต่อสาธารณะ ตรวจสอบและบำรุงรักษารถโดยสารให้อยู่ในสภาพดี ตรวจสอบจับควันดำและบังคับใช้กฎหมาย

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/อย่างเข้มงวด...

อย่างเข้มงวด ควบคุมการก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินมาตรการควบคุมการเกิดและการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครอย่างเข้มงวด ควบคุมการเผาในที่โล่งทั้งพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชน และพื้นที่ริมทาง เป็นต้น ๒) ช่วงเกิดสถานการณ์ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เช่น เฝ้าระวัง คาดการณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และแนะนำการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพ ลดจำนวนยานพาหนะในเขตเมือง จัดการจราจรให้คล่องตัว ตรวจสอบตรวจจับควันดำอย่างเข้มงวด ตรวจสอบและบำรุงรักษารถโดยสารให้อยู่ในสภาพดีและห้ามรถโดยสารควันดำวิ่งอย่างเด็ดขาด ควบคุมการก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินมาตรการควบคุมการเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครอย่างเข้มงวด ออกคำสั่งห้ามเผาในที่โล่งโดยเด็ดขาด กำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการให้ระบายมลพิษในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ส่งเสริม/ผลักดันให้มีการใช้เตาเผาศพที่มีการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รณรงค์การใช้เตาปิ้งย่างลดมลพิษ ลดมลพิษในอากาศ เช่น ทำฝนหลวง ทำความสะอาดบนถนน และเพิ่มพื้นที่สีเขียว และเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ ๓) ช่วงหลังสงกรานต์ (เดือนพฤษภาคม) เช่น ประกาศแจ้งยุติสถานการณ์เมื่อสถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ สรุปสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และสถานการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ การรายงานโรคและการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาและเผยแพร่สื่อสารให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและถอดบทเรียนเพื่อปรับปรุงมาตรการและเตรียมการรับสถานการณ์ในปีต่อไป ทั้งนี้การแก้ไขปัญหาจึงควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและร่วมมือกันแก้ไขโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้แทนกรมอนามัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันเพื่อกำหนดแนวทางและทิศทางในการสร้างจิตสำนึก ส่วนมาตรการระยะยาว กำหนดให้ลดการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด เช่น การปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง การส่งเสริมและผลักดันให้ใช้รถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (NGV) รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริด การพัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร การรณรงค์ส่งเสริมและจูงใจใช้ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ เพิ่มทางเลือกการเดินทางแทนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล พร้อมทั้งจัดหาที่จอดแล้วจร เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งสาธารณะ การส่งเสริม

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ผลักดัน...

ผลักดันให้มีการใช้เตาเผาศพที่มีการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ลดปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ โดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในส่วนของภาคเอกชนและชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เฝ้าระวังและลดผลกระทบต่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร และพัฒนาการวิจัยการเจ็บป่วยเพื่อให้สามารถระบุสาเหตุว่าเป็นอาการที่มาจากสารมลพิษทางอากาศ ศึกษาวิจัยเพื่อเสนอแนวทางควบคุมมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาความเหมาะสมในการปรับลดอายุ การตรวจสภาพรถยนต์ใช้งานและการเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า การจัดโซนนิ่ง จำกัดรถเข้าเมืองในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้าเย็น นอกจากนั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) กรุงเทพมหานคร ณ สำนักสิ่งแวดล้อม ชั้น ๑๐ อาคารธานีนพรัตน์ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้บัญชาการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยศูนย์ฯ มีอำนาจหน้าที่ อำนวยการ ควบคุม และประสานการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เฝ้าระวังติดตามวิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์และการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์และผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาเสนอศูนย์อำนวยการฯ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อแนะนำการปฏิบัติตน และการขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐเอกชนและภาคประชาชน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนจังหวัดข้างเคียงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสำนักสิ่งแวดล้อมได้รายงานการประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ ให้รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทราบ

กรุงเทพมหานครมีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศที่สามารถตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) จำนวน ๒๔ สถานี สามารถตรวจวัดต่อเนื่องตลอดเวลา (Real time) พร้อมรายงานข้อมูลสู่สาธารณชนผ่านเว็บไซต์ www.bangkokairquality.com และ facebook: กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ประสานงานข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ www.air4thai.com โดยพบว่าปริมาณฝุ่นละออง

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ขนาดเล็ก...

ขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีปัญหาเกินมาตรฐานในเดือนธันวาคม – เมษายน ของทุกปี ซึ่งมีสาเหตุมาจากรถยนต์โดยเฉพาะเครื่องดีเซล ประมาณร้อยละ ๖๐ การเผาในที่โล่งร้อยละ ๓๕ และอื่น ๆ ร้อยละ ๕ ประกอบกับในห้วงเวลาดังกล่าว สภาพอุตุนิยมวิทยา อากาศนิ่ง ลมสงบ ทำให้ฝุ่นละอองไม่สามารถลอยตัวขึ้นสูงได้ มีการสะสมของฝุ่นละอองในอากาศเพิ่มขึ้น และปริมาณฝุ่นละอองไม่ได้อยู่นิ่งและยาวนานติดต่อกันโดยมีลักษณะขึ้นลง ตามสภาพอุตุนิยมวิทยา สอดคล้องกับข้อมูลผลการตรวจสอบวัดฝุ่นละออง PM ๒.๕ ที่ตรวจวัดโดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ สามารถวิเคราะห์ลักษณะของการเกิดฝุ่นละออง PM ๒.๕ ได้ดังนี้ ช่วงก่อนปีใหม่ คือ วันที่ ๑๙ – ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ พื้นที่กรุงเทพมหานครมีแนวโน้มปริมาณฝุ่นละออง PM ๒.๕ สูง เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ทำให้มลพิษทางอากาศสะสมตัวในปริมาณมาก ปรากฏการณ์นี้จะพบเป็นบางวันในช่วงฤดูหนาวถึงต้นฤดูร้อน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัมสูงขึ้นผิดปกติ ช่วงหลังปีใหม่ คือ วันที่ ๕ – ๘ และ ๑๑ – ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ มีปริมาณฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น (PM ๒.๕) อยู่ระหว่าง ๖๗ – ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น (PM ๒.๕) อยู่ระหว่าง ๑๖ – ๑๐๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น (PM ๒.๕) อยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้เนื่องจากมวลอากาศเย็นที่ปกคลุมกรุงเทพมหานครยังคงมีอิทธิพลอยู่ ประกอบกับอิทธิพลความชื้นจากทะเลแผ่เข้ามาปกคลุมมีความชื้นสูงในตอนเช้าขณะที่พื้นดินเย็นตัวเร็วกว่าในช่วงเช้าและลมสงบจึงเกิดหมอกขึ้นในตอนเช้า ช่วงเช้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ เกิดสถานการณ์หมอกหนาปกคลุมกรุงเทพมหานครอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์ inversion ระดับล่างทำให้มลพิษทางอากาศไม่สามารถลอยตัวสูงขึ้นได้สาเหตุจากอากาศชั้นบนมีอุณหภูมิสูงกว่าอากาศชั้นล่างและถูกประกบด้วยอากาศที่เย็นกว่า จึงทำให้มองเห็นหมอกหนาเสมือนฝาชีครอบมลพิษทางอากาศไว้เหนือกรุงเทพมหานคร โดยผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีค่าอยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ – ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ มีแนวโน้มลดลง โดยพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๓๑ – ๗๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากหลายพื้นที่ในกรุงเทพมหานครมีฝนตกชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศ วันที่ ๑๙ – ๓๑

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/มกราคม...

มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่ามาตรฐานอยู่ในระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพถึงระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยมีค่าระหว่าง ๓๕ – ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ลมสงบ อากาศเย็น ทำให้มลพิษทางอากาศสะสมตัวในปริมาณมาก วันที่ ๑ – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าระหว่าง ๖ – ๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลมอ่อน ฝนเล็กน้อย ทำให้ฝุ่นละอองมีการเคลื่อนตัวได้เล็กน้อย วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ๕๓ – ๗๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากลมใกล้ผิวพื้น ลมสงบ ระดับสูงขึ้นเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้ ยังคงพัดปกคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีกำลังอ่อนลง วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ – ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน โดยผลการตรวจวัดพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๗ – ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากลมพื้นผิว (ที่ระดับความสูง ๑๐ เมตร) เป็นลมที่มีกำลังแรงขึ้นมาเล็กน้อย ส่วนระดับสูงขึ้นไปมีทิศทางเป็นลมฝ่ายใต้ ตะวันออกเฉียงใต้ มีกำลังแรงขึ้นเล็กน้อยพัดปกคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตั้งแต่เกิดวิกฤติปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ประกอบด้วย การสั่งการตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๑๐๔/๑๑๒๙ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ปลัดกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตติดตามรายงานสถานการณ์ฝุ่นละอองของกรุงเทพมหานครในเวลา ๘.๐๐ นาฬิกา ของทุกวัน และดำเนินการเพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองที่แหล่งกำเนิด เช่น ประสานสถานีตำรวจในการจัดการจราจรให้เกิดความคล่องตัว ขอความร่วมมือให้ประชาชนลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวในช่วงวิกฤติ เข้มงวดตรวจจับรถยนต์ควันดำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำชับเจ้าของกิจการ/ผู้รับเหมาก่อสร้าง ดูแลไม่ให้มีการนำรถควันดำมาวิ่งใช้งาน บนถนน ควบคุมไม่ให้มีการเผาขยะและการเผาในที่โล่งทุกประเภท และเพิ่มความถี่ในการล้างถนน ดูดฝุ่นถนน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้รายงานผลการดำเนินการทุก ๑๕ วัน และสำนักงานเขตได้มีหนังสือรายงานผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป และการสั่งการตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๑๐๔/๔๘ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ผู้อำนวยการ...

ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อม ให้สำนักงานเขตติดตามสถานการณ์ฝุ่นละออง หากพบฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน ให้ตรวจสอบวิเคราะห์แหล่งกำเนิด และสาเหตุสำคัญในพื้นที่ เช่น รถยนต์ควันดำ การจราจรติดขัด การจอดรถบนผิวจราจร การเผาในที่โล่ง เป็นต้น และดำเนินการแก้ไขปัญหา PM ๒.๕ เช่น ประสานสถานีตำรวจท้องที่อำนวยการจราจรห้ามเผาในที่โล่ง เพิ่มความถี่ในการล้างทำความสะอาดถนน และฉีดน้ำเป็นละอองฝอยในอากาศ โดยขอให้รายงานผลการแก้ไขให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบทุกวันผ่านทางแอพพลิเคชั่นไลน์กลุ่ม PM ๒.๕ # ๕๐ เขต ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป และสำนักงานเขตได้รายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบผ่านทางแอพพลิเคชั่นไลน์กลุ่ม PM ๒.๕ # ๕๐ เขต นอกจากนี้ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม ได้มีการประสานขอให้หน่วยงานหลักร่วมแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ได้แก่ กองบังคับการตำรวจจราจร กรมการขนส่งทางบก ให้เข้มงวดการตรวจวัดรถควันดำ กองบัญชาการตำรวจนครบาลจัดการจราจรให้เกิดความคล่องตัว และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ตรวจสอบและบำรุงรักษารถโดยสารสาธารณะ

เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการควบคุมมลพิษได้ประชุมเรื่องแผนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าว จะแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ ๑ ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียมการและซักซ้อมความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกรุงเทพมหานคร และ ๕ จังหวัดปริมณฑล เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน ขั้นตอนที่ ๒ ขั้นปฏิบัติการ แบ่งเป็น ๔ ระดับ ตามความรุนแรงของสถานการณ์ ได้แก่ ระดับที่ ๑ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) อยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังและดำเนินงานภารกิจตามสภาวะปกติ ระดับที่ ๒ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในช่วง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทุกหน่วยงานดำเนินมาตรการตามภารกิจอำนาจหน้าที่ให้เข้มงวดขึ้น เช่น กองบังคับการจราจรเพิ่มความเข้มงวด และจำนวนจุดตรวจจับรถควันดำ กรมการขนส่งทางบกตรวจสอบสภาพรถยนต์ เช่น รถเมล์ ขสมก. รถบรรทุก และให้ใช้น้ำมันไบโอ (B๒๐) การขอคืนพื้นที่ผิวจราจรจากการก่อสร้างรถไฟฟ้าตลอดจนการทำฝนเทียม ระดับที่ ๓ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในช่วง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร การยกระดับจะพิจารณาจาก

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ค่าฝุ่นละออง...

ค่าฝุ่นละอองในสถานการณ์ระดับที่ ๒ ไม่ลดลง จำนวนวันที่เกิดนานขึ้นและคาดการณ์แล้วว่าค่าฝุ่นจะสูงขึ้นอีก ต้องยกเป็นระดับที่ ๓ โดยมีแนวทางการดำเนินงาน คือ กรมควบคุมมลพิษจะจัดประชุมคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เพื่อพิจารณามาตรการในการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการว่าจะควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษอย่างไรเพื่อหยุดยั้งค่าฝุ่นละอองที่นิ่งและมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนจังหวัดในปริมณฑล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดใน ๕ จังหวัด พิจารณาใช้อำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการควบคุมพื้นที่ควบคุมแหล่งมลพิษหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชน โดยอาจจะสั่งให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับมาได้เหมือนเดิม ระดับที่ ๔ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เมื่อดำเนินการตามที่กำหนดในสถานการณ์ระดับที่ ๓ แล้วสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มจะสูงขึ้นเกิน ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นเวลาต่อเนื่องยาวนาน ให้จัดประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีพิเศษ เพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อหยุดยั้งและทำให้สถานการณ์ค่าฝุ่นละอองลดลง โดยจะเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ ๓ ขั้นหลังจากเกิดสถานการณ์ เป็นขั้นตอนการฟื้นฟูหลังจากสิ้นสุดเหตุการณ์ มีการแก้ไขและฝุ่นละอองได้สลายตัวไป จะมีการสรุปเหตุการณ์ถอดบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปในปีต่อไป

เนื่องจากสถานการณ์ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ก่อให้เกิดเหตุรำคาญเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้พิจารณาออกประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับข้อ ๔ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เหตุรำคาญ กำหนดแหล่งก่อเหตุรำคาญในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ รถยนต์

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ดีเซล...

ดีเซล ที่มีควันดำเกินมาตรฐาน การเผาในที่โล่ง ได้แก่ การเผาหญ้า เผาตอซังข้าว และเผาขยะ เป็นต้น เว้นแต่การเผาวัสดุในพิธีกรรมตามจารีตประเพณี และกิจกรรมการก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อปัญหามลพิษทางอากาศ โดยกำหนดให้ผู้ก่อเหตุรำคาญปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการป้องกันและระงับเหตุรำคาญ ดังนี้ ห้ามไม่ให้นำรถเครื่องยนต์ดีเซลที่มีควันดำเกินมาตรฐานมาวิ่งใช้งานบนท้องถนน ห้ามเผาในที่โล่งในพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ให้ปฏิบัติตามมาตรการลดฝุ่นละอองจากกิจกรรมการก่อสร้างอย่างเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ปรากฏตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ ในระหว่างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญกรุงเทพมหานครได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเรื่องประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้บำรุงรักษาเครื่องยนต์ของยานพาหนะให้มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งานรณรงค์ไม่ขับช่วยดับเครื่องเพื่อเป็นการลดการปล่อยมลพิษ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้รถสาธารณะแทนรถยนต์ส่วนตัว ร่วมออกหน่วยจับควันดำร่วมกับสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ กองบังคับการตำรวจจราจรและกรมการขนส่งทางบก เพื่อเฝ้าระวังและห้ามมิให้นำเครื่องยนต์ดีเซลที่มีควันดำเกินมาตรฐาน มาวิ่งใช้งานบนถนน ตรวจวัดค่าควันดำรถราชการเครื่องยนต์ดีเซลทุกคัน ประสานวิทยาลัยการอาชีพให้เปิดศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน ซึ่งประชาชนนำรถมาทำการตรวจสภาพได้ฟรี รณรงค์ประชาสัมพันธ์เรื่องการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ให้กับผู้ประกอบการอู่รถเมล์สายต่าง ๆ ขอความร่วมมือสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้รถช่วยกันบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อลดมลพิษ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมทราบเรื่องการห้ามเผาในที่โล่งทุกชนิด ตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาในที่โล่งและติดป้ายประกาศมิให้มีการเผาในพื้นที่บริเวณซอย หรือถนน และแจ้งเจ้าของหรือที่รกร้างว่างเปล่าให้ปรับปรุงพื้นที่และล้อมรั้วให้มิดชิด ตรวจสอบกวดขันการเผาในที่โล่ง ขยะ ตอซังข้าวต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ประชุมผู้ค้าแผงลอย ประชาสัมพันธ์ให้ทราบเรื่องประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญและขอความร่วมมือให้ผู้จำหน่ายอาหารปิ้งย่างริมบาทวิถีใช้เตาปิ้งย่างลดมลพิษ

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/จัดประชุม...

จัดประชุมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ ตรวจสอบควบคุมแหล่งกำเนิดประเภทการก่อสร้างให้ปฏิบัติตามมาตรการลดฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอย่างเคร่งครัด กวดขันผู้รับเหมาก่อสร้างให้ฉีดพ่นหมอกน้ำในอากาศบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ทำความสะอาดพื้นที่ก่อสร้าง กำกับให้มีการล้างล้อรถบรรทุกก่อนออกจากสถานที่ก่อสร้างทุกครั้งเพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการอาคารสูงต่าง ๆ โรงพยาบาล สถานประกอบกิจการ คอนโดมิเนียม ติดตั้งสปริงเกอร์น้ำเพื่อช่วยจับฝุ่นละอองในอากาศ ดำเนินการฉีดพ่นน้ำเป็นละอองฝอยในอากาศ ล้างใบไม้ ทั้งไม้ยืนต้น และไม้พุ่ม ล้างถนน สะพานลอย ฟุตบาท ทางเท้า แจกประกาศควบคุมบริเวณก่อสร้างให้มีรั้วทึบโดยรอบ มีผ้าใบปิดคลุมการก่อสร้างให้มิดชิด คุมเข้มให้รถบรรทุกปิดผ้าใบปกคลุมรถ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารคำแนะนำประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการป้องกัน ดูแลตนเองจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) แจกหน้ากากอนามัยให้กับประชาชนทั่วไป ชุมชน ศูนย์การค้า สถานประกอบการ นักเรียนในโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตรวจสอบ ควบคุมลักษณะของฌาปนกิจสถานในพื้นที่ให้ปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติในการเผาศพอย่างถูกวิธีเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ ตรวจสอบควบคุมกิจการผลิตคอนกรีตผสมเสร็จให้มีมาตรการป้องกันฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศ ตรวจสอบระบบกำจัดฝุ่นของสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ และร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรม Big Cleaning Day

กรณีผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดกล่าวอ้างว่า ได้รับความเดือดร้อนและเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนและเสียหายอันเนื่องมาจากได้รับมลพิษต่าง ๆ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศจากฝุ่นพิษ PM ๒.๕ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครอันเนื่องมาจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดี นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการติดตามแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มาโดยตลอดตามที่ได้ให้การมาแล้วข้างต้น ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้พิจารณาออกประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับข้อ ๔ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานคร

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/เป็นพื้นที่...

เป็นพื้นที่เหตุรำคาญ กำหนดแหล่งก่อเหตุรำคาญในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ รถยนต์ดีเซลที่มีควันดำเกินมาตรฐาน การเผาในที่โล่ง ได้แก่ การเผาหญ้า เผาตอซังข้าว และเผาขยะ เป็นต้น เว้นแต่การเผาวัสดุในพิธีกรรมตามจารีตประเพณี และกิจกรรมการก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อปัญหามลพิษทางอากาศ และระหว่างที่มีประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญกรุงเทพมหานครได้มีมาตรการดำเนินการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ติดตามมาอย่างต่อเนื่อง และจากผลการตรวจวัดสภาพคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่าปัจจุบันคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครดีขึ้นเป็นลำดับ แสดงให้เห็นว่า มาตรการดำเนินการแก้ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีโดยรวม

กรณีผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการออกมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการระงับและป้องกันการแพร่กระจายของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) นั้น เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญตามที่ได้ให้การข้างต้นแล้ว และจากผลการตรวจวัดสภาพคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่าปัจจุบันคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครดีขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องดำเนินการตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดดังกล่าวแต่อย่างใด

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีโดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากข้อมูลผลการตรวจวัดฝุ่นละออง PM ๒.๕ โดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่

/๑๙ ธันวาคม...

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปรากฏว่า ช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ – ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ พื้นที่กรุงเทพมหานครมีแนวโน้มปริมาณฝุ่นละออง PM ๒.๕ สูง เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ซึ่งปรากฏการณ์นี้จะพบเป็นบางวันในช่วงฤดูหนาวถึงต้นฤดูร้อน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม สูงขึ้นผิดปกติ ระหว่างวันที่ ๕ – ๘ และวันที่ ๑๑ – ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๖๗ – ๑๓๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๑๖ – ๑๐๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้เนื่องจากมวลอากาศเย็นที่ปกคลุมกรุงเทพมหานครยังคงมีอิทธิพลอยู่ ประกอบกับอิทธิพลความชื้นจากทะเลแผ่เข้ามาปกคลุมมีความชื้นสูงในตอนเช้าขณะที่พื้นดินเย็นตัวเร็วกว่าในช่วงเช้าและลมสงบจึงเกิดหมอกขึ้นในตอนเช้า ช่วงเช้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ เกิดสถานการณ์หมอกหนาปกคลุมกรุงเทพมหานครอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์ inversion ระดับล่างทำให้มลพิษทางอากาศไม่สามารถลอยตัวสูงขึ้นได้ สาเหตุจากอากาศชั้นบนมีอุณหภูมิสูงกว่าอากาศชั้นล่างและถูกประกบด้วยอากาศที่เย็นกว่า จึงทำให้มองเห็นหมอกหนาเสมือนฝาชีครอบมลพิษทางอากาศไว้เหนือกรุงเทพมหานคร โดยผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีค่าอยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ – ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง โดยพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๓๑ – ๗๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากหลายพื้นที่ในกรุงเทพมหานครมีฝนตกชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศ วันที่ ๑๙ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่ามาตรฐานอยู่ในระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพถึงระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยมีค่าระหว่าง ๓๕ – ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ลมสงบ อากาศเย็น ทำให้มลพิษทางอากาศสะสมตัวในปริมาณมาก วันที่ ๑ – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าระหว่าง ๖ – ๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลมอ่อน ฝนเล็กน้อย ทำให้ฝุ่นละอองมีการเคลื่อนตัวได้เล็กน้อย วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ปริมาณ...

ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ๕๓ – ๗๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากลมใกล้ผิวพื้นเป็นลมสงบและลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีกำลังอ่อนลง และหลังจากนั้น วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ – วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM. ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน โดยผลการตรวจวัดพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง ๗ – ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากลมพื้นผิว (ที่ระดับความสูง ๑๐ เมตร) เป็นลมที่มีกำลังแรงขึ้นมาเล็กน้อย ส่วนระดับสูงขึ้นไปมีทิศทางลมเป็นลมฝ่ายใต้ ตะวันออกเฉียงใต้มีกำลังแรงขึ้นเล็กน้อยพัดปกคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และกรมควบคุมมลพิษได้มีประกาศเรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเป็นแนวทางในการบ่งชี้และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ โดยกำหนดความเข้มข้นของสารมลพิษ PM ๒.๕ ตั้งแต่ ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม ประชาชนทั่วไปควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ และความเข้มข้นสารมลพิษ PM ๒.๕ ตั้งแต่ ๙๑ ขึ้นไป เป็นระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ สำหรับการรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศ กรมควบคุมมลพิษได้ติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวน ๔ สถานี ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ ระยอง สระบุรี และสงขลา และได้มีการขยายพื้นที่ตรวจวัดอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการติดตั้ง

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/เครื่องมือ...

เครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวนทั้งสิ้น ๕๓ สถานี ซึ่งครอบคลุมในพื้นที่ ๒๙ จังหวัด จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน พบว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะเกินมาตรฐานในช่วงเดือนธันวาคมถึงมีนาคมของทุกปี และมีแนวโน้มไม่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังต่อไปนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๖๓ วัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๔๓ วัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๙ วัน ซึ่งปัจจัยของการเกิดปัญหาของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้จากโครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ประกอบไปด้วย ๒ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และสภาพภูมิอากาศ โดยผลการศึกษาพบว่า แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมาจากการจราจร ร้อยละ ๕๒ การเผาในที่โล่งร้อยละ ๓๕ และอื่น ๆ ร้อยละ ๑๓ สำหรับปัจจัยทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่าปริมาณของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่เปลี่ยนแปลง แต่สภาพภูมิอากาศมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศ (Mixing Height) จะมีผลทำให้การกระจายตัวของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดีมากในช่วงเวลาที่ค่า Mixing Height มีค่าสูง ทำให้ค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก แต่เมื่อค่า Mixing Height มีค่าต่ำจะส่งผลให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่กระจายตัว ส่งผลให้ค่าความเข้มข้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐานหรือค่า AQI อยู่ในเกณฑ์เริ่มผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่สิบเอ็ดเห็นว่า ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครเริ่มปรากฏเกินค่ามาตรฐาน ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ มาจนถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/พ.ศ. ๒๕๓๕...

พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่ได้ให้ความสำคัญต่อกรณีวิกฤตมลพิษที่เกิดขึ้น ไม่มีมาตรการป้องกันมลพิษหรือฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นปรากฏออกมาสู่สาธารณะ ทั้งนี้ ในพื้นที่โดยรอบกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ประกาศให้จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดนครปฐม เป็นเขตควบคุมมลพิษไปนานแล้ว แต่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กลับไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวแต่อย่างใด ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำได้เพียงสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครนำรถน้ำมาฉีดน้ำขึ้นบนอากาศและล้างถนนบางจุดบางพื้นที่ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๕๖๙ ตารางกิโลเมตร ของกรุงเทพมหานคร และไม่มีผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะการก่อสร้างรถไฟฟ้าในพื้นที่ของกรุงเทพมหานครหลายเส้นทางซึ่งมีปัญหาการบรรทุกวัสดุ อิฐ หิน ดิน ทราย ร่วงหล่น ฟุ้งกระจายบนถนนเป็นอย่างมาก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มิได้มีมาตรการอย่างใด ๆ มาบังคับใช้ จนก่อให้เกิดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กฟุ้งกระจายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยรวมสามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ ... (๔) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ... มาตรา ๒๘/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อปรากฏว่ามีเหตุรำคาญเกิดขึ้นตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ เป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ควบคุม...

ควบคุมเหตุรำคาญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา วรรคสอง บัญญัติว่า การระงับเหตุรำคาญตามวรรคหนึ่ง และการจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญนั้นเกิดขึ้นอีกในอนาคต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ข้อ ๔ กำหนดว่า เมื่อปรากฏว่ามีเหตุรำคาญเกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๓ ได้กำหนดมาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (หรือ ๕๐ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้กำหนดเกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย โดยกำหนดความเข้มข้นของสารมลพิษ PM ๒.๕ ตั้งแต่ ๕๑ – ๙๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ และความเข้มข้นของสารมลพิษ PM ๒.๕ ตั้งแต่ ๙๑ ขึ้นไป เป็นระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากข้อมูลผลการตรวจวัดฝุ่นละออง PM ๒.๕ โดยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปรากฏว่า ช่วงระหว่าง วันที่ ๑๙ – ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ พื้นที่กรุงเทพมหานครมีแนวโน้มปริมาณฝุ่นละออง PM ๒.๕ สูง เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ซึ่งปรากฏการณ์นี้จะพบเป็นบางวันในช่วงฤดูหนาวถึงต้นฤดูร้อน เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม สูงขึ้นผิดปกติ และระหว่างวันที่ ๕ – ๘ และวันที่ ๑๑ – ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๖๗ – ๑๓๒

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ไมโครกรัม...

ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๑๖ – ๑๐๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๒ ค่าฝุ่น PM ๒.๕ อยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ เนื่องจากมวลอากาศเย็นที่ปกคลุมกรุงเทพมหานครยังคงมีอิทธิพลอยู่ ประกอบกับอิทธิพลความชื้นจากทะเลแผ่เข้ามาปกคลุมมีความชื้นสูงในตอนเช้าขณะที่พื้นดินเย็นตัวเร็วกว่าในช่วงเช้าและลมสงบจึงเกิดหมอกขึ้นในตอนเช้า ช่วงเช้าวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ เกิดสถานการณ์หมอกหนาปกคลุมกรุงเทพมหานครอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากเกิดปรากฏการณ์ inversion ระดับล่างทำให้มลพิษทางอากาศไม่สามารถลอยตัวสูงขึ้นได้สาเหตุจากอากาศชั้นบนมีอุณหภูมิสูงกว่าอากาศชั้นล่างและถูกประกบด้วยอากาศที่เย็นกว่า จึงทำให้มองเห็นหมอกหนาเสมือนฝาชีครอบมลพิษทางอากาศไว้เหนือกรุงเทพมหานคร โดยผลการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ มีค่าอยู่ระหว่าง ๖๓ – ๑๐๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๕ – ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง โดยพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง ๓๑ – ๗๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากหลายพื้นที่ในกรุงเทพมหานครมีฝนตกชะล้างฝุ่นละอองในบรรยากาศ วันที่ ๑๙ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีค่าสูงกว่ามาตรฐานอยู่ในระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพถึงระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยมีค่าระหว่าง ๓๕ – ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าว กรุงเทพมหานครเกิดสภาพอากาศนิ่ง ลมสงบ อากาศเย็น ทำให้มลพิษทางอากาศสะสมตัวในปริมาณมาก วันที่ ๑ – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง โดยมีค่าระหว่าง ๖ – ๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลมอ่อน ฝนเล็กน้อย ทำให้ฝุ่นละอองมีการเคลื่อนตัวได้เล็กน้อย วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยมีค่าอยู่ระหว่าง ๕๓ – ๗๙ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เนื่องจากลมใกล้ผิวพื้นเป็นลมสงบและลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีกำลังอ่อนลง ดังนั้นจึงถือได้ว่าช่วงระหว่างวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ กรุงเทพมหานครมีปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนและมีแนวโน้มสูงกว่าค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ในบรรยากาศ...

ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (หรือ ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และถือว่าเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพถึงระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ และในกรณีดังกล่าวถือว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีคำสั่งกรุงเทพมหานคร ที่ ๒๓๖๒/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑. เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสั่งการหน่วยงานปฏิบัติและบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ๒. ดำเนินการแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพผ่านสื่อต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน ๓. จัดทำรายงานประเมินสถานการณ์รวมทั้งผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ๔. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และได้มีมติเห็นชอบมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยมาตรการระยะสั้นและมาตรการระยะยาว ในส่วนมาตรการระยะสั้น ประกอบด้วย ๑) ช่วงก่อนสถานการณ์ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน) เช่น ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมรับมือสถานการณ์ เตรียมความพร้อมด้านการแพทย์และสาธารณสุข (ด้านยาและเวชภัณฑ์และศักยภาพรองรับของหน่วยงานบริการสุขภาพ) บูรณาการข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานการณ์ฝุ่นละออง PM ๒.๕ สภาพอุตุนิยมวิทยาเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ กำหนด ชี้แจง ซักถามการดำเนินงานตอบสนองต่อสถานการณ์ตามเกณฑ์/ระดับความเข้มข้นฝุ่นละอองที่กำหนด เผยแพร่ข้อมูลและแจ้งเตือนประชาชนกลุ่มเสี่ยงผ่านทุกช่องทางก่อนเข้าถึงช่วงเกิดสถานการณ์ พัฒนามาตรการและกลไกกฎหมายภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ชี้แจงมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครต่อสาธารณะ ตรวจสอบและ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/บำรุงรักษา...

บำรุงรักษารถโดยสารให้อยู่ในสภาพดี ตรวจสอบจับควันดำและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ควบคุมการก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินมาตรการควบคุมการเกิดและการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครอย่างเข้มงวด ควบคุมการเผาในที่โล่งทั้งพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชน และพื้นที่ริมทาง เป็นต้น ๒) ช่วงเกิดสถานการณ์ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เช่น เฝ้าระวัง คาดการณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และแนะนำการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพ ลดจำนวนยานพาหนะในเขตเมือง จัดการจราจรให้คล่องตัว ตรวจสอบตรวจจับควันดำอย่างเข้มงวด ตรวจสอบและบำรุงรักษารถโดยสารให้อยู่ในสภาพดี และห้ามรถโดยสารควันดำวิ่งอย่างเด็ดขาด ควบคุมการก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำเนินมาตรการควบคุมการเกิดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละอองตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานครอย่างเข้มงวด ออกคำสั่งห้ามเผาในที่โล่งโดยเด็ดขาด กำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการให้ระบายมลพิษในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ส่งเสริม/ผลักดันให้มีการใช้เตาเผาศพที่มีการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด รณรงค์การใช้เตาปิ้งย่างลดมลพิษ ลดมลพิษในอากาศ เช่น ทำฝนหลวง ทำความสะอาดบนถนน และเพิ่มพื้นที่สีเขียว และเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพ ๓) ช่วงหลังสงกรานต์ (เดือนพฤษภาคม) เช่น ประกาศแจ้งยุติสถานการณ์เมื่อสถานการณ์เข้าสู่สภาวะปกติ สรุปสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕ และสถานการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ การรายงานโรค และการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาและเผยแพร่สื่อสารให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และถอดบทเรียนเพื่อปรับปรุงมาตรการและเตรียมการรับสถานการณ์ในปีต่อไป ส่วนมาตรการระยะยาว กำหนดให้ลดการระบายมลพิษจากแหล่งกำเนิด เช่น การปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง การส่งเสริมและผลักดันให้ใช้รถโดยสารที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (NGV) รถโดยสารไฟฟ้า รถโดยสารไฮบริด การพัฒนาโครงข่ายการให้บริการขนส่งสาธารณะให้เชื่อมโยงทุกระบบเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร การรณรงค์ส่งเสริมและจูงใจใช้ระบบขนส่งมวลชนสาธารณะเพิ่มทางเลือกการเดินทางแทนการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลพร้อมทั้งจัดหาที่จอดแล้วจรเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้ระบบขนส่งสาธารณะ การส่งเสริมผลักดันให้มีการใช้เตาเผาศพที่มีการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ลดปริมาณฝุ่นละอองในอากาศโดยเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในส่วนของภาคเอกชนและชุมชนในพื้นที่

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/กรุงเทพมหานคร...

กรุงเทพมหานคร เฝ้าระวังและลดผลกระทบต่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร และพัฒนาการวิจัยการเจ็บป่วยเพื่อให้สามารถระบุสาเหตุว่าเป็นอาการที่มาจากสารมลพิษทางอากาศ ศึกษาวิจัยเพื่อเสนอแนวทางควบคุมมลพิษอากาศจากแหล่งกำเนิดในกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาความเหมาะสมในการปรับลดอายุ การตรวจสภาพรถยนต์ใช้งานและการเพิ่มภาษีรถยนต์เก่า การจัดโซนนิ่ง จำกัดรถเข้าเมืองในช่วงเวลาเร่งด่วนเช้าเย็น นอกจากนั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) กรุงเทพมหานคร ณ สำนักสิ่งแวดล้อม ชั้น ๑๐ อาคารธานีนพรัตน์ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นผู้บัญชาการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ โดยศูนย์ฯมีอำนาจหน้าที่อำนวยการ ควบคุม และประสานการปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ เฝ้าระวังติดตามวิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ฝุ่นละอองในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์และแนะนำการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อสุขภาพผ่านช่องทางต่าง ๆ และเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์และผลการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาเสนอศูนย์อำนวยการฯ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์และการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ ข้อแนะนำการปฏิบัติตน และการขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐเอกชนและภาคประชาชน และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนจังหวัดข้างเคียงเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเมื่อเริ่มเกิดวิกฤติปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ประกอบด้วย การสั่งการตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กท ๑๑๐๔/๑๑๒๙ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ ปลัดกรุงเทพมหานครให้สำนักงานเขตติดตามรายงานสถานการณ์ฝุ่นละอองของกรุงเทพมหานครในเวลา ๘.๐๐ นาฬิกาของทุกวัน และดำเนินการเพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองที่แหล่งกำเนิด โดยให้ประสานสถานีตำรวจในการจัดการจราจรให้เกิดความคล่องตัว ขอความร่วมมือให้ประชาชนลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวในช่วงวิกฤติ เข้มงวดตรวจจับรถยนต์ควันดำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำชับเจ้าของกิจการ/ผู้รับเหมาก่อสร้าง ดูแลไม่ให้มีการนำรถควันดำมาวิ่งใช้งานบนถนน ควบคุมไม่ให้มีการเผาขยะและการเผาในที่โล่งทุกประเภท และเพิ่มความถี่ในการล้างถนน

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ดูดฝุ่น...

ดูดฝุ่นถนนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยให้รายงานผลการดำเนินการทุก ๑๕ วัน และสำนักงานเขตได้มีหนังสือรายงานผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบเพื่อดำเนินการต่อไป และการสั่งการตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๑๑๐๔/๔๘ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๒ ผู้อำนวยการสำนักสิ่งแวดล้อมให้สำนักงานเขตติดตามสถานการณ์ฝุ่นละออง หากพบฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เกินมาตรฐานให้ตรวจสอบวิเคราะห์แหล่งกำเนิด และสาเหตุสำคัญในพื้นที่ เช่น รถยนต์ควันดำ การจราจรติดขัด การจอดรถบนผิวจราจร การเผาในที่โล่ง เป็นต้น และดำเนินการแก้ไขปัญหา PM ๒.๕ ให้ประสานสถานีตำรวจท้องที่อำนวยการจราจร ห้ามเผาในที่โล่ง เพิ่มความถี่ในการล้างทำความสะอาดถนน และฉีดน้ำเป็นละอองฝอยในอากาศ โดยขอให้รายงานผลการแก้ไขให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบทุกวันผ่านทางแอพพลิเคชั่นไลน์กลุ่ม PM ๒.๕ # ๕๐ เขต ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป และสำนักงานเขตได้รายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ ช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ให้สำนักสิ่งแวดล้อมทราบผ่านทางแอพพลิเคชั่นไลน์กลุ่ม PM ๒.๕ # ๕๐ เขต นอกจากนี้ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักสิ่งแวดล้อม ได้มีการประสานขอให้หน่วยงานหลักร่วมแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ได้แก่ กองบังคับการตำรวจจราจร กรมการขนส่งทางบก ให้เข้มงวดการตรวจวัดรถควันดำ กองบัญชาการตำรวจนครบาลจัดการจราจรให้เกิดความคล่องตัว และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ตรวจสอบและบำรุงรักษารถโดยสารสาธารณะ ทั้งนี้ ต่อมาเนื่องจากปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ก่อให้เกิดเหตุรำคาญเป็นบริเวณกว้างจนก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ออกประกาศกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับข้อ ๔ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เหตุรำคาญ กำหนดแหล่งก่อเหตุรำคาญในพื้นที่กรุงเทพมหานคร คือ รถยนต์ดีเซล ที่มีควันดำเกินมาตรฐาน การเผาในที่โล่ง ได้แก่ การเผาหญ้า เผาตอซังข้าว และเผาขยะ เป็นต้น เว้นแต่การเผาวัสดุในพิธีกรรมตามจารีต

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ประเพณี...

ประเพณี และกิจกรรมการก่อสร้างที่ส่งผลกระทบต่อปัญหามลพิษทางอากาศ โดยกำหนดให้ผู้ก่อเหตุรำคาญปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการป้องกันและระงับเหตุรำคาญดังนี้ ห้ามไม่ให้นำรถเครื่องยนต์ดีเซลที่มีควันดำเกินมาตรฐานมาวิ่งใช้งานบนท้องถนน ห้ามเผาในที่โล่งในพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ให้ปฏิบัติตามมาตรการลดฝุ่นละอองจากกิจกรรมการก่อสร้างอย่างเคร่งครัด ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ประกาศกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่เหตุรำคาญกรุงเทพมหานครได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบเรื่องประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้บำรุงรักษาเครื่องยนต์ของยานพาหนะให้มีประสิทธิภาพพร้อมใช้งาน รณรงค์ไม่ขับช่วยดับเครื่องเพื่อเป็นการลดการปล่อยมลพิษ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใช้รถสาธารณะแทนรถยนต์ส่วนตัว ร่วมออกหน่วยจับควันดำร่วมกับสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่ กองบังคับการตำรวจจราจร และกรมการขนส่งทางบก เพื่อเฝ้าระวังและห้ามมิให้นำเครื่องยนต์ดีเซลที่มีควันดำเกินมาตรฐานมาวิ่งใช้งานบนถนน ตรวจวัดค่าควันดำรถราชการเครื่องยนต์ดีเซลทุกคัน ประสานวิทยาลัยการอาชีพให้เปิดศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน ซึ่งประชาชนนำรถมาทำการตรวจสภาพได้ฟรี รณรงค์ประชาสัมพันธ์เรื่องการบำรุงรักษาเครื่องยนต์ให้กับผู้ประกอบการอู่รถเมล์สายต่าง ๆ ขอความร่วมมือสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้รถช่วยกันบำรุงรักษาเครื่องยนต์เพื่อลดมลพิษ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบอาชีพกสิกรรมทราบ เรื่อง การห้ามเผาในที่โล่งทุกชนิด ตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาในที่โล่งและติดป้ายประกาศมิให้มีการเผาในพื้นที่บริเวณซอย หรือถนน และแจ้งเจ้าของหรือที่รกร้างว่างเปล่าให้ปรับปรุงพื้นที่และล้อมรั้วให้มิดชิด ตรวจสอบกวดขันการเผาในที่โล่ง ขยะ ตอซังข้าวต่าง ๆ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ประชุมผู้ค้าแผงลอย ประชาสัมพันธ์ให้ทราบเรื่องประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญและขอความร่วมมือให้ผู้จำหน่ายอาหารปิ้งย่างริมบาทวิถีใช้เตาปิ้งย่างลดมลพิษ จัดประชุมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM ๒.๕ ตรวจสอบควบคุมแหล่งกำเนิดประเภทการก่อสร้างให้ปฏิบัติตามมาตรการลดฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอย่างเคร่งครัด กวดขันผู้รับเหมาก่อสร้างให้ฉีดพ่นหมอกน้ำ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ในอากาศ...

ในอากาศบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ทำความสะอาดพื้นที่ก่อสร้าง กำกับให้มีการล้างล้อรถบรรทุกก่อนออกจากสถานที่ก่อสร้างทุกครั้งเพื่อลดการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการอาคารสูงต่าง ๆ โรงพยาบาล สถานประกอบกิจการ คอนโดมิเนียม ติดตั้งสปริงเกอร์น้ำเพื่อช่วยจับฝุ่นละอองในอากาศ ดำเนินการฉีดพ่นน้ำเป็นละอองฝอยในอากาศล้างใบไม้ ทั้งไม้ยืนต้น และไม้พุ่ม ล้างถนน สะพานลอย ฟุตบาท ทางเท้า แจกประกาศควบคุมบริเวณก่อสร้างให้มีรั้วทึบโดยรอบ มีผ้าใบปิดคลุมการก่อสร้างให้มิดชิด คุมเข้มให้รถบรรทุกปิดผ้าใบปกคลุมรถ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ แจกเอกสารคำแนะนำ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการป้องกัน ดูแลตนเองจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) แจกหน้ากากอนามัยให้กับประชาชนทั่วไป ชุมชน ศูนย์การค้า สถานประกอบการ นักเรียนในโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตรวจสอบ ควบคุมลักษณะของฌาปนกิจสถานในพื้นที่ ให้ปฏิบัติตามข้อควรปฏิบัติในการเผาศพอย่างถูกวิธีเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ ตรวจสอบควบคุมกิจการผลิตคอนกรีตผสมเสร็จให้มีมาตรการป้องกันฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศ ตรวจสอบระบบกำจัดฝุ่นของสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ และร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ จัดกิจกรรม Big Cleaning Day ซึ่งหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว พบว่า ช่วงระหว่างวันที่ ๑ – ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีแนวโน้มลดลง โดยตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ – วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มต่ำกว่ามาตรฐาน โดยผลการตรวจวัดพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง ๗ – ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองที่มีขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งช่วยให้ปัญหามีแนวโน้มลดลงอยู่ในระดับที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการระงับและป้องกันการแพร่กระจายของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

/สำหรับ...

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพิ่มพื้นที่สีเขียวปลูกต้นไม้เพื่อดูดซับฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้ได้มากที่สุด และออกคำสั่งห้ามมีการตัดต้นไม้บริเวณทางเท้าริมถนนโดยเด็ดขาด เว้นแต่จะเป็นการตัดแต่งเพื่อความสวยงามหรือป้องกันอุบัติ นั้น เห็นว่า การจะดำเนินการดังกล่าวเป็นดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ศาลมิอาจก้าวล่วงมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเช่นนั้นได้

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ สั่งการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภยันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควร ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าวกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่ทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภยันตรายดังกล่าวด้วย วรรคสอง บัญญัติว่า อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่ง และประกาศในราชกิจจานุเบกษา วรรคสาม บัญญัติว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการ

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ซึ่งมีหน้าที่...

ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น (๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวง หรือทบวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงหรือทบวง (๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม ...

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีข้อสั่งการถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ ตามหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๐๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ว่า โดยที่ในช่วงที่ผ่านมาสภาพอากาศในหลายพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการถ่ายเทน้อย และมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน สูงเกินกว่ามาตรฐาน ซึ่งส่งผลกระทบแก่สุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในเบื้องต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรุงเทพมหานครได้เร่งดำเนินการควบคุมดูแลเพื่อบรรเทาปัญหาเฉพาะหน้าไปแล้ว สำหรับในระยะต่อไปให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานในฝ่ายตำรวจ ทหาร เร่งรัดกำหนดมาตรการเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลภาวะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองเกินมาตรฐานให้เกิดเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ ให้ขอความร่วมมือภาคเอกชน องค์กร และประชาชนทุกภาคส่วน โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ร่วมกันกวดขัน ดูแล และดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกัน/ลดการก่อมลภาวะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องต่อไป ต่อมา เมื่อเกิดสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีแถลงการณ์เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ ว่าได้ใช้อำนาจสั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ โดยให้ดำเนินมาตรการเร่งด่วน ๙ ข้อ ประกอบด้วย (๑) เพิ่มความถี่ในการกวาดล้างทำความสะอาดถนน และฉีดพ่นน้ำในอากาศตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ – ๐๖.๐๐ น. ทุกวัน จนกว่าฝุ่นละอองจะลดลงอยู่ในระดับมาตรฐาน

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/(๒) แจกหน้ากาก...

(๒) แจกหน้ากากอนามัย N๙๕ ในพื้นที่สวนลุมพินี เขตบางคอแหลม จตุจักร บางกะปิ บางขุนเทียน โดยจะให้ความสำคัญกับกลุ่มเสี่ยง ผู้ป่วย คนชรา เด็ก และผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับแหล่งกำเนิด (๓) เข้มงวดตรวจจับรถควันดำและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งรถยนต์ขนาดเล็ก รถยนต์ขนาดใหญ่ รวมทั้งรถโดยสารสาธารณะ (๔) จัดตั้งคณะกรรมการร่วมในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากเส้นทางก่อสร้างรถไฟฟ้า โดยเร่งคืนพื้นผิวการจราจร ณ จุดที่ดำเนินการเสร็จแล้ว สำหรับจุดที่อยู่ระหว่างดำเนินการจะปรับพื้นที่ผิวถนนให้กว้างขึ้น โดยบีบหรือลดพื้นที่การก่อสร้างบนพื้นผิวการจราจรให้แคบลง (๕) จัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากการก่อสร้างอาคารสูงและระบบสาธารณูปโภคโดยจะดำเนินการติดตามตรวจสอบและสำรวจให้ผู้ประกอบการดำเนินการตามมาตรการลดฝุ่นละอองให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ (๖) การแก้ไขปัญหาการจราจรที่ติดขัดโดยอำนวยความสะดวกในการจราจรให้ดีขึ้น รวมถึงการเข้มงวดไม่ให้มีการจอดรถริมถนนสายหลัก (๗) เข้มงวดมิให้มีการเผาขยะและการเผาในที่โล่ง (๘) รณรงค์ไม่ให้ติดเครื่องยนต์ขณะจอดในสถานที่ราชการ โรงพยาบาล โรงเรียน และพื้นที่ที่มีมลพิษสูง (๙) ปฏิบัติการฝนหลวง และการใช้โดรนพ่นน้ำผสมสารเคมีเพื่อบรรเทาปัญหาฝุ่นละออง ซึ่งต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๒ และได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา จนปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลดลงอยู่ในระดับที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ซึ่งมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นประธานในการประชุม โดยที่ประชุมมีมติรับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ในกรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล และในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยในส่วนของมาตรการระยะเร่งด่วน ชั้นปฏิบัติการระดับที่ ๒ ระดับที่ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) มีค่ามากกว่า ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้พิจารณากำหนดแนวทางและมาตรการเพิ่มเติมเพื่อขอความร่วมมือให้ประชาชนใช้รถยนต์ดีเซลเป็นเชื้อเพลิงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เนื่องจากไอเสียของเครื่องยนต์ดีเซลเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) รวมทั้งให้ปรับเพิ่มแนวทางและมาตรการฯ ให้ครอบคลุมถึงการดำเนินการด้านสาธารณสุขในการป้องกันและดูแลสุขภาพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากฝานละอองขนาดเล็ก

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/(PM ๒.๕)...

(PM ๒.๕) โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนให้ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการตามแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ดังกล่าว รวมทั้งมาตรการเร่งด่วนต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น กรณีการปิดสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและกรุงเทพมหานคร มิใช่เป็นการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) หรือลดสาเหตุของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กโดยตรง แต่มีเจตนาสำคัญที่จะปกป้องคุ้มครองเด็กที่ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีความเปราะบางและอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาวและกรณีการฉีดพ่นละอองน้ำในอากาศจากอาคารสูงและโดยเครื่องบินในพื้นที่ต่าง ๆ อาจไม่สามารถลดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ได้โดยตรง แต่เป็นการดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกับมาตรการอื่นอีกหลายมาตรการที่หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการอยู่ ซึ่งจะช่วยให้ลดประมาณฝุ่นละอองในภาพรวมลงได้ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติหน้าที่ในแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) โดยสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แล้ว แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ใช้อำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในสั่งการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) และประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา แต่ก็มีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันคือการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ให้ลดลงอยู่ในระดับที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด

ประเด็นที่สาม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการประกาศกำหนดให้ท้องที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษจากกรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ ... “มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้นที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตราย

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/ต่อสุขภาพ...

ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย "ภาวะมลพิษ" หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษ ซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน "แหล่งกำเนิดมลพิษ" หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ ... มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ ... (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒ ... (๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตามมาตรา ๕๓ (๑) ... มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องต่อไปนี้ ... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ... มาตรา ๕๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้

คดีปรากฏข้อเท็จจริงตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ ภายหลังจากมีการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฯ แล้ว กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในชั้นบรรยากาศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมควบคุมมลพิษได้ติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวน ๕ สถานี ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/เชียงใหม่...

เชียงใหม่ ระยอง สระบุรี และสงขลา และได้มีการขยายพื้นที่ตรวจวัดอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จำนวนทั้งสิ้น ๔๓ สถานี ซึ่งครอบคลุมใน ๒๙ จังหวัด นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิษได้มีการประกาศ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อเป็นแนวทางในการบ่งชี้และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ สำหรับการรายงานสถานการณ์มลพิษทางอากาศ จากการประมวลผลข้อมูลที่ได้จากเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงปัจจุบัน พบว่า ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะเกินมาตรฐานในช่วงเดือนธันวาคมถึงมีนาคมของทุกปี และมีแนวโน้มไม่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวันที่ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ข้อมูล ๓ ปีย้อนหลัง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังต่อไปนี้ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๖๓ วัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๘๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๔๓ วัน พ.ศ. ๒๕๖๑ ค่าความเข้มข้นสูงสุด ๑๐๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน ๕๙ วัน ซึ่งปัจจัยของการเกิดปัญหาของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ได้จากโครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ประกอบไปด้วย ๒ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และสภาพภูมิอากาศ โดยผลการศึกษาพบว่า แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมาจากการจราจร ร้อยละ ๕๒ การเผาในที่โล่ง ร้อยละ ๓๕ และอื่น ๆ ร้อยละ ๑๓ สำหรับปัจจัยทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่า ปริมาณ (Emission Loading) ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่เปลี่ยนแปลง แต่สภาพภูมิอากาศมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะค่าระดับความสูงของระยะผสมผสานอากาศ (Mixing Height) จะมีผลทำให้การกระจายตัวของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดีมากในช่วงเวลาที่ค่า Mixing Height มีค่าสูง ทำให้ค่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) อยู่ในเกณฑ์ดีถึงดีมาก แต่เมื่อค่า Mixing Height มีค่าต่ำจะส่งผลให้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่กระจายตัว ส่งผลให้ค่าความเข้มข้นฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐานหรือค่า AQI อยู่ในเกณฑ์เริ่มผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

ศาลปกครองกลาง
๓๐ ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/เห็นชอบ...

เห็นชอบกับร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละออง ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และให้นำร่างดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เห็นชอบกับมาตรการฯ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดให้มีการประชุมเพื่อมอบนโยบายและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่จะเกิดขึ้นในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หลังจากนั้นเมื่อเข้าสู่ช่วงเวลาที่จะมีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน พบว่า ระหว่างวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๒ ถึง ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้เกิดวิกฤตปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ติดต่อกันหลายวัน เพราะสภาพอากาศปิด โดยมีค่าฝุ่นละอองในระดับปานกลางจนถึงระดับที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ (นัดพิเศษ) เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในระยะเร่งด่วน เพื่อการแก้ไขปัญหาวิกฤติที่เกิดขึ้นให้ทันท่วงที ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแนวทางและมาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แล้ว โดยมาตรการในระยะเร่งด่วน ในช่วงที่เกิดวิกฤตปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ มีแนวทางการปฏิบัติ ๓ ขั้นตอน ได้แก่ ๑.ขั้นเตรียมการ (เดือนกันยายน – พฤศจิกายน) เป็นขั้นทำความเข้าใจหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจแหล่งกำเนิดมลพิษ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อเตรียมพร้อมการสั่งการก่อนเข้าสู่สถานการณ์ ๒.ขั้นปฏิบัติการ (เดือนธันวาคม – เมษายน) เป็นการปฏิบัติในช่วงเกิดสถานการณ์ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ เกินมาตรฐาน โดยกำหนดแผนปฏิบัติการตามปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้ ระดับที่ ๑ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ส่วนราชการทุกหน่วยต้องดำเนินการตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ และกฎหมายที่มีอยู่ให้ครบถ้วนตามสภาวการณ์ปกติ ระดับที่ ๒ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่าระหว่าง ๕๑ – ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการเพิ่มและยกระดับมาตรการต่าง ๆ ให้เข้มงวดขึ้น โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑล เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ โดยส่วนราชการอื่น ๆ เป็นหน่วยสนับสนุน ระดับที่ ๓ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่าระหว่าง ๗๖ – ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และได้มีการดำเนินการในระดับที่ ๒ แล้ว

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/แต่สถานการณ์...

แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลง และคาดการณ์ว่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้น ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑล ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เพื่อเข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ หรือมีผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการจังหวัด อาจสั่งการตามกฎหมายให้หยุดกิจกรรมใด ๆ เพื่อให้สภาพอากาศกลับสู่สภาวะปกติ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและพิจารณากำหนดมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อระงับยับยั้งสถานการณ์ฝุ่น PM ๒.๕ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ระดับที่ ๔ ปริมาณฝุ่น PM ๒.๕ มีค่ามากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีการดำเนินการในระดับที่ ๓ แล้ว แต่สถานการณ์ฝุ่นละอองยังไม่ลดลงและมีแนวโน้มสูงขึ้นมากกว่า ๑๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ต่อเนื่อง ให้มีการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกรณีเร่งด่วนพิเศษ และพิจารณากลั่นกรองแนวทางในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยจะต้องนำเสนอกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเป็นการเร่งด่วน เพื่อพิจารณาสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นแนวทางหรือมาตรการในการลดมลพิษจากแหล่งกำเนิดของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป ๓. ขั้นฟื้นฟูหลังสถานการณ์กลับสู่ปกติ กำหนดให้มีการประชุมเพื่อถอดบทเรียนหรือ After Action Review / AAR เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาฝุ่นละอองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป ภายหลังจากที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เห็นชอบกับมาตรการป้องกันฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตรการดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ปรากฏว่าตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นมา คุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะมิได้มีการประกาศให้ท้องที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ได้จัดให้มีการเตรียมการและเฝ้าระวังคุณภาพอากาศเพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละอองที่จะเกิดขึ้น โดยมีการประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบสถานการณ์และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และได้มีการให้ความเห็นชอบร่างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เพื่อเตรียมรับมือกับสถานการณ์ฝุ่นละอองในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

/พร้อมทั้ง...

พร้อมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเมื่อเข้าสู่ช่วงเวลาที่มีสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จัดการประชุมนัดพิเศษเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยเห็นชอบกับมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในระยะเร่งด่วน โดยเฉพาะการให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัดปริมณฑล ในการใช้กฎหมายที่มีอยู่เข้าไปควบคุมพื้นที่หรือควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือมีผลกระทบต่อประชาชน โดยมีผลเป็นการระงับยับยั้งสถานการณ์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล ออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ดำเนินการตามมาตรการเร่งด่วน ๙ ข้อ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศกำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ ซึ่งหลังจากที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วพบว่าช่วงระหว่างวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในเขตกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มลดลงต่ำกว่ามาตรฐาน ผลการตรวจวัดมีค่าอยู่ที่ระหว่าง ๗ – ๔๖ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และดัชนีคุณภาพอากาศอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในเขตกรุงเทพมหานคร ยังสามารถป้องกันและแก้ไขโดยใช้อำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มิใช่เป็นกรณีจำเป็นต้องประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังไม่ประกาศให้พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นเขตควบคุมมลพิษ จึงไม่เป็นละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดแต่อย่างใด

พิพากษายกฟ้อง

นายนอบ มากบุญ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางวาสนา จันทราภรณ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นางสาวขจิตสุข วิศิษฏ์วุฒิพงศ์
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายจิรยุทธ ทรงนวล

ศาลปกครองกลาง
30 ส.ค. 2562
ศาลปกครองกลาง

ศาลปกครองกลาง
คดีหมายเลขดำที่ ส.๖/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๓๖/๒๕๖๖

สำเนาคู่ฉบับ

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ส. ๖/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ ส.๓๖/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง

มูลนิธิเพื่อสันติภาพเขียว ที่ ๑
มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม ที่ ๒
มูลนิธิบูรณะนิเวศ ที่ ๓
สภาลมหายใจเชียงใหม่ ที่ ๔
สภาลมหายใจภาคเหนือ ที่ ๕
นายสุภัทร ฮาสุวรรณกิจ ที่ ๖
นางสาวนันทิชา โอเจริญชัย ที่ ๗

ผู้ฟ้องคดี

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๑
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ๒
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดฟ้องว่า ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนเสียหายจากสถานการณ์ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM๒.๕ โดยประเทศไทยได้ประสบปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลความเข้มข้นของฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๗ – พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี และในพื้นที่

/ภาคเหนือ...

ภาคเหนือของไทย ช่วงเดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคมของทุกปี พบว่า พื้นที่เหล่านี้มีค่าฝุ่นละออง PM๒.๕ สูงกว่าค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM ๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป แม้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ผ่านมาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือของไทยก็ยังคงประสบปัญหานี้อยู่เช่นเดิม ดังนั้น จึงถือได้ว่าประชาชนไทยต้องประสบกับปัญหามลพิษทางอากาศที่รุนแรงต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนานกว่า ๘ ปีแล้ว นอกจากนั้น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ใช้ดาวเทียมระบบ MODIS ในการติดตามสถานการณ์ฝุ่นละออง PM๒.๕ ย้อนหลัง พบว่า ประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีค่าความเข้มข้นกระจุกในพื้นที่ภาคเหนือค่อนข้างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดน่าน พะเยา เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ซึ่งอยู่ในจุดเสี่ยงที่ค่าฝุ่น PM ๒.๕ เกินมาตรฐานมานานเกือบ ๒๐ ปี ในทำนองเดียวกัน กรมควบคุมมลพิษพบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ เกินค่ามาตรฐานหลายช่วงเวลา โดยจากข้อมูลของสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติทั่วประเทศใน ๓๗ จังหวัด (๖๘ สถานี) พบค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ของฝุ่นละออง PM ๒.๕ สูงสุดอยู่ในช่วง ๒๒ ถึง ๓๙๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คิดเป็นค่าเฉลี่ย ๑๐๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปีอยู่ในช่วง ๘ ถึง ๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร คิดเป็นค่าเฉลี่ย ๒๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และโดยที่ฝุ่นละออง PM๒.๕ เป็นอนุภาคขนาดเล็กที่มีเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า ๒.๕ ไมโครเมตร จึงเป็นภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพของประชาชน หากประชาชนได้รับสัมผัสหรือหายใจเอาฝุ่นละออง PM๒.๕ เข้าสู่ร่างกาย ด้วยความเล็กของฝุ่นละอองนี้จะสามารถแพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ กระแสเลือด และส่งผลกระทบต่อระบบการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งแบบเฉียบพลันหรือเรื้อรังได้ จากข้อมูลของกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ที่ระบุว่า ฝุ่นละออง PM ๒.๕ มีผลกระทบต่อสุขภาพโดยมีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคหอบหืด (Asthma) โรคหลอดลมอุดกั้นเรื้อรัง (Chronic Obstructive Pulmonary Disease : COPD) โรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน (Acute Coronary Diseases (ACD) หรือ Acute Coronary Syndrome (ACS)) และโรคทางเดินหายใจอื่น ๆ สูงขึ้นจากสถานการณ์ปกติ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยกำหนดให้โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หมายถึง โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ซึ่งเป็นการกำหนดชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวังการป้องกันและการควบคุมโรคจากสิ่งแวดล้อม

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/จากข้อมูล...

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ฝุ่นละออง PM๒.๕ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอย่างร้ายแรงและมีนัยสำคัญ ซึ่งหน่วยงานรัฐมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว เพื่อเป็นการดูแลรักษาสุขภาพประชาชนในประเทศ ให้มีสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมที่ดี สำหรับแหล่งกำเนิดที่มาของฝุ่นละออง PM๒.๕ นั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ฝุ่นละออง PM ๒.๕ มีแหล่งกำเนิดที่มาจากกิจกรรมของมนุษย์ แบ่งออกเป็นแหล่งกำเนิดในประเทศและแหล่งกำเนิดมลพิษข้ามพรมแดน โดยแหล่งกำเนิดในประเทศไทย ประกอบด้วย ๑. แหล่งกำเนิดประเภทอยู่กับที่ อาทิ โรงงานอุตสาหกรรม เฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีกว่า ๑,๗๐๐ โรงงานที่มีความเสี่ยงในการปล่อยฝุ่นละออง PM๒.๕ ๒. แหล่งกำเนิดจากการคมนาคม มีรถยนต์มาตรฐานต่ำกว่า Euro ๓ ที่จะปลดปล่อย PM๒.๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีมีมติให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” (แผนปฏิบัติการฯ) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการดังกล่าว ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศ ตามแผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดมาตรการ แนวทางการดำเนินงานในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ – พ.ศ. ๒๕๖๔) และในระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ – พ.ศ. ๒๕๖๗) รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่างเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ซึ่งเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกหรือแก้ไขประกาศตามที่กฎหมายกำหนด แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวมีมาตรการในการดำเนินการระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ – พ.ศ. ๒๕๖๔) ในการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ยรายปีให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทาง ระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีมาตรการระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ – พ.ศ. ๒๕๖๗) ในการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทาง ระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แต่ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศทั่วไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวแต่อย่างใด

ปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่รุนแรงต่อเนื่องยาวนานหลายปี ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนอย่างรุนแรง แต่การดำเนินงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยังเป็นไปอย่างล่าช้า ส่งผลให้ประชาชนต้องใช้ชีวิตอยู่ในคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อนามัย รวมถึง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/เสียค่าใช้จ่าย...

เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาสุขภาพ และป้องกันฝุ่นละอองเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ รัฐบาล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสาม ยังมิได้ดำเนินการตามที่ผู้ฟ้องคดีเคยมีข้อเรียกร้องและขอให้ดำเนินการ ซึ่งผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ได้ยื่นหนังสือสอบถามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กรณีที่ยังไม่มีการกำหนดค่ามาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศให้สอดคล้องกับประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ได้มีการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ทำให้การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศเป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมาย กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดสำหรับการปล่อยทิ้งอากาศเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยการออกหรือแก้ไขมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย ประเภทฝุ่นละออง PM๒.๕ จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละออง PM๒.๕ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ต่อมา กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือตอบกลับโดยแจ้งว่าปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดมาตรฐานสำหรับควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศจากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทภายใต้กฎหมายหลายฉบับ ซึ่งการกำหนดมาตรฐานการระบายฝุ่นละอองเป็นไปในแนวทางเดียวกับองค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (US EPA) และประเทศอื่น เช่น ในกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย และสิงคโปร์ เป็นต้น โดยครอบคลุมแหล่งกำเนิดฝุ่นละออง PM๒.๕ ด้วยแล้ว และกรมควบคุมมลพิษจะนำข้อเสนอแนะไปใช้ประกอบการกำหนดมาตรฐานแหล่งกำเนิดที่ยังไม่มีมาตรฐานควบคุมต่อไป นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ยื่นหนังสือสอบถามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กรณีที่ยังไม่มีการกำหนดค่ามาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศให้สอดคล้องกับประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ได้มีการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ทำให้การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและมลพิษทางอากาศเป็นไปอย่างล่าช้าทำให้เกิดอันตรายแก่ประชาชนมากเกินสมควรแก่เหตุ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสียมลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน โดยการออกประกาศหรือปรับปรุงค่ามาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทฝุ่นละออง PM๒.๕ เพิ่มเติมให้ชัดเจนและเทียบเท่ามาตรฐานสากลตามแผนปฏิบัติการฯ และสอบถามในกรณีที่มีการประกาศใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาระยะหนึ่งแล้ว แต่ยังไม่มีการประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ออกมา...

ออกมาแต่อย่างใด ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล จัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) รวมถึงมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบและป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้ ต่อมา กระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ชี้แจงว่า กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างการศึกษาเทคนิคการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปล่องระบายและหาสัดส่วนปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ กับปริมาณฝุ่นละอองรวม เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองใหม่ และอยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๗ เพื่อให้ค่าการระบายฝุ่นละอองรวมมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนกรณีการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษในภาคอุตสาหกรรมและพัฒนาระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ทั้งนี้ในระยะแรกฝุ่นละอองยังไม่ได้อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมีเป้าหมาย ปัจจุบันร่างกฎหมายในเรื่องนี้อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

จากข้อเท็จจริงทั้งหมดข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งเจ็ดเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมายละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ทำให้ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดรวมถึงประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละออง PM๒.๕ โดยการออกหรือปรับปรุงแก้ไขกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป และจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ทำให้ต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เสี่ยงต่อการเกิดโรคร้ายแรง มีอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว อันกระทบต่อสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดและประชาชนทั่วไป จึงยื่นฟ้องต่อศาลเป็นคดีนี้

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ขอให้...

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหรือแก้ไขประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตามที่ได้มีการรับฟังความคิดเห็นไปแล้ว คือ ค่าเฉลี่ยราย ๒๔ ชั่วโมง ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ที่ ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ที่ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนจากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานสู่สิ่งแวดล้อม ให้มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด และเทียบเท่ามาตรฐานสากล

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีการรายงานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมี เป้าหมาย และจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) รวมถึงมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชน ภาคประชาสังคม สามารถมีส่วนร่วมตรวจสอบป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการศึกษาการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปจากทุกภาคส่วน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และภาคการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ โดยเสนอปรับปรุงร่างระดับค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ดังนี้ ๑.๑ ปรับปรุงค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ เฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จากเดิมไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นไม่เกิน ๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (โดยอ้างอิงค่าเป้าหมายระหว่างทาง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ระดับที่ ๓...

ระดับที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (Interim Target-๓ ของ WHO) เท่ากับ ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และปรับค่าดังกล่าวให้เป็นตัวเลขจำนวนเต็ม เพื่อความเหมาะสมสำหรับการสื่อสารสู่สาธารณะ) ๑.๒ ปรับปรุงค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ เฉลี่ยในเวลา ๑ ปี จากเดิมไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (โดยอ้างอิงค่าเป้าหมายระหว่างทางระดับที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (Interim Target-๓ ของ WHO) เท่ากับ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) โดยที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการปรับปรุงค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป และได้รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ระหว่างวันที่ ๒๙ มกราคม ถึง ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ปรากฏว่าไม่มีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพิ่มเติม ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดและปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว ได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอจำนวน ๓ ครั้ง ได้แก่ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ และวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ โดยการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ ได้ให้ความเห็นชอบกับร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ ๑. ค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ให้มีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และปรับเป็นไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ๒. ค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ เฉลี่ย ๑ ปี ปรับเป็นไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร นับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หลังจากนั้น กรมควบคุมมลพิษได้ประชุมรับฟังความคิดเห็นร่างมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป จากทุกภาคส่วนเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยได้นำเสนอร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นชอบ และกรมควบคุมมลพิษได้รับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ระหว่างวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๕ ถึง ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/เมื่อวันพุธ...

เมื่อวันพุธที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยมีมติเห็นชอบการปรับปรุงการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป และเห็นชอบกับร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนเสนอร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ให้รองนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อลงนามก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดโดยครบถ้วนแล้ว และไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแก่เหตุในการออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย ประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล นั้น เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษ เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดและกิจการประเภทอื่น ๆ และได้มีการปรับปรุงค่ามาตรฐานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา เทคโนโลยี การพัฒนาและนโยบายของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง โรงไฟฟ้า โรงงานปูนซีเมนต์ โรงโม่ บดและย่อยหิน โรงสีข้าว โรงงานผลิตเหล็ก โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซธรรมชาติ สถานประกอบกิจการที่ใช้หม้อไอน้ำ เตาเผาขยะ และเตาเผาศพ นอกจากนั้น ยังมีการกำหนดมาตรฐานควบคุมสารมลพิษที่เป็นสารตั้งต้นของฝุ่นทุติยภูมิ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ทั้งนี้ การกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละอองจากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ได้นำ...

ได้นำแนวทางตามระเบียบข้อบังคับ (Code of Fedreral Regulation : CFR) ขององค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (United States Environmental Protection Agency : US EPA) ที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งได้กำหนดให้มาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองรวมครอบคลุมถึงฝุ่นขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ด้วยแล้ว และการกำหนดในลักษณะดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ เช่น กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย และสิงคโปร์ เป็นต้น ดังนั้น การกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละอองจากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทย จึงเป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการและมาตรฐานสากลแล้ว อย่างไรก็ดี กรมควบคุมมลพิษยังได้ดำเนินการทบทวนมาตรฐานการควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้า สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษได้มีการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และสมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน เพื่อพิจารณาแนวทางการปรับปรุงมาตรฐานการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีในปัจจุบัน และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการพลังงาน ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับแนวทางการกำหนดมาตรฐานฯ ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ และเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้า ต่อมา กรมควบคุมมลพิษได้มีคำสั่งที่ ๖๗/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้า ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔ โดยมีกรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สถาบันปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน และหน่วยงานภายในกรมควบคุมมลพิษ เป็นคณะทำงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะและพิจารณานโยบายมาตรการและแนวทางในการควบคุมการระบายมลพิษจากโรงไฟฟ้า เสนอแนะและพิจารณาค่ามาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียที่ปล่อยทิ้งจากปล่องโรงไฟฟ้าให้เหมาะสม และสนับสนุน

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ข้อมูล...

ข้อมูลด้านเทคนิค วิชาการ และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐานฯ (๒) กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำร่างค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ ซึ่งได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณากำหนดร่างค่ามาตรฐานฯ ได้แก่ เทคโนโลยีการบำบัดมลพิษทางอากาศ (Technology based) ข้อมูลผลการตรวจวัดซึ่งได้จากแบบสอบถาม ระบบรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษทางอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน (รว.๓) รายงานการปฏิบัติตามมาตรการใน EIA (EIA monitoring report) และค่ามาตรฐานของต่างประเทศ โดยจะเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมฝุ่นละออง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน และสารมลพิษอื่น ๆ ตามชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ ทั้งนี้ ได้มีการประชุมคณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าเพื่อพิจารณาร่างค่ามาตรฐานฯ ไปแล้ว ๔ ครั้ง คือ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ และวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ โดยในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างค่ามาตรฐานฯ ควบคุมการปล่อยทิ้งจากโรงไฟฟ้าและมอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษ ดำเนินการยกร่างประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คณะทำงานฯ พิจารณาให้ความเห็น นอกจากนั้น กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างดำเนินการศึกษาและพัฒนาวิธีการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน จากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และกรมวิทยาศาสตร์บริการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากสำนักงานวิจัยแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยใช้วิธี ๒๐๑A : Determination of PM, and PM๒.๕ Emissions from Stationary Sources (Constant Sampling Rate Procedure) ตามที่องค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งประเทศสหรัฐอเมริกากำหนด ในการเก็บตัวอย่างฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน จากปล่องแหล่งกำเนิด ๑๑ ประเภท ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงไฟฟ้า โรงผลิตเหล็ก โรงกำจัดกากของเสีย โรงผลิตปุ๋ยยูเรีย โรงหลอมตะกั่ว โรงงานที่ใช้น้ำมันเตาเป็นเชื้อเพลิง โรงงานที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง โรงงานที่ใช้ชีวมวลเป็นเชื้อเพลิง โรงงานที่ใช้น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง และเตาเผาศพ ฉะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากแหล่งกำเนิด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีคำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๘/๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/การป้องกัน...

การป้องกันและแก้ไขปัญหา (ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน : PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ ๑. กำหนดกรอบมาตรการและแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน : PM๒.๕) ในโรงงานอุตสาหกรรมให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม ๒. กำหนดแนวทางและบริหารจัดการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริง หาสาเหตุของฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน : PM๒.๕ จากภาคอุตสาหกรรม และตรวจกำกับดูแลโรงงาน (โดยเฉพาะประเภทโรงงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาดังกล่าว) ให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด ๓. รายงานสถานการณ์ และจัดทำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสาธารณชน ๔. รายงานผลการดำเนินงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม ๕. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ภารกิจบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด และ ๖. ดำเนินการอื่นตามที่ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้มีการประชุมคณะรัฐมนตรี โดยที่ประชุมมีมติเห็นว่าปัญหาฝุ่นละอองมีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้นเป็นประจำและเป็นปัญหาในหลายจังหวัดของพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสุขภาพของประชาชน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหาสำคัญไปยังจังหวัดข้างเคียงในภูมิภาค โดยแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองที่สำคัญได้แก่ การเผาในที่โล่ง การจราจรขนส่ง และอุตสาหกรรม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเป็นระบบ โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นกลไกหลักร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาด้านมลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง นำไปสู่เป้าหมายประเทศ “สร้างอากาศดี เพื่อคนไทย และผู้มาเยือน” ต่อมา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีคำสั่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ที่ ๒/๒๕๖๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ จัดทำรายละเอียด

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/มาตรการ...

มาตรการและแนวทางการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ไปสู่การปฏิบัติติดตามและประเมินผลการดำเนินมาตรการและแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบเป็นระยะ และปฏิบัติภารกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการควบคุมมลพิษ หลังจากนั้น วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ มีมติที่ประชุม ดังนี้ ๑. เห็นชอบขั้นตอนและการปฏิบัติงานตามมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ทั้งนี้ โดยให้กรมควบคุมมลพิษปรับแก้ไขเพิ่มเติมความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการกำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ๒. เห็นชอบให้มีการกำหนดมาตรการจำกัดเวลาห้ามเข้าของรถบรรทุกในช่วงวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละอองระหว่างเดือนธันวาคมและมกราคมของทุกปีให้มีความชัดเจน โดยให้ขยายประเภทของรถบรรทุกจากเดิมข้อบังคับเจ้าพนักงานจราจรทั่วราชอาณาจักรฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ ห้ามรถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป รถบรรทุกที่มีเพลาตั้งแต่ ๓ เพลาขึ้นไป และรถพ่วงเดินในถนนหรือทางทุกสายในเขตพื้นที่ภายในของถนนวงรอบพื้นที่ชั้นในกรุงเทพมหานคร ๑๑๓ ตารางกิโลเมตร ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ ถึง ๒๑.๐๐ นาฬิกา เว้นวันหยุดราชการ ขอให้พิจารณาขยายประเภทของรถบรรทุก โดยเพิ่มรถบรรทุกตั้งแต่ ๖ ล้อขึ้นไป ในข้อบังคับด้วย และออกข้อบังคับเพิ่มเติมโดยให้ห้ามรถบรรทุกตั้งแต่ ๑๐ ล้อขึ้นไป เดินในถนนหรือทางทุกสายในเขตพื้นที่ภายในของวงแหวนกาญจนาภิเษกตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ ถึง ๒๑.๐๐ นาฬิกา ๓. มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษหารือรายละเอียดกับกรมธุรกิจพลังงานเพื่อพิจารณาดำเนินมาตรการตามที่ที่ประชุมเสนอในการนำน้ำมันที่มีกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm มาจำหน่ายให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงเกิดวิกฤตสถานการณ์ฝุ่นละออง และ ๔. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีแผนการปฏิบัติงานที่จะบรรจุเข้าภายในขั้นตอนและการปฏิบัติงานตามมาตรการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ส่งข้อมูลให้กรมควบคุมมลพิษรวบรวมและปรับปรุง เพื่อให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ต่อมา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ได้มีการจัดประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ โดยมีมติรับทราบมาตรการระดับ ๓ และระดับ ๔ ทั้งนี้ กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักเกี่ยวกับ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/มาตรการ...

มาตรการระดับ ๓ เรื่อง พิจารณาหยุดผลิตรถดีเซลในระยะยาว (phase out) และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักเกี่ยวกับมาตรการระดับ ๔ เรื่อง การจัดระเบียบการหยุดซ่อมบำรุงของโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (เน้นช่วงเวลาวิกฤตระหว่างธันวาคมถึงกุมภาพันธ์) หลังจากนั้น วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีคำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๑๓/๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ต่อมา วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีบันทึกข้อความถึงหน่วยงานภายในกระทรวงอุตสาหกรรม สรุปความได้ว่า ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๓๐๖/ว ๘๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ ขอความร่วมมือในการดำเนินมาตรการควบคุมมลพิษจากยานพาหนะเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ พร้อมแจ้งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง และเพื่อเตรียมการป้องกันและบรรเทาปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ โดยขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นอย่างเข้มงวด ต่อมา วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยคณะกรรมการบริหารป้องกันและแก้ไขฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ได้จัดประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เพื่อพิจารณาเรื่องร่างแผนดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา PM๒.๕ ของกระทรวงอุตสาหกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” และวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้จัดประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เพื่อพิจารณาเรื่อง มาตรการเพิ่มเติมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ของทั้ง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มยานยนต์ และกลุ่มเกษตรอุตสาหกรรม และเรื่องการรายงานสถานการณ์และผลการดำเนินการประจำวัน กรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๒.๕ ให้แก่ศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี ต่อมา วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ โดยที่ประชุมได้มีมติรับทราบ ๑. มติการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ “ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือจำนวน ๙ จังหวัด และจังหวัดที่มีปัญหาหมอกควัน” ๒. ประชาสัมพันธ์ของกระทรวงอุตสาหกรรม ในการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ๓. การรายงานสถานการณ์และผลการดำเนินงานประจำวัน กรณีปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) และ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/๔. การดำเนิน...

๔. การดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเผาไหม้สำหรับหม้อน้ำ และหม้อต้มที่ใช้ของเหลวเป็นสื่อนำความร้อน เพื่อการอนุรักษ์พลังงานและลดฝุ่นละออง PM๒.๕ ของโรงงานในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และที่ประชุมมีมติพิจารณาเรื่องมาตรการเพิ่มเติมและแผนงานการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ของทั้ง ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มยานยนต์ และกลุ่มเกษตรอุตสาหกรรม นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ได้จัดประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ โดยที่ประชุมมีมติรับทราบเกี่ยวกับเรื่อง ผลการดำเนินการตามแผนในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) และพิจารณาเรื่องกรอบความคิดบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในการนำเทคโนโลยี IOT มาประยุกต์ใช้ในการเฝ้าระวังฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ในภาคอุตสาหกรรม หลังจากนั้น วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการอนุมัติให้ดำเนินงานโครงการตรวจวัดฝุ่นละอองรวม (TSP) และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๑๐ และ PM๒.๕ จากปล่องระบายออกนอกโรงงานและในบรรยากาศโดยทั่วไป ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้ ๑. ตรวจวัดฝุ่นละอองรวม (TSP) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM๑๐) ในปล่องระบายออกนอกโรงงานในพื้นที่เป้าหมาย และ ๒.) ตรวจวัดฝุ่นละอองรวม (TSP) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM๑๐) ในบรรยากาศโดยทั่วไปบริเวณโรงงานในพื้นที่เป้าหมาย ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ดำเนินอนุมัติให้ดำเนินงานโครงการตรวจวัดฝุ่นละอองรวมจากปล่องระบายออกนอกโรงงานและในบรรยากาศโดยทั่วไป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยได้ดำเนินการโดยสรุป ดังนี้ ๑. ตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไปด้วยรถตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ ๒. ตรวจวัดคุณภาพอากาศตามคำร้องขอจากหน่วยงานกำกับ (ตุลาคมถึงธันวาคม ๒๕๖๔) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น จากข้อเท็จจริงที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่เริ่มมีปัญหาเรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในทันที ซึ่งสอดคล้องตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ซึ่งได้ดำเนินการผ่านแผนงานที่ได้รับมอบหมายและตามแผนงานภายในของหน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ซึ่งขณะนี้ทางกระทรวงอุตสาหกรรมก็ยังคงดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวต่อไป

/ดังนั้น...

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมิได้มีการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า แม้ตามคำให้การดังกล่าวข้างต้นจะปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายได้ดำเนินการเพื่อให้มีการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ให้สอดคล้องกับเป้าหมายระหว่างทางระดับที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (Interim Target-๓ ของ WHO) จนมีมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ปรับปรุงใหม่ตามร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๑๕๖๖ เป็นต้นไป และค่าเฉลี่ยในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไปก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรในการออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปให้เข้มงวดและมีความปลอดภัยต่อประชาชนมากยิ่งขึ้นตามกฎหมาย มาตรฐานสากล และแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยมีข้อเท็จจริงตามลำดับเวลา ดังนี้ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยแผนดังกล่าววางมาตรการในการดำเนินการระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ศ. ๒๕๖๔) ในการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ยรายปีให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทาง ระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมาตรการระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗) ในการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทาง ระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยที่ประชุมส่วนใหญ่มีมติเห็นด้วยในหลักการ แต่ควรมี Roadmap

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/และมาตรการ...

และมาตรการที่ชัดเจนเพียงพอมารองรับ และขอให้ศึกษาข้อมูลด้านสุขภาพและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม วันที่ ๒๙ มกราคม ถึง ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ผ่านทางเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ประชุมพิจารณาการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ (นัดแรก) วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ ตัวแทนของผู้ฟ้องคดียื่นหนังสือสอบถามความคืบหน้าและเรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเร่งปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ตามอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามต่อศาลปกครองกลางเป็นคดีนี้ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ประชุมพิจารณาการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ (นัดที่สอง) วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ประชุมและมีมติเห็นชอบร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป วันที่ ๒๒ เมษายน ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ กรมควบคุมมลพิษเปิดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ผ่านทางเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ กรมควบคุมมลพิษจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยที่ประชุมส่วนใหญ่มีมติเห็นชอบตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ประชุมพิจารณาและมีมติเห็นชอบการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ปรับปรุงใหม่ตามร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ และวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า นับตั้งแต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ โดยมีกำหนดกรอบระยะเวลามาตรการระยะสั้นไว้ว่าจะต้องดำเนินการปรับปรุงค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ยรายปีให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/มิได้...

มิได้เร่งรีบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป และมิได้กำกับดูแลและเร่งรัดหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องให้เร่งดำเนินการอันจำเป็นเพื่อออกประกาศดังกล่าว อันเป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๓ (๒) และ (๙) โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปล่อยให้ระยะเวลาล่วงพ้นไปนานกว่า ๑ ปี ๔ เดือน กว่าที่จะมีการจัดรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเป็นครั้งแรกโดยกรมควบคุมมลพิษในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นปีสุดท้ายตามกรอบระยะเวลาที่ต้องดำเนินมาตรการระยะสั้นตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ต่อมา วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป แต่ก็เป็นระยะเวลาล่วงพ้นไปนานถึง ๔ เดือน กว่าที่จะมีการนัดประชุมครั้งแรกของคณะอนุกรรมการดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งไม่ปรากฏรายละเอียดการประชุม ตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า คณะอนุกรรมการมีประเด็นการพิจารณาและผลมติที่ประชุมอย่างไร และไม่ปรากฏว่าคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวได้มีการนัดประชุมกันอีก แม้ตัวแทนของผู้ฟ้องคดีจะได้มีหนังสือเมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๕ เรียกร้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีเร่งดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ จนกระทั่งภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ คณะอนุกรรมการซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีการนัดประชุมอีกครั้งเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ และวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติที่ประชุมเห็นชอบร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป และนำมาสู่การประชุมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ที่ได้มีมติเห็นชอบการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ปรับปรุงใหม่ตามร่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ และออกเป็นประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการดำเนินการที่เกิดขึ้นภายหลังและสืบเนื่องมาจากการที่ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ทั้งสิ้น ทั้งยังเป็นการดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ยรายปีให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) ที่ล่าช้าเกินกว่ากรอบระยะเวลาตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่กำหนดไว้ว่าต้องดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย และการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง นั้น แม้ว่าตามประกาศ

ศาลปกครองกลาง
๒๙ ส.ค. ๒๕๖๖
ศาลปกครองกลาง

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ จะได้มีการปรับปรุงให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) คือ ไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แล้วก็ตาม แต่ประกาศฉบับดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนเวลาการมีผลบังคับใช้ของค่ามาตรฐานใหม่นี้ไว้ด้วยว่าให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ซึ่งแม้จะยังอยู่ภายในกรอบระยะเวลาของมาตรการระยะยาวในการพิจารณากำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” คือ พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗ แต่ด้วยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรุนแรงของผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสถานการณ์ปัญหามลพิษฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะการเจ็บป่วยด้วยโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจและเป็นหนึ่งในสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งปอด ซึ่งเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ ๒ ของคนไทย ทั้งเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร ที่ได้สร้างความเสียหายทางสาธารณสุข เศรษฐกิจ และสังคม คิดเป็นมูลค่าที่ได้สร้างความเสียหายมหาศาล จึงถือเป็นสถานการณ์เร่งด่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหน่วยงานเกี่ยวข้อง รวมถึงรัฐบาลต้องเร่งกำหนดและบังคับใช้มาตรการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษฝุ่นละออง PM๒.๕ อันรวมถึงการประกาศใช้มาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) โดยกำหนดให้เริ่มมีผลใช้บังคับทันที เช่นเดียวกับมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ยรายปี โดยไม่ต้องรอให้ล่าช้าออกไปถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ “โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน” เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม และต่อมา เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศ ฉบับที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมนิยามโรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ว่า หมายถึงโรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด และเพิ่มเติมรายละเอียดอาการสำคัญของโรค อันเป็นข้อเท็จจริงอีกประการที่แสดงถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการบังคับใช้ค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น กับทั้งเพื่อให้

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/สอดคล้อง...

สอดคล้องกับหลักการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary Principle) อันเป็นหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมสำคัญที่ระบุอยู่ในข้อ ๑๕ ของปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ค.ศ. ๑๙๙๒ (Rio Declaration on Environment and Development ๑๙๙๒) ที่ประเทศไทยร่วมลงนามรับรองด้วย โดยหลักการนี้มีสาระสำคัญว่า “ในกรณีที่มีความน่ากลัวว่าจะเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงและไม่สามารถแก้ไขให้กลับคืนดีได้ รัฐจะต้องใช้แนวทางระวังไว้ก่อนอย่างแพร่หลายตามความสามารถของตนเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การขาดหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจนแน่นอนจะต้องไม่ถูกใช้เป็นเหตุผลในการผัดผ่อนการดำเนินมาตรการโดยยึดหลักการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม” ทั้งนี้ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๙๒๑/๒๕๖๐ โดยเฉพาะในกรณีของการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปตามข้อเท็จจริงแห่งคดีนี้ ซึ่งมีการศึกษาวิจัยและประกาศเกณฑ์แนะนำคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก (WHO Air Quality Guideline) ที่รวมถึงค่ามาตรฐานฝุ่นละออง ๒.๕ ไว้เป็นแนวทางชัดเจนแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงไม่อาจยกเหตุผลเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจหรือความจำเป็นที่ต้องใช้เวลาทำการศึกษารวบรวมข้อมูลทางสุขภาพเพิ่มเติมขึ้นเป็นข้ออ้างในการชะลอการกำหนดและบังคับใช้มาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ที่เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) ได้ จึงต้องถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าจนเกินสมควรในการประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ทั้งในส่วนค่าเฉลี่ยรายปี และค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง แม้ปัจจุบันจะมีการออกประกาศกำหนดมาตรฐาน PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามมาตรฐานองค์การอนามัยโลกแล้ว แต่กรณียังคงถือเป็นประเด็นสำคัญที่ศาลจึงได้วินิจฉัยไว้ให้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองที่ดีเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนต่อไป

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว โดยได้กำหนดให้มีมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดและกิจการประเภทอื่นที่สำคัญครอบคลุมแล้ว และเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ได้กำหนดให้มาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองรวมครอบคลุมถึงฝุ่นขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ด้วยแล้วนั้น เป็นข้อกล่าวอ้างโดยเลื่อนลอยไม่มีเอกสารข้อมูลความเห็นทางวิชาการอ้างอิงสนับสนุนข้อกล่าวอ้าง เนื่องจากปัจจุบันการกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปลายปล่องโรงงานและกิจการประเภทอื่น ๆ เป็นการเฉพาะแยกต่างหากจากการตรวจวัดและควบคุมฝุ่นละอองรวม (TSP) นั้น เป็นมาตรการที่สามารถทำได้จริงและเป็นแนวปฏิบัติที่มีการดำเนินการ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/อยู่ใน...

อยู่ในหลายประเทศ โดยมีเทคโนโลยีและเทคนิควิธีการรองรับ และถือเป็นมาตรการที่สำคัญและจำเป็นในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป เพื่อลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ดังปรากฏตามข้อมูลความเห็นของ ผศ.ดร.ธนพล เพ็ญรัตน์ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และอาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ระบุโดยสรุปว่า การกำหนดค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่น PM๒.๕ จากปลายปล่องโรงงาน และกิจการประเภทอื่น ๆ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการกำกับควบคุมค่าความเข้มข้นของฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศให้บรรลุค่าเป้าหมายตามกฎหมายที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนดโดยมีกรณีตัวอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกำหนดมาตรการตามกฎหมายอากาศสะอาด (Clean Air Act) ให้แต่ละรัฐที่มีพื้นที่ที่ความเข้มข้นของฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศเกินค่ามาตรฐานใหม่ ต้องกำหนดเทคโนโลยีการบำบัด PM๒.๕ ที่ปลายปล่องโรงงาน พร้อมค่าระดับการปลดปล่อย PM๒.๕ ที่ยอมรับได้ เพื่อให้เมื่อปลดปล่อย PM๒.๕ สะสมทุกจากแหล่งกำเนิดในบริเวณดังกล่าวแล้ว PM๒.๕ ที่ฟุ้งกระจายในบรรยากาศก็จะต้องไม่เกินค่ามาตรฐานคุณภาพบรรยากาศที่ประกาศใช้โดยการกำหนดค่าการปลดปล่อยปลายปล่องดังกล่าว เป็นการกำหนดเทคโนโลยีการบำบัด PM๒.๕ ปลายปล่องที่แหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมต้องทำตามสำหรับแต่ละพื้นที่ที่ถูกประกาศอยู่ในเอกสาร State Implementation Plan (SIP) ของแต่ละรัฐ ซึ่งจะไม่ใช่ค่ามาตรฐานปลายปล่องที่กำหนดเป็นค่าเดียวกันในทุกพื้นที่ทั่วประเทศเนื่องจากแต่ละพื้นที่มีจำนวนแหล่งปลดปล่อย PM๒.๕ มากน้อยต่างกัน และมีค่าระดับความเข้มข้นของ PM๒.๕ ที่เกินค่ามาตรฐานที่มากน้อยต่างกันด้วย และไม่ใช่การกำหนดเป็นค่าฝุ่นละอองรวม (TSP) โดยนอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ประเทศอื่น ๆ เช่น แคนาดาและสหภาพยุโรป ก็มีมาตรการออกค่ามาตรฐานปลายปล่องและกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลดการปลดปล่อย PM๒.๕ จากปลายปล่องเฉพาะพื้นที่ที่ความเข้มข้นของ PM๒.๕ ในบรรยากาศไม่ผ่านค่ามาตรฐาน (Nonattainment Area) โดยประเทศไทยสามารถนำเอาวิธีมาตรฐานในการวัด PM๒.๕ ที่ปลดปล่อยจากปลายปล่องของนานาประเทศ เช่น วิธี VDI ๒๐๖๖ ของประเทศเยอรมัน หรือวิธีของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น US EPA Method ๒๐๑, US EPA Method ๒๐๑A, US EPA Method ๒๐๒, US EPA CTM ๓๙, และ ASTM D๒๒.๐๓ เป็นต้น ทั้งนี้ ผศ.ดร.ธนพล เพ็ญรัตน์ ได้ให้ความเห็นในประเด็นความจำเป็นที่จะต้องมีการควบคุมการปลดปล่อยฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปลายปล่องแหล่งกำเนิดเป็นการเฉพาะแยกต่างหากจากการตรวจวัดและควบคุมฝุ่นละอองรวม (TSP) ว่า ประเทศไทยยังมีความจะเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากการเฝ้าระวังการปลดปล่อยแค่ฝุ่นรวม (TSP) ดังที่กฎหมายกำหนดในปัจจุบันเป็นการเฝ้าระวังการปลดปล่อย PM๒.๕ จากปลายปล่องโรงงานอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งการควบคุม

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/การปลดปล่อย...

การปลดปล่อย PM๒.๕ จากปลายปล่องโดยใช้ค่ามาตรฐานของฝุ่นรวม (TSP) ดังเช่นที่ประเทศไทยดำเนินการอยู่ ทำให้ไม่สามารถทราบปริมาณและระดับความเป็นอันตรายของฝุ่น PM๒.๕ จากปลายปล่องที่แท้จริงได้ เนื่องจาก TSP ที่ระบายออกจากปลายปล่อยของโรงงานหรือแหล่งกำเนิดแต่ละแห่งมีปริมาณฝุ่น PM๒.๕ รวมอยู่ในสัดส่วนที่มากน้อยแตกต่างกัน

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ได้มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดและกิจการประเภทอื่น ๆ แล้ว และมีการปรับปรุงค่ามาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากโรงงานอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปที่มีกระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิง โรงไฟฟ้า โรงงานปูนซีเมนต์ โรงโม่ บด ย่อยหิน โรงสีข้าว โรงงานผลิตเหล็ก โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม โรงแยกก๊าซธรรมชาติ เตาเผาขยะ และเตาเผาศพ นั้น ประกาศกระทรวงที่ออกโดยหรืออยู่ในความรับผิดชอบเกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละออง ระบายจากปล่องโรงงาน หรือแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นเพียงการกำหนดค่ามาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองรวม (TSP) หรือกำหนดมาตรฐานการตรวจวัดด้วยค่าความทึบแสงเท่านั้น แต่มิได้กำหนดค่าปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ แยกไว้เป็นการเฉพาะ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าความทึบแสงของเขม่าควันจากสถานประกอบกิจการที่ใช้หม้อไอน้ำ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าใหม่ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานปูนซีเมนต์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองจากโรงโม่ บด หรือย่อยหิน ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๙ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองฟุ้งกระจายจากโรงสีข้าว ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๐ ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานเหล็ก ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๔ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ประกาศกระทรวง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ทรัพยากร...

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้เตาเผาศพเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ และประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานค่าความทึบแสงของเขม่าควันจากปล่องเตาเผาศพ พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๕ รวม ๑๒ ฉบับ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความสามารถในการตรวจวัดฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ระบายทิ้งจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ปัจจุบันได้มีการดำเนินการโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม หน่วยงานในกำกับของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ได้ดำเนินโครงการตรวจวัดฝุ่นละอองรวม TSP และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM๑๐ และ PM๒.๕ จากปล่องระบายออกนอกโรงงานและในบรรยากาศโดยทั่วไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาด ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กองวิจัยและเตือนภัยมลพิษโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้รายงานการตรวจวัดฝุ่นละอองในปล่องระบายออกนอกโรงงานของบริษัท ราชบุรี-อีอีพี รีนิวเอเบิ้ล เอนเนอร์จี้ จำกัด ทั้งค่าฝุ่นละอองรวม (TSP) ฝุ่นละออง PM๑๐ และฝุ่นละออง PM๒.๕ โดยใช้วิธีตรวจวัด/อ้างอิงตาม องค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Environment Protection Agency : US EPA) ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ที่มีการรายงานผลการตรวจวัด PM๒.๕ ที่ตำแหน่งปล่อยไอเสียของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดในการเผาไหม้และมีการเทียบอัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างฝุ่นละออง PM๒.๕ และ PM๑๐ เอาไว้ด้วย แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความสามารถและเทคนิควิธีในการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ และคำนวณสัดส่วนปริมาณฝุ่นละอองชนิดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะประกาศกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ระบายทิ้งจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรมเป็นการเฉพาะได้แล้ว ดังนั้น ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การอ้างว่าการกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละอองจากปลายปล่องของไทย ได้นำแนวทางตามระเบียบข้อบังคับ Code of Federal Regulation : CFR ของ US EPA ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ ซึ่งได้กำหนดให้มาตรฐานปริมาณฝุ่นละอองรวมครอบคลุมถึงฝุ่นละออง PM๒.๕ ด้วยแล้ว และเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับประเทศอื่น ๆ การกำหนดค่ามาตรฐานของไทยจึงเป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการแล้ว โดยต้องรอให้มีการ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/พัฒนา...

พัฒนากฎหมายและมาตรฐานเพื่อควบคุมฝุ่นละออง PM๒.๕ จากแหล่งกำเนิดเป็นการเฉพาะในระดับสากลก่อน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจะร่วมกันพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการต่อไปนั้น จึงไม่อาจรับฟังได้ สำหรับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้า โดยอยู่ระหว่างการยกร่างประกาศกำหนดค่ามาตรฐานนั้น ไม่ปรากฏข้อมูลว่าเป็นการปรับปรุงมาตรฐานเพื่อกำหนดให้มีการตรวจวัดและควบคุมการปล่อยทิ้งฝุ่นละออง PM๒.๕ จากโรงไฟฟ้าเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด ตามคำให้การในหน้าที่ ๗ ระบุว่าเป็นเพียงการเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมฝุ่นละออง ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน และสารมลพิษอื่น ๆ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็มิได้นำส่งข้อมูลเอกสารเพื่อชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการประกอบมาในคำให้การด้วยแต่อย่างใด รวมถึงข้ออ้างที่ระบุว่า กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างการศึกษาพัฒนาวิธีการตรวจวัดฝุ่นละออง PM๒.๕ Emissions from Stationary Sources (Constant Sampling Rate Procedure) ตามที่ US EPA กำหนด ในการเก็บตัวอย่างฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปล่องแหล่งกำเนิด ๑๑ ประเภท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีระบุตามคำให้การว่าเป็นการศึกษาวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานวิจัยแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่ก็มิได้ชี้แจงว่ามีวัตถุประสงค์เป้าหมาย และความก้าวหน้าหรือผลสรุปจากงานศึกษาวิจัยว่าอย่างไร จึงต้องถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแก่เหตุ ในการใช้อำนาจตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย ประเภทฝุ่นละอองขนาดเกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ทำให้ประชาชนได้รับอันตรายจากมลพิษทางอากาศกระทบต่อสิทธิของประชาชนในการได้รับอากาศสะอาด และดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดียืนยันข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามคำฟ้องและเพิ่มเติมว่า ตามคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นเพียงลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ว่าได้มีการดำเนินการใดบ้าง เช่น ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ จากภาคอุตสาหกรรม ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งต่อมามีการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒ -

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ร่วมกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่ผ่านมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นเพียงการกำหนดค่าปริมาณของฝุ่นละอองรวม (Total Suspended Particulate : TSP) เท่านั้น แต่มิได้กำหนดค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แยกไว้เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ยังเป็นการกำหนดค่าปริมาณฝุ่นละอองรวมจากแหล่งกำเนิดที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงและระบายออกจากโรงงานสูงสุดถึง ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งมีความเป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานผลิต ส่ง หรือจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๔๗ สำหรับฝุ่นละอองที่ระบายออกจากโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ หรือเชื้อเพลิงชีวมวลเป็นเชื้อเพลิง ทั้งโรงไฟฟ้าใหม่และเก่า ก็เป็นการกำหนดเพียงค่าปริมาณฝุ่นละอองรวมโดยมิได้กำหนดค่าปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ แยกไว้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกัน หลังจากนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็มิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานสำหรับฝุ่นละออง PM๒.๕ เป็นการเฉพาะ อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรมาโดยตลอดจนถึงวันที่ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้และจนถึงปัจจุบัน และแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะอ้างว่ามีการดำเนินการอนุมัติโครงการตรวจวัดฝุ่นละอองจากปล่องระบายออกนอกโรงงานและในบรรยากาศโดยทั่วไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นการตรวจวัดฝุ่นละอองรวม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการตรวจวัดโดยไม่มีการกำหนดค่ามาตรฐาน โดยเฉพาะในส่วนของค่าฝุ่นละออง PM๒.๕ ทำให้การดำเนินการดังกล่าวไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากภาคอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้ ในส่วนข้อเท็จจริงเรื่องการอนุมัติโครงการตรวจวัดฝุ่นละอองจากปล่องระบายออกนอกโรงงานและในบรรยากาศโดยทั่วไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมถึงการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ประกอบกับรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไข

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ปัญหา...

ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีการรายงานผลการตรวจวัด PM๒.๕ ที่ตำแหน่งปล่อยไอเสียของโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดในการเผาไหม้และมีการเทียบอัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างฝุ่นละออง PM๒.๕ และ PM๑๐ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาด ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กองวิจัยและเตือนภัยมลพิษโรงงาน ได้รายงานการตรวจวัดฝุ่นละอองในปล่องระบายออกนอกโรงงานของบริษัท ราชบุรี-อีอีพี รีนิวเอเบิ้ล เอนเนอร์จี้ จำกัด ทั้งค่าฝุ่นละอองรวม ฝุ่นละออง PM๑๐ และฝุ่นละออง PM๒.๕ โดยใช้วิธีตรวจวัด/อ้างอิงตามองค์การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Environment Protection Agency : US EPA) ล้วนเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และหน่วยงานในสังกัดมีความสามารถและเทคนิควิธีในการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ และคำนวณสัดส่วนปริมาณฝุ่นละอองชนิดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะประกาศกำหนดค่าปริมาณของฝุ่นละออง PM๒.๕ ในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานเป็นการเฉพาะได้ ทั้งนี้ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปลายปล่องโรงงานและกิจการประเภทอื่น ๆ เป็นการเฉพาะแยกต่างหากจากการตรวจวัดและควบคุมฝุ่นละอองรวม (TSP) นั้นเป็นมาตรการที่สามารถทำได้จริงและเป็นแนวปฏิบัติที่มีการดำเนินการอยู่ในหลายประเทศโดยมีเทคโนโลยีและเทคนิควิธีการรองรับและถือเป็นมาตรการที่สำคัญและจำเป็นในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ปรากฏตามข้อมูลความเห็นของ ผศ.ดร.ธนพล เพ็ญรัตน์ อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีกรณีตัวอย่างของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการกำหนดมาตรการตาม กฎหมายอากาศสะอาด (Clean Air Act) ให้แต่ละรัฐที่มีพื้นที่ที่ความเข้มข้นของฝุ่น PM๒.๕ ในบรรยากาศเกินค่ามาตรฐานใหม่ต้องกำหนดเทคโนโลยีการบำบัด PM๒.๕ ที่ปลายปล่องโรงงาน พร้อมค่าระดับการปลดปล่อย PM๒.๕ ที่ยอมรับได้ เพื่อให้เมื่อปลดปล่อย PM๒.๕ สะสมจากทุกแหล่งกำเนิดในบริเวณดังกล่าวแล้ว PM๒.๕ ที่ฟุ้งกระจายในบรรยากาศก็จะต้องไม่เกินค่ามาตรฐานคุณภาพบรรยากาศที่ประกาศใช้ โดยการกำหนดค่าการปลดปล่อยปลายปล่องดังกล่าวเป็นการกำหนด เทคโนโลยีการบำบัด PM๒.๕ ปลายปล่องที่แหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมต้องทำตามสำหรับแต่ละพื้นที่ที่ถูกประกาศอยู่ในเอกสาร State Implementation Plan (SIP) ของแต่ละรัฐ ซึ่งจะไม่ใช่ค่ามาตรฐานปลายปล่องที่กำหนดเป็นค่าเดียวกันในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีจำนวนแหล่งปลดปล่อย PM๒.๕ มากน้อยต่างกัน และมีค่าระดับความเข้มข้นของ PM๒.๕ ที่เกินค่ามาตรฐานที่มากน้อยต่างกันและไม่ใช่การกำหนดเป็นค่าฝุ่นละอองรวม (TSP)

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/โดยนอกจาก...

โดยนอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ประเทศอื่น ๆ เช่น แคนาดาและสหภาพยุโรป ก็มีมาตรการออกค่ามาตรฐานปลายปล่องและกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลดการปลดปล่อย PM๒.๕ จากปลายปล่องเฉพาะพื้นที่ที่ความเข้มข้นของ PM๒.๕ ในบรรยากาศไม่ผ่านค่ามาตรฐาน (Nonattainment Area) โดยประเทศไทยสามารถนำเอาวิธีมาตรฐานในการวัด PM๒.๕ ที่ปลดปล่อยจากปลายปล่องของนานาประเทศ เช่น วิธี VDI ๒๐๖๖ ของประเทศเยอรมัน หรือวิธีของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น US EPA Method ๒๐๑, US EPA Method ๒๐๑A, US EPA Method ๒๐๒, US EPA CTM ๓๙, และ ASTM D๒๒.๐๓ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างตามว่าได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามแผนงานภายใต้แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองแล้วจึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่อาจรับฟังได้ และการที่หน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ อ้างในหนังสือตอบชี้แจงข้อสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการกำหนดมาตรฐานการปล่อยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมว่ากรมโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ระหว่างการศึกษาเทคนิคการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปล่องระบายและหาสัดส่วนปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ กับปริมาณฝุ่นละอองรวม เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมในการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองใหม่ จึงไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงข้างต้นที่แสดงให้เห็นว่ากรมโรงงานอุตสาหกรรมสามารถดำเนินการตรวจวัดค่าปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ จากปล่องระบายได้แล้ว ต่อมา วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป บังคับใช้ในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป และค่าเฉลี่ยในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีผลตั้งแต่วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕ การปรับปรุงค่ามาตรฐานดังกล่าวนั้น เป็นการปรับปรุงค่ามาตรฐานที่เป็นไปตาม เป้าหมายระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-3) หากดำเนินมาตรการให้บรรลุเป้าหมายตามค่ามาตรฐานดังกล่าวได้ จะทำให้ความเข้มข้นของฝุ่นละอองในบรรยากาศโดยทั่วไปลดลง ซึ่งเป็นเป้าหมายระหว่างทางที่นำไปสู่การกำหนดมาตรฐานความเข้มข้นของฝุ่นละอองให้มีค่าปริมาณต่ำที่สุดที่สามารถดำเนินการได้ โดยมีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง อยู่ที่ ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปีอยู่ที่ ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แต่ในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศดังกล่าวนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กลับละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในการทบทวนหรือปรับปรุงค่ามาตรฐานในส่วนที่เกี่ยวข้อง แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะอ้างว่าคณะกรรมการบริหารการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) จากภาคอุตสาหกรรม ได้จัด

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ประชุม...

ประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ และพิจารณาเรื่องกรอบความคิดบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในการนำเทคโนโลยี IOT มาประยุกต์ใช้ในการเฝ้าระวังฝุ่นละออง PM๒.๕ ในภาคอุตสาหกรรม ก็ปรากฏว่าตามบันทึกความเข้าใจในการนำเทคโนโลยี IOT ดังกล่าวมาใช้ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างกรมโรงงานอุตสาหกรรม สถาบันไทยไอโอที และสถาบันการศึกษา ในการดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ตรวจวัดและเฝ้าระวังฝุ่นละออง PM๒.๕ แบบออนไลน์สำหรับโรงงาน ที่ประชุมได้มีมติในส่วนของความร่วมมือพัฒนาอุปกรณ์ตรวจวัดให้เห็นเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา ๓ เดือน เมื่อพิจารณาจากระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน ก็เป็นระยะเวลากว่า ๒ ปี การพัฒนาดังกล่าวย่อมต้องเสร็จสิ้นเป็นรูปธรรม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ก็ไม่ได้ชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยี IOT ดังกล่าวมาใช้ในการเฝ้าระวังฝุ่นละออง PM๒.๕ ว่ามีผลเป็นอย่างไร โดยผลจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยไม่ดำเนินการประกาศกำหนดค่าปริมาณของฝุ่นละออง PM๒.๕ ในการระบายมลพิษออกจากโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ก่อให้เกิดปัญหาในการกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการระบายมลพิษออกจากกิจการโรงงานและอุตสาหกรรมที่ทำให้เกิดฝุ่นละอองในสายพานการผลิต เช่น การดำเนินโครงการหรือกิจการที่อยู่ในบังคับต้องมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment) หรือรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ซึ่งโครงการหรือกิจการประเภทดังกล่าวจะมีการปล่อยระบายฝุ่นละออง PM๒.๕ ออกสู่สิ่งแวดล้อม แต่ในการจัดทำรายงาน EIA กลับไม่มีการศึกษาประเมินผลกระทบของฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่จะเกิดจากการประกอบกิจการ และทำให้ไม่มีการกำหนดมาตรการป้องกันและลดผลกระทบจากฝุ่นละออง PM๒.๕ เอาไว้เป็นการเฉพาะในรายงาน EIA เนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดมาตรฐานปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่ระบายออกจากปล่องโรงงานหรือแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการ Precautionary Principle อันเป็นหลักการพื้นฐานของระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีกรณีตัวอย่างตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ โครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน ขนาด ๑๕๐ เมกะวัตต์ ของบริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน) ได้รับความเห็นชอบวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการผลิตไอน้ำและไฟฟ้าร่วมเมืองระยอง โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง (ส่วนขยาย ครั้งที่ ๑) ของบริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด ได้รับความเห็นชอบวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/กำหนด...

กำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล โดยมีฝุ่นละออง PM๒.๕ อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมีเป้าหมายและไม่ดำเนินการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ให้มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ ซึ่งคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่ได้โต้แย้งในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีได้ฟ้องคดีต่อศาล โดยสรุปว่านับจากมีการประกาศใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ กำหนดให้โรงงานที่มีสารมลพิษหรือสารเคมีตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ไม่ว่าจะเกิดจากการผลิต การครอบครอง หรือการใช้ หรือเกิดขึ้นจากการประกอบ กิจการโรงงาน ต้องจัดทำรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ และกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ตามปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในฐานะผู้กำกับดูแลกระทรวงอุตสาหกรรม จึงมีหน้าที่ออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือ สารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูลและจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) เมื่อมีการประกาศใช้กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ข้างต้นจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา ๒ ปี ทำให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่สามารถจัดทำและพัฒนาทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ซึ่งรวมถึงฝุ่นละออง PM๒.๕ ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้มีประสิทธิภาพได้ ประกอบกับกระทรวงอุตสาหกรรมเคยมีหนังสือชี้แจงก่อนฟ้องคดีนี้ว่า มีการร่างกฎหมายว่าด้วยการรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ในภาคอุตสาหกรรมแล้ว แต่จนถึงปัจจุบันก็ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติหน้าที่โดยการออกกฎหมายในการประกาศใช้และพัฒนาระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ในภาคอุตสาหกรรมแต่อย่างใด จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีฝุ่นละออง PM๒.๕ อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมีเป้าหมาย และไม่ดำเนินการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ให้มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรค

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/จากสิ่งแวดล้อม...

จากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้ “โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน” เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม และวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมนิยามโรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ว่าหมายถึงโรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดขึ้นจากหรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษที่มีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เกินกว่ามาตรฐานตามที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดและเพิ่มเติมรายละเอียดอาการสำคัญของโรค เมื่อคำนึงถึงสถานการณ์ปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองในปัจจุบัน ประกอบกับที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกำหนดให้โรคหรืออาการที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายจึงต้องเร่งดำเนินการทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ กลับยังเพิกเฉยไม่เร่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเพื่อป้องกันและควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษฝุ่นละออง PM๒.๕ ที่มาจากภาคอุตสาหกรรม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานให้มีค่าปริมาณฝุ่นละออง PM๒.๕ เป็นการเฉพาะ และในการออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูลโดยให้มีฝุ่นละออง PM๒.๕ อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมีเป้าหมาย และไม่ดำเนินการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ให้มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ตามมาตรฐานสากล ตามกฎหมายและตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติว่าด้วยการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง

.ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ดำเนินการออกประกาศมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไปแล้ว ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ดังนี้ (๑) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/๓๑ พฤษภาคม...

๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้ การกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปดังกล่าวข้างต้น เป็นการกำหนดเป้าหมายคุณภาพอากาศของประเทศร่วมกัน ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ปฏิบัติด้วยความรอบคอบมีความเหมาะสมและครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยผ่านการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนแล้ว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และกรมควบคุมมลพิษมิได้ปล่อยให้ระยะเวลาล่วงพ้นไปนานเกินกว่าที่จะมีการจัดรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปเป็นครั้งแรกในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างแต่อย่างใด เนื่องจากภายหลังการประกาศใช้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” กรมควบคุมมลพิษซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้เร่งรีบดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ โดยดำเนินการรวบรวม ทบทวน และวิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามองค์ประกอบหลักของมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ประกอบด้วย (๑) ระดับค่ามาตรฐานและระยะเวลาเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (๒) วิธีตรวจวัดค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (๓) สภาวะการตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน โดยได้หารือภายในหน่วยงานมาอย่างต่อเนื่องเพื่อพิจารณาข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ การประชุมคณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นลำดับ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการของการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป ทั้งนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำหรับบังคับใช้ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ที่ดำเนินการด้วยความรอบคอบ ครอบคลุมทุกมิติ และเหมาะสมตามบริบทของประเทศ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและมี

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ส่วนร่วม...

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องผ่านการประชุมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และกรมควบคุมมลพิษได้มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมและแหล่งกำเนิดประเภทอื่น ๆ พร้อมทั้งมีการปรับปรุงค่ามาตรฐานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา เทคโนโลยี การพัฒนาและนโยบายของประเทศเป็นระยะอยู่แล้ว ซึ่งการกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งฝุ่นละออง (Particulate Matter : PM) จากแหล่งกำเนิด (Emission Standards) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะทำงานและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ พร้อมทั้งการกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละออง (PM) จากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรม (Emission Standards) ของประเทศไทยยังดำเนินการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกับประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ที่กำหนดค่ามาตรฐานเป็นปริมาณฝุ่นละอองรวม (Particulate Matters : PM หรือ Dust) ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕ Emission Standards) เป็นการเฉพาะสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษหรือโรงงานอุตสาหกรรมแต่อย่างใด โดยวิธีการตรวจวัดฝุ่นละอองจากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษได้อ้างอิงตามแนวทางวิธีของประเทศสหรัฐอเมริกา ตามข้อมูลความเห็นทางวิชาการของ ผศ.ดร.ธนพล เพ็ญรัตน์ นั้น ระบบกฎหมายอากาศสะอาด (Clean Air Act) ของประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดแนวทางบริหารจัดการปัญหามลพิษทางอากาศไว้โดยสรุป ดังนี้ (๑) หน่วยงานรัฐบาลกลาง United State Environmental Protection Agency (US EPA) มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป (National Ambient Air Quality Standards : NAAOS) เช่น ค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นต้น และค่ามาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศที่แหล่งกำเนิด (Emission Standards) เช่น New Sources Performance Standards (NSPS) ของโรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งได้กำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละออง (Particulate Matter : PM Emission Standards) ไว้ โดยมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ (๒) กรณีที่มีบางพื้นที่หรือบางรัฐมีคุณภาพอากาศในบรรยากาศไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ค่า PM๒.๕ ในบรรยากาศมีค่าสูงกว่าค่ามาตรฐาน NAAQS พื้นที่ดังกล่าวจะถูกจัดเป็นพื้นที่ไม่ได้มาตรฐานของ PM๒.๕ ตาม NAAQS หรือเรียกว่า Nonattainment Areas ซึ่งรัฐ (State) จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการ (State Implementation Plan (SIP)) เพื่อบริหารจัดการให้ PM๒.๕ ในบรรยากาศเป็นไปตามมาตรฐาน NAAQS โดยจะกำหนดมาตรการ (Mitigations) ควบคุมการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่อยู่ในพื้นที่นั้น ๆ เช่น กรณีของรัฐ Iowa ที่กำหนดให้โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน ๓ แห่ง ถูกควบคุมการปล่อย PM๒.๕ ไม่ให้เกิน ๕๙๘.๙ ตันต่อปี ซึ่งมาตรการดังกล่าวที่รัฐ Iowa กำหนดขึ้นจะไม่เป็นมาตรฐาน

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/การควบคุม...

การควบคุมการปล่อย PM๒.๕ จากโรงงาน (Emission standard) แต่เป็นมาตรการ (Mitigations) เฉพาะสำหรับการจัดการปัญหา PM๒.๕ ในรัฐ Iowa เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ผศ.ดร.ธนพล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เรื่อง ความจำเป็นและแนวทางการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละออง PM ๒.๕ ที่ปล่อยทิ้งจากปลายปล่องโรงงาน หรือแหล่งกำเนิดประเภทอุตสาหกรรมตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นการยืนยันว่าประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีการกำหนดเป็นค่า Emission standard สำหรับการระบายฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เป็นการเฉพาะ และตามความเห็นของ ผศ.ดร.ธนพล ระบุว่า นอกจากประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ประเทศอื่น ๆ เช่น แคนาดาและกลุ่มสหภาพยุโรป (EU) ก็มีการกำหนดมาตรฐานปลายปล่อง (PM๒.๕ Emission Standards) และกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการลดการปลดปล่อย PM๒.๕ เป็นต้น เช่นกรณีสหภาพยุโรปประกาศ Directive ๒๐๑๐/๗๕/EU on industrial emissions targets ซึ่งจะทำการกำหนดค่ามาตรฐานการปลดปล่อยมลพิษที่เฉพาะเจาะจงกับบริบทของพื้นที่และเพดานการปลดปล่อย PM๒.๕ ของประเทศนั้น ๆ และจากการตรวจสอบตามเอกสาร Directive ๒๐๑๐/๗๕/EU on industrial emissions targets พบว่า เป็นการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองรวม (Dust including fine particulate matter) แต่ไม่ได้มีการกำหนดค่ามาตรฐานควบคุมฝุ่นขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แยกไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองรวม (Particulate Matter) ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เป็นการควบคุมการระบายปริมาณฝุ่นละอองทุกขนาดซึ่งรวมถึงฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ด้วย เนื่องจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะมีการระบายฝุ่นออกมาซึ่งฝุ่นละอองที่ระบายออกมาจะมีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนออกมาด้วยคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๙๐ ตามรายงาน “โครงการศึกษาแหล่งกำเนิดและแนวทางการจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล” ซึ่งดำเนินการโดยรองศาสตราจารย์วงศ์พันธ์ ลิมปเสนีย์ วิทยาลัยพัฒนามหานคร มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช ดังนั้น การควบคุมการระบายฝุ่นละอองรวมให้เป็นไปตามมาตรฐาน ตามที่กำหนดขึ้นในปัจจุบันจะเป็นการควบคุมการระบายฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนด้วย ทั้งนี้ การดำเนินโครงการหรือกิจการที่อยู่ในบังคับต้องมีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) หรือรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ (Environmental and Health Impact Assessment : EHIA) ซึ่งแม้โครงการหรือกิจการประเภทดังกล่าวจะมีการปล่อย

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ระบาย...

ระบายฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ออกสู่สิ่งแวดล้อม แต่ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณากำหนดมาตรการที่จำเป็นได้ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไว้ในข้อ (๑) พิจารณาให้ความเห็นกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนที่เป็นโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการที่จะต้องได้รับอนุญาตจากทางราชการตามกฎหมาย และโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการร่วมกับเอกชน ตามประกาศที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ออกตามความในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และตามคู่มือแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อน โดยกลุ่มงานพลังงาน กองวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตุลาคม ๒๕๖๑ ในบทที่ ๕ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านผลกระทบต่อคุณภาพอากาศในบรรยากาศในระยะดำเนินการในหน้า ๕ - ๓ กำหนดให้พิจารณาค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศตามมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศที่มีอยู่ในประเทศไทย หรือมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศที่มีอยู่ในต่างประเทศ ในกรณีที่มีมลพิษที่สนใจไม่ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศของประเทศไทย อาทิ WHO ดังนั้นจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาให้ความเห็นกับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ว่าหากโครงการที่มีศักยภาพในการระบายฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แม้ไม่มีค่ามาตรฐานควบคุมการระบายฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากปล่องโรงงานอุตสาหกรรม (PM ๒.๕ Emission Standards) ก็สามารถกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และกำหนดมาตรการควบคุมฝุ่นละอองโดยติดตั้งระบบดักฝุ่นแบบ Multicyclone และ Electrostatic precipitator เช่น ตามรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงไฟฟ้าชีวมวล ขนาด ๑๔๐ เมกะวัตต์ (ครั้งที่ ๑) ที่ตั้งโครงการ ตำบลปะโค อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร แต่อย่างใด

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมและชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า การดำเนินการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษนั้น กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (The Development of Basic Schemes for PRTR System in the Kingdom of Thailand) โดยได้รับความร่วมมือจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA) ระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รวมระยะเวลาโครงการทั้งหมด ๕ ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Registers : PRTR) ที่มีความเหมาะสมกับประเทศไทย ภายใต้โครงการดังกล่าว กรมควบคุมมลพิษได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อให้ประชาชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดนำร่องได้ผ่านเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ ผลจากการดำเนินโครงการนำร่อง กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม จึงได้ดำเนินการยกร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ พ.ศ. .... ต่อเนื่องจากที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับการจัดการสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีที่เก็บหรือใช้ และบัญชีการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ โดยให้รายงานกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะทำการประมวลผลข้อมูลส่งให้กับกรมควบคุมมลพิษในฐานะฝ่ายเลขาร่วมในคณะอนุกรรมการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ดำเนินการรวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากทุกแหล่งกำเนิดมลพิษพร้อมกันในคราวเดียว ทำให้หน่วยงานและชุมชนได้รับรู้ข้อมูลของพื้นที่ นำไปสู่การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมภาคเอกชน ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดการปลดปล่อยสารมลพิษลงสู่สิ่งแวดล้อม และภาคประชาชน ในการเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสารเคมี อีกทั้งเป็นไปตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” โดยสาระสำคัญของร่างกฎหมาย ประกอบด้วย ๑. กำหนดให้โรงงานจำพวก ๓ ใน ๙ กลุ่มอุตสาหกรรมหลัก ต้องรายงานข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ สารเคมี และสารมลพิษ ตามรายชื่อที่อยู่ในบัญชีแนบท้าย โดยให้รายงานข้อมูลเป็นรายปีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ข้อมูลที่ต้องรายงานประกอบด้วย ปริมาณการครอบครองสารเคมี การปลดปล่อยสารมลพิษสู่สิ่งแวดล้อม (น้ำ อากาศ ดิน และน้ำใต้ดิน) การเคลื่อนย้ายของเสียและน้ำเสีย ซึ่งได้กำหนดวิธีการได้มาซึ่งข้อมูลในการรายงาน ๔ วิธี คือ การตรวจวิเคราะห์ การคำนวณ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ทางวิศวกรรม...

ทางวิศวกรรม การประเมินจากค่าสัมประสิทธิ์การปลดปล่อย และการคำนวณโดยใช้สมดุลมวล ๒. กำหนดให้โรงงาน นอกเหนือจาก ๙ กลุ่มข้างต้น แจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมทราบเป็นครั้งคราว ทั้งนี้ (ร่าง) ประกาศดังกล่าว อยู่ระหว่างเตรียมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๓ และจะนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมลงนามกฎหมายดังกล่าวต่อไป และในอนาคตหากกฎหมาย PRTR มีผลใช้บังคับแล้ว สามารถเข้าดูข้อมูล PRTR ของภาคอุตสาหกรรม ผ่านเว็บไซต์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม www.diw.go.th

ในส่วนของการดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการระบายมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล นั้น กรมโรงงานอุตสาหกรรมใช้กลไกทางกฎหมายอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำกับดูแลให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้ปรับปรุงแก้ไขในพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเพิ่มบทบัญญัติในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้โรงงานที่มีการบำบัดมลพิษหรือเพื่อให้การบำบัดมลพิษเดิมมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น มีมาตรการป้องกันหรือลดเหตุเดือดร้อนรำคาญ มีการเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรเดิมที่เป็นเครื่องต้นกำลังให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นหรือเพื่อให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดลง และมีการเปลี่ยนแปลงพลังงานของเครื่องจักรเดิมให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น สามารถมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น สามารถดำเนินการได้โดยแจ้งให้ทราบและไม่ต้องขออนุญาต และได้พัฒนากฎหมายเพื่อใช้กำกับและดูแลโรงงานด้านมลพิษทางอากาศมาเป็นลำดับ ประกอบด้วย ๑. มาตรฐานทั่วไป เพื่อให้ทุกโรงงานมีเกณฑ์กำหนดค่าการระบายมลพิษ ๒. มาตรฐานรายสาขาอุตสาหกรรม เพื่อให้โรงงานบางประเภทควบคุมการประกอบกิจการ และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้การระบายมลพิษเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด ๓. มาตรฐานมุ่งเป้าจัดการสารมลพิษบางประเภท เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมนุษย์ หรือก่อให้เกิดมลพิษทุติยภูมิ ๔. การกำหนดให้มีบุคลากรด้านสิ่งแวดล้อมประจำโรงงาน สำหรับโรงงานบางประเภทที่อาจก่อมลพิษสูง เพื่อให้มีการควบคุมดูแลและจัดการตั้งแต่ต้นทาง และ ๕. การรายงานปริมาณสารมลพิษที่ระบายออกจากโรงงานในรูปของน้ำเสีย และอากาศเสีย โดยให้เป็นการรายงานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานรายสาขาอุตสาหกรรม โดยอยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คณะทำงานปรับปรุงมาตรฐานสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อปรับปรุงมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานผลิตพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานความร้อนจากเชื้อเพลิงชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ น้ำมัน ชีวมวล (ประเภทเชื้อเพลิงแข็ง)

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ก๊าซชีวภาพ...

ก๊าซชีวภาพ และเชื้อเพลิงขยะ โดยจะเพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมฝุ่นละออง และสารมลพิษที่เป็นสารตั้งต้นของฝุ่นทุติยภูมิ เช่น ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ตามชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ และอยู่ระหว่างศึกษาความเป็นไปได้ และจัดทำแผนการปรับปรุงมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมอื่น เช่น อุตสาหกรรมผลิตแก้วและกระจก นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการออกกฎหมายเพื่อควบคุมการเกิดฝุ่นทุติยภูมิ หรือ Secondary PM๒.๕ ซึ่ง PM๒.๕ นอกจากจะเป็นอนุภาคที่เกิดจากการเผาไหม้โดยตรงแล้ว ยังเกิดจากกระบวนการ Photochemical reaction ซึ่งเป็นปฏิกิริยาในชั้นบรรยากาศ โดยมีก๊าซออกไซด์ของไนโตรเจน และสารอินทรีย์ระเหย (VOCs) เป็นสารตั้งต้นของปฏิกิริยาดังกล่าว และมีก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์และแอมโมเนีย เป็นตัวช่วยในการก่อให้เกิดฝุ่น โดยปัจจุบันกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ออกกฎหมายเพื่อควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหยจากกิจกรรมหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การซ่อมบำรุง การใช้ถังกักเก็บ และการใช้หอเผาทิ้งของโรงงานในกลุ่มที่มีการใช้สารอินทรีย์ระเหยในปริมาณมาก ได้แก่ โรงกลั่นน้ำมัน โรงแยกก๊าซธรรมชาติ และโรงปิโตรเคมี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลเริ่มใช้บังคับในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ คือ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การควบคุมการระบายไอสารอินทรีย์ระเหยจากการซ่อมบำรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การควบคุมการระบายไอสารอินทรีย์ระเหยจากถังกักเก็บ พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การควบคุมการใช้หอเผาทิ้ง พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อมา กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ดำเนินการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดให้โรงงานต้องติดตั้งเครื่องมือหรือเครื่องอุปกรณ์พิเศษเพื่อรายงานมลพิษอากาศจากปล่องโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อให้เกิดการติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษของโรงงานที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยเฉพาะกระบวนการที่มีการเผาไหม้ เช่น เตาเผา หม้อน้ำ เตาอบ และเตาหลอม เป็นต้น โดยประกาศฉบับดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ ซึ่งข้อมูลการตรวจวัดจะแสดงผลผ่านระบบเฝ้าระวังและเตือนภัย มลพิษระยะไกล (Pollution Online Monitoring System : POMS) บนเว็บไซต์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และ Application เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามผลการควบคุมการระบายมลพิษอากาศของโรงงานได้ตลอดเวลา หลังจากนั้น กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ออกประกาศกำหนดให้โรงงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โรงงานกลั่นน้ำมัน โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานถลุงหรือหลอมโลหะ ต้องรายงานชนิดและปริมาณสารมลพิษที่ระบายออกจากโรงงาน สารมลพิษ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ที่กำหนด...

ให้โรงงานรายงาน เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) ออกไซด์ของไนโตรเจน (NO_x) ฝุ่นละออง (Total Suspended Particle : TSP) สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย (TVOC) โดยการรายงานข้อมูลดังกล่าวได้กำหนดให้โรงงานที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงาน และรายงานข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ปีละ ๒ ครั้ง สำหรับการดำเนินการอื่นใดภายหลังจากที่มีการบังคับใช้ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ นั้น กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้มีคำสั่งที่ ๓๓๕/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาความเหมาะสมในการกำหนดค่ามาตรฐานและควบคุมการระบายฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) จากปล่องระบายอากาศเสียโรงงาน เพื่อศึกษาสัดส่วนฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ต่อฝุ่นละอองรวม (TSP) ที่ระบายออกจากปล่องของโรงงาน รวมทั้งเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมการระบายฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) จากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงาน ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละอองจากปล่องปล่อยทิ้งอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทยเป็นไปในแนวทางเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก ทั้งนี้ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า การกำหนดค่ามาตรฐานการระบายฝุ่นละอองจากปล่องปล่อยระบายอากาศเสียของโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทย เป็นไปในแนวทางเดียวกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งได้กำหนดมาตรฐาน เป็นปริมาณฝุ่นละอองรวม (Particulate matters) และไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานเฉพาะสำหรับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เช่น กลุ่มประเทศในทวีปยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย อินเดีย และสิงคโปร์ เป็นต้น นอกจากนี้ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ดำเนินการออกมาตรฐานเครื่องยนต์ยูโร ๕ และ ๖ ซึ่งคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดเป็นมาตรฐานบังคับตามมาตรฐานยูโร ๕ โดยจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๗ ในส่วนของแก้ไขปัญหาการเผาไร่อ้อยและอ้อยไหม้ไฟ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ได้ดำเนินนโยบายแก้ไขปัญหาการเผาไร่อ้อยและอ้อยไหม้ไฟ และส่งเสริมการตัดอ้อยสดเพื่อลดฝุ่นละออง PM๒.๕ และ PM๑๐ โดยจ่ายเงินช่วยเหลือชาวไร่อ้อยเพื่อลดต้นทุนการตัดอ้อยสดโดยไม่ต้องเผาอ้อย สำหรับฤดูการผลิต ๒๕๖๕/๒๕๖๖ ได้รับการอนุมัติงบประมาณช่วยเหลือเป็นจำนวน ๘,๑๕๙ ล้านบาท พร้อมกับสนับสนุนจัดการแหล่งน้ำ ซื้อเครื่องจักรกล การเกษตรในไร่อ้อยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย และแก้ไขปัญหาฝุ่น PM๒.๕ โดยตั้งเป้าไม่ให้มีการตัดอ้อยไฟไหม้เกินร้อยละ ๕ ของจำนวนอ้อยทั้งหมด สำหรับในช่วงฤดูกาลก่อนภาวะวิกฤต

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ฝุ่นละออง...

ฝุ่นละออง (เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม ๒๕๖๕) กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรมและสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ได้ดำเนินการตรวจกำกับโรงงานเชิงรุก โดยเฉพาะโรงงานที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงซึ่งมีความเสี่ยงในการปล่อยฝุ่นละออง เช่น มีการใช้หม้อน้ำมีการใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง โรงงานหลอมเหล็กหรือโลหะ โรงงานผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ และโรงงานแอสฟัลติก ซึ่งปรากฏว่าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้จัดทำแผนเพื่อเข้าตรวจโรงงานดังกล่าว เป็นจำนวน ๒๖๐ โรงงาน และในพื้นที่ปริมณฑล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดได้ดำเนินการตรวจโรงงานดังกล่าว เป็นจำนวน ๑,๑๐๐ โรงงาน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑,๓๖๐ โรงงาน หากพบว่าโรงงานประกอบกิจการไม่เป็นไปตามกฎหมายจะดำเนินการสั่งการปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือออกคำสั่งหยุดประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป นอกจากนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป โดยได้ทำการติดตั้งรถตรวจวัดคุณภาพอากาศเคลื่อนที่บริเวณจุดต่าง ๆ ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานหนองจอก กรุงเทพมหานคร เขตประกอบการอุตสาหกรรมไทยซูซูกิ จังหวัดปทุมธานี เขตประกอบการอุตสาหกรรมบริษัท สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จำกัด (มหาชน) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สวนอุตสาหกรรมบริษัท สวนอุตสาหกรรมบางกะดี จำกัด จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผลการตรวจวัดทั้ง ๔ จุด ดังกล่าว เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ $\mu g/m^3$ ประการสุดท้าย กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ออกหนังสือขอความร่วมมือผู้ประกอบการบำรุงรักษาเครื่องจักร ตรวจสอบระบบบำบัดมลพิษอากาศให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี วางแผนกำลังการผลิตและควบคุมการระบายมลพิษอากาศจากการประกอบกิจการอย่างเข้มงวดในช่วงภาวะวิกฤต (ช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๕ - สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) ทั้งนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้อแนะนำการปรับแต่งการเผาไหม้ของหม้อน้ำ รวมถึงข้อแนะนำในการลดฝุ่นละอองจากการใช้หม้อน้ำ ประชาสัมพันธ์บนเว็ปไซต์กรมโรงงานอุตสาหกรรม และส่งจดหมายให้ผู้ประกอบการทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ตามหลักวิชาการจัดการคุณภาพอากาศทั่วโลกมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศหรือมลพิษทางอากาศ ๒ ลักษณะ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (National Ambient Air Quality Standards : NAAQS) และมาตรฐานควบคุมมลพิษที่แหล่งกำเนิดหรือโรงงานอุตสาหกรรม (Air emission standards for stationary sources) กรณีการกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/กับการ...

กับการควบคุมปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะมีการกำหนดมาตรฐาน ๒ ลักษณะ คือ การกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป (NAAQS) และการกำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิด ซึ่งจะเป็นการกำหนดในรูปของฝุ่นรวม (Particulate matter หรือ Dust including fire particulate matter) ที่จะครอบคลุมถึงฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ด้วยแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาโดย United State Environmental Protection Agency (US EPA) ได้ดำเนินการเช่นเดียวกับหลักการข้างต้น โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เฉพาะในมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป สำหรับมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดอุตสาหกรรม USEPA ได้กำหนดไว้ใน Code of Federal Regulations, Title ๔๐ Protection of Environment, Part ๖๐ Standards of Performance for New Stationary Sources ซึ่งเป็นการกำหนดในรูปของฝุ่นละออง (Particulate Matter) จากอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ที่มีกระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีการกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕ Emission Standards) สำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษหรือโรงงานอุตสาหกรรมเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด สอดคล้องกับแนวทางการกำหนดค่ามาตรฐานของประเทศอื่นในทวีปเอเชีย ดังต่อไปนี้ ๑. ประเทศญี่ปุ่น ได้กำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากปล่องหน่วยการผลิตที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงในรูปของ Soot and dust โดยกำหนดค่ามาตรฐานในลักษณะที่เป็นค่ามาตรฐานทั่วไป (General standard) สำหรับโรงงานเก่า และค่ามาตรฐานเฉพาะ (Special standard) เช่น หม้อไอน้ำ เตาหลอมโลหะ และเตาเผาขยะ อ้างอิงจากเว็บไซต์ของกระทรวงสิ่งแวดล้อมประเทศญี่ปุ่น https://www.env.go.jp/en/air/ ๒. ประเทศสิงคโปร์ ได้กำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองที่ระบายจากโรงงาน อุตสาหกรรมทั่วไป กระบวนการผลิต หน่วยผลิตที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง หรือโรงงานอุตสาหกรรมเฉพาะ เป็นไปตาม Environmental protection and management (Air impurities) Regulations ใน Regulation ๔ Standards of Concentration of Air Impurities โดยกำหนดในรูปของ Particulate substances รวมถึงควัน เถ้าหนัก เถ้าลอย ฝุ่นซีเมนต์ ปูนขาว อะลูมินา และอนุภาคของแข็งอื่น ๆ อ้างอิงจากเว็บไซต์ของ National Environment Agency www.nea.gov.sg และ Singapore Statutes Online https://sso.agc.gov.sg/index ๓. ประเทศมาเลเซีย ได้กำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นที่มีปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดโดยทั่วไปและโรงงานอุตสาหกรรม เช่น หน่วยการผลิตที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง หน่วยผลิตความร้อนและไฟฟ้า โรงงานผลิตเหล็ก โรงงานผลิตโลหะ โรงกลั่นน้ำมัน โรงงานผลิตเยื่อกระดาษ เตาเผาของเสีย และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในรูปของ Total Particulate Matters (Total PM) เป็นไปตาม Environmental Quality (Clean Air) Regulations ๒๐๑๔ - Regulation ๑๓

ศาลปกครองกลาง
๒๙ ส.ค. ๒๕๖๖
ศาลปกครองกลาง

/อ้างอิง...

อ้างอิงจากเว็บไซต์ของ Department of Environment, Ministry of Natural Resources, Environment and Climate Change https://www.doe.gov.my/en/environmental-quality-clean-air-egulations-๒๐๑๔ ๔. ประเทศฟิลิปปินส์ ได้กำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองที่ระบายจากปล่อง ปล่อยทิ้งอากาศเสียของแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ในรูปของ Particulates ได้แก่ หน่วยผลิตที่มีกระบวนการ เผาไหม้เชื้อเพลิง โรงผลิตปูนซีเมนต์ โรงงานหลอมเหล็กและโลหะ และแหล่งกำเนิดแบบอยู่กับที่อื่น ๆ เป็นไปตาม Implementing Rules and Regulations for Republic Act ๘๗๔๙ Part VII Pollution from Stationary sources Rule XXV Stationary sources-General อ้างอิงจากเว็บไซต์ของ Department of Environment and Natural Resources https://pab.emb.gov.ph/ ๕. สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) โดยองค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อมแห่งไต้หวัน (Environmental Protection Administration) กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดแบบอยู่กับที่ (Stationary Pollution Sources) เป็นค่าความทึบแสง Particulate Pollutant (Opacity) และปริมาณความเข้มข้นของฝุ่นละออง (Particulate Pollutant Weight and Concentration) สำหรับควบคุมฝุ่นละอองจากหน่วยการผลิตที่มีกระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิง อ้างอิงจากเว็บไซต์ของ EPA Taiwan https://www.epa.gov.tw/eng และ The R.O.C Laws & Regulations database กระทรวงยุติธรรม https://law.moj.gov.tw/ENG/LawClass/ สำหรับประเทศไทยภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป (NAAQS) และกำหนดมาตรฐานควบคุมฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดในรูปแบบฝุ่นละอองรวม (Total Suspended Particulate) ซึ่งเป็นไปตามแนวทางมาตรฐานสากลเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

ศาลมีคำสั่งให้คัดสำเนารายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กับปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เฉพาะส่วนสถานการณ์คุณภาพอากาศและระดับเสียง สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ บางวัน และสถานการณ์ฝุ่นละออง PM๒.๕ พื้นที่ภาคเหนือช่วงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖ บางวัน เข้ามาไว้ในสำนวนคดีนี้ และให้ส่งสำเนาเอกสารดังกล่าวให้คู่กรณีทราบ

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน คำแถลงด้วยวาจาประกอบคำแถลงเป็นหนังสือฉบับลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ ของผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ด และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์เป็นหนังสือของตุลาการผู้แถลงคดี

/ศาลได้...

ศาลได้ตรวจพิจารณาพยานหลักฐานในคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การ คำให้การเพิ่มเติม และพยานหลักฐานอื่นจากการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาลแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สถานการณ์ปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM๒.๕ ในประเทศไทยนั้น พบว่าเกิดปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี และในพื้นที่ภาคเหนือของไทย ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวมีค่าฝุ่นละออง PM๒.๕ สูงกว่าค่ามาตรฐานในบรรยากาศโดยทั่วไป ทั้งนี้ ค่าดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index หรือ AQI) ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศโดยองค์กรอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) พบว่า สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ในหลายพื้นที่ของประเทศไทยในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคม พบว่า อยู่ในระดับ ๑๐๐ ถึง ๒๐๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งอยู่ในระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศ ตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดให้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดขั้นตอนและการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งได้กำหนดมาตรการ ๓ มาตรการสำคัญ ได้แก่ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด และ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤติ ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ – พ.ศ. ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ – พ.ศ. ๒๕๖๗) พร้อมกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน จำนวนทั้งหมด ๒๓ หน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานมลพิษทางอากาศให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล อันเป็นอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการดำเนินการดังกล่าว รวมถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนด แต่จนถึง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/วันที่...

วันที่ยื่นฟ้องคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยังมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวแต่อย่างใด อีกทั้ง สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง PM๒.๕ ยังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพของประชาชนอย่างรุนแรง ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดเห็นว่า การดำเนินงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเป็นไปอย่างล่าช้าส่งผลให้ประชาชนต้องใช้ชีวิตอยู่ในคุณภาพอากาศที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัย รวมถึงเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาอาการเจ็บป่วย ปัญหาด้านสุขภาพ และเสียค่าใช้จ่ายในการป้องกันฝุ่นละอองเป็นจำนวนมาก ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามในฐานะผู้มีอำนาจตามกฎหมายจึงละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการออกหรือปรับปรุงแก้ไขการกำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM ๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปให้เป็นไปตามแผนและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ส่งผลให้ประชาชนต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นพิษและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เสี่ยงต่อการเกิดโรคร้ายแรง มีอายุขัยที่สั้นลง ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว อันกระทบต่อสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลเป็นคดีนี้

ต่อมา ในระหว่างการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีของศาล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ (๑) มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

ศาลได้ตรวจพิจารณากฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยรวมสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินการแก้ไข

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ปัญหา...

ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) โดยการแก้ไขประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรในการออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (๑) ... (๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด วรรคสอง บัญญัติว่า บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่งต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย วรรคสาม บัญญัติว่า รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัตินี้ “มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ เสียง และสภาวะอื่น ๆ ของสิ่งแวดล้อมซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) ... (๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๓๒... มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องต่อไปนี้ (๑) ... (๔) มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป... มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ได้กำหนดไว้แล้วให้เหมาะสมตามความก้าวหน้า

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ในทาง...

ในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ข้อ ๑ กำหนดว่า ในประกาศนี้ “ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนคุณภาพอากาศ ๑ ค่าใช้เป็นตัวแทนค่าความเข้มข้นของสารมลพิษทางอากาศ ๖ ชนิด ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{2.5}$) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน (PM_{10}) ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ (CO) ก๊าซโอโซน (O_3) ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_2) และก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) “ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ” หมายความว่า ประชาชนที่มีความอ่อนไหวต่อมลพิษทางอากาศ และควรต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ได้แก่ เด็กแรกเกิดจนถึง ๖ ขวบ คนชรา หญิงมีครรภ์ ผู้ป่วยและผู้มีโรคประจำตัว “ประชาชนทั่วไป” หมายความว่า ประชาชนนอกเหนือจากผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ ข้อ ๒ กำหนดว่า ดัชนีคุณภาพอากาศ แบ่งเป็น ๕ ระดับการแจ้งเตือนโดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์ โดยมีคะแนนตั้งแต่ ๐ ถึงมากกว่า ๒๐๐ โดยดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๐ มีค่าเทียบเท่ามาตรฐานคุณภาพในบรรยากาศทั่วไป หากดัชนีคุณภาพอากาศมีค่าสูงกว่า ๑๐๐ แสดงว่าค่าความเข้มข้นของมลพิษทางอากาศเกิดค่ามาตรฐาน ระดับการแจ้งเตือนมีดังนี้ ตารางที่ ๑ เกณฑ์ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ดัชนีคุณภาพอากาศ ๐ - ๒๕ ระดับดีมาก สีฟ้า คำอธิบาย คุณภาพอากาศดีมาก เหมาะสำหรับกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยว ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๖ - ๕๐ ระดับดี สีเขียว คำอธิบาย คุณภาพอากาศดี สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งและการท่องเที่ยวได้ตามปกติ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๕๑ - ๑๐๐ ระดับปานกลาง สีเหลือง คำอธิบาย ประชาชนทั่วไป: สามารถทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ตามปกติ ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ: หากมีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ดัชนีคุณภาพอากาศ ๑๐๑ - ๒๐๐ ระดับเริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีส้ม คำอธิบาย ประชาชนทั่วไป: ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการเบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น ผู้ที่ต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ: ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมี

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ความจำเป็น...

ความจำเป็น ถ้ามีอาการทางสุขภาพ เช่น ไอ หายใจลำบาก ตาอักเสบ แน่นหน้าอก ปวดศีรษะ หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ควรปรึกษาแพทย์ ดัชนีคุณภาพอากาศ ๒๐๑ ขึ้นไป ระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ สีแดง คำอธิบาย ทุกคนควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมกลางแจ้ง หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศสูง หรือใช้อุปกรณ์ป้องกันตนเองหากมีความจำเป็น หากมีอาการทางสุขภาพควรปรึกษาแพทย์ ข้อ ๓ กำหนดว่า การคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ ใช้หลักการ ดังนี้ (๑) ค่าความเข้มข้นของสารมลพิษที่นำมาคำนวณเป็นดัชนีคุณภาพอากาศ ต้องแปลงให้เป็นค่าเฉลี่ยระยะเวลาและใช้หน่วย ดังนี้ ฝุ่นละออง ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงต่อเนื่อง หน่วย ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) ไม่มีทศนิยม หากมีทศนิยมให้ปัดเป็นจำนวนเต็มตามหลักสากล... และประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ (๑) มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อันเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM๒.๕ (Particulate Matters ๒.๕) ทั้งนี้ ฝุ่นละออง นับเป็นอนุภาคของแข็งขนาดเล็กที่ลอยอยู่ในอากาศ สามารถแบ่งได้เป็น ฝุ่นละอองขนาดใหญ่ และฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยมีค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็กที่กำหนดหน่วยวัดเป็นไมครอน (Micron) โดย ๑ ไมครอน เท่ากับ ๑/๑,๐๐๐ มิลลิเมตร สำหรับฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ PM๒.๕ นั้น จะมีอนุภาคที่มีขนาดเล็กกว่า ๑ ใน ๒๕ ส่วนของเส้นผ่าศูนย์กลางของเส้นผมมนุษย์ ทำให้ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า สามารถเข้าสู่ร่างกายทางโพรงจมูก และเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ ปอด และระบบเส้นเลือด ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่น โรคหลอดเลือดในสมอง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรคหัวใจขาดเลือด โรคมะเร็งปอด เป็นต้น โดยกรมควบคุมมลพิษได้นิยามว่า ฝุ่นละออง หมายถึง อนุภาคของแข็ง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/หรือของ...

หรือของเหลวที่มีอยู่ในอากาศ มักเกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งโดยธรรมชาติและจากกิจกรรมของมนุษย์ ส่วนใหญ่เกิดตากการเผาไหม้ต่าง ๆ เช่น การเผาไหม้ของน้ำมันดีเซล การเผาวัชพืช ขยะ และปฏิกิริยาเคมีในอากาศโดยมีแหล่งที่มาจากการคมนาคมขนส่ง การเผาในที่โล่ง ภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และหมอกควันข้ามพรมแดน นอกจากนี้ ยังมีสาเหตุมาจากสภาวะทางอุตุนิยมวิทยา ในลักษณะที่เรียกว่า การผกผันกลับของอุณหภูมิ (Inversion) ในระดับล่าง ส่งผลให้ระดับเพดานการลอยตัวและการกระจายตัวของฝุ่นละอองอยู่ระดับต่ำ การไหลเวียนและถ่ายเทอากาศไม่ดี จึงทำให้เกิดการสะสมของฝุ่นละอองในบรรยากาศและมีปริมาณสูง ในแต่ละปีพบว่ามีพื้นที่ที่ประสบปัญหาหรือเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานในบางช่วงเวลา โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายนของทุกปี มักพบค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากความแห้งแล้ง เกษตรกรในพื้นที่ทำการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก สภาวะอากาศที่แห้งและนิ่ง ภูมิประเทศบางแห่งเป็นแอ่งกระทะ ทำให้ฝุ่นละอองไม่แพร่กระจายและแขวนลอยอยู่ในบรรยากาศได้นาน และมีสาเหตุหลักจากปัญหาหมอกควันในพื้นที่อีกด้วย สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้นพบว่า มีค่าฝุ่นละอองเกินเกณฑ์มาตรฐานในช่วงต้นปีของทุกปี โดยมีแหล่งกำเนิดหลักมาจากยานพาหนะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล การเผาในที่โล่ง โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้างระบบรถไฟฟ้า อาคารสูง ระบบสาธารณูปโภค สำหรับรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยโดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่า (๑) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง อยู่ในช่วง ๑๕ ถึง ๓๕๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีค่าเฉลี่ยรายปี อยู่ในช่วง ๑๐ ถึง ๔๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร มีจำนวนวันที่เกินค่ามาตรฐานและค่าเฉลี่ยทั้งปีเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ในเกือบทุกพื้นที่ของประเทศ ยกเว้นพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่พบค่าเฉลี่ยทั้งปีและวันที่เกินค่ามาตรฐานน้อยกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๘ ข้อมูลจากจุดตรวจวัดในประเทศ ๖๘ พื้นที่ พบค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง สูงสุดอยู่ในช่วง ๒๒ ถึง ๓๙๘ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่าเฉลี่ย ๑๐๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และมีค่าเฉลี่ยรายปี อยู่ในช่วง ๘ ถึง ๔๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่าเฉลี่ย ๒๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) แต่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครเกิดสถานการณ์รุนแรงกว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด ๑๑๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เทียบกับในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีค่าค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงสูงสุด ๑๐๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร จำนวนวันที่เกินค่ามาตรฐานตลอดทั้งปี จำนวน ๕๒ วัน เทียบกับในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔๓ วัน ส่วนในพื้นที่ภาคเหนือมีจำนวนวันที่เกินค่ามาตรฐานรวม ๑๑๒ วัน เท่ากับในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ (๓) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ร้อยละ ๔ ข้อมูลจากจุดตรวจวัด

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ในประเทศ...

ในประเทศ ๗๗ พื้นที่ พบค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง สูงสุดอยู่ในช่วง ๒๙ ถึง ๔๑๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่าเฉลี่ย ๙๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) และมีค่าเฉลี่ยรายปี อยู่ในช่วง ๑๐ ถึง ๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (ค่าเฉลี่ย ๒๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ทั้งนี้ ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีแนวโน้มดีขึ้น โดยวันที่ค่าเกินมาตรฐาน จำนวน ๖๔ วัน ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่มีวันที่เกินค่ามาตรฐาน จำนวน ๗๐ วัน ส่วนในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่ามีค่าเฉลี่ย ๔๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และมีจำนวนวันที่เกินค่ามาตรฐานรวม ๑๐๓ วัน และเมื่อพิจารณาข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ กรมควบคุมมลพิษ ซึ่งได้รายงานสถานการณ์คุณภาพอากาศพื้นที่ทั่วประเทศและตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ปรากฏว่า ในช่วงต้นเดือนมกราคม ๒๕๖๖ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่พบว่าปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มสูงขึ้น ส่วนพื้นที่ภาคเหนือมีค่าอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพบางพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา พบว่า ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเกินเกณฑ์มาตรฐาน และพบว่าปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนพื้นที่ภาคเหนือมีค่าอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ ๗ พื้นที่ ต่อมา ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน และพบว่าปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนพื้นที่ภาคเหนือมีค่าอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและอยู่ในเกณฑ์มีผลกระทบต่อสุขภาพบางพื้นที่ สำหรับในเดือนมีนาคม ๒๕๖๖ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน และพบว่าปริมาณฝุ่นละอองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนพื้นที่ภาคเหนือมีค่าอยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพและอยู่ในเกณฑ์มีผลกระทบต่อสุขภาพหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๗.๐๐ นาฬิกา ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน ตรวจวัดได้ระหว่าง ๕๕ ถึง ๑๓๑ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เป็นพื้นที่สีแดงกระทบต่อสุขภาพ ๖ พื้นที่ ได้แก่ ริมถนนกาญจนาภิเษก เขตบางขุนเทียน ริมถนนพุทธมณฑล ๑ เขตตลิ่งชัน ริมคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา ริมถนนมาเจริญ เพชรเกษม ๘๑ เขตหนองแขม ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และแขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม ส่วนพื้นที่ภาคเหนือมีค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่าระหว่าง ๖๕ ถึง ๑๓๗ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร สูงเกินเกณฑ์มาตรฐาน ๓๒ พื้นที่ อยู่ในเกณฑ์เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพ ๒๓ พื้นที่ และอยู่ในเกณฑ์มีผลกระทบต่อสุขภาพ ๙ พื้นที่

จากข้อเท็จจริงข้างต้น จึงถือได้ว่าช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคมของทุกปี หลายพื้นที่ในประเทศไทย โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งพื้นที่ภาคเหนือต้องประสบปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน และมีแนวโน้มสูงกว่าค่ามาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๖ (พ.ศ. ๒๕๕๓)

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/เรื่อง กำหนด...

เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ ซึ่งกำหนดค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และยังถือว่าเป็นระดับที่เริ่มมีผลกระทบต่อสุขภาพถึงระดับมีผลกระทบต่อสุขภาพ ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ อีกด้วย ดังนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดรัฐมีหน้าที่ที่จะต้องระมัดระวังในการดำเนินการที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และคุณภาพชีวิต เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพให้น้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า โดยประชาชนชาวไทยมีสิทธิในการจัดการ และบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และรัฐก็มีหน้าที่ในการคุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเช่นกัน นอกจากนี้ ตามหลักกฎหมายสิ่งแวดล้อมเรื่องการระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) ของปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on Environment and Development) โดยในข้อ ๑๕ ของปฏิญญาดังกล่าว ได้กำหนดสาระสำคัญว่า ในกรณีที่มีความน่ากลัวว่าจะเกิดความเสียหายอย่างรุนแรงและไม่สามารถแก้ไขให้กลับคืนได้ รัฐจะต้องใช้แนวทางระวังไว้ก่อน (Precautionary Approach) อย่างแพร่หลายตามความสามารถของตนเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การขาดหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อย่างชัดเจนแน่นอนจะต้องไม่ถูกใช้เป็นเหตุผลในการผัดผ่อนการดำเนินมาตรการโดยยึดหลักการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (Cost – Effective Measures) เพื่อป้องกันความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การดำเนินการแก้ไขปัญหาตามกรณีพิพาทนี้ รัฐจำต้องคำนึงถึงหลักการป้องกันหรือหลักข้อควรระวังความเสียหายอันเกิดจากปัญหาดังกล่าวเป็นสำคัญ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับควันหรือฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) ถือเป็นมลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพร่างกายของประชาชนในวงกว้าง ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน นั้น หากไม่มีมาตรการในการควบคุมอย่างจริงจัง ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม และความเสียหายนั้นไม่สามารถแก้ไขให้กลับคืนเหมือนเดิมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนนั้น ประชาชนอาจต้องเจ็บป่วยหรืออาจเสียชีวิตจากโรคระบบทางเดินหายใจได้ ทั้งนี้ ตั้งแต่ประเทศไทยประสบปัญหามลพิษทางอากาศจากฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม เป็นต้นมา พบว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละออง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/เป็นวาระ...

เป็นวาระแห่งชาติ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองในภาพรวมของประเทศ ตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้กำหนดให้มีการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดขั้นตอนและการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งได้กำหนดมาตรการ ๓ มาตรการสำคัญ ได้แก่ (๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด และ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน/ช่วงวิกฤติ ระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ศ. ๒๕๖๔) และระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ - พ.ศ. ๒๕๖๗) พร้อมกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน จำนวนทั้งหมด ๒๓ หน่วยงาน สำหรับอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลก (WHO Global Air Quality Guidelines) ที่ได้กำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๕ เป็นครั้งแรก โดยกำหนดค่ามาตรฐานค่าเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่าเฉลี่ยรายปี ไม่เกิน ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรไว้เบื้องต้น ทั้งนี้ หากประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานข้างต้นได้ทันที และการใช้ค่ามาตรฐานดังกล่าวในทันทีอาจส่งกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกัน องค์การอนามัยโลกจึงได้กำหนดเป้าหมายเฉพาะช่วงเวลา (Interim Target หรือ IT) เป็น ๔ ระดับ ได้แก่ ระยะที่ ๑ (IT-๑) กำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๗๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๓๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระยะที่ ๒ (IT-๒) กำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ระยะที่ ๓ (IT-๓) กำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และระยะที่ ๔ (IT-๔) กำหนดค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๒๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามาตรฐานเฉลี่ย ๑ ปี ไม่เกิน ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยประเทศต่าง ๆ สามารถปรับค่ามาตรฐานให้เข้มงวดขึ้นตามบริบทของตนในกรอบระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพอากาศให้ดีขึ้น

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/อย่างต่อเนื่อง...

อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ซึ่งภายหลังที่ได้ประกาศใช้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ในมาตรการที่ ๓ ของแผนดังกล่าว ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญอันอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คือ การทบทวนปรับปรุงกฎหมาย รวมทั้งมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายทั้งในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๒ – พ.ศ. ๒๕๖๔) และในระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๖๕ – พ.ศ. ๒๕๖๗) ว่าพิจารณาปรับค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม เฉลี่ยรายปี และรายชั่วโมงให้เป็นไปตามเป้าหมายเฉพาะช่วงเวลาระยะที่ ๓ (IT-๓) ขององค์กรอนามัยโลกกำหนด เมื่อในประเด็นนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้พิจารณากำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละออง PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปเฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายระหว่างทางระยะที่ ๓ ขององค์การอนามัยโลก (WHO IT-๓) กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการออกหรือแก้ไขประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไปให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดให้ (๑) มาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และ (๒) กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร การออกประกาศดังกล่าวจึงเป็นไปตามกรอบระยะเวลาในการดำเนินการมาตรการที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าว อีกทั้ง ยังเป็นค่ามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในแนวทางปฏิบัติด้านคุณภาพอากาศขององค์การอนามัยโลกในระยะที่ ๓ (IT-๓) ซึ่งเป็นไปตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดในประเด็นนี้แล้ว ดังนั้น แม้รับฟังได้ว่า ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคดีนี้ต่อศาล ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/ขนาดเล็ก...

ขนาดเล็ก (PM๒.๕) โดยการแก้ไขประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไปให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลก็ตาม แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในระหว่างพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ โดยกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้มีผลจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ให้ค่าเฉลี่ยในเวลา ๒๔ ชั่วโมง จะต้องไม่เกิน ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา ๑ ปี จะต้องไม่เกิน ๑๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสากลแล้ว จึงเป็นกรณีที่ศาลไม่จำต้องกำหนดคำบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกหรือแก้ไขประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศทั่วไป ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลตามคำขอของผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดในส่วนนี้อีก

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล นั้น เห็นว่า มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด สำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม จากบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างกว้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ในการกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม แม้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะเป็นหนึ่งในดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ก็ตาม แต่ก็เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการพิจารณาดำเนินการกำหนดรายละเอียดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียแต่ละชนิดที่ปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ซึ่งจะต้อง

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/คำนึง...

คำนึงถึงเหตุปัจจัยอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการออกหรือแก้ไขประกาศดังกล่าว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นอำนาจของฝ่ายปกครองที่จะพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละกรณี ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกรณีของต่างประเทศดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดใช้อ้างอิงต่อศาล ดังนั้น ศาลไม่อาจก้าวล่วงไปใช้อำนาจแทนฝ่ายปกครองในการกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันออกหรือแก้ไขประกาศค่ามาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียประเภทฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จากโรงงานอุตสาหกรรมและกิจการประเภทอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ได้

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ในการออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานสู่สิ่งแวดล้อม ให้มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด และเทียบเท่ามาตรฐานสากล และออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูลตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีการรายงานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมี เป้าหมาย และจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) รวมถึงมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชน ภาคประชาสังคม สามารถมีส่วนร่วมตรวจสอบ ป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา ๗ ต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) ... (๕) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน... (๗) กำหนดข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงานที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า ห้ามระบายอากาศเสียออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างจนอากาศที่ระบายออกนั้นมีปริมาณของสารเจือปนไม่เกินกว่าค่าที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ทั้งนี้ต้องไม่ใช้วิธีทำให้เจือจาง (dilution) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/โรงงาน...

โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ กำหนดว่า โรงงานที่มีสารมลพิษหรือสารเคมีตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ว่าจะเกิดจากการผลิต การครอบครอง หรือการใช้ หรือเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ต้องจัดทำรายงานข้อมูล ดังต่อไปนี้ (๑) ปริมาณการผลิต การครอบครอง และการใช้สารมลพิษหรือสารเคมี (๒) การเคลื่อนย้ายสารมลพิษหรือสารเคมีออกนอกโรงงาน (๓) ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อควบคุมการปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี (๔) คุณลักษณะเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง (๕) การตรวจสอบประสิทธิภาพระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (๖) การปลดปล่อยสารมลพิษหรือสารเคมี และการตรวจสอบสภาพแวดล้อม (๗) ข้อมูลอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๓ กำหนดว่า อากาศที่ระบายออกจากโรงงาน ต้องมีค่าปริมาณของสารเจือปนแต่ละชนิดไม่เกินที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ชนิดของสารเจือปน (หน่วยวัด)	แหล่งที่มาของสารเจือปน	ค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่	
		ไม่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง	มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง
๑. ฝุ่นละออง (Total Suspended Particulate) (มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร)	ก. แหล่งกำเนิดความร้อนที่ใช้		
	- น้ำมันหรือน้ำมันเตา	-	๒๔๐
	- ถ่านหิน	-	๓๒๐
	- เชื้อเพลิงชีวมวล	-	๓๒๐
	- เชื้อเพลิงอื่นๆ	-	๓๒๐
	ข. การถลุง หล่อหลอม รีดดึง และ/หรือผลิตอลูมิเนียม	๓๐๐	๒๔๐
	ค. การผลิตทั่วไป	๔๐๐	๓๒๐

๒. ...

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/คดีนี้...

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง ซึ่งตามแผนดังกล่าว ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมโครกรัม ไว้ว่า เกิดจากธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะกระบวนการเผาไหม้ รวมทั้งปฏิกิริยาเคมีในอากาศ โดยมีแหล่งกำเนิดสำคัญมาจาก (๑) การคมนาคมและขนส่ง โดยเฉพาะรถยนต์ที่ใช้น้ำมันดีเซล (๒) การเผาในที่โล่ง เมื่อสำรวจจุดความร้อนสะสมแล้ว พบว่า มีในพื้นที่เกษตร พื้นที่ชุมชน พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ที่มีการเผาในที่โล่งทั้งเกิดจากไฟป่าและกิจกรรมของมนุษย์ (๓) การก่อสร้าง อันเกิดจากการก่อสร้างโดยตรง การทำงานของเครื่องจักร การขนส่งวัสดุก่อสร้าง การเปิดหน้าดิน (๔) หมอกควันข้ามพรมแดน มลพิษทางอากาศสามารถแพร่กระจายได้ในระยะไกล โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือและภาคใต้ในบางช่วงของปี และ (๕) ภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากโรงงานส่วนใหญ่จะมีการทำงานของเครื่องจักรและมีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง และหากเป็นเชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา หรือถ่านหิน จะก่อให้เกิดฝุ่นละอองในกระบวนการผลิตได้ และหากพิจารณาเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมแล้ว จะเห็นได้ว่า มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน มิให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานดำเนินการในลักษณะก่อให้เกิดมลพิษ อันรวมถึงมลพิษทางอากาศด้วย จากบทบัญญัติดังกล่าว เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างกว้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว และต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดค่าปริมาณของฝุ่นละออง (Total Suspended Particulate) ในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานต้องมีค่าปริมาณของไม่เกินที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้ แหล่งกำเนิดความร้อนที่ใช้น้ำมันหรือน้ำมันเตา ๒๔๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แหล่งกำเนิดความร้อนที่ใช้ถ่านหิน ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แหล่งกำเนิดความร้อนที่ใช้เชื้อเพลิงชีวมวล ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร แหล่งกำเนิดความร้อนที่ใช้เชื้อเพลิงอื่น ๆ ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร การถลุง หล่อหลอม รีดดึงและ/หรือผลิต อลูมิเนียม กรณีไม่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิง ๓๐๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร กรณีมีการเผาไหม้เชื้อเพลิง ๒๔๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และการผลิตทั่วไป กรณีไม่มีการเผาไหม้

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/เชื้อเพลิง...

เชื้อเพลิง ๔๐๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร กรณีมีการเผาไหม้เชื้อเพลิง ๓๒๐ มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร อย่างไรก็ตาม แม้ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน จะเป็นหนึ่งในดัชนีที่ใช้เป็นตัวแทนของคุณภาพอากาศ ตามประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง ดัชนีคุณภาพอากาศของประเทศไทย ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงานสู่สิ่งแวดล้อม ให้มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด และเทียบเท่ามาตรฐานสากล ก็เป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการใช้ดุลพินิจพิจารณาดำเนินการกำหนดรายละเอียดมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งจะต้องคำนึงถึงเหตุปัจจัยอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการออกหรือแก้ไขประกาศดังกล่าว การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นอำนาจของฝ่ายปกครองที่จะพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละกรณี ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างกรณีของต่างประเทศดังที่ผู้ฟ้องคดีทั้งเจ็ดใช้อ้างอิงต่อศาล ดังนั้น ศาลไม่อาจก้าวล่วงไปใช้อำนาจแทนฝ่ายปกครองในการกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกหรือแก้ไขประกาศกำหนดค่าปริมาณของสารเจือปนในอากาศที่ระบายออกจากโรงงาน โดยให้มีค่าปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ไม่เกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดและเทียบเท่ามาตรฐานสากลได้

ส่วนคำขอที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษหรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีการรายงานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน อยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมี เป้าหมาย และจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register หรือ PRTR) รวมถึงมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูลต่อสาธารณะเพื่อให้ประชาชน ภาคประชาสังคม สามารถมีส่วนร่วมตรวจสอบเพื่อป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมได้ นั้น เห็นว่า เมื่อกรณีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การเพิ่มเติมว่า ปัจจุบัน กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการยกร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ พ.ศ. .... ต่อเนื่องจากที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับการจัดการสารเคมีในโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีที่เก็บหรือใช้ และบัญชีการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ โดยให้รายงานกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมจะทำการประมวลผลข้อมูลส่งให้กับกรมควบคุมมลพิษในฐานะฝ่ายเลขาร่วมในคณะอนุกรรมการจัดทำทำเนียบ

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/การปลดปล่อย...

การปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ ดำเนินการรวบรวมและเปิดเผยข้อมูลการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษจากทุกแหล่งกำเนิดมลพิษพร้อมกันในคราวเดียว ทำให้สามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสารเคมี อันเป็นไปตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ทั้งนี้ ร่างประกาศดังกล่าวอยู่ระหว่างเตรียมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๓ และจะนำเสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ลงนามกฎหมายดังกล่าวต่อไป นั้น แม้มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะมิได้กำหนดไว้ว่าในการออกประกาศดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการภายในกรอบระยะเวลาเท่าใดก็ตาม แต่ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” กำหนดให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register) ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นที่ต้องดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่จนถึงปัจจุบัน เวลาได้ล่วงเลยจนพ้นกำหนดระยะเวลาในแผนดังกล่าวแล้ว ก็ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ดำเนินการออกประกาศดังกล่าวและจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (PRTR) ในภาคอุตสาหกรรมแต่อย่างใด แม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะได้เตรียมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนครั้งที่ ๓ แล้วก็ตาม แต่เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยังมิได้ดำเนินการให้บรรลุผล กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ล่าช้าเกินสมควร

สำหรับคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกประกาศกำหนดประเภทสารมลพิษ หรือสารเคมีที่โรงงานต้องจัดทำรายงานข้อมูล ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีการรายงานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอนอยู่ในบัญชีมลพิษและสารเคมี เป้าหมาย นั้น เห็นว่า เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการพิจารณาดำเนินการกำหนดรายละเอียดดังกล่าว อันเป็นอำนาจของฝ่ายปกครองที่จะพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละกรณี ศาลไม่อาจกำหนดคำบังคับให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดำเนินการตามคำขอดังกล่าวได้ อันจะเป็นการก้าวล่วงไปใช้อำนาจแทนฝ่ายปกครอง ซึ่งฝ่ายปกครองจะต้องมีการศึกษาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ก่อนนำมาใช้ให้เหมาะสม

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง

/กับบริบท...

กับบริบทของประเทศ โดยไม่กระทบและสร้างภาระให้แก่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเกินสมควร และในขณะเดียวกันก็สามารถคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนได้อย่างเหมาะสม

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติหน้าที่โดยการออกประกาศ เรื่อง การรายงานการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายสารมลพิษ และจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Register) ตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง (๗) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายชาญวิทย์ ชัยกันย์ ตุลาการเจ้าของสำนวน
ตุลาการศาลปกครองกลาง

นางอังคณา เสาธงทอง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

นางสาวสุภาวดี ชัยโยธา
ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายคม บูรณวรศิลป์

ศาลปกครองกลาง
29 ส.ค. 2566
ศาลปกครองกลาง